Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي هويت، ملي عزت

(گام پر گام له ملي هويت سره)

محمد اسمعيل يون

۱۳۹۷ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: ملي هويت، ملي عزت

لیکـــــوال: محمد اسمعيل يون

خـپرنـدوی: د افغانستان ملي تحريک، فرهنګي څانګه

وېـــبپاڼـه: www.melitahrik.com

کمپوز: فياض حميد

پښتۍ ډيزاين: فياض حميد

چـــاپشمېـر: ۱۰۰۰ ټوکه

چـاپـکـــال: ۱۳۹۷ ل / ۲۰۱۸م کال

د تحريک د خپرونو لړ: (۱۳٦)

ليکوال د خپرونو لړ: (۵۰)

www.melitahrik.com - info@melitahrik.com

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسوولیت ليکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د اسلامیت او افغانیت د لارې لارویانو او د ملي هویت ټولو پالندویانو ته!

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیولیک

سرلیک	مخ
د ملي مبارزو یو ژوندی تصویر	۱
گام پر گام له ملي هویت سره	٦
افغان او افغانستان	۱۳
افغان و افغانستان	۲۲
ملت (لومړی درس)	۳٦
د ملي شورا مخې ته لومړنی لاریون	٦۲
خوست او د ملي هویت ننگه	۷۰
کونړیان او ملي هویت	۷۱
ننگرهار او د خپل هویت ملاتړ	۷۴
اسلام وژغورئ او افغان وژغورئ	۷۵
لویه څارنوالي او زموږ هدف	۷۹
د اسلامیت او افغانیت د ملاتړ لپاره په ژوندون کې متواترې غونډې	۸۵
شل دلایل	۸۸
جرمني کې مېشت هېوادوال او د هویت ملاتړ	۹۵
د ملت حماسه کې د بغلان څپره	۹۹
د سترې محکمې مخې ته د ملت حماسه	۱۰۵
د ملت حماسې ته درناوی	۱۱۱
اسلامیت وژغورئ او افغانیت وژغورئ (غوښتنلیک)	۱۲۵
ملي هویت او ولسمشر	۱۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کرزي د واکمنۍ تر پایه نورې هڅې............................۱٦۲
له جمهور رییس محمد اشرف غني څخه غوښتنه...........................۱٦۴
د ملي هویت لپاره مبارزه دوام لري...۱٦٧
بیا هم افغانیت او ملي هویت...۱٧۰
د ملي هویت لپاره متواتره مبارزه...۱٧٧
له جمهور رییس غني سره ځانګړې کتنه......................................۱۸۰
د هویت په تذکرو کې یو نسبي مثبت پرمختګ..............................۱۸۲
یو ځل بیا د ملي هویت ننګه او ملاتړ..۱۸۳
بیا هم اسلامیت، افغانیت او د هویت تذکره.................................۱۸٦
د افغانیت او اسلامیت د ملاتړ لپاره د پراخ لاریون دتدارک او انسجام کمېټې لومړۍ ابلاغیه...۱۹٦
د اسلامیت او افغانیت د ملاتړ لپاره د پراخ لاریون د تدارک او انسجام د کمېټې دویمه ابلاغیه..۱۹٧
د اسلامیت او افغانیت د پراخ لاریون د تدارک او انسجام کمېټې درییمه ابلاغیه...۲۰۰
د اسلامیت او افغانیت د پراخ لاریون د تدارک او انسجام کمېټې څلورمه ابلاغیه...۲۰۲
په تراژیدۍ کې نمانځنه او یادونه...۲۰۵
د اسلامیت او افغانیت په ننګه د لوی لاریون په اړه وروستۍ پرېکړه..۲۱۲
پکتیا او د افغانیت په ننګه لاریون...۲۱۵
د اسلامیت او افغانیت په ملاتړ د لوی لاریون د ګډونوالو پرېکړه لیک...۲۱۸
خپل غیور ملت ته د ملي حماسې مبارکي....................................۲۲٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګرهار او یو ځل بیا د ملي هویت ملاتړ........................۲۲۸
کندوز او ملي مبارزه.................................... ۲۳۰
هندوستان کې د افغان محصلینو ملي ولوله.........................۲۳۱
فراه کې د ولس ملي احساسات.................................۲۳۲
هرات او افغان ملتپالنه...۲۳۳
خوست او د هویتپالنې غږ.....................................۲۳۵
په ډنمارک کې د ملي هویت ملاتړ ۲۳۷
افغانیت او د نیمروز د خلکو ګرمې ولولې ۲۳۹
د اسلامیت او افغانیت په ننګه د ملي پاڅون خبرتیا.................۲۴۰
بلخ او د ملي هویت په ننګه مظاهره............................۲۴۳
کندهار او د ملي داعیې پالنه.................................. ۲۴۶
غزني او د افغانیت او اسلامیت په ننګه لاریون................... ۲۴۷
لغمان، اسلامپالنه،ملتپالنه او هویت پالنه...........................۲۵۰
د بادغیس ولس او د خپل هویت ننګه............................ ۲۵۲
د اسلامیت او افغانیت په ملاتړ د ملي اجماع غونډه.................. ۲۵۳
لاریونونه او د انسجام کمېټه......................................۲۵۹
د هویت د تذکرو په اړه وروستی وضاحت.........................۲۶۱
یو ځل بیا د هویت د تذکرو په باب د افغانستان ملي تحریک اعلامیه......۲۶۳
له جمهور رییس څخه د قانوني سمون غوښتنه ۲۶۶
د تابعیت په تذکرو کې د ملت او قوم ستون.........................۲۷۰
د تذکرو د وېش د اداري او ازمویني په اړه د افغانستان ملي تحریک
اعلامیه ۲۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تذکرو ملي بهير او د ګومارنې عادلانه حـل لاره..................۲۷۶

يو ځـل بيـا مـلي هويـت او مـلي عـزت ۲۷۹

د ملي شورا مخې ته لاريـون...۲۸۲

يو ځل بيا ملي هويت او ملي عزت (اعلاميـه)...........................۲۷۹

يو ځل بيا ملي هويت او ملي عـزت (خبرتيـا) ۲۸۲

ملي هويت او ملي عـزت...۲۸۳

د ملي او اسلامي هويت د ملاتړ لپـاره د تـدارک کمېټـې اعلاميـه.....۲۸۵

د ملي شورا مخې ته لاريون.. ۲۸۸

د ديني عزت او ملي هويت په ننګه د ولسي لاريـون خبرتيـا..........۲۹۱

د اسلاميت او افغانيت په ننګــه ولسي لاريون.....................۲۹۲

زابل او ملي هويت ۲۹۸

د کونړ عالمـان، اسـلاميت او افغانيـت..............................۲۹۹

د تذکرو په اړه يو ځل بيا يوه يادونه او يوه مننه ۳۰۰

د مشرانو جرګې له مشرتابه څخه مننه او د هغو سـتاينه ۳۰۳

د برېښـــنايي تـــذکرو د برخليـــک ټـــاکنې پـــه حساســـو شـــېبو کـــې

د افغانستان ملي تحريک غونبتنه او اعلاميـه........................ ۳۰۵

يو ملي ګام، يو قانوني اقدام او يوه مـلي بريـا........................۳۰۹

د لېندۍ (۲۷)مه د ملي هويت لپاره يـوه بريمنـه ورځ..............۳۱۳

د افغانستان ملي تحريـک خبرتيـا..................................۳۲۱

افغان د تاريخ په څپو کې...۳۲۳

د برېښنايي تذکرو د وېش د ځنډ په باب د افغانستان ملي تحريک اعلاميه.. ۳۲۸

يو احتياطي خبر او د هېوادوالـو غبرګـون...........................۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بل بد خبر...۳۳۴
تر بایومیټرک وروسته د ولس ملاتړ غونډې.........................۳۴۳
د محمد حنیف اتمر یو ملي جرئت...................................۳۵۱
د برېښنايي تذکرو په باب نظر پوښتنه................................۳۵٦
بغلان کې د تذکرو د وېش ملاتړ.......................................۳٦۲
پکتیا کې ملاتړ غونډه...۳٦۴
د چهار اسیاب د ولسونو ملاتړ..۳٦٦
کابل مېشتي لغماني هوتخېل او ملي هویت.........................۳٦۸
کابل کې د بېلابېلو قومونو غونډه......................................۳۷۰
د مدني حرکتونو ملاتړ غونډه...۳۷۲
د غني یو قانوني ګام...۳۷۷
د غبرګولي (۱۰)مه یوه ارماني ورځ.....................................۳۸۰
وروستۍ یادونه او بشپړونه...۳۸۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملي مبارزو یو ژوندی تصویر

د طالبانو تر سقوط وروسته د هېواد حالت واوښت؛ نړۍ په هېواد کې مستقیم حضور بیاموند او د کرزي په مشرۍ اداره رامنځته شوه. د کرزي د ادارې ټول واک د شمالي ټلوالې او نظار شورا لاسته ولوېد، که پوځي برخه وه که ملکي، جمعیت او د جمعیت په طبعه برابرو تنظیمونو او وګړو په برخه ورسېدله.

د نړیوالو په راتګ سره بېلابېلو برخو پرمختګ وکړ، پوځي، اقتصادي او سیاسي برخو مثبت بدلون وموند، خو ددې پرمختګ پر وړاندې پراخې ننګونې او خنډونه هم رامنځته شول، د هېواد تاریخ تورې او کرکجې څېرې د مجاهدینو او دموکراتانو په نوم واکمنې شوې او ددې لپاره ګړندۍ هڅې پیل شوې، چې تر طالبانو وروسته له دې استثنایي چانس څخه ګټه پورته کړي او هر څه واړوي.

له یوې خوا د ایران او پاکستان څرګند جاسوسان او له بلې خوا له لویدیځ څخه راغلي تش په نوم دموکراتان او بیروکراتان سره ټلواله شول او د حکومت اډانه یې جوړه کړه. تر (۱۳۵۷ل) کال دمخه او وروسته زېږېدلي د هېواد تاریخي دښمنان په بېلابېلو بڼو په مقامونو وګومارل شول، ښایي نړیوالو به هم فکر کاوه چې د افغان هېواد لوی اکثریت د دوی هره غوښتنه منلای نه شي، ځکه یې د ټولنې داسې پوړ په واک وګوماره چې ټولنیز بنسټ یې کمزوری و او ځان کوچنی او ضعیف باله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بده مرغه ځومره چې د کرزي واک اوږدېده، همدومره ورسره د جنګسالارانو، قاچاقبرانو، غلو او قاتلانو واک هم اوږدېده او په دې ډول غمیزه اوږدېدله. د طالبانو تر سقوط وروسته د کرزي په راتګ سره هر ملتپال افغان مجرم او هر خاین اتل شو، هر ډول ملي فکر ساتل ګناه او هر ملتپال یا د (نشنلسټ) په نوم د دین له ادرسه ټکول کېده یا د (تروریست) په نوم د وخت د سیاست له ادرسه. پګړۍ، ږیره، افغاني کالي، پښتو ژبه او... ټول د ترهګرو د نښو په توګه وانګېرل شوې.

دا درېیم ځل دی چې سقاویان واک ته رسېږي او هېواد چوروي، دا ځل هم هغه څه وشول چې په لومړي ځل حبیب الله (بچه سقاو) او دویم ځل (رباني او مسعود) پر (۱۳۷۱ل) کال وکړل. درېیم ځل بیا، نړیوالو شتون درلود او د هغوی کورنیو لاس پوځو بیا د دوی په شتوالي کې یو بل ډول سقاوي واکمنه کړه. د کرزي په واکمنۍ کې که څه هم څېرې افغاني، خو اداره او واک بهرني وو. یوه خوا دلته د بهرنیانو شتون او بله خوا د داسې افغانانو شتون چې واګې یې په تهران او اسلام اباد کې وو، د هېواد او هېوادوالو لپاره لوی ناورین شو.

کله چې د هېواد اجرایه، قضایه او مقننه برخې د هېواد له دښمنانو ډکې شوې، نو د سترو منفي بدلونونو لپاره هم هڅې ګړندۍ شوې. ددې هڅو یوه برخه د افغانستان د نوم بدلول او د (افغان) نوم له منځه وړل یا محدودول وو چې د نویو برېښنایي پېژندپاڼو د قانوني پړاوونو د تېرولو پر وخت دا موضوع څرګنده او ډاګیزه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم اساسي قانون د بنسټ په توګه دا موضوع روښانه کړې چې د افغانستان ټولو وګړو ته که له هر قومه وي (افغان) ويل کېږي، خو ځينو کړيو ځکه ددې مخالفت کاوه چې اساسي قانون د خلکو جيبونو کې نه وي، خو چېرته به په کوم دفتر يا کتابتون کې پروت وي، څوک يې ګوري؟ خو برېښنايي پېژندپاڼه به د يوه کوچني کارت په بڼه په جيب کې وي او هره شېبه کتل کېږي او ټولنيز کېږي او په دې ډول (افغان) د ټولنې بنسټ ګرځي.

ددې ترڅنګ ځينو له (دين) سره هم چندان مينه نه ښووله او له پېژندپاڼو يې ددې ارزښت حذف ته ملا وتړله، خو په مقابل کې يې بيا د جهاد او مقاومت پر امتيازاتو سر ماتوه.

په هر صورت يو بده او ستره بلا رانازله شوه چې د ځمکې او هوا ټانکونه او چورلکې ورسره وې، پانګه او زرګونه سرتېري يې لرل او له هېڅ ډول ظلم او تېري يې لاس ونه نيوه، خو له نېکه مرغه ډېرو بېوسو او بېکسو وګړو د دوی پر وړاندې داسې ځواکونه او لښکرونه جوړ کړل چې دوی ورته ګوته په غاښ شول.

داسې پېښې زموږ په تاريخ کې لږې دي چې يو بې زره او بې زوره شخص او شخصيتونه دې دومره ستر کار په نړدې شپږو کلونو کې په بري سره پای ته ورسوي. دلته هرڅه حکومتونه کوي، نه شخص يا اشخاص.

دا اثر د هغو شپږ کلنو مقاومتونو، مبارزو، تنګسو، ربړو او کړکېچونو هينداره او څېره ده چې د (اسلام او افغان) د خونديتوب لپاره ترسره شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. دا ليک دی او ليک د ژونديو پېښو مړه بڼه ده، کېدی شي تاسو هغه دردونه او رنځونه پوره احساس نه کړئ چې د (افغان او اسلام) لارويانو په دې لاره کې منلي، خو هغه څوک چې په دې مبارزو کې يې عملاً برخه اخيستې، هغوی په دې اثر کې درد، فکر او مبارزه ټول کتلای شي. په دې اثر کې ملي مبارزه گام پر گام تعقيب شوې او پېښې لکه څنگه چې پېښې شوي، په تسلسل سره ذکر شوي دي. زموږ په ټولنه کې به ډېر کم کسان داسې پيدا شي چې د فکر او عمل موازنه يې برابره وي. د دې اثر ليکوال هغه شخص دی چې د ملي او ديني هويت په مبارزه کې د عمل په ډگر کې ولاړ و او هېڅ جابر او پرديپال ته يې سرټيټ نه کړ او نه يې د پټې او ښکاره معاملې او ناوړه تفاهم ور پرانيست، که چېرې ده لږ هم ((تفاهم)) ته زړه ښه کړی وای، نو د امتيازاتو باران به پرې ورېدلی وای، دی خپل ژوند، رسنۍ، دندې او ټوله لاس لرلې شتمني سره د مقابلې ميدان ته ووت، ځوان پښت يې تر شا ودرېد او تر ډېرو سختو اغزنو شرايطو او پړاوونو وروسته د قانوني بري درشل ته ورسېد. له نېکه مرغه چې د ملي هويت د عملي مبارزې يو اصلي کرکتر د پاخه قلم خاوند هم دی، که ده پر وخت په منظم ډول د دې مبارزې يادښتونه نه وای ليکلی او بيا يې په منظم ډول نه وای ترتيب کړي، نو خدای خبر چې د دې شپږ کلنې ملي مبارزې تصوير به په دومره رڼه او دقيقه بڼه تر موږه او بيا تر راتلونکي نسله خوندي شوی وای. پښتانه هره پېړۍ کې يو يا دوه ستر ملي او فکري شخصيتونه لري. زموږ په نظر د دې پېړۍ د ملي او فکري مبارزې اصلي کرکتر همغه څوک دی چې په دې سختو شرايطو کې يې د ملي هويت د خونديتابه لپاره ملت ته ليدلوری او تگلوری ورکړ. دا اثر نه يوازې د يوې لسيزې تر نيمايي زياتې برخې د سختو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارزو يو ژوندی تصوير دی، بلکې داسې يو خوځنده ژوندی تصوير هم دی چې زموږ ننني او سباني ته نسل د ملي او اسلامي ارزښتونو د خونديتابه جذبه، فکر او ولوله هم ورکوي، دا کتاب د ملي ارمانونو لپاره يوه تګلاره هم ده. زه د خپلې ټولنې له ننني او سباني نسل څخه په درنښت هيله لرم چې دا اثر بار بار ولولي، په دې کتاب له انځور شويو دردونو او پيغامونو څخه الهام واخلي او د خپل هېواد او ملت د سوکالۍ، يووالي او استحکام لپاره له هغو څخه ګټه پورته کړي.

زه په پای کې استاد پوهاند دوکتور محمد اسمعيل يون او د ملي مبارزې ټولو لارويانو ته د دې اثر د ليکلو، چاپ او د ملي مبارزې د اوسني بهير د قانوني بريالیتوب له امله مبارکي وايم.

درنښت

شاه محمود کدوال

احمد شاه بابا مېنه - کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه:

گام پر گام له ملي هويت سره

ملي هويت داسې کوم شی نه دی، چې په یوه ورځ کې پیدا شي او خپله بڼه غوره کړي. ملي هويت د یوې ملي ټولنې او ملي دولت په شان اوږده زمانه رانغاړي، د زمانې په بهیر کې په تدریجي ډول رامنځته کېږي او بیا استحکام مومي. افغاني ټولنه او افغان ملي هويت هم همداسې دی، دا د اوږدو پېړیو محصول دی، د تاریخ تر سترو ازمونونو وروسته زموږ ملي هويت دا بڼه خپله کړې ده.

اوږدې مبارزې، سربښندنې، جرګې، مرکې، جنګ او فرهنګ، ولسواکي، تمدن او پرمختګ دا ټول د دې سبب شوي چې دلته یوه ټولنه رامنځته شي، یو ملت اباد شي، یو هېواد جوړ شي، یو دولت تشکل ومومي او په پای کې یو ملي هويت رامنځته شي، البته په دې برخه کې د دې هرې پدیدې پر وړاندې ستونزې او مزاحمتونه پېښ شوي، خو د ملت رغنده ارکان دومره قوي وو چې پر دې خنډونو او ستونزو برلاسي شوي دي. د شلمې پېړۍ په لومړیو دریو لسیزو کې د ملي وحدت د ټینګښت او ملت جوړونې لپاره پاخه ګامونه پورته شول. پر (۱۹۲۹م) کال په سقاوي اړو دوړ سره په افغانستان کې د معاصر دولت اډانه وپاشل شوه او ملت د خپل پرمختګ او استحکام یوه اساسي وسیله له لاسه ورکړه، دې دورې که څه هم ډېر دوام ونه کړ، خو منفي اغېزې يې ان تر ننه پورې محسوس دي. تر سقاوي بحران وروسته بیا تر (۱۳۵۷ل) کال پورې په افغانستان کې د دولتي او ملي استحکام لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

اساسي گامونه پورته شول، خو دا وخت هم یو شمېر بهرنیو عناصرو په تېره بیا پخواني شوروي اتحاد ته د افغان ملت استحکام د زغم وړ نه و، کله چې پر (۱۳۴۳ل) کال (د خلکو دیموکراتیک گوند) بنسټ کېښودل شو، نو یو شمېر روس پلوه اشخاصو، چې وروسته په ستمي ډلې ونومول شول او پښتني ضد او افغان ضد افکار یې درلودل، هم دې گوند ته لاره وکړه، روسانو غوښتل په گانده کې روس پلوه لړکي په افغانستان کې واک ته ورسوي، نو ځکه خو یې د دې ډلو پر لمسون او پر هغو باندې پر پانگونې لاس پورې کړ. پر افغانستان باندې د شورویانو پر مستقیم یرغل هر څه په ډاگه شول او د ببرک کارمل په وجود کې یې په افغانستان کې قومي لړکي واک ته ورسول. دې سره نو په افغانستان کې د ملي وحدت او ملي هویت پر ضد په څرگند ډول هڅې وشوې او هغې ستراتیژۍ چې پخوا یې اساسات ایښودل شوي وو، ورو ورو عملي بڼه خپله کړه؛ ستم او پرچم ډلو د ملي وحدت او ملي هویت پر ضد زیاته ونډه واخیسته، تر هغه وروسته بیا روسانو دا رول د رباني او مسعود په وجود کې اسلامي جمعیت او نظار شورا ته وسپاره، دې ډلو بیا د ستم او پرچم پاتې ارمانونه پسې تعقیب کړل، د دوی اکثره نشرات ملي نفاق او د پښتنو پر وړاندې پراخ کمپاین ته وقف شول. کله چې د طالبانو نظام تر سقوط وروسته په بن کې په یوه اړخیز ډول واک تاجک اقلیت، په تېره بیا پنجشېر کې نظار شورا ډلې ته انتقال شو او کرزی د دولت د یوه سمبولیک مشر په توگه د چارو په راس کې راغی، نو دې ډلو د افراط تر وروستي بریده پورې د افغانیت او ملي وحدت پر ضد گامونه پورته کړل. د حکومت له ټولو امکاناتو او د بهرنیو پوځونو له شتوالي څخه یې ناوړه گټه پورته کړه، د افغانستان د تېر تاریخ، هویت،حیثیت، ملي وحدت او افغانیت پر ضد یې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه کولای شول هغه یې تر سره کړل. دوی ته د طالب ځینې لپاره یو چانس په لاس ورغلی و او له دې پلمې څخه یې د پښتنو او ملتپالو افغانانو د ځینې لپاره تر اخري حده پورې ناوړه گټه پورته کړه، د ملي هویت پر ضد یې اثار چاپ کړل، رسنۍ یې فعالې کړې او بالاخره د قوانینو له لارې یې د ملي هویت د حذف لپاره هڅې پیل کړې.

ما د یوه افغان په توگه له نورو افغانانو سره یو ځای د دغو پردیپالو ډلو پر ضد پر خپل وخت غږ اوچت کړی، د هغوی له توطیو څخه مې پرده پورته کړې، نه غواړم په دې سریزه کې هغو ته نغوته وکړم، دا کتاب په خپله د همغو پېښو انځورنه کوي.

په دې کتاب کې د ملت ضد پټو او ښکاره عناصرو پر وړاندې گام پر گام د ملتپالو افغانانو مبارزه انځور شوې ده. کېدی شي راتلونکي نسل ته دا پوښتنه پیدا شي چې افغان ضد او هېواد ضد عناصر دومره قوي او متعصب نه وو، لکه هغومره یې چې یادونه شوې یا کېږي. په دې برخه کې باید وویل شي چې د افغانستان په ټول تاریخ کې هېڅکله هم داسې نه دي پېښ شوي چې ملت ضد عناصر دې په داسې یو اړخیز ډول، چې د نړیوالو یرغلگرو سل په سلو کې ملاتړ هم ورسره وي، واک ترلاسه کړي، د کرزي د حاکمیت په ټوله دوره کې ملتپاله افغانان د واک په حاشیه کې وو، د واک اصلي سرچینې او امکانات د روس پلوه او ایران پلوه افغان ضد کړیو په لاس کې وو. هر ملتپال او هویتپال افغان چې به غږ پورته کاوه، نو د طالب او القاعدې په نامه یې فزیکي او معنوي حذف ته زمینه برابرېده، رسنیز او دولتي وسایل هم د افغان ضد کړیو په لاس کې وو، نو په داسې یو حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مبارزه کول اسانه کار نه و، مقننه، اجرايه، قضايه قوې هم د پرديپالو کړيو په لاس کې وې، په ټول نظام کې د پښتنو ونډه په سلو کې (۲۵) سلنه وه، هغه هم داسې پښتانه چې له سياسي پلوه بيا په سلو کې (۸۰)د نظار شورا او جمعيت تر فلتره تېر شوي وو او د هغوی سرسختي خو سرټيټي پلويان ګڼل کېدل. د ملت مخالفو ډلو د خپل ځان په ګټه د بهرنيو ځواکونو په شتوالي کې له داسې يو طلايي چانس څخه ګټه اخيستله او غوښتل يې د افغانستان نوم، ملي هويت او تاريخي حيثيت ختم کړي، دوی پر دې پوهېدل چې که چېرې بهرني ځواکونه له افغانستانه ووځي، نو دوی بيا په خپل مټ د واک داسې اسونه نه شي ځغلولای، نو فکر يې کاوه چې له دې موقع څخه هر ډول ګټه پورته شي.

ملتپال عناصر که څه هم نه له بهرني ملاتړه برخمن وو او نه هم له حکومتي ځواکه، خو د منطق، شعور او قانونيت وسله ورسره وه او په خپل ملي او اخلاقي جرئت يې په تش لاس د پرديو او پرديپالو عناصرو د توطيو پر وړاندې ميدان ته ودانګل. په دې اثر کې د ملي هويت د خونديتابه لپاره د نږدې شپږو کلونو ګرمو او متواترو مبارزو انځور پروت دی. دا اثر داسې نه دی ليکل شوی چې ليکوال دې له سره محتويات وټاکي او بيا دې هغه په تسلسل سره تعقيب کړي.

دا اثر د پېښو داسې يو تسلسل دی چې يوه پر بله پسې واقع شوي او ليکوال هغه پر خپل وخت د قلم تر قيد لاندې راوړي دي. کله چې يوه پېښه رامنځته شوې، پر همغه ورځ ثبت شوې، دا چې سبا به څه پېښېږي، هغه بلې پېښې ته نه ده معطل شوې، پر خپل وخت ليکل شوې ده. دې اثر ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکې تر مخکې مسیر نه دی ټاکل شوی، بلکې پېښې اثر ته مسیر ورکوي؛ د ملي مبارزینو له ډلې هېڅوک هم پر دې نه پوهېدل چې اخر به څه کېږي، خو هوډ یې ټینګ و او تکل یې پوخ؛ د مبارزې په بهیر کې په لسګونو ځله داسې حالات راغلي، چې سر ته په کې خطر زيات نږدې شوی و، د دې ډول خطرونو له احساس سره سره بیا هم ځوانو مبارزینو له خپلې ملي داعیې څخه مخ وانه ړوه، زه د همدغو مبارزینو په استازۍ راتلونکي نسل ته دومره وایم چې موږ د زمانې په خطرناکو او حساسو شرایطو کې راګیر وو، تش‌لاسی، ساده زړی، جګړې ځپلی او بې وسه ولس، د یوه شعوري، وسلوال، مکار، بې حیا او پردیپال دښمن پر وړاندې د مبارزې میدان کې ولاړ و. افغانستان باندې هېڅکله دومره سخت شرایط نه وو راغلي چې ملتپال دې په داسې یوه تنګسیا کې راګېر شوي وي، خو ملي مبارزینو دا خپله یوه ملي او اسلامي فریضه وګڼله چې د خپل سر په قیمت د خپل عقیده‌یي او ملي هویت (اسلامیت او افغانیت) ملاتړ ته ورودانګي. تر یوې شپږ کلنې سرسختې مبارزې وروسته مبارزین پر دې بریالي شول چې د ملي او اسلامي هویت د خوندیتابه پر وړاندې اساسي توطیې شنډې کړي، البته دا په دې مانا نه ده چې خطرونه ټول رفع شوي دي، د خطرونو یوه برخه دفع شوې، خو ټول خطرونه لا رفع شوي نه دي. مبارزه لا هم دوام لري، نو ځکه خو دلته په کار دي چې نننی او سبانی نسل دې ډول خطرونو ته لا پسې متوجه اوسي. د نننیو خطرونو په دفع کولو کې چې چا هم اساسي نقش لرلی دی، له هغو ټولو څخه مننه په کار ده، په دې کتاب کې یې انځورنه شوې ده. په کار خو دا وه چې له هر یو څخه په ترتیب سره مننه شوې وای، خو څرنګه چې دا یوه ملي مبارزه او ملي پروسه وه، په میلیونونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانانو په کې په مستقيم او نامستقيم ډول ونډه لرله، نو ممکنه نه برېښي چې په نوملړ سره دې د ټولو يادونه وشي، ځينې داسې نومورکي اتلان هم په کې وو چې په پټه يې معنوي او مادي مرسته کړې او قرباني يې ورکړي، له ټولو څخه مننه په کار ده، نو ځکه مو د نومونو يادونه ونه کړه چې خدای مه کړه د کوم ربښتيني او ناڅرګند مبارز نوم په کې له ياده ونه وځي او د هغه د مبارزې حق ادا نه شي، نو اوس د ټولو ملتپالو افغانانو په استازۍ له ټولو هغو ملي مبارزينو څخه مننه کوم او کور ودانی ورته وايم چې په تېر شپږ کلن بهير کې يې ګرمه او فکري مبارزه وکړه او له هېڅ ډول سربښندنې يې ډډه ونه کړه. له راتلونکي پښت څخه مو هم هيله ده چې د اوسني نسل مبارزينو خو د ملي هويت داعيه تر تاسو پورې خوندي درورسوله، نور نو ستاسو مکلفيت دی چې هغه لا پسې خوندي کړئ او هغې ته ټول متوجه احتمالي خطرونه له منځه يوسئ.

په دې کتاب کې هڅه شوې چې په تېر شپږ کلن بهير کې د ملي هويت په برخه کې ترسره شوې مبارزې او فعاليتونه په ترتيب سره راوړل شي، زموږ له هڅو سره سره بيا هم کېدی شي، د ځينو فعاليتونو انځور پاتې شوی وي، هغو ته هم په درنه سترګه ګورو او له مبارزينو څخه يې مننه کوو.

مخکې تر دې چې له لوستونکو څخه خدای پاماني واخلم، د دې کتاب په پيل کې د هېواد دوو پوهاندانو، (پوهاند عبدالحی حبيبي او پوهاند عبدالاحمد جاوېد) د ليکنو يادونه هم کوم، هغه مې په دې خاطر د دې کتاب په پيل کې راوړې او له کتاب سره مې ملې کړې چې د افغان او افغانستان د تاريخي او ملي هويت په باب د ځوان پښت د ذهنيت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

روښانتيا او د ملي هويت د مخالفينو لامنطقه دليلونو ته د يو منطقي ځواب سبب شي.

نور نو دا تاسو او دا هم د ملي هويت او ملي عزت لپاره د څو کلنو مبارزو يو مسلسل انځور.

د يو موټي، غښتلي، پرمختللي، لوی افغانستان

د جوړېدو او د ملي هويت د لا ځلا او ښکلا په هيله

۱۳۹۷ل کال د غبرگولي (۲۳)مه نېټه

کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهاند عبدالحی حبیبي

افغان او افغانستان

د افغان کلیمه چې اوس د افغانستان د ټولو خلکو ملي نوم دی او د آسیا په زړه کې یې تر ټولو تاریخي،اقتصادي او اجتماعي شرایطو لاندې یو نه بېلېدونکی واحد جوړ کړی، داسې نوم دی چې لږ تر لږه یو زر اووه سووه(۱۷۰۰) کلن تاریخي لرغونتوب او ملي اصالت لري.

په افغانستان کې دننه او د باندې ځینې کسان فکر کوي چې دا نومونه د احمدشاه ابدالي په لاس د افغاني دولت تر بیا جوړولو وروسته په اتلسمه پېړۍ کې رامنځ ته شوي او زموږ هغه هېواد وال چې له تاریخي پېښو نه خبر نه دي تل له مانه پوښتي چې آیا دا نومونه لرغونی تاریخ لري کنه؟، نو ځکه په دې لیکنه کې په ډېر لنډیز سره د خپل ملي تاریخ دا موضوع درنو لوستونکو ته وړاندې کوم:

د افغان نوم تر کومه ځایه چې ماته څرګند دی په تاریخ کې اوږدې رېښې لري او په همدې سیمه کې د هلمند او سند د دوو لویو سیندونو ترمنځ په همدې نامه یوې ډلې وګړو ژوند کاوه چې تفصیل یې دادی:

شل کاله پخوا(اوس پنځه پنځوس کاله – مترجم) (اوس اووه شپیته۶۷ کاله – هلمند) پخوا د ایران د شېراز په نقش رستم کې د شیکاګو د ختیزې مؤسسې د لرغونپوهانو یوې ډلې د هغه ځای په ډبرلیکونو کې د زردشت په کعبه کې په دوو پهلوي اشکاني(پارتي) او یوناني ژبو یو ډبرلیک وموند چې هغه د ساساني کورنۍ دویم بادشاه لومړني شاپور ته ۲۶۰ م کال او د اودیسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جګړه کې د روم د امپراتور والیرین (valerian)تر ماتې او اسارت وروسته دلته د زردشت د کعبې د دېوال په ډبرو لیکلی دی.

څرنګه چې لومړی شاپور په ۲۷۳ م کال کې مړ شوی، نو د دې ډبرلیک د لیکلو نېټه له ٢٦٠ تر ۲۷۳ م کال پورې د دیارلسو کلونو ترمنځ ټاکلای شو،(د دې ډبرلیک نیمګړې فارسي ژباړه دې د لرغونپوهنې د رپوټونو د ۴ ټوک په ۱۸۱ مخ کې چې په ۱۹۵۹م کال په شیراز کې خپور شوی، وکتل شي.)

د دې ډبرلیک په دویم بند کې پښکابور (Pashkabur)د ښار نوم د کوشان خساتر (kushan khsatr) یعنې د کوشاني هېواد وروستني ختیز سرحد په توګه یاد شوی دی چې هغه یې د یوناني له سپاپوروس، د چیني هیون تسنګ له پولوشابولو او د اسلامي دورې د مؤرخینو له پرشاپور او پرشاور(پېښور) سره یو بللی دی، د همدې ډبر لیک په شپږمه برخه کې د شاپور د واکمنۍ په مهمو کسانو کې د (وینده فرن ابګان رزمه ود) نوم یاد شوی دی چې د سپرنګ لونګ (spreng ling)په نامه یوه محقق لومړی ځل دا ډبرلیک ولوست او د امریکې په سامي مجله کې یې په ۱۹۴۰ م کې یوه مقاله ولیکله او دویمه کلیمه(ابګان) یې په قاطع ډول د افغان له اوسني نامه سره تطبیق کړه او هم وایي چې د ساساني پاچا دریېم شاپور له نامه سره له ۳۰۹ تر ۳۷۹ م کال پورې یې اویا کاله پاچاهي کړې، د اپکان (apakan)په بڼه یو صفت او لقب یاد شوی دی چې دا کلیمه هم کولای شو د ابګان د یادې شوې کلیمې غوندې وګڼو چې د زړورتوب،رشد او نجابت د صفت او یاهم د نژادي ترون په بنا راوړل شوې وي او همدا موضوع ده چې ځینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مؤرخين وايي، لکه سر اولف کيرو يې د ساساني دربار په مشرانو کې د درانيو او يوسفزيو د شته والي په فکر کړی دی، (پټانان- انگليسي متن ۸۰ مخ)او موږ نوموړی نوم(وينده فرن افغان رزم بد) يعنې(د افغان د جګړې سالار وينده فرن) ويلای شو چې ښايي يو افغاني سالار وي، د فردوسي په شاهنامه کې هم دوه ځله (اوگان) نوم راغلی چې د فريدون د وخت له سپه لارانو څخه و.

سپهدار چون قارن کاوگان
سپه کش چو شير وی و چون اوگان

(شاهنامه، د مسکو چاپ، لومړی ټوک۱۱۰ مخ)

همدا د فريدون په داستان کې يو بل ځای وايي:

همه گرد ايوان، دورويه سپاه
بزرين عمود و به زرين کلاه
سپهدار چو قارن کاوگان
به پليس سپاه اندرون آوگان

(لومړی ټوک ۱۱٦ مخ)

که څه هم چې د شاهنامې داستانونه تاريخي سندونه نه دي، خو زيات پخواني حقيقتونه پکې نغښتی دي، د نمونې په توگه په همدې بيتونو کې قارن ياد شوی چې د قارن کورنۍ د اشکانيانو د دورې يوه اشرافي کورنۍ وه او په ۵۰ کال کې د بين النهرين اشکاني واکمن کارنس (carenes)نوميده (د مينارسکي د ويس وار مين مقاله،۴۳۱ مخ، د تهران چاپ ۱۹۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ((اوګان)) هم هماغه د ساساني عهد (ابګان) ته ورته دی، خو په زړو روايتونو کې د فريدون سپه سالار و چې هغه يې د سمکنان د زوی آوه نومي پهلوان سره منسوباوه او آلماني بوستي په خپل کتاب(ايراني نومونه) کې وايي چې: د آوه اصل اوستايي دی د مهربان او لاس نيوونکي په نامه (د شاهنامې فرهنګ،۱۲مخ، د تهران چاپ،۱۹۴۱م) خو په شاهنامه کې په خپله دا دوه کسان د کيخسرو د وخت اتلان(پهلوانان) دي چې له افراسياب سره د ده په لويه جګړه کې داسې ياد شوي دي:

چو کيخسرو آن رزم ترکان بديد
که خورشيد گشت از جهان ناپديد
سوی آوه و سمکنان کرد روی
که بودند شيران پر خاشجوی

(شاهنامه ۲۸۱ مخ،۵ټوک)

په هر حال له دې يادونې څخه داسې څرګنديږي چې آوه، آوګان په لرغونو آريايي رواياتو او شاهنامو کې دود و او که د بوستي د وينا له مخې يې اصل اوستايي وبولو نو مانا به يې مهربان او لاس نيوونکی وي چې داسې نومونه له لرغونو اتلانو سره وړ وو او که بيا وروسته د يوه قوم او يا ټولنې په معنی اوښتي وي لېرې نه ده.

که د ابګان، اپه ګان او اوګان کليمو ته په زړو رواياتو او د ساساني دورې په پاتې شونو کې د باور وړ اهميت ورکړل شي، لکه چې سپرنګ لنګ او اولف کيرو همدا نظر لري، نو دعوه کولای شو چې د افغان نوم يا صفت د ابګان او اپه‌ګان په بڼه له دريمې عېسوي پېړۍ څخه اخيستل کېده او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادشاهانو، اداره چيانو او واکمنانو پېژانده او دا سند تر اوسه د دې نامه د لرغونتوب په باب د يادولو وړ زوړ سند دی چې د زړو روايتونو(اوگان) هم ورته دی.

دويم زوړ سند چې د دې نامه په باب يې لرو د هند له تر لاسه شويو او پاتې شويو آثارو سره اړه لري چې دا نوم د اوه گانه avagana په بڼه چې د ساساني دورې د ابگان او اپه گان له بڼو سره ورته دی، په هندي آثارو کې په لاندې تفصيل مومو:

ورهامي هيرا (varha-mihira)هندي شاعر او نجومي دی چې د پنځمې عيسوي پيړۍ په پای کې د هند په راجين کې وزېږيد او د ۵۰۵م شاوخوا يې ښه شهرت وموند. د ده مهم کتاب(پنچه سيدهانتيکا Pance siddhantika) نومېده چې د نجوم د علم و، د پنځو کتابونو لنډيز و او دی د نجوم په باب يو منظوم کتاب هم لري چې پکې يې د ښکلو ډېرو، د هند د جغرافيې او نورو کار وړ موضوعاتو په باب هم خبرې کړي او نوم يې پرې(بهريته سنهيتهbhrita sanhita) ايښې دی چې په ۱۱-۱٦ او ۱٦-۳۱ بيتونو کې يې د افغان نوم د اوه گانه په بڼه ياد شوی دی.

د همدې تاريخي سند له مخې د افغان کليمه په هنديانو کې لږ تر لږه ۱۴۰۰ کاله وړاندې هم مشهوره وه او هندي ليکوالو ياده کړې ده.

تر اسلام وړاندې پېړيو کې مو د افغان نوم په دوو پخوانيو سندونو لويديځ ته په پارس او ختيځ ته په هند کې دروښود او موږ پوهېږو چې همدا وخت بودايي دين د افغانستان په ختيځ او شمال کې دود و، بېلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښارونو لکه بلخ، کندز، کاپیسا، هډې، لغمان او له غزني نه تر کندهاره پورې ودان و او ځرنګه چې د چین خلک هم د دین له مخې بودایان وو، نو ځکه به د چین بودایي زیارت کوونکي تل د زیارت او تبرک له پاره دې هېواد ته تلل. له دې زیارت کوونکو څخه یو هم "هیون تسنګ" دی چې د اوومې پېړۍ په لومړۍ نیمایي کې د اسلام له ظهور سره سم، خو د عربو په لاس د افغانستان تر فتح کېدو وړاندې دې هېواد ته راغلی دی، دی د ٦٢٩ ع کال د اګست پر لومړۍ نېټه له "لیانګ چو" نه را روان شو او د ٦٣٠ ع د مارچ پر ۵ "سمرقند" او پر ۲۰ نېټه د افغانستان "خلم" ته راورسېد، دی د اپریل پر ۲۰ په "بلخ" او د اپریل پر ۳۰ په بامیانو کې و او د هندوکش په له واورو ډک غره د مې پر لسمه نېټه "کاپیسا" ته راورسېد، د اوړي تر پایه پورې د کابل شاهانو په دې پایتخت کې پاتې شو او بیا یې خپل سفر ته داسې دوام ورکړ.

د اګست پر ۱۵ لغمان ته راغی او درې ورځې یې هلته تېرې کړې، د اګست پر ۲۰ ننګرهار ته راغی، دوه میاشتې هلته پاتې شو، د نومبر له لومړۍ نېټې نه د ګندهارا په نورو برخو او د دسمبر له لومړۍ نېټې نه د ګندهارا په نورو برخو او د دسمبر له لومړۍ نېټې نه د پېښور په سیمو کې و، د ٦٣١ ع د جنوري پر لومړۍ نېټه د سند د سیند په کڅونو کې په سفر روان شو او د اپریل پر ۱۰ نېټه ټیکسلا ته ورسېد، دی ۱۲ کاله په هند کې پاتې شو او په بېرته راستنېدو کې د ٦٤٣ ع کال د دسمبر پر ۱۵ نېټه بېرته ټکسیلا ته راغی او بیا یې د افغانستان لاندیني ښارونه ولیدل.

د دسمبر پر ۲۵ نېټه د فیل پر سورلۍ له اباسین نه راواوښت، د ٦٤٤ ع کال د مارچ پر ۱۵ نېټه لغمان ته راورسېد او د هغه ځای له پاچا سره یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

میاشت پاتې شو، د جون پر ۱۵ "فه-له-نه" یعنې "بنو" ته ورسېد، د جون پر ۲۰ "و – پو-کین" او د جون پر ۲۵ " تساو-کیو-تو" (غزني) ته ولاړ، د جولای پر ۵ کاپیسا، د جولای پر لومړۍ نېټه اورتسپانه (کابل)، د جولای پر ۵ کاپیسا، د جولای پر ۲۰ اندراب، د اگست پر لومړۍ نېټه توخار (تخار) د سپتمبر پر ۸ بدخشان او د دسمبر پر ۱۲ پامیر ته ورسېد چې بیا له هغه ځایه یارکند او ختن ته تېر شو.

د هیون تسنگ سفرنامه د "سي-یو-کي" یعنې د لویدیزو هیوادو خاطرې نومېږي او له چیني ژبې نه په انگلیسي ژباړل شوې او په وارو – وارو خپره شوې ده چې د دې ارزښتناک کتاب یوه برخه د هغه وخت د افغانستان د خاورې او خلکو د جغرافیایي، دیني، سیاسي او اجتماعي اوضاعو په باب ډېر په زړه پورې مواد لري او کله چې دی له هند نه په راغبرگېدو کې "فه-له-نه" یعنې د "بنو" ولایت ته رسېږي، د " سي-یو-کي" د لومړي ټوک په ۲۵٦ مخ کې (انگلیسي ژباړه) د "او-پو-کین (o-po-kien) "په نامه یوه سیمه د بنو او غزني ترمنځ د بنو شمال لویدیځ او د غزني جنوب ختیځ ته، یادوي چې تر ده وړاندې یوه بل چیني زایر فاهیان هغه د "لو-یې" یعنې "روه (" Roh) په نامه یاده کړې وه (۲) څېړونکو خصوصا جنرال کننگهم د هند د لرغوني جغرافیې لیکوال دا "او-پو-کین" د "اوه گان" (افغان) له کلیمې سره تطبیق کوي او وایي چې هیون تسنگ د دې خلکو ژبه هندي نه بولي، خو د ده په وینا یې د هند له ژبو سره لږ ورته والی درلود، نو له دې نه به مطلب پښتو وي او څرنگه چې چیني "اوپو-کین" همغه د لرغوني "اوه-گان" هجاوې (څپې) لري نو بویه په باور ووایو چې مراد همدا افغان دی چې اوس هم د سنده او غزني ترمنځ د پکتیا – پکتیکا او غزني ولایتونه د افغاني

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصيلو او لرغونو قبيلو استوګنځي دي، دی حتماً د همدې کورمې او ګوملې په غرونو چې د "او-پو-کين" يعنې "افغان" استوګنځی و او په همدې نامه يادېده، پکتيا ولايت ته ور اووښتی دی.

تر اسلام وړاندې د افغان د نامه په باب همدا درې لرغونې ساساني، هندي، چيني سندونه لرو او تر دې وروسته په اسلامي دوره کې د دې نامه ياد په دري او عربي کتابونو کې په مکرر ډول راځي چې ډېر زوړ ياد يې په "حدودالعلم" کې دی چې په دې کتاب کې د عبدالجبار عتبي په "تاريخ يميني" کې "افغان" د سبکتګين او د ده د کورنۍ په عصر کې په وارو – وارو ياد کړی، ان چې ابن اثير په الکامل کې هغه د ابغان په زړه املا هم ليکي، ترې راوروسته مورخانو لکه فخر مدبر په اداب الحرب والشجاعه، قاضي منهاج سراج جوزجاني په طبقات ناصري، حمدالله مستوفي په تاريخ ګزيده او محمد قاسم فرشته او نورو هم "افغان" او "اوغاني" قبايل په وارو – وارو ياد کړی دي.

همدا راز د افغانستان د کليمې په باب هم ويلای شو چې دا داسې نوی نوم نه دی چې د احمدشاه ابدالي په وخت کې دې جوړ شوی وي، بلکې تر ده په پېړيو وړاندې يعنې (۷۰۰) کاله مخکې هم موجود او د استعمال وړ و، موږ د سيفي هروي په تاريخ هرات کې چې د ۷۲۱ هـ (۱۳۲۱)ع کال شا او خوا تاليف شوی وينو چې همدا د افغانستان ختيزي سيمې يې د سند تر ښنډو پورې د " افغانستان" په نامه بللي او له دې نه څرګندېږي، کله چې هرات د ((ال کرت)) پايتخت و او هېواد د غزنويانو او غوريانو د سياسي وحدت له دورو نه د چنګېزيانو د تېريو له امله د تجزيې او ورانۍ پر لور

(c) ketabton.com: The Digital Library

روان و، د افغانستان نوم هغه وخت هم موجود و، خو دومره پراختيا يې نه درلوده، لکه د احمدشاه بابا په وخت کې يې چې ترلاسه کړه.

د هرات د تيموريانو په وخت کې مولانا کمال الدين عبدالرزاق سمرقندي هروي چې په (٨١٦ ه) (١۴١٣) کال په هرات کې زېږېدلی او د هرات د دربار د پوهانو، مورخانو قضا او سياست له کسانو څخه و خپل د "مطلع سعدين او مجمع بحرين" تاريخ په ٨٧۵ ه (١۴٧٠ ع)کال وليکه، دی هم په خپل کتاب کې افغانستان په همهغه جغرافيايي وسعت چې سيفي پېژانده په وارو – وارو يادوي چې د هرات د تيموريانو د لوی هېواد خراسان يوه برخه و او معين الدين اسفزاري هم په روضات الجنات کې افغانستان په وارو – وارو ياد کړی دی.

کله چې بابر په ٩٣٢ ه (١۵٢٦)ع کال له افغانستانه د هند پر لور ولاړ او په ډيلي کې يې د هند د مغولو امپراتوري جوړه کړه، نو د ال بابر په اکثرو تاريخونو کې وينو چې همدا د افغانستان نوم په همهغه واړه جغرافيايي مفهوم موجود او مستعمل دی او د دې سيمې خلک تل د هند د تيموريانو او د ايران د صفويانو د يرغلگرو امپراتوريو په مقابل کې د خپل ژوند او ازادۍ د ساتلو پر جگړه بوخت دي . څو چې په همدې افغانستان کې د دوو پېړيو د اوږده مقاومت او مقابلې په نتيجه کې د ميرويس او احمدشاه د مېړنيو قيامونو په وسيله يو ځل بيا د دې خاورې په سياسي وحدت، بيا احياء او د لوی افغانستان په جوړولو بريالي شول او دا دی موږ اوس د افغان يو زر اووه سوه کلن او د افغانستان اووه سوه کلن وياړمن نومونه د خپل ملي وحدت او تاريخي سوابقو د وياړ وړ پيل او مبداء په توگه پېژنو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهاند عبدالاحمد جاوید

افغان و افغانستان

کلمه ی «افغان» از قرن چهارم هجری و کلمه ی «افغانستان» ، از قرن هفتم هجری به اینطرف در متون عربی و دری ، مکرر به کار رفته است ؛ اما پیش از این تاریخ ، تا آنجا که تحقیق شده ، نخستین بار این کلمه در یکی از متون هندی تالیف شده در اوایل قرن ششم میلادی ، دیده میشود. منجم معروف هندی ورها «مهیرا» در کتاب «برهات سمهیتا» ، از افغانان به صورت «آواگانه» یاد میکند.

١. کمی بعدتر ، جهانگرد معروف چینی هیون «تسانگ» از قبیله ای به نام «اپوکین» که در جبال سلیمان قرار داشتند ، ذکر میکند.

٢. این دو مورد ، قدیمی ترین مواردی اند که کلمه ی «افغان» به عنوان قوم یا قبیله، در آنها به کار رفته است.

٣. در ماخذ عربی ، قدیمترین جای که اسم «افغان» در آن ذکر یافته ، «تاریخ یمینی» تالیف عبدالجبار «عتبی» است . در یکجا می نویسد : « کشف سواد جیوشه ودانت له الافغانیه الخلج ... » جرفادقانی در ترجمه ی این قسمت گوید : « جماعت افغانیان و خلج که صحرانشین آن بقاع بودند ، در جمله ی حشم ناصرالدینی ، منحصر شدند.»

٤. منینی شارح «تاریخ یمینی» ، این مطلب را چنین شرح میدهد : « (دانت) ای انقادت و اطاعت (له) ای الامیر (الافغانیه) هوقوم بلاد هم جبله قریبه من الترك صورت والادمه غالباً علیهم جبالهم قریبه من بامیان و هم موصون (موصوفون) بالدعارت و الشطارت ولم یدینو الامیر قبله لحصانه جبالهم و مناعه قلاعهم و قلالهم.»

ترجمه ی شرح چنین خواهد بود : افغانان از او (امیر) اطاعت کردند و سرزمین ایشان کوهستانی است . از نظر صورت ، به ترکها نزدیك اند و اغلب گندمگون . کوه های ایشان نزدیك به بامیان است و معروف به عارت و شطارت اند و قبلاً از امیری اطاعت نکردند به جهت کوه های حصین و قلعه ها و قله های منیع.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵. عتبی مکرر ذکر افغانیان کرده ، از جمله «العساکر الافغانیه» ، سپس جای که از استیلای سلطان محمد بر تخارستان سخن میراند ، گوید : «از اصناف ترك و خلج و هند و افغانی و حشم غز ، لشکر فراوان جمع آورد.»

٦. ابوریحان محمد بن احمد بیرونی (متوفی ٤٤٠ هجری) ، دانشمند بزرگ غزنه ، شرحی در باره ی افغان ، در کتاب «فی تحقیق ماللهند من مقوله مقبوله فی العقل اومر ذولته» ، بدین ترتیب آورده است : « وفی الجبال الغربیه منها اصناف الفرق الافغانیه الی ان تنقطع بالقرب من ارض السند... »

ترجمه ی آن اینست که در کوه های غربی هند ، برخی از طوایف افغان هستند که تا مجاورت دره های رود سند ، سکنی دارند.

۷. بیهقی ، تاریخ اغتشاش افغانان را در حوادث ٤١١ و ٤١٤ ضبط کرده است . در سال ٤١٣ ، مسعود «غزنوی» ، ابن دیار را که از بزرگان دربارش بود ، برای فرونشاندن اغتشاش افغانان ، به کوهستان غزنی فرستاد.

۸. در سال ۵۱۲ که ارسلان بر مسعود «غزنوی» ، لشکریانی گردآورده است که افغان ها و خلج ها جزو سپاهیان او بودند و در ٥٤٧ نیز ، افغان ها در میان لشکریان بهرامشاه «غزنوی» ، نام برده شده اند. در ۵۸۸ ، افغانان در جزو سپاهیان معزالدین «سام» (پادشاه غور) بوده اند.

۹. افغان شال یا افغان شل ، نام جای در غزنی بوده است ؛ همان دامنه ای که امروزه، آرامگاه سبکتگین در آن قرار دارد.

۱۰. پنج موردی که بیهقی ترکیب افغان شال را ذکر کرده ، ذیلاً نقل میشود : «حاضران بسیار دعا کردند و از باغ بیرون آمد و راه صحرا گرفت و ... و حشم و بزرگان همراه وی به افغان شال درآمد و به تربت امیر عادل سبگتگین رض الله عنه فرود آمد و زیارت کرد.»

۱۱. «و برآن جانب رود که سوی افغان شال است ، بسیار استر سلطانی ... بودند.»

۱۲. «امیر به کوشك محمودی به افغان شال باز آمد.»

۱۳. «چون رسولان را بدیدند ، چندان نثار کردند به افغان شال در میدان ... و در بازار ها از دینار و درهم و هر چیزی که رسولان حیران فروماندند .»

١٤ . «روز آدینه ، بیست و یکم ماه ، به سلامت و سعادت ، به دارالملك رسید و به کوشك محمود به افغان شال ، به مبارکی فرود آمد.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵. در کتب جغرافیا ، نخستین جای که اسم افغان به کار رفته ، کتاب «حدود العالم من المشرق الی المغرب » است. این کتاب که موولف آن معلوم نیست ، در گوزگانان (میمنه ی امروزی) برای ابوحارث محمد بن محمد ، یکی از شاهان سلسله ی آل فریغون ، در حدود ۳۷۳ نوشته شده است. در این کتاب ، در دو جا ، نام افغان برده شده ، به این ترتیب :

١٦. « سوول ، دهی است بر کوه ، با نعمت و اندرو ، افغانان اند.» باز در تعریف بینهار می نویسد : « بینهار ، جایست ، پادشاه او مسلمانی نماید و زن بسیار دارد ؛ از مسلمانان و افغانان و از هندوان بیش از سی ...»

۱۷. ابوالحسن علی بی ابی الکرم محمد بن محمد بن عبدالکریم بن عبدالواحد شیبانی ، معروف به ابن الاثیر الجرزی ، متوفی ٦٣٠ در کتاب الکامل ، ذکر افغان را آورده است . موولف معجم البلدان ، در صفحه ی بیست و نه جلد اول ، از جبال الافغانیه یاد میکند.

۱۸. ابن بطوطه ، جهانگرد معروف عرب ، در راحله ی خود ، مکرر از افغانان یاد کرده است و در یکجا زیر عنوان «ذکر خلاف شان افغان به ارض سند» می نویسد : «ترجمه : شاه افغان با سلطان سرزمین ملتان ، از توابع بلاد سند ، مخالف بود و امیر آنجا را که نامش بهزاد بود ، به قتل رسانید و خود مدعی سلطنت شد. سلطان ، خود را برای قتل او آماده ساخت ؛ چون دانست که در برابر او مقاومت نمی تواند ، فرار اختیار کرد و با قوم خود که افغان و ساکنان کوه های بلند بود ، پیوست ... .»

۱۹ . باز در جای دیگر می نویسد که قومی در نزدیك کابل ، خود را افغان میگفتند .

۲۰ . در قرن هفت ، ذکر افغانان در کتب تاریخ ، بسیار است ؛ چنانکه منهاج سراج «جوزجانی» ، در «طبقات ناصری» می گوید : « انصار حق به حکم آن فرمان ، به همه بلندی و مضایق لورها ، عمیق در رفتند و سر و برده به دست آوردند ؛ خصوصاً جماعت افغانان که هریك از ایشان ، گویی ، زنده فیلی است (با) دو غژغا {و} بر کتف نهاده و یا برجیست ، بر باره برای هیبت بر فراز او بیرق کشاده ، مبلغ ایشان که خدمت رکاب (الغ خانی)، مرتب بود به قدر سه هزار سواره و پیاده ، مردانه و دلیر و جانباز که هریك از ایشان صد هندو را در کوه و جنگل ، به چنگل گرفتی و دیو را در شب تاریك (بتك) عاجز آوردی ... »

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱. ضیاالدین «برنی» ، در «تاریخ فیروز شاهی» ، در حوادث زمان محمد بن تغلق ، مینویسد که گروهی از افغانان ساکن ملتان ، طغیان کرده اند و سرکرده ی آنان را ملتان «ملتان مل» یعنی پهلوان ملتان نامیده اند و در همین زمان ، از سرکرده ی دیگری که او هم سرکشی کرده و «مغ افغان» نام داشته ، ذکر کرده اند.

در زمان تیمور نیز نام افغانان برده شده ، چنانکه در «تزك تیموری» ، «ظفرنامه ی نظام شاهی» و «ظفرنامه ی شرف الدین علی یزدی» و «مطلع السعدین» ، کراراً نام افغانان به ضبط «افغان» و «اوغان» است.

۲۲. در اسناد قرن هشتم و بیشتر کتاب های مربوط به تاریخ آل مظفر و از آن جمله، در «مواهب الهی» تالیف معین الدین معلم «یزدی زو» ، «تاریخ محمود گیتی»، نام از یك طایفه هست که در آن زمان ، از سیستان وارد خاك کرمان شده، در آنجا تاخت و تاز میکردند و در برخی از متون ، نام آنها را «اوغان» و «جرما» ، ولی بیشتر ، «اوغنی» و «جرمایی» ضبط کرده اند.

۲۳. در اواخر سال ٦١٧ ، سلطان جلاالدین «منکبرنی» ، بزرگترین پسر خوارزمشاه، بعد از زد و خورد با مغول ، در حدود نیشاپور ، به طرف هرات حرکت کرد و در ٦١٨ ... آمد. مظفر ملك ، رییس افغانان نیز به خدمت او پیوست و سلطان که در همین جنگ ، بر وی فتح آمد ، سپاهیانی مخلوط از افغانان و غوری ها و خلج و اقوام مختلف ترك داشت.

۲٤. صاحب «تاریخنامه ی هرات» در چندین جا ، کلمات «افغان» ، «افغانی» و «افغانیان» را به کار برده است که از آنهمه موارد به ذکر یك مورد اکتفا می کنیم ؛ جایی که گوید : « بعون ایزد بخشنده ، روزی دهنده ی جان آفرین ، در حال قریب، دوهزار مرد غوری و افغانی و هروی به یك حمله خویشتن را بر در حصار انداختند ... »

۲۵. خواجه نظام الدین «احمد» ، موولف «طبقات اکبری» که ذکر شیر شاه «افغان» را آورده ، نیز از افغانان یاد کرده است .

۲٦. بابر در تزك معروف خود ، مکرر ذکر افغان را آورده است.

در قرون یازده و دوازده ، کلمه ی «افغان» ، درمتون تاریخ ، مکرر ذکر شده ، خاصه پس از عروج و سلطنت هوتکی در ایران و سلسله ی مختلف افغانی در هند ، این نام در تواریخ و کتب جغرافیایی قرون ، به کثرت دیده میشود ؛ مانند «هفت اقلیم امین احمد رازی» ، «حدیقه الاقالیم بلگرامی» ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

«تاریخ الفی» ، «تاریخ فرشته» و نظایر آنها. (برای تحقیق مزید ، میتوان به کتب مذکور و هم کتبی مانند افغانستان فریز «دتایتلر» ، لندن ، ۱۹٦۷ ، لفظ افغانستان منتشره ی انسایکلوپیدیای اسلامی ، مقاله ی لانکز «ورث دیمز» – صفحه های ۱٤۷۳ تا ۱٤۷٤ ، چاپ لندن ، ۱۹۱۳ و دایره المارف جزو دوازدهم ، چاپ کابل ، ۱۳۳٤ ، به مقاله ی مورخ معروف ، آقای غبار و مقاله ی پوهاند حبیبی در مجله ی کابل ، جدی سال ۱۳۱۹ و مقاله ی محققانه ی شاغلی محمد انور «نیر» ، شماره ی ۲۵۷ مجله ی آریانا ، مراجعه کرد.)

۲۷. در شعر ، نخستین جایی که کلمه ی «افغان» استعمال شده و به ما رسیده ، در اشعار عنصری ، فرخی ، ابوالفرج «رونی» ، ازرقی و مسعود سعد «سلمان» است. برخلاف آنچه که نوشته اند ، در شاهنامه ی فردوسی ، لفظ «افغان» و «اوغان» نیست و تنها کلمه ی «افغان» به معنی ناله و فغان به کار رفته ، نه به معنی قوم و مردم ؛ آنچه که در شاهنامه ی چاپ بمبئی و ملحقات شاهنامه های دیگر ، داستان کك «کهزاد» به نام فردوسی چاپ شده ، از آن فردوسی نیست ؛ بلکه گوینده ای در قرن ششم ، میزیسته که بعداً راجع به آن صحبت خواهیم کرد. «لغت فرس اسدی» در صحفه ی ۱٦۲ خود ، در ذیل لغت «کهبر» (که اسم جاییست) این شعر عنصری را مثل می آورد :

شه گیتی ز غزنی تاختن بود   بر افغانان و برگبران کهبر

۲۸ . چنانکه گذشت ، فرخی ، کلمه ی «افغان» را درشعر چنین آورده است :

به گـــونه ی شل افغانیان دوپره و تیز
چو دسته دسته بهم تیر های بی سوفار

۲۹ . ابوالفرج رونی در ضمن قصیده ای گوید :

مـــوکب منــصور او بــه ویهند
بر تن افغان همی تنیده فغان را

۳۰. مسعود سعد در سه جا ، کلمه ی «افغان» را آورده است :

از لشکر ترك و هند و افغان
بـــر باره هزار شیرنر کرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

و یا :

شکسته گشت به تیغ تو لشکر کفار
خراب شد به سپاه تو کشور افغان

و یا :

گهی شتابان اندر قفای افغانان
چو اژدهای دژگه میان غاز تویی

۳۱. شاعری که از نام و نشان او ، اطلاعی در دست نیست و ظاهراً در قرن ششم میزیست ، قسمتی و یا شاید همه ی داستان های بازمانده ی رستم را برای یکی از سلاطین به نظم آورده و از آن میان ، یك داستان در جزو ملحقات و گاه ، به صورت دفتر علیحده ، دیده میشود ؛ و این همانست که در ملحقات شاهنامه به نام داستان «کك کهزاد» موسوم و بیت اول آن اینست:

کنون داستان کك کهزاد   بگویم بدانسان که دارد به یاد

در جای دیگر ، کك «کهزاد» را او چنین معرفی میکند :

نژادش ز اوغان سپاهش بلوچ   ابر دشت خرگاه بگزید کوچ

۳۲. بنابر ادبیات این داستان ، نزدیك به زابل ، به سه روزه راه ، کوهی بلند بود که در آن از افغانان ولاچین و بلوچ ، قوم بسیاری گرد آمده بودند و در قلعه ای بربالای آن کوه ، به نام قلعه ی «مرباد» میزیستند.

به دژ در یکی پهلوان جای داشت   که در رزم با اژدها پای داشت
نژادش ز اوغان ســـپاهش هـــزار   همه ناوك انداز و ژوبین گذار
دو رانـــش هـــمانـــنده ران پیـــل   گـــه رزم جوشانتر از رود نیل
ورا نـــام بدی کـــك کـــــهزاد   به گیتی بسی رزم بودش به یاد

این داستان به خوبی میرساند که کلمه ی «افغان» پیش از اسلام بوده که داستان رستم با یکی از پهلوانان آنان در افواه و داستان ها ، مانده و دست به دست ، رسیده است ؛ تا اینکه در قرن ششم ، گوینده ی مذکور ، آنرا به رشته ی نظم درآورده است.

در اصل و اشتقاق کلمه های «افغان» و «اوغان» ، حدس های بسیار زده اند ؛ از آن جمله ، پیلو عقیده دارد که این اسم در اوایل «اغوان» بوده و

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسیار قدیمی و مشتق از ریشه ی آریایی است که بعداً «اوغان» و سپس «افغان» شده است.

۳۳ .کلمه ی «اوغان» در زبان ارمنی به معنی باشنده گان گوه و جبال است.

۳٤. ارامنه ای که در گنجه ، شیروان ، نخجوان و گیلان سکونت دارند ، به نام «اغوان» افتخار می نمایند.

۳۵. یك نظر دیگر هم است : کلمه ی «افغان» محتملاً با کلمات «فغ» ، «پغ» ، «بغ» و «بگ» همریشه باشد ؛ چنانکه این ریشه را در الفاظ بسیاری مانند پغمان ، بغلان ، بغشور و ... می بینیم و این همان ریشه ایست که در کلمات «فغفور» (بغ – پور) ، «فغواره» ، «بغستان» ، «بیستون» ، »بغداد» و غیره ، دیده میشود. کلمه ی «فغ» به معنی سرور و بزرگ و هم به معنی بت و معبود آمده است ؛ چنان که عنصری گوید :

گفتم فغان کنم ز تو ای بت هزار بار - گفتا که از فغان بود اندر جهان فغان

۳٦ . فردوسی گوید :

فرستش به سوی شبستان خویش سوی خواهر و هم فغستان خویش

۳۷. اما اینکه میگویند کلمه های «افغان» و «اوغان» ، اسم های اند که دیگران داده اند ، درست به نظر نمیرسد ؛ چه از قدیم ، این اسم وجود داشته و محتملاً نام یکی از قبایل بوده ، بعد بر سایر قبایل پشتون ، به عنوان اسم دوم و بعد از حدود قبیله بیرون شده ، بر تمام ساکنان سرزمین افغانستان، اطلاق شده و اکنون نام ملی و پرافتخار تمام باشنده گان این سرزمین تاریخی است.

در مورد کلمه ی «افغانستان» ، می توان گفت : همانطوری که کلمه ی «افغان» از یك قبیله ی خاص بر قبایل ابدالی و غلجایی و بعدتر بر تمامی قبایل پشتون و از قبایل پشتون ، به تمام ملت افغانستان ، اطلاق گردید ، کلمه ی «افغانستان» نیز از مسکن قبیله یا قبایل خاص ، به مساکن تمام قبایل پشتون و از مساکن تمام قبایل پشتون ، به سرزمین مردزای و باستانی افغانستان ، اطلاق شد و به عبارت دیگر ، جانشین کلمه ی «خراسان» دوره ی اسلامی و «آریانای» قبل از اسلام گردید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا آنجا که اطلاع داریم ، نخستین مرتبه ، موولف «تاریخ هرات» (سیفی «هروی») کلمه ی «افغانستان» را در معنی کوچك آن که احتمالاً به نواحی بنو و اطراف آن ، اطلاق میشد ، به کار برده است ؛ آنجا که میگوید :

۳۸ . «ملکی شهر هرات ، حمیت عن الافات و توابع آن ، چون جام و باخرز و کوسویه و خره و فوشنج و دزآب و تولك کابل و تیراه و به سیستان و افغانستان تا شط سند و حد هند ، فرستادیم.» موولف «تاریخنامه ی هرات» ، ۳۵ بار کلمه ی «افغانستان» و در دو جا ، «اوغانستان» را به کار برده است.

۳۹. معین الدین محمد «زمچی اسفزاری» ، دانشمند قرن نهم ، در چند جا نام افغانستان را به اشکال دیار افغانستان (ص ٤١٦) ، ولایت افغانستان (ص ١٦١) و افغانستان (ص ٤١٠) آورده است ؛ از آن جمله است :

٤٠. «امرا گفتند که اسفزار و فراه و سجستان تا حدود افغانستان ، ازتوابع هرات است ... حکم کرد که یرلیغ نوشتند که مملکت هرات و ولایات از حد جیحون تا تا اقصای افغانستان ، بدو مفوض دارند.»

٤١ . « وآلات حرب طلبیده به اندك زمانی از حدود خراسان و جبال و شبرغان و افغانستان ، نزدیك به پنجاه هزار مرد از پیاده و سوار ، به هرات آمدند. »

٤٢. در تزك تیمور نیز کلمه ی «افغانستان» به کار رفته ، از آنجمله است :

« و کنکاش دیگر که در تسخیر ممالك سیستان و قندهار و افغانستان کردیم ، اینست که ... »

٤٣. عبدالرزاق «سمرقندی» ، در «مطلع السعدین» گوید : « ذکر توجه امیر تیمور «گورگان» به سیستان ، قندهار و افغانستان ... » که « موکب همایون از جیحون عبور نموده ، ولایت قندهار و کابل تا غزنین تا ... و آب سند و افغانستان که در زمان حضرت صاحبقران ... »

بابر در «بابرنامه» در چند جا ، کلمه ی افغانستان را به کار برده است ؛ از آن جمله : «ولایت کابل از اقلیم چهارم است ؛ درمیان معموره واقع شده ، شرقی آن لمغانات و پرشاوره و کاشغر وبعضی از ولایت هند است . غربی او کوهستانهاست که در کرنود و غور ، در آن کوهستان است . شمالی او ولایت قندوز و اندراب است. کوهن هندوکش در میان است . جنوبی آن فرمل و نغز و بنو و افغانستان است.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٤. «مختصر ولایتی است ، طولانی افتاده ، طول او از مشرق به طرف مغرب است . اطراف و جوانب آن ، تمام کوه است ....»

امین احمد «رازی» در «تذکره ی هفت اقلیم» ، حد جنوبی ولایت کابل را متصل فرمل پندارد و افغانستان میداند.

٤٤. الفنستن ، جنرال معروف انگلیس که در سال ١٨١٥ ، کتاب معروف «سلطنت کابل» خود را نوشته ، برای نخستین بار ، لفظ افغانستان را به کار میبرد (اطلاق این کلمه را در مورد این سرزمین ، نسبت به کلمه ی خراسان ، رجحان میدهد.) در مکاتبات و معاهدات رسمی با دول خارج ، ظاهراً ، نخستین بار از طرف لارد «اکلند» (ویسرای هندوستان) در پاسخ نامه ی خودش با عنوان شاه شجاع ، مورخ جمادی لاول ١٢٠٤ هـ (آگست ١٨٣٨) به کار رفته است. برای تفصیل بیشتر در مورد کلمه های «افغان» و «افغانستان» از قرن نهم به اینطرف ، رجوع شود به مقاله ی محققانه ی دانشمند محترم ، شاغلی محمد انور «نیر» ، شماره ی ٢٥٧ مجله ی آریانا.

مراجع و مصادر :

ص ٤٠ ، افغانستان ، تالیف ویلبر ، طبع هراف پرس ، نیوهون (؟) ، عبدالعزیز شمس «بهایی نوری» ، به دستور سلطان فیروز شاه (٧٩٠م). اثر ورهامیرا را تحت عنوان براهی ، به فارسی منتقل نمود . ص ٣١١ ، راهنمای کتاب ، شماره ی ٥ .

٢ - بعضی از محققان ، اسامی خاصی را که در قرن سوم و چهارم میلادی و یا در شاهنامه ی فردوسی ، به کار رفته ، با کلمه ی «افغان» تطبیق کرده اند. توضیح آنکه دریکی از کتیبه های نقش رستم شیراز ، در جمله ی رجال سلطنت شاهپور اول ... (متوفی ٢٧٣) اسم و لقبی به صورت «وینده لون بگان رزمه» آمده که سپرنگ «لینگ» در مجله ی «سامی آمریکا» ی سال ١٩٤٠ م ، کلمه ی «ابگان» آن را باکلمه ی «افغان» یکی میداند و هم لفظ اپگان را که به عنوان لقب یا نام شاهپور سوم – قرن چهارم میلادی – ذکر رفته ، از همین قبیل میشمارد . شاغلی پوهاند حبیبی ، محقق دانشمند افغان ، در دو مقاله ی وزین خود که در باره ی افغان و افغانستان در مجله ی آریانا ، شماره ی سوم - سال بیست و هفتم ، نوشته ، لفظ اوگان را که نام یکی از پهلوانان عهد فریدون است ، با کلمه ی «افغان» مرتبط میداند و این شعر فردوسی را دلیل می آورد :

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپهدار چون قارن گاوکــان   سپه کش چو شیروی و چون اوگان
همه گرد ایوان دو رویه سپاه   بـــه زرین عــمود و به رزین کلاه
سپهدار چون قارن گاوکــان   به پیــش ســــــپاه اندرون اوگان

- ص ۱۱۰ و ۱۱٦ جلد اول شاهنامه.

از همینجاست که اولف «کارو» در کتاب خود به نام «پتهان ها» ، وجود بعضی از اسلاف قبایل افغان را در دربار ساسانی ، حدس زده است - شاید مقصود شاغلی حبیبی از ذکر عبارت «Goundifer Abgan Rismoud» در نقش رستم ، از آن شاهپور اول باشد. رجوع به ص ۷۹ پتان ها ، تالیف اولف «کارو» ، لندن ۱۹٦٥ - به نقل از مجله ی Sprengling ۱۹٤ ، A.S.L ، حاشیه ی همان کتاب ، ص ٤٤٥ و ازهمین مقوله است که بعضی از دانشمندان شوروی ، لفظ پشتوتن ، پهلوان نامی شاهنامه را ، شکل دیگر لفظ پشتون میدانند. نگارنده در باره ی وجود کلمات «افغان» پیش از اسلام ، نظری دارد که در صفحات بعد می آید.

۳ - ترجمه ی تاریخ یمینی ، از ابوالشرف ناصح بن نظر جردقانی ، به اهتمام دکتور جعفر شاه ، تهران ، ۱۳٤٥,

٤ - ص ۸۸ ، شرح الیمینی با الفتح الوهبی علی التاریخ ابی نصر عتبی للشیخ منینی .

٥ - ص ۸٦ ، جلد اول ، یادداشت های قزوینی ، چاپ پوهنتون تهران ، سال ۱۳۳٤,

٦ - ص ۲۸٥ ، ترجمه ی «تاریخ یمینی» و کذا ص ۳۲۳ همان کتاب.

۷- ص ۱٦۷ ، چاپ مطبعه ی دایره المعارف عثمانیه ، حیدرآباد دکن ، هند، سال ۱۳۷۷ هجری قمری و کذا ص ۱۰۲ ، چاپ زاخو ، طبع مجدد ، لندن - ۱۸۷۷ و لایپزیك ، اتو هانزویر ، ۱۹۲٥ و کذا ص ۲۰۸ ، جلد اول دکتور زاخو ، لندن ، ۱۹۱۰,

۸ - ابوسعید عبدالحی بی ضحاك گردیزی ، موولف کتاب «زین الاخبار» - سال تالیف در حدود ٤٤۲ هـ - نیز به این موضوع اشاره کرده ، می نویسد : « امیر ، ایزدیار را به سوی کوهپایه ی غزنین فرستاد که آنجا افغانان و عاصیان بودند. ص ۸۷ ، چاپ تهران ، ۱۳۲۷ ، با مقدمه ی قزوینی ، کذا ص

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۰۴ زینا الاخبار ، به مقابله و تصحیح و تحشیه و تعلیق عبدالحی «حبیبی» ، چاپ بنیاد فرهنگ ایران ، سال ۱۳٤۷ خ.

۹ - کلمه ی «شال» را ادیب «پیشاوری» وسعید «نفیسی» در حواشی «تاریخ بهار» ، تعبیرخاصی کرده اند و استاد خلیلی در سلطنت غزنویان ، آنرا حل پشتو دانسته ، معنی منار و بعد یادگار را از آن گرفته است ؛ اما به عقیده ی نگارنده ، این شال و شل ، آن معنی را میرساند که فرخی در شعر خود آن را مخصوص افغانان دانسته که عبارت از نیزه ی کوچك دوپره یی باشد. ظاهراً مقصود از افغان شل ، جایگاه شل سازی یا میدان نیزه بازی افغانان و یا چیزی مانند آنست. شعر فرخی اینست :

به گونه ی شل افغانیان ، دو پره و تیز
جو دسته بسته بهم ، تیر های بی سوفار

- ص ٦٣ ، دیوان فرخی ، چاپ عبدالرسولی ، ۱۳۱۱ ، چاپخانه ی مجلس.

همچنین ، معانی شل به معنی استخر و دیوشل یعنی استخر بزرگ و شال به معنی لباس خاصی که هنوز در افغانستان معمول است ، را نباید از نظر دور داشت.

شال را در «لغت فرس اسدی» ، گلیم کوچك و پشمین معنی کرده و این شعر عنصری را مثال آورده است :

زان مثل حال من بگشت که کسی شال جست و دیبا یافت

ظاهراً افغان شال نام قبیله ای بوده است ، چنانکه بابر در تزك خود مینویسد : « باغات چرخ لهوگر ، بسیار است در دیگر مواضع لهوگر ، باغ نمیشود و مردم او اوغان شال اند.» در کابل این لفظ شایع است. غالباً افغان ، شعاریست که اوغان شال میگویند.

- ص ۸۷ بابرنامه ، چاپ هند ، محرم ۱۳۰۸.

گذشته از اینها ، هنوز لفظ شلگی در پشتو به معنی نیزه مستعمل است و نیز کلمات «شال» ، «شالیز» و »شالکوت» را نیز نباید از نظر دور داشت. فخر «مدبر» ، موولف کتاب «آداب الحرب و الشجاعه » ، شل و زوبین را سلاح افغانان خوانده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- ص ۲٦۰ ، به تصحیح و اهتمام احمد سهیلی خوانساری ، ۱۳٤٦

۱۰ - ص ۲٥٦ ، تاریخ بیهقی ، به تصحیح داکتر قاسم غنی و داکتر فیاض ، چاپ رنگین ، ۱۳۲٤,

۱۱ - ص ۲٦۰ ، تاریخ بیهقی.

۱۲ - ص ۲۷۱ ، تاریخ بیهقی .

۱۳ - ص ٤۲٦ ، تاریخ بیهقی .

۱٤ - ص ٤۰۰ ، تاریخ بیهقی .

۱٥ و ۱٦ – ص ٤٥ ، حدود العالم من المشرق الی المغرب ، چاپ مطبعه ی مجلس ، به همت سید جلال «تهرانی» ، جمادی الاول ۱۳٥۳. کذا ص ۳۹۷ حدود العالم ... ، با مقدمه ی بارتولد و حواشی و تعلیقات مینورسکی ، ترجمه ی پوهاند میر حسین شاه ، چاپ مطبعه ی معارف ، سال ۱۳٤۲.

سرپرسی «سایکس» ، از قول مینورسکی نقل میکند که هرگاه کلمه ی «ایگان» که در «التنبیه مسعودی» دیده شود ، کلمات «اوخان» و «ایغان» ، ص ٥٦ التنبیه و الاشراف ابی الحسن مسعودی ، متوفی ۳٤٥ ، چاپ بغداد ، ذکر رفته ، با تغییر یك نقطه به کلمه ی «ابگان» تصحیح شود و این تصحیح ، طرف قبول قرار گیرد. ذکر کلمه ی «اپکان» یا «افغان» ، سی سال پیشر از حدود العالم ، فراتر میرود.

- ص ۱٤ ، جلد اول ، تاریخ افغانستان ، چاپ لندن ، سال ۱۹٤۰,

۱۷- ابوریحان «بیرونی» ، در کتاب «الصیدنه» نیز از الجبال الافغانیه یاد میکند.

- ص ۷۱ ، نسخه ی خطی . برای تفصیل ، رجوع شود به مجله ی وژمه ، مقاله ی پوهاند حبیبی زیر عنوان «پښتو د تآریخ او لغت په رڼا کښی» ، شماره ی جوزا و سرطان ... (؟)

۱۸- ص ۷۲ رحله ی ابن بطوطه ، المسات تحفت النظار فی غرایب البصار ، طبع اول ، سنه ۱۳۲٦ و ص ۱۱٤ مهذب رحله ابن بطوطه ، جزو ثانی ، طبع قاهره ، مطبعه ی امیریه ... ، سال ۱۹۳٤,

۱۹ – ص ۱۰٥ و ۱۰٦ راحله ی ابن بطوطه .

۲۰ - طبقات ناصری ، تالیف منهاج الدین عثمان بن سراج الدین معروف به قاضی منهاج سراج جوزجانی در سنه ی ٦٥۸ هـ ، جلد دوم ، به تصحیح و

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقابله و تحشیه و تطبیق عبدالحی «حبیبی» ، چاپ مطبعه ی دولتی ، ۱۳٤۳ خ.

۲۱ و ۲۲ - مجله ی ارتش ، مقالات سعید «نفیسی» ، ذیل جغرافیای سیاسی افغانستان و هم ص ٤۱۸ ، تاریخ مفصل ایران ، جلد اول ، تالیف عباس اقبال ، تهران ۱۳۱۲ ، مطبعه ی مجلس.

۲۳ - ص ٦۰ تاریخ مفصل ایران .

۲٤ - تاریخنامه ی هرات ، تالیف سیف بن محمد بن یعقوب الهروی در اوایل قرن هفتم ، به تصحیح محمد زبیر «صدیقی» ، مطبعه ی کلکته ، ۱۳٦۲ هـ

۲۵ - ص ۸٦ و ۹۷ ، چاپ سوسایتی بنگال ، کلکته ، مطبعه ی بپتت شن ، ۱۹۳۱,

۲٦ - ص ۸۱ ، ۷۳ ، ۹٤ و نظایر آن ، بابرنامه ی موسوم به تزك بابری و فتوحات بابری در وقایع گات و احوال ظهیرالدین بابر که در زمان اکبر پادشاه ، خان خانان (بیرم خان) از ترکی به فارسی ترجمه کرده و به «تجارب الملوك» موسوم داشته است ؛ چاپ هند ، مطبعه ی چیترا اپرابها ، محرم ۱۳۰۸,

۲۷ - رجوع شود به «لغت شاهنامه ی» ولف ، ۱۹۵۳ ، برلین ، ص ٦۷,

۲۸ - ص ٦۲ دیوان فرخی ، چاپ دبیر سیاقی.

۲۹ - ص ۲ ، دیوان ابوالفرج «رونی» ، چاپ چایکن ، مطبعه ی شوروی ، ۱۳۰٤,

۳۰ - صفحات ٤۸۳ ، ٤۱۸ و ۵۱۷ دیوان مسعود سعد «سلمان» ، به همت آقای رشید «یاسمی» ، چاپ تهران .

۳۱ – شاهنامه ، طبع بمبئی ، سنه ۱۲۷۵ هـ

۳۲ - رجوع شود به صفحه ی ۳۰٦ حماسه سرایی در ایران ، تالیف دکتور صفا و شماره های ۱۱ و ۱۲ سال اول مجله ی باختر ، مقاله ی ملك الشعرا بهار و صفحات ٦۹ و ۷۰ ترجمه ی «تتمه البیان فی تاریخ الافغان» ، تالیف علامه سید جمال الدین «افغان» ، ترجمه ی محمد امین «خوگیانی» ، چاپ مطبعه ی دولتی ، سال ۱۳۱۸,

۳۳ - دایره المعارف ، جزو دوازدهم ، ص ۲٦۵,

۳٤ - ص ۲ د پښتو د ادبیاتو تاریخ ، تالیف پوهاند رشتین .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵ – ص ٦۹ تتمه البیان.
۳٦ - ص ۲۳۹ ، دیوان عنصری با مقدمه و حواشی و تعلیقات ، به اهتمام دکتور یحیی «قریب» ، کتابخانه ی ابن سینا ، ۱۳٤۱ خ.
۳۷ – دیده شود صفحات ٦۰ و ۱۰۹ «پښتانه د تاریخ په رڼا کښی» ، تالیف سید بهادر شاه «ظفرکاکاخیل»
۳۸ - ص ۱٦۹ ، تاریخنامه ی هرات ، تالیف سیف بن محمد یعقوب الهروی (اوایل قرن هفتم) به تصحیح محمد زبیر «صدیقی» ، مطبعه ی کلکته ، ۱۳٦۲ هـ.
۳۹ – ص ٤۸۹ ، روضات الجنات فی اوصاف مدینه الهرات ، جلد اول با تصحیح و حواشی و تعلیقات سید محمد کاظم «امام» ، سال ۱۳۳۸ خ.
٤۰ – ص ٤٦۲ ، روضات.
٤۱ - ص ٦۲ ، ج ۳ روضات ، کذا صفحه ی ۱۱۱.
٤۲ - ص ٦۱ ، تاریخ سلطان مبرور مسمی به «تزك تیمور» ، طبع مطبعه ی فتح الکریم ، بمبئی ، ۲۹ شعبان ، ۱۳۰۷,
٤۳ - ص ۱٤۹ ، مطلع السعدین ، به تصحیح محمد شفیع ، لاهور ، ۱۳۰۰ ؛ به نقل از صفحه ی ۷۸ مجله ی آریانا ، مقاله ی آریانا ، خراسان و افغانستان ، اثر دانشمند محترم انور «نیر»
٤٤ - ص ۸۰ ، بابرنامه ، چاپ هند ، مطبعه ی چیترا پرابها ، محرم ۱۳۰۸ ؛ کذا کلمه ی «افغانستان» در صفحات ۸۸ ، ۸۳ ، ۹۰ و ۱٤۳,
٤٤ - ص ۹۸ و ۱۵۱ ، سلطنت کابل ، تالیف الفنستون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مــلــت

(لومړی درس)

پر (۱۳۹۲ل) کال موږ په ژوندون ټلوېزیون کې د ملي درسونو په نامه د ملي بحثونو یوه لړۍ پیل کړه. هدف دا و چې په دې پروګرام کې د هېواد ملي او علمي شخصیتونه بېلابېلې موضوعګانې وڅېړي چې ولس له خپل هویت او ملي مسایلو سره ښه بلد کړي او د ملت پر وړاندې احتمالي خطرونو ته هم متوجه شي. په خواشینۍ سره چې د هغه وخت سیاسي حالات ترخه غوندې وو، زموږ پوهو او هوښیار علمي شخصیتونو له احتیاط څخه کار واخیست او خطر ته یې اوږه ور نه کړه، خو دا درسونه ما خپله پیل کړل. لومړی درس مې د (ملت) تر عنوان لاندې و. ما چې په دې درس کې د کومو خطرونو اټکل کړی، څلور کاله وروسته همغه خطرونه څرګند شول. دا دی دلته دا لیکنه کټ مټ وړاندې کوم:

په تېره یوه لسیزه کې په هېواد کې د (ملت، ملیت، ملتپالنې، ملت جوړونې او ملت غندنې) په باب بېلابېل او مختلف بحثونه شوي دي، یو شمېر ملت ضد ډلو لا ان په افغانستان کې د (ملت) مفهوم هم نفې کړی او داسې لید لوري وړاندې کوي، چې په هغو کې د واحد ملت له منلو چورلټ انکار کوي، دا ډلې د ملت لپاره خپل خپل تعریفونه لري، خپلخوښې تعریفونه، له ملت څخه انکار او د جعلي یا تصنعي ((ملي اتلانو)) راټوکول د دې ډلو د ویناوو څرګند ټکي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوی په مقابل کې، که واقعیتونه او حقیقتونه هر ډول دي، خو د واقعیتونو د بیان لپاره زړور او مدبر ملتپال ګروپونه او یا هم شخصیتونه ډېر کم دي چې د ملت ضد ډلو د څرګندونو پر وړاندې رښتیا ووایي او واقعیت بیان کړي، ځیني ځانساتي بیا د خپل ډار منطق ته دا سپېروني هم ورکوي چې ((والله نو هغوی چې هر څه وایي، ودې وایي پروا نه کوي ، موږ خو ملي وحدت غواړو که موږ د هغوی ځواب ووایو، موږ به هم د هغوی غوندې شو، نو پرېږده چې هر څه وایي...)) د ځانساتو منطق که هر څه دی، خو دا یو حقیقت دی چې دوی د ملي یووالي په خاطر دا خبره نه کوي، بلکې خپل ډار د (ملي وحدت) تر چتر لاندې پټوي، ملي یووالی خو په دې ټینګېږي چې د ملت ضد عناصرو پر ضد شعوري، هر اړخیزه او دقیقه مبارزه وشي، یو څوک چې زموږ پر هېواد یرغل کوي، موږ به یې په دې خاطر دفاع نه کوو چې موږ له یرغلګرو سره مساوي ونه ګڼل شو؟

د ملي هویت مسله هم همداسې ده، یو څوک چې د ملت پر ملي ارزښتونو ملنډې وهي او د هېواد د زرګونو کلونو یووالي او ملي ارزښتونو ته سپوره الفاظ کاروي او موږ بیا په دې پلمه چې موږ ته هم څوک د هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په سترګه ونه ګوري، واقعیتونه نه وایو، زما په نظر دا د یوه کمزوري ایمان نښه ده، خیر په هر ډول د ملت ضد اشخاصو لاره خپله ده، د ورځچارو او ځانساتو خپله او د ملتپالو افغانانو خپله. د دې لپاره چې د هېواد ځوان پښت د لوست لپاره یو څه وړاندې کړو، ښه به وي چې تر (ملت) وړاندې او وروسته رغنده جوړښتونو ته اشاره وکړو او د هغو پر تعریف لنډه رڼا واچوو.

فرد: یو ځانګړی شخص دی، له نورو څخه جلا ځانګړي ضرورتونه او هدفونه لري او پر بل چا یا شخص د وېشنې وړ نه دی. لکه څنګه چې په ژبه کې (غږ) د ژبې تر ټولو کوچنی واحد دی او پر نورو اجزاوو د تجزیې وړ نه دی، دغسې (فرد) د بشري ټولنې تر ټولو کوچنی، وروستنی او نه تجزیه کېدونکی واحد دی، هر شخص په واقعیت کې د یوې کورنۍ، خېل، قبیلې، قوم، ملت، امت او بشریت بنسټ جوړوي.

کورنۍ: په انساني ټولنه کې د افرادو هغې ډلې ته وایي چې په یوه کور کې ژوند کوي او یو بل سره د وینې شراکت یا ارتباط لري، کورنۍ د بشري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنې يو واحد دی. ځينې بشر پوهان بيا مور او اولادونه يانې (مېړه، ښځه او اولادونه) چې د يوې کورنۍ هسته ګڼل کېږي او تر دې لږ څه په لويه کچه، خپل او خپلوان چې په يوه ګډ ځای کې اوسېږي، دې ډول جوړښت ته (کورنۍ) وايي. د کورنۍ يو بل تعريف په دې ډول دی: د پلار، مور او اولادونو په ګډون د افرادو يوه ډله ده چې معمولاً د پلار تر رياست لاندې ژوند کوي، د دې تر څنګ (کورنۍ) لږ په لويه کې داسې تعريفوي:

د خپلو خپلوانو په ګډون د افرادو هغې ډلې ته ويل کېږي چې يو بل سره ارثي اړيکي لري.

يو بل تعريف يې هم شته: کورنۍ د انسانانو هغه ټولنه ده چې د يو مشترک اصل له مخې سره راټوله شوې ده.

خېل: په ډېرو قومونو او ملتونو کې د (خېل) پوړۍ نه شته، خو په پښتو کې دا پوړۍ ډېره څرګند ده او مورږ د پښتنو په هره قبيله کې څو څو خېلونه لرو، خېل په دې ډول تعريفېږي: د څو کورنيو يوه ټولګه ده چې واحده منشا لري، خېل په يوه محدوده جغرافيه کې اوسي او زيات جغرافيايي وسعت نه لري.

قبيله: د څو کورنيو، خېلونو، ټبرونو يا طايفو يوه ټولګه ده چې ګډ اقتصادي اړيکي او د وينې ګډه ريښه لري. د قبيلې يو بل تعريف دا دی: د کورنيو داسې يوې ټولګې ته ويل کېږي چې مشترک نيکونه ولري او دا نيکونه واقعي بڼه لري.

ځېنې نور بيا قبيله په دې ډول تعريفوي: يو ټولنيز جوړښت دی چې څو کلي، ناحيې او خېلونه رانغاړي، مشترک فرهنګ، واحده ژبه، ګډه ځمکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او واحد نوم لري، طبيعي خبره ده چې ګډ اقتصادي اړيکي لري او جغرافيايي محدوده يې نسبتاً پراخه ده.

قوم: د قبيلې په انډول لوی ټولنيز تشکل دی چې کېدی شي له څو قبيلو څخه جوړ وي، نسبتاً عصري ژوند او صنعتي اقتصاد لري. ځينې بشر پوهان بيا قوم په دې ډول تعريفوي: د انسانانو هغه ډله ده چې د اصل و نسب ګډه ريښه لري، ګډ فرهنګ، ګډه ژبه، او ګډ چلند لري.

د پورتنيو جوړښتونو تر څنګ په افغاني پښتنې ټولنه کې د پښې، تپې، ګوندی، ټبر، پلرني او ځينې نورې نومونې او جوړښتونه هم شته چې زياتره په نورو ملتونو او قومونو کې دا ډول جوړښتونه نه شته، دا ډول جوړښتونه تر ډېره بريده په عربو، پښتنو او ځينو نورو قومونو کې ترسترګو کيږي.

ملت: ملت ته د قران کريم په (البقره) او (آل عمران) سورتونو کې اشاره شوې، په انګرېزي ژبه کې ورته (Nation) کليمه کارېږي، چې اصلاً د لاتيني ژبې له (Natio) څخه اخيستل شوې، د (تولد کېدو) مانا ښندي، د (ملت) همدا عربي شکل په پښتو او دري ژبو کې هم کارېږي، په پښتو کې (ولس) هم کارېږي چې له ملت سره تقريباً مترادفه کليمه ده، په ځينو ژبو کې (قوم) هم د ملت په مانا کاروي. ځينې پوهان وايي:

د ګڼو (سياسي، اقتصادي، نظامي او کډوالۍ او نورو...) اړتياوو له مخې د مشترکو وجوهاتو له امله د قومي ډلو مشارکت ته ملت ويل کېږي.

ځينې بشر پوهان بيا وايي: د قومونو هغې ټولګې ته ويل کېږي چې په واحده جغرافيه کې اوسېږي، مشترک ارزښتونه او ګډ عقايد لري.

ټولنپوهان په دې نظر دي چې د يوه نژاد او وينې پر بنسټ د يوه سوچه ملت جوړېدل ناممکن دي، دوی وايي: کېدی شي د يوه دين، يوه نژاد او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوې ژبې خلک په بېلا بېلو هېوادونو کې ژوند وکړي، خو مستقل ملتونه وي، دوی د ساري په توګه د (سويس) هېواد يادوي، چې خلک يې په الماني، فرانسوي، لاتيني او ايټالوي ژبو خبرې کوي، خو سويس يو ملت دی، ځېنې بيا دې ډول ملتونو ته (قراردادي) ملتونه هم وايي، امريکا متحده ايالات ، کاناډا، بلجيم او ځينو نور هم په دې ملتونو کې ګڼل کېږي، د بشرپوهانو په نظر: ((ګډه جغرافيا، د يوه واحد دولت تابيعت، ګډې ګټې او ژبانونه، ګډ ارزښتونه او باورونه د يوه ملت جوړونکي عناصر دي)) ځينې نور بيا خبره نوره هم رالنډوي او وايي: ((د يوه واحد دولت وګړي يو ملت دی))

ملت او مليت يوه مانا لري؟ پر افغانستان باندې د پخواني شوروي تر يرغل وروسته د (مليت) اصطلاح د يوه قومي تشکل لپاره وکارېدله، تردې وړاندې دا اصطلاح په دې مانا نه کارېدله، د روسانو هدف دا و چې د افغانستان لږ کيو قومونو ته د (مليت) په نامه د هويت يوه نوې بڼه ورکړي او هغوی ګنې په دې اصطلاح کې لږ شان لوی وښيي او له پښتنو سره يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمي انډول کچه برابره کړي، روسانو په دې اصطلاح کې خپل سیاسي اهداف درلودل، د کلیمې د حقیقي مفهوم له مخې (ملیت) قومي یا ټولنیز جوړښت نه دی، (ملیت) (Nationality) ده او (ملت) (Nation) دی، (ملیت) په واقعیت کې د (ملت) ځرنګوالی او جوهر تشریح کوي، خو روسانو دا کلیمه دلته د قوم او ملت ترمنځ د یوه بل تشکل لپاره وکاروله. د ساري په توګه له یوه جرمن څخه که وپوښتل شي هېواد دې کوم دی، هغه به وايي جرمني، (ملیت) (Nationality) دې څه دی؟ نو هغه به ووايي (جرمن) یم، یا لکه له کوم افغان څخه چې په بهر کې د (ملیت) په باب وپوښتل شي نو هغه به ووايي افغان یم. پاتې دا چې (ملیت) د (ملت) تشریح ده نه قومي تشکل.

امت: تر (ملت) نسبتاً لویه دایره ده، کېدی شي د څو ملتونو یوه ټولګه په کې راټوله وي، امت په لغت کې (هر څیز) ته ویل کېږي، په اصطلاح کې د هغو خلکو مجموعې ته ویل کېږي چې ګډ اعتقادي، سیاسي او معنوي ارزښتونه لري، ځینې بیا (امت) همغې ډلې ته وایي چې واحد امام ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (امت) کلیمه په قران کریم کې (٦۴) ځله راغلې ده، د مشر، لارښود، نمونه، دین او ائین ماناګانې رانغاړي، یا د انسانانو هغې ډلې ته وایی چې د یوې عقیدې پلوي کوي.

د (اسلامي امت) مفهوم هم له همدې مانا څخه الهام اخلي، (اسلامي امت) په پراخ مفهوم سره هغه خلک دي چې ګډ اعتقادات او واحده قبله لري، حضرت علي (رض) دیني او الهي ټولنې ته امت وایي.

د اسلام په سیاسي نظریاتو کې د (امت) اصطلاح کارېږي او هغو خلکو ته چې د نژاد، رنګ او ژبې له توپیر پرته په اسلامي حکومت کې اوسېږي، ټولو ته اسلامي امت وایي، د امت اساسي بنسټ اعتقاد دی، نه رنګ، ژبه، وینه او نژاد.

بشریت: په بشري تشکل کې د بشریت اصطلاح هم کارېږي، تر اسلامي امت وروسته د بشریت اصطلاح یوه لویه او پراخه دایره رانغاړي، د بشر هر ډول، په هر اعتقاد چې وي، ټول په دې دایره کې شاملېږي، بشریت په حقیقت کې د (بشر) څرنګوالی ښیي، لکه (ملیت) چې (ملت) توضیح کوي.

د پورته اصطلاحاتو له تعریفونو څخه هدف دا و چې کله کله ځینې خلک له ټولنیزو اصطلاحاتو څخه ناسمه ګټه پورته کوي او یوه ټولنیزه اصطلاح هم د سیاسي غرضونو لپاره کاروي، دا هره اصطلاح ځانته پراخه توضیح او تشریح غواړي، خو په دې لیکنه کې یوازې په لنډیز سره ورته اشاره وشوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې او ځوابونه

کمال سادات (د سیاسي چارو کارپوه): په نوره نړۍ کې بېلابېل مذهبونه او ژبې وي، مګر خپل وحدت یې ساتلی، خو دلته زموږ هېواد کې هر قوم ځانته ملیت وایي؟ ملت جوړولو لپاره څه کول پکار دي؟

ځواب: زموږ د ملت ترمنځ اصلاً نفاق نه شته، نفاق د ځینو سیاسیونو او سیاسي ډلو ترمنځ دی، روسانو دلته د قوم پر ځای د (ملیت) کلیمه وکاروله، ((ملیت)) اصلاً قومي یا ډله ییز شکل نه دی، ((ملیت)) د یوه شي جوهر څرګندوي، انګریزي کې ورته نېشنلټي (Nationality) وایي لکه ((انسانیت)) چې د (انسان) جوهر څرګندوي یا ((حیوانیت)) چې د (حیوان) جوهر څرګندوي ، دغسې د (ملیت) کلیمه هم د (ملت) جوهر څرګندوي، لکه څنګه چې ما په بېلابېلو وختونو کې دې ټکي ته اشاره کړې ده، روسانو د دې لپاره چې د افغان قومونو ترمنځ تصنعي تساوي رامنځته کړي نو یو شمېر وړو قومونو ته یې د (ملیت) کلیمه وکاروله او بیا یې د ټولو قومونو لپاره همدا کلیمه وکاروله، دا کلیمه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژبپوهنې له مخې د کوم قومي تشکل مانا نه ښندي، بلکې د یوه مفهوم تشخص او ځانګړتیا څرګندوي، د ملي وحدت ټینګښت اصلاً د حکومتونو کار دی، خو دلته په تېرو لسیزو کې اصلاً په خپله حکومتونه او د هغو متصدیان د ملي نفاق سبب شوي دي، نو کله چې دلته ملي حکومتونه جوړ شي، د ملي یووالي لپاره اساسي کارونه تر سره کېدی شي.

مسعود سروري (د ملي تحریک غړی): په دې وروستیو کې ځینو خلکو ته د ملي قهرمانانو لقبونه ورکړل شوي، حال دا چې هغوی وایي موږ ملت نه یو! او افغانان نه یو او بله پوښتنه مې دا ده چې ځینې خلک تاسو ته متعصب وایي، ولې؟

ځواب: ځینې خلک ملت نه مني خو ((ملي قهرمان)) یې مني! دوی خپله زموږ مشکل حل کړی، ځکه چې ملت نه وي، قهرمان یې اتومات نه شته، بل دلته دوه پراډاکسه (ضدین) واقع کېږي.تاسو به داسې پیغمبر نه وي لیدلی چې امت ونه لري، داسې پاچا به مو نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدلی چې ملت ونه لري او داسې امام به مو نه وي لیدلی چې مقتدیان ونه لري.

بله خبره د تعصب په اړه، ریښتیا وینا ترخه وي، نو څوک چې ربښتیا وايي، هغه نورو ته مجرم او متعصب ښکاري،د(تعصب) کلیمه له (عصب) څخه اخیستل شوې، عصبیت هم له همدې کلیمې څه جوړ

شوی او متعصب هغه چاته ویل کېږي چې عصبي ناروغي ولري او زه د خدای ج په فضل شکر دی له بشپړې روغتیا څخه برخمن یم او که په خپله ژبه خبرې کول، زده کړه کول لیک او لوست کول تعصب وي، بیا خو له پښتنو پرته د دنیا نور ټول خلک متعصبین دي، ځکه یوازې پښتانه دي چې په خپله ژبه خبرې نه کوي. په خپله ژبه خبرې کول او تعلیم کول دا د هر چا حق دی، الله ج دا حق ورکړی دا زموږ بشري حق هم دی، موږ دغه الهی او بشري مسلم حق غواړو! او څوک چې د دې حق ضد دي اصلي تعصب هغوی کوي، نه موږ. موږ چا سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزه نه لرو او نه د بل پرحق تېری کوو خو بل چاته هم دا حق نه ورکوو، چې زموږ حقوق تر پښو لاندې کړي.

لايق شاه ځدراڼ (يو تن مدني فعال): د قومونو د وحدت او ملت جوړونې لپاره څه کول په کار دي؟

ځواب: قومي ستونزو ته لمن وهل دوه عوامل لري: کورني او بهرني. اصلاً د ملت په متن او بطن کې ستونزه نشته، لومړی بايد خارجي لاسونه لنډکړل شي او دا کار هغه وخت ممکن دی چې دلته ملي حکومتونه وي په ملي حکومتونو کې دا ډول اشخاص چې تفرقه اچوي خپل قوت له لاسه ورکوي، ملت ضد مسايل د روسانو د يرغل پر مهال په افغانستان کې گرم شول او دلته يې خپل لاسپوڅی لرل او تر يرغل وروسته نوره هم لمن ورته ووهل شوه خو نوی نسل د دې توان لري چې دا مشکلات حل کړي.

عطاالله خان حيران: ځينې کړی او پرديپال افراد د پښتون شتوالی نه شي زغملی او د پښتون د کليمې ترڅنگ له افغان کليمې سره هم مخالفت لري او ځينې خلک ځان ته د افغان پرځای ((افغانستاني)) وايي، دوی وايي چې افغان پښتون ته وايي، ستاسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر پرې غواړم؟

ځواب:مترادفات په ژبه کې شته، خو حقيقي مترادفات نه شته،ژبپوهان وايي يوه کليمه چې د بلې کليمې پرځای سل په سلو کې مانا ورکړي دا په ژبه کې نه شته. پښتون په ټول افغان کې داخل دی، لکه څنگه چې افغان پشه يان،نورستاني، سکان، تاجک او نور ټول په افغان کې شامل دي دغسې نور قومونه هم د افغان په لويه دايره کې ځايېږي. موږ ستره محکمه وايو، خو غټه محکمه نه وايو، ان نهه لس کليمې په يوې مانا استعمالېږي، لکه فلانکی ډېر ستر سړی شو،ډېر لوی سړی شو، ډېر نيک سړی شو،ډېر هوښيار سړی شو، يانې د يو کس لپاره مو څو کليمې وکارولې، خو دا حقيقي مترادفې نه دي، يانې چې ځای يې راشي بيا دا کليمې خپل خپل ځای لري او مانا يې هم تغيرېږي، دا يو شمېر پښتون ضد عناصر دا کارونه کوي،دوی د منطق له مخې دومره کمزوري دي چې د ژبپوهنې اصول او قواعد هم نه مني.افغان واحده کليمه ده؛ اشتقاقي نه ده،د تجزيې وړ نه ده.

لکه، افغان نوم دی او افغانستان د مکان نوم دی، يانې هغه سيمه چې افغانان پکې اوسېږي.

لکه څنگه چې د (گل) لپاره (گلستان) مکان دی،يانې د گلو سيمه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلو ځای اوس موږ داسې ویلای شو چې ګل نه وي او ووایو لاړشه ښارته د ګلانو کوځې نه موږ ته څو ((ګلستاني)) راوړه ایا دامنطق مني؟!!

ته چې ګل نه منې نو ((ګلستاني)) یې بیا څه مانا؟

چې افغان نه منې ((افغانستاني)) څه مانا؟ افغانستان خو مکاني نوم دی چې له لغوي پلوه یې تجزیه کړې بیا هم افغان پاتې کیږي اصل خو پر خپل ځای دی، ته خو یې اصل سره مخالف یې، د دې لپاره چې له افغان کلیمې سره حساسیت وښیې، یوه نامنطقي دایره طی کوې.

دوی یو غلط دلیل راوړي چې ((چراپاکستاني میګیم))! داخبره باید په علمي ډول واضح شي چې ځینې نومونه دي او ځینې مکان نومونه چې مابعد یې له یوې ریښې څخه چې نوم دی یا قوم دی ارتباط لري، له هغې ریښې څخه جوړ شوی، صفت څخه نه دی جوړ شوی، افغان نوم دی او افغانستان مکان نوم دی یانې هغه سیمه چې افغانان پکې اوسیږي. لکه تاجک-تاجکستان، ازبک-ازبکستان. پاتې شوه د پاکستان خبره، پاکستان خو د ملت نوم نه دی او نه د قوم نوم دی، بلکې د مذهبي اساساتو پر بنا جوړ شوی یو هېواد دی. هلته (پاک) صفت دی او (ستان) د اوسېدو ځای، یانې پاکه سیمه، نه د هغو خلکو په نوم چې پکې اوسیږي.

اکثره چې دلته سیاسي بحثونو کې کښني دوی ژبپوهان نه دي په ګرمو احساساتو غږیږي.افغانستان د افغانانو په نوم جوړشوی، افغان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان ته څوک متبادل نه شي غوره کولای.

ځینې خلک وایي داخو د یو قوم نوم دی،زه به تاسې ته د امریکا مثال درکړم ((امریکا)) د تلفظ په لږ تغیر یو ایټالوي ګرځندوی دی چې د یو شخص نوم دی، د نړۍ دومره لوی هېواد د یو شخص په نوم جوړ شوی، خلک ورسره حساسیت نه ښیي! او که دلته د یو قوم په نوم جوړ شوی وي، دوی یې نه مني. اول خو موږ ورته قوم نه وایو د ملت نوم دی نه د قوم، افغان کلیمه پر ټولو افغانانو چې دلته اوسېږي اطلاقېږي، او که بیا هم دوی وایي چې نه . خو بیا زه وایم زه ډېر یم زما په نوم یادېږي، لکه یو باغ د نرګیسو باغ دی ډېر پکې د نرګېسو ګلان دی نور ګلان هم پکې شته خو د نرګیسو باغ په نوم یادېږي، ځکه د نرګېسو ګلان پکې ډېر دي،اوس موږ نشو ویلای چې د نرګیسو، لاله،کشمالیو باغ، موږ وایو د نرګېسو باغ نور ګلان هم پکې شته دي او ښایسته پرې هم ښکاري.

امید حیران:استاده! ځینې رسنۍ زموږ په هېواد کې د ملي ګتو،ملي هویت،ملي ارزښتونو او ملي کولتور پرضد خپرونې کوي، حکومت د کوم مصلحت له مخې د دې ډول افغان ضد رسنیو مخه نه نیسي؟

ځواب: دا حکومت له بن تر کنفرانس نه نیولې تر اوسه پورې د مضر مصلحت پر بنسټ جوړ شوی، چې دا کار د ملت په ګټه نه و،په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاگه وایم دا کار د دې سبب شو چې اوس ایران تر بل هر هېواد ان تر امریکا هم دلته ډېر نفوذ پیدا کړی او زموږ په هېواد کې ملي، ژبینو کولتوري، مذهبي حساسیتونو ته لمن وهي، د حکومت په چارو کې فوق العاده ونډه لري، ایران تر امریکا هم د حکومت په رگ رگ کې ننوتی،موږ څو ځله اعلان وکړ چې راځئ ژوندون ټلوېزیون وارزوئ چې اقتصادي منابع له کومه کوي؟ بیا به دا فورمول پر ټولو تطبیق کړو، خو څوک حاضر نه شول، ځکه موږ پوهېدو چې دلته ځینې رسنۍ شته چې په بشپړه توگه د ایران گټو ته کار کوي. د پاکستان حکومت هم د افغانستان سرسخته دښمن دی، نه د پاکستان خلک، دواړو هېوادو کې ځینې عناصر شته چې موږ سره دښمني لري، باید غم یې وخوړل شي.

میوند ارین(د افغان یون ولسي سراسري خوځښت غړی): کله چې ملت رامنځته شي دوه ارزښتونه لري: مادي او معنوي، افغانستان کې دغو دوو ارزښتونو ته څومره پاملرنه شوې؟

ځواب: ارزښتونه خو افغانستان کې تراوسه پورې حاکم دي، که حاکم نه وای موږ نه پاتې کېدو،د افغانستان شمال او جنوب، شرق او غرب ټول گډ کلتور او مستحکم دیني، مذهبي او نور اړیکي لري. گاونډیو داکوښښ کاوه چې زموږ اسلامي او ملي ارزښتونه له منځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوسي، دا ملت خپلو ارزښتونو ته ژمن پاتې شوی،دا ټولنه یوه عقیدوي ټولنه ده، زموږ دین اسلام دی او ۹۹،۹سلنه خلک مسلمانان دي، ان عربستان کې تر دې کچې نه دي.

مذهبي وحدت بله د یاد وړ خبره ده، پښتانه ،تاجک،ازبک په مذهب کې سره یو دي، اهل تشیعه که په مذهب کې بېل دي خو له نورو افغانانو سره په دین کې یو دي، که تاجک د هزاره وروړنو سره په مذهب کې جلا دي خو په ژبه کې سره یو دي، دوی د یوې غالبې ګلان دي، ځینې کړې شته چې د محوې لپاره یې هڅې کوي، خو دې ملت کې همدا ارزښتونه دي چې ملت یې ساتلی.

خاطره (د مېرمن ادبي بهیر غړې): ځوانانو ته پکار دي چې ملي یووالي ته کار وکړي، خو ځینې پردیپال شته چې زموږ ملي وحدت، ملي ګټو، ملي اتلانو ته سپکې سپورې خبرې کوي البته د بیان

له ازادۍ نه په ناسمې ګټې اخیستو سره ، ځینې خلک بیا په ټلوېزیونونو کې ناست دي دوی ته وایي چې ستاسې نظر ته په احترام سره، ایا کنځاوو ته تاسو احترام کوئ؟ ایا داسې مرجع شته چې د دې ډول ګډوډیو مخه ونیسي؟ او ایا ارزښتونو ته توهین اوسپکاوی کول د بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادۍ کې شته که نه؟ځکه دا د ژبني تعصب له مخې کېږي يعنې زموږ مشران چې د دوی له ژبې څخه نه دي، دوی ورته توهين کوي؟

ځواب: اول خو د اساسي قانون له مخې د بيان ازادي تر هغه حده پورې جواز لري چې د بل چا ازادي زيانمنه نه کړي، يانې هره هغه ازادي چې بل څوک زيانمن کړي بيا د بيان دا ډول ازادۍ جواز نه لري او هلته د قانون په چوکاټ کې د بيان ازادي ده، د ملي اتلانو خوندي کول او د واقعي ملي اتلانو خوندي کول ، ځکه چې دې کې بايد يو تفکيک وشي، د (واقعي) کليمې پر کارولو هم شايد ځينې خلک اعتراض ولري چې يو شی به تاته واقعي ښکاري، موږ ته واقعي نه دی، خو خير په مجموع کې، هغه شخصيتونه چې د حکومتونو له خوا موسمي اتلان وي د هغو په باره کې د نظر اختلاف شته، خو چې د ملت ترمنځ کوم اتلان وي د هغو په باب د نظر اختلاف نه شته، دې ډول اتلانو د سوونو کلونو په نتيجه کې ځانونه تثبيت کړي دي، هغو ته حکومت القاب نه دي ورکړي، خپله خلکو ورکړي دي، افغانستان کې له بده مرغه چې قضايي يا عدلي ارگانونه ډېر فعال نه دي، په نورو ځايونو کې د دې لپاره حل لارې شته دي. مثال (سلمان رشدي) د دنيا يو ليکوال و، په اسلامي ټولنه کې ورته خلک د تنفر تر حده پورې په سپکه سترگه گوري او ډېرې زياتې اشتباه گانې ترېنه شوي دي، پرته له شيطاني ايتونو څخه چې د اسلام ستر پيغمبر (ص) ته پکې سپکاوی شوی، ده نور کتابونه هم ليکلي دي، يو کتاب يې د (راجيو گاندي) کورنۍ په باب دی، دا ليکوال د هغو شخصي حريم ته ورداخل شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

و، هغوی پرې عریضه وکړه، په لندن کې په یوه محکمه کې (سلمان رشدي) جریمه هم شو، کتاب یې هم سانسور شو، معافي یې هم وغوښته او ډېر زیات تاوان ورته ورپېښ شو، حتی تر دې پورې چې زړه یې و بیا هېڅکله د چا پر وړاندې داسې هڅه ونه کړي، افغانستان کې توهین او تحقیر اوس عادي خبره ده، اوس ځینې کسان چې ټلوېزیونونو کې ناست وي داسې تصور کوي چې زه به یو چاته توهین او تحقیر وکړم یو شمېر حساسیتونه به راوپارېږي، نو زه به دې کې مطرح شم، دلته متأسفانه عدلیي او قضایي ارگانونه حاکم نه دي، باید هغه حاکم شي او حل لار یې راوباسي، که نه دې کې حق تلف کېږي، حق دې ته وایي چې، یو شی له تانه کم شي او ته متضرر شې نو ستا د ژوند همغې برخې ته مونږ حق وایو، نو دا چې د یو چا په ستاینه او د بل په غندنه وخت مصرفوي یو طرف ته زیان اړوي، نه دا خپله حق تلفي ده، البته دا خبره د یادونې وړ ده چې حتی که یوه محدوده ډله یا محدوده سیمه یا ولسوالۍ هم یو مشخص شخص ته احترام ولري د هغو خلکو په خاطر چې هلته اوسېږي د هغوی په خاطر باید کوشش وشي چې دې شخص ته توهین ونه شي، د دنیا ډېر غټ غټ مثالونه مونږ لرو چې له تشریح یې تېرېږم، خو مجموع کې دا همغه ډلې دي چې مونږ ترې شکایت کوو، هغوی یوازې یو شخص نه، بلکې ټول ملت ته توهین کوي، یو سړی دوه ځلې د اطلاعاتو کلتور وزیر پاتې شوی، سړي ورته نه وایم، بلکې یو شخص ځکه سړیتوب، خو ډېر لوی معیار دی، یو شخص دوه ځله د اطلاعاتو کلتور وزیر په توگه او یو ځل د ټلوېزیون د رییس په توگه پاتې شوی، په همدې گډوډۍ کې هغه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټلوېزيونونو کې کېني او وايي چې ((ما ملت نيستيم))، نو ته د چا د اطلاعاتو کلتور وزير وې، ملت نشته، دولت نشته مگر ته پکې وزير يې، نو دغسې اشخاص دي، چې هېڅ منطق نه لري، خو خدای تعالی يې په خپله ځپېړه وهي، خو د الله پاک اوسېله ډېره ده، زموږ تنگه ده، موږ وايو چې لږ ژر يې ووهي، که نه دغومره چې يې دوی وشرمول په دنيا کې هېڅوک نه دي شرمېدلي، خو بيا هم نه شرمېږي، وايي شرم د هغو دی چې په شرم وپوهېږي، د دوی مشکل په همدې ځای کې دی، نو موږ بايد عدلي او قضايي ارگانونه تقويه کړو، چې هغو کې خصوصاً د رسنيو قوانينو ته بايد ډېر پام وي، دې کې چې متضرر شخص هر څوک وي که هغه حکمي وي يا حقيقي وي چې هغه بيا دعوه اقامه کړای شي، اوس نو دا دويم پړاو يې زموږ په قوانينو کې واضح نه دی، څو ورځې مخکې يو جنگسالار پر موږ عريضه کړې وه، ويل يې چې د دوی په ټلوېزيون (ژوندون) کې د ده په نظر چې زه توهين شوی يم، هماغه خبرې موږ د اطلاعاتو او کلتور وزارت کې ورته بېرته واچولې، د همغه جنگسالار خپلې خبرې، نو موږ ويلې که توهنېږي، نو خپله ده ځان توهين کړی، که دا ښې خبرې وي، نو موږ څخه دې تشکر وکړي، که خرابې وي، نو خپله ده ځان توهين کړی، په عوض د دې چې ته عريضه وکړې هغه عريضه کړې وه، بيا موږ خوشاله په دې وو چې په دې وطن کې داسې يوه مرحله رامنځته ته شوه، چې يو جنگسالار پر قلموال باندې عريضه کوي، موږ وويل دا دواړه عريضې دې څارنوالۍ ته راجع شي، څارنوالۍ ويل، وس مو نه رسېږي، نو هغې مرجع ته چې ته عريضه کوې، هغه مرجع تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره کوشېره شوې او دومره قوي شوې نه ده چې قانون حاکم کړي، نو لږ وخت پکار دی چې دې مسایلو ته سمه پاملرنه وشي.

عصمت الله پښتون: د افغان ملت جغرافیایي حدود کوم دي، د افغان ملت د څه په نوم یادېږي، د افغان ملت کلیمه څومره پخوانۍ ده، ایا د افغانستان تر جوړېدو پخوا افغان ملت شتون درلود که نه؟

ځواب:یوه مسله چې په ځینو رسنیو کې یادېږي، چې: ((ما از این خاطر ملت نیستیم که جغرافیه ما مشخص نیست)) نو تاسو وګورئ ، مانا دا چې ستا د جغرافیې یوه برخه د بل چا تر تاثیر لاندې وي، دلته به ملت نه وي؟ د پنځوس کلونو شاوخوا کې جرمني سره دوه بېل بېل هېوادونه وو، چې یو یې تر زیاته حده د روس یا پخواني شوروي تر کنټرول لاندې و، او بل یې نیمه ازاد و یا د امریکایانو تر چتر لاندې یې فعالیت کاوه، ایا جرمن ملت نه و؟ دوو جلا جلا جغرافیو کې یو واحد ملت اوسېده، په جبر باندې سره وېشل شوی و، مګر ملت خو و، یمن پر دوو برخو: شمالي او جنوبي سره ویشل شوی و، ملت په کې نه و؟ کوریا په جبر باندې وېشل شوې، شمالي او جنوبي، ایا ملت په کې نه شته؟ نو زموږ یو طبیعي سرحدونه دي او یو هغه چې اوس یې موږ باندې په زوره، د فشار په نتیجه کې تپلي، خو ملت نه دي منلي، مګر حکومتونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناچارۍ له امله ورسره سر خوځولی، زموږ طبیعي سرحدونه له امو څخه تر اباسینه دي، دا زموږ طبیعي سرحدونه دي، څو چې په دې طبیعي سرحدونو کې زموږ حاکمیت ونه چلیږي، دلته دایمي ثبات راوستل هم اسانه کار نه دی، ځکه همدغه ګاونډیان او د هغوی کورني تالیخټي به مداخله کوي او هر وخت به بې ثباتي رامنځته کوي، دا ستا طبیعي حدود دي، بیا په دې طبیعي حدودو کې تقریباً (۳۶۰۰۰۰) کیلو متره مربع ساحه چې په جبر باندې بېله شوې ده، او اوس ستا تر حاکمیت لاندې نه ده، خو زموږ د ملت یوه برخه په کې اوسیږي، موږ په رسمي ډول په دغه اوسنۍ جغرافیه کې ژوند کوو، موږ ادعا لرو او هغه د نړیوالو قوانینو د ټولو ارزښتونو له مخې چې په نړۍ کې د یو ملت د یووالي لپاره په کار دي، خو زور نه لرو، هانګ کانګ سل کاله انګلستان سره و، مګر چین یو مقدر هېواد و، انګرېزانو هانګ کانګ نه خوشې کاوه، د هانګ کانګ وروستی ګورنر (والي) یو انګرېز و، کله چې یې هانګ کانګ پرېښودو په سترګو کې یې اوښکې راغلې، بیانیه یې نه شوه ورکولی، ویل یې زه هغه بدبخته والي یم چې زما د حاکمیت په موده کې هانګ کانګ چین ته حواله شو، دا باید نه وای سپارل شوی، مګر چین زور درلود، چین طاقت لاره، په دنیا کې مطرح و، سل کاله یې صبر وکړ، خو بیا هم له خپلې ادعا څخه تېر نه شو او هانګ کانګ یې راخپل کړ، موږ هم دوه سوه کاله صبر کوو، خو د دې مملکت د یوې برخې سند یا قباله چاته نه ورکوو. نو دلته چې په دې ټلوېزیونو کې کېني ((صیب ما خو کشور بې عرض و مرض هستیم))، وروره یوه اشغال شوې برخه ده، په فلسطین کې یوه برخه اسرائیلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشغال کړې، بله برخه کې يې فلسطينيان اوسېږي، موږه هم دغسې يو، چې زموږ د خاورې يوه برخه انگرېزانو اشغال کړې وه اوس يې پاتېمړي يا ميراث خور ته پاتې ده، بيا به گورو سره، کله چې مو وس پيدا شو، زور مو زيات شو، منطق قوي شو، نړۍ کې د افغانستان وزن زيات شو، بيا به دا خپله حقوقي دعوه مطرح کوو، د ملتونو په تاريخ کې دا سل کاله هېڅ شی دي.

پاتې شوه د افغان کليمه، د افغان کليمه زرگونه کاله قدامت لري، څوک چې يې ډېر مخالف دي، د فردوسي شاهنامه کې دې وگوري، سربېره پر دې ډېر پخوا د افغان کليمه په الماني ژبه کې راغلې، د غرو د اوسېدونکو په مانا، اسلامي اثر (حدود الهام) کې، د ابو ريحان البيروني په اثارو کې، د فروخي سيستاني په اثارو کې او نورو گڼو اثارو کې د افغان کليمه راغلې ده، د يو ملت په توگه راغلې، يو خوا يې (توران) يا (ترکان) يادول، بله خوا يې (افغانان) يادول، د دنيا غټ مفکرين د افغان پر کليمه وياړي، علامه اقبال لاهوري چې د دنيا غټ اسلامي مفکر دی، هغه پر افغانيت وياړي، مگر دلته داسې خلک شته چې د افغانستان شيره زبېښي، مگر د افغان کليمې سره مخالف دي، په هره ټولنه کې دا مکروب وي، په وجود کې هم مکروب وي، دا نو دا مانا نه لري چې موږ مکروب ته تسليم شو، تداوي او وقايه به يې کوو.

ارين پکتيار: استاده! دولس کاله مخکې د پېښور په کتابتونو کې ما يو کتاب واخيست چې د زړونو او دماغونو ماينونه نومېده، په هغه وخت کې ما يو تخنيکي ماين پېژانده د زړونو او دماغونو ماينونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره بلد نه وم،نن افغان ولس ته زیړی ورکوم یو نوښت یې شروع کړ، د استاد په مشرتوب به دغه نوښت پر مخ ځي، استاده زما پوښتنه دا ده چې کوم عوامل ملت سره ګنډي او کوم عوامل دي چې ملت سره ویشي؟

ځواب: مخکې مو یادونه وکړه چې یو معنوي ارزښتونه دي چې هغه په عقایدو کې، په دین کې، په مذهب کې، په بېلا بېلو فرقو کې خلاصه کېږي، یو اقتصادي مسایل دي چې د یوې ټولنې یا یو ملت افراد ورڅخه ګټله اخلي یا ورڅخه متضرر کېږي، څومره چې په یوه ټولنه کې اقتصادي سوکالي رامنځ ته کېږي د یو ملت د پیوستون لارې چارې ورسره زیاتېږي، خوست یو ولایت دی چې هغه کې لړه اقتصادي زرغونتیا راغلې ده، د افغانستان له بېلابېلو ولایتونو څخه ورته خلک ورځي پرته له دې چې څوک ورڅخه پوښتنه وکړي چې د کوم ولایت یې، د کومې سیمې یې، په کومه ژبه خبرې کوې، هلته کار کوي، څوک دکانداري کوي، څوک هوټل کې کار کوي، څوک بل کار کوي، ملت سره وتړل شو، همدا ډول په شمال کې کانونه دي، خلک ورځي هلته کار کوي، د اقتصادي ګټو په خاطر، څومره چې اقتصادي ګټې زیاتېږي په مملکت کې د ملت د افرادو ترمنځ مینه، محبت او تړون رامنځته کېږي، تاسو ګورئ اوس، امریکې ته چې خلک ورځي، دلته چې ډېر ځان ته توریالی وایي که د امریکې ګرین کارت چا ورکړ، نو هلته ورځي، ځکه هلته اقتصادي سوکالي ده، هلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

گوره معنوي سوكالي نه شته، مگر اقتصادي سوكالي شته، ښې ټولنې، ښه ملتونه او هېوادونه هغه دي چې مانيزه او مادي سوكالي ولري، په ځينو هېوادونو کې مادي سوكالي زياته ده، په ځينو کې کمه ده، په ځينو کې بيا برعکس، افغانستان داسې هېواد دی چې روهي تکيه يې زياته ده، پر دين باندې د خلکو ډېره تکيه ده، که بل قوم وای او دومره فشار پرې راغلی وای، نو له سره پاشل کېده. نو موږ که غواړو دا ملت سره سوكاله وساتو، واحد يې سره وساتو، بايد اقتصادي پلانونه ولرو، چې ملت د اقتصادي گټو له خاطره داسې سره وتړل شي چې يو بل ته گټه ورسوي، وگورئ ورور له ورور سره تر هغه وخته ښه وروري کوي چې اقتصاد يې ښه وي، بېلتون او تربگني هغه وخت رامنځته کېږي چې اقتصاد يې د کمزورتيا خواته لاړ شي. ځوک چې چا سره دوستي کوي نو وايي چې تاكې مې دا گټه ده، انسان چې دی د گټې تابع دی، (ماکيا ولي) يو لوی مفکر دی هغه وايي، انسان د خپل پلار قاتل هېرولی شي، خو د خپلو شتمنيو لوټوونکی نه شي هېرولی، يانې د انسان خصلت داسې دی چې هغه د خپلو گټو تابع دی، څومره چې گټې د خلکو زياتې شي، دې وطن سره دخلکو مينه پيدا کېږي او ملت د يووالي طرف ته ځي.

محمد نواز حقيقت، د هېواد د ماشومانو د ادب بابا: ډېر

خوشاله شوم چې د ژوندون ټلوېزيون په نوښت باندې داسې ښوونيز او د کار موضوع د تدريس لپاره عملي شوې ده او ملگري هم حاضر دي. په افغانستان کې فعلاً ناخوالې موجودې دي او هره خوا جنگونه هم دي، اساساً لکه عنوان چې نوشته دی (ملي درسونه) له داسې ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسونو څخه ځوانان محرومه دي او د افغانستان هغه اساسي ارزښت نه پېژني، باید دې کار ته دوام ورکړای شي، زه دغه یوه نقطه عرض کوم، د افغان او افغانستان په نامه، د افغان کلمه، استاد عبدالحی حبیبي وایي چې (۱۷۰۰)کاله کېږي چې د افغان کلیمه کارول کېږي او د افغانستان کلیمې (۷۰۰) کاله کېږي چې دا کلیمه په افغانستان کې او په نړدې شاوخوا هېوادونو کې او په نړۍ کې استعمال شوې ده، زه غواړم یوه بله خبره اضافه کړم، زه خپله ګوار کوهستانی یم، او د نورستان یا د نورستانو له قوم سره نژدې اړیکي لرم، (ګواري) ژبه یوه (اریایي) ژبه ده چې (سنسکریت) ژبې او (اریک) ژبې ته یې سلسله رسېږي، په (ګواري) ژبه کې دا اوس هم پښتنو ته د (اوګان) کلیمه کارول کېږي، زه فکر کوم چې دا کلیمه (افغان) خپله د (اوګان) کلیمه ده، فقط د (و) پر ځای فعلاً (ف) کارول کېږي او د (ګ) پر ځای (غ) کارول کېږي، دا یوه سوچه افغاني اریایي کلیمه ده او له(۱۷۰۰)کالو څخه یې ډېر وخت کېږي چې دا نوم کارول شوی دی.هغه څوک چې د افغان له کلیمې سره او د افغانستان له کلیمې سره حساسیت ښیي، دا باید وپېژنو چې دا د پردیو مزدوران دي، غلامان دي او د دوی ویستل له دې خاورې څخه یوه ضروري خبره ده او دا د افغانانو یوه فریضه ده، زه نور څه نه وایم، دغسې پوهنیزو او څېړنیزو پروګرامونو ته باید ادامه ورکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملي شورا مخې ته لومړی لاریون

د (۱۳۹۲ل) کال د قوس یا لیندۍ پر (۵) نېټه په مشرانو جرګې کې د یو شمېر مغرضو او پردیپالو غړو د چالاکۍ له امله د مشرانو جرګې اکثریت غړي اغفال شول او پرېکړه یې وکړه چې د هویت په تذکرو کې دې (دین) او (افغان) کلیمه نه راځي، دې پرېکړې د اسلامپالو، هېوادپالو او ملتپالو باشعوره افغانانو پر ذهن سخت منفي تاثیر وکړ، هغه چا چې دا مسله په ژور ډول درک کړې وه، هغوی تر ټولو زیات لومړني غبرګون ته تیار شول.

د افغانستان ملي تحریک لومړنی خوځښت و چې د قوس یا لیندۍ پر همغه (۵) نېټه یې د مشرانو جرګې (رییس فضل الهادي مسلمیار) ته ټلېفون وکړ چې د دې د تېروتنې د علت د جبران او د نویو پرېکړو لپاره د هغه په نظر پوه شي، خو د معمول په څېر له ډېرو هڅو سره سره د ټلېفوني ارتباط په ټینګولو بریالي نه شو.

د قوس پر (٦) نېټه ملي تحریک خپله یوه بېړنۍ غونده وکړه او د غونډې په ترځ کې پرېکړه وشوه چې د دې پرېکړې پر وړاندې باید د یو لاریون په ترځ کې غبرګون وښودل شي.

د مظاهرې لپاره یوازې دوه ورځې وخت په لاس کې و، (پنجشنبه) او (جمعه)، د پنجشنبې ورځ هم په کابل کې رخصتي وي. ټولو تحریکوالو دندې سره ووېشلې، چا د باینرونو د ډیزاین او چاپ، چا د بیرغونو، چا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعارونو او تخنيکي چارو او چا هم له نورو مدني، سياسي ټولنو او قومي شوراگانو سره د ارتباط چارې پر غاړه واخيستې.

د پنجشنبې پر مازيگر بيا يوه غونډه وشوه چې د کارونو انکشاف وارزول شي، يو څه کارونه پر مخ تللي وو او څه لا پاتې وو.

د پاتې کارونو لپاره وپتېيل شوه چې د جمعې ورځې مازيگر ټول کارونه راټول او د شنبې سهار (۹) بجې ټول په (دهمزنگ څلور لارې) کې راټول شو.

د شنبې ورځ سهار پر خپل وخت د تحريک د څارندوی او تخنيکي ټيم د مظاهرې لپاره د راټولېدو په ځای کې حاضر وو.

د خلکو گڼه گوڼه هم ورو ورو زياتېدله، د يوه ساعت په بهير کې د بېلابېلو مدني ټولنو، قومي شورا گانو، د ملي تحريک، سياسي گوندونو غړي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنتونو محصلين چې د ټولو شمېر زرګونو تنو ته رسېده، په دهمزنګ څلور لارې کې، د دهمزنګ- دارالامان سړک په يوه ليکه کې منظم شول.

لاريون د داسې لوړ افغاني او اسلامي کلتور ښکارندوی و چې نه په کې کابل ښاريان په تنګ شول، نه لارې بندې شوې، يوازې ټاکلی هدف تعقيب شو. مظاهره چيان له دهمزنګ څلور لارې څخه د ملي شورا تر ودانۍ پورې پلي روان شول، يوازې منځنی عمومي سړک د ترافيکو پر مخ بند شو، خو درې فرعي سړکونه د ترافيکو پر مخ خلاص وو او تر مظاهرې وړاندې او وروسته هم ترافيکو ته کومه ستونزه نه وه.

سره له دې چې د کابل په دې سيمه کې د ايران مذهبي او فرهنګي مرکز چې د محسني مرکز په نامه مشهور دی، غوښتل د لاريون پر وړاندې ستونزې راپيدا کړي، خو د لاريون د مشرانو او امنيتي ځواکونو په تدبير او د لاريونوالو د ګرمو جذباتو له امله ايرانپالو اشخاصو د مظاهرو د اخلال لپاره څه خنډونه په خپل وس پوره ونه ليدل.

مظاهره په ګرمو شعارونو د ملي شورا مخې ته ورسېده، هلته بيا راټول شول، د ولسي جرګې او مشرانو جرګې ګڼ شمېر وکيلان يې هر کلي ته راووتل، همدلته لاريونوالو خپله پرېکړه ولوسته.

بسم الله الرحمن الرحيم

اسلام وژغورئ او افغان وژغورئ

د لاريونوالو پرېکړه ليک

(۱۳۹۲ل) کال د قوس (ليندۍ) (۹) نېټه، کابل- افغانستان

د قوس پر (۵) مه نېټه مشرانو جرګې د هويت د تذکرې په باب داسې يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسنجول شوې، ناقانونه او عجولانه پرېکړه وکړه، چې په ښکاره ډول د افغانستان له ملي او اسلامي هويت سره په تضاد کې وه، د دې جرګې دې ناقانونه پرېکړې د مليونونو افغانانو اسلامي او ملي احساسات راوپارول او د ګڼو مظاهرو په ترڅ کې يې د دې پرېکړې پر ضد خپل اعتراضونه څرګند کړل.

د ملي شورا مخې ته د زرګونو افغانانو مظاهره چې د افغان ملت د ګڼو پرګنو غږ او فکر تمثيلوي، د دغه پرېکړه ليک په ترڅ کې يې د افغان ملت اساسي او ملي غوښتنې منعکس کړي او د ملي شورا له دواړو جرګو څخه په ټينګه غوښتنه کوي، چې د ملت دا غوښتنې عملي کړي:

۱- اسلام او اسلاميت، افغان او افغانيت زموږ د ملت دوه داسې ستر ارزښتونه دي چې هېڅوک حق نه لري، د دې ارزښتونو پر ضد په پټه يا ښکاره، قصدي يا ناقصدي، شعوري يا ناشعوري ډول هڅې وکړي.
۲- (اسلام) زموږ د ديني يا اعتقادي او (افغان) زموږ د ملي او تاريخي هويت دوه ځلانده نومونه دي، د هېڅ قانون، مصوبې او پرېکړې په نوم مغرضې هڅې ، چې دې دوو سترو نومونو ته زيان ورسوي، له يوې مخې مردودې دي او عاملينو ته يې د سختې سزا غوښتونکي يو.

۳- د قوس پر (۵) مه نېټه د مشرانو جرګې پرېکړه ناقانونه او د ځينو مغرضو کړيو د فشار زېږنده ده، پدې پرېکړه کې افغانيت او اسلاميت ته زيان رسېدلی. دا پرېکړه په هېڅ ډول افغان ملت ته د منلو وړ نه ده، مشرانو جرګه بايد په خپله ژر تر ژره دا ناقانونه فيصله ناقانونه او باطله اعلان کړي.

۴- هغه څوک چې د (افغان) او (اسلام) له کليمې سره حساسيت ښيي، بايد ژر تر ژره ملت ته وروپېژندل شي. ملت خپله ښه پوهېږي چې د دې ډول اشخاصو پر وړاندې څه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د (ملت کور)، (ملي) او د (ملت استازي) اصطلاحوې هم باید توضیح شي، د کوم ملت کور؟ کومه ملي شورا؟ او د کوم ملت استازي؟ ځینې په اصطلاح وکیلان چې د افغان کلیمې د یادونې مخه نیسي، هغوی ته دا ډول اصطلاحوې څه ماناوې لري؟ زمونږ د ملت نوم (افغان) دی. هېڅ بله کلیمه د دې کلیمې ځای نه شي نیولای.

٦- لاریون وال د ټولو هېوادوالو د اصلي او اساسي غوښتنې پر بنسټ، له حکومت او د ملي شورا په ګډون له ټولو ارګانونو څخه په ټینګه غوښتنه کوي چې د اسلام د مقدس دین او باغیرته افغان ملت د روښانه تثبیت په خاطر دې د تذکرې په اوسني جوړښت کې سل په سلو کې د (دین) او (ملیت) کلیمې ولیکل شي. (ملیت) د (افغان ملت) د پېژندنې په مانا دی، نه د قومیت یا قومونو د پېژندنې په مانا. هغه تذکرې چې په هغې کې (افغان) کلیمه د (ملیت) او (اسلام) د (دین) د ستونونو پر وړاندې ونه لیکل شي، په هېڅ وجه د منلو وړ نه دي. موږ (بې دینه) او (بې ملته) تذکرې نه غواړو.

۷- لاریونوال د هغو په اصطلاح وکیلانو چې د پردیو په لمسون یې پدې تېره موده کې د اسلامي او ملي هویت د مسخه کولو هڅه کړې او تر بېلابېلو عنوانونو لاندې یې دا ستر ارزښتونه ځنډې ته کړي، د کلکې غندنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخنګ، د اسلامپالو، افغانپالو او هېواد پالو وکیلانو د زیار، کار او مبارزې ستاینه او مننه کوي، چې د (ایران)، (پاکستان)، (روس)، (غرب) او نورو افغان ضد کړیو د پټو او ښکاره توطیو پر وړاندې یې تر دې دمه په ډېر عزت، غیرت، دقت او شهامت مبارزه کړې ده، موږ له دې وکیلانو څخه په ډېر درنښت هیله کوو چې خپلو دې ډول مبارزو ته د ټولو افغان ضد، اسلام ضد او هېواد ضد مکروبونو او رنځونو تر ختمولو پورې دوام ورکړي او پرې نه ږدي چې ایراني، پاکستاني او غربي هویت د افغاني هویت ځای ونیسي.

په درناوي

د اسلام وژغورئ او افغان وژغورئ د مظاهرې ګډونوال

بیا د لاریونوالو په استازی (۱۲) تنه مخور شخصیتونه چې د بېلابېلو بنسټونو استازي یې کوله، د ولسي جرګې له مشر (عبدالروف ابراهیمي) سره وکتل او هغه ته یې په خپلو خبرو کې څرګنده کړه چې افغانان په هېڅ وجه

له اسلامیت او افغانیت څخه تېرېدونکي نه دي، ولسي او مشرانو جرګې باید خپلې تېروتنې اصلاح کړي او که نه د ملت له ټینګ غبرګون سره به مخ شي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسي جرگې مشر ژمنه وکړه چې د لاريونوالو غوښتنو ته به د حل لاره راباسي.

بيا همدې هيئت د مشرانو جرگې له رييس (فضل الهادي مسلميار) سره وکتل، د مشرانو جرگې رييس د لاريونوالو حرکت وستايه او دا يې يو مدني کار وباله، مسلميار هم له لاريونوالو سره ځان همنظره وښود او تر گڼو خبرو اترو وروسته د دې تېروتنې د اصلاح لپاره پر يوه پلان موافقه وشوه.

د ملي شورا د دواړو خونو رييسانو سره تر کتنې وروسته پوهنوال محمد اسمعيل يون لاريونوالو ته د دې کتنې جزيات او نتايج په ډاگه کړل، پوهنوال يون لاريونوالو ته وويل:

۱- ستاسو لاريون تر (۵۰) سلنې زياته مثبته نتيجه ورکړه، په اصولو کې زموږ غوښتنې ومنل شوې اوس به يې د عملي تطبيق لپاره کار کوو.

۲- مشرانو جرگې ومنله چې دوی به له ولسي جرگې سره گډ کمېسيون جوړوي، که چېرې د ولسي جرگې له خوا د هويت په تذکرو کې د (اسلام) او (افغان) کليمو پر نه ليکلو ټينگار وشو، نو مشرانو جرگه به دا پرېکړه ردوي.

۳- لاريونوالو له مشرانو جرگې وغوښتل چې په مختلط کمېسيون کې دې د دې جرگې په استازيتوب بايد داسې اشخاص معرفي کړي چې له اسلاميت او افغانيت سره مينه ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- کله چې مشرانو جرګې د ولسي جرګې طرح رد کړه، ولسي جرګه بیا په دوو ثلثو افغان ضد او اسلام ضد پرېکړه نه شي کولای. ځکه چې په ولسي جرګه کې ملتپال او اسلامپال افغانان ضرور د دې پرېکړې مخه نیسي.

۵- ولسي جرګه پر اسلامیت او افغانیت د رایې اچونې حق نه لري، خو که بیا هم دوی د دې سترو ارزښتونو پر ضد پرېکړه وکړي، نو په دې حالت کې دې د ولسي جرګې اسلامپال او افغانپال وکیلان خپل نومونه او لاسلیکونه په رسمي ډول له رسنیو خپاره کړي. چې افغانپال او اسلامپال وکیلان له افغان ضد او اسلام ضد وکیلانو جلا شي.

٦- په دې حالت کې مو، نو بیا له ولس څخه هیله ده چې اسلام ضد او افغان ضد وکیلانو ته له اسلامي او افغاني اصولو سره سمه سخته سزا ورکړي.

مظاهره د همدې نتیجې په اعلان سره پای ته ورسېده، دا د هېواد په اوسني تاریخ کې داسې یوه هدفمنه مظاهره وه، چې پیل او نتایج یې درلودل، نه په کې چاته زیان ورسېده، نه په کې اخلال رامنځته شو او نه هم له خپلو اصولو ووتله د دې ترڅنګ د قضیې ټولو خواوو پر اصلي موضوع بحث وکړ.

د یادونې وړ ده چې پر همدې ورځ د پاکستان لومړی وزیر هم کابل ته راته، اکثره لارې بندې وې، زموږ زیات شمېر هېوادوال چې د کابل له شاوخوا سیمو څخه دې مظاهرې ته رااروان وو، پر وخت راونه رسېدل او همدارنګه د ښار له ګڼو سیمو څخه چې هېوادوالو غوښتل د ملي او اسلامي ارزښتونو د پالنې په دې لاریون کې ګډون وکړي، هغوی هم له هڅو سره سره پر خپل وخت مظاهرې ته راونه رسېدل، خو بیا هم د لاریونوالو شمېر دومره زیات وو چې د شمېر له مخې کوم کمی په کې نه احساسېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوست او د ملي هویت ننګه

کله چې کابل کې د ملي شورا مخې ته مظاهره وشوه، نو ورسره همهماله په خوست، کونړ، ننګرهار او یو شمېر نورو ولایتونو کې هم د ملي شورا د پرېکړو پرضد مظاهرې وشوې.

خوست لومړنی ولایت و چې په زرګونو هېوادوال واټونو ته راووتل او پر مظاهرو یې لاس پورې کړ. په دې مظاهره کې بېلابېلو مدني ټولنو، قومي شوراګانو، ځوانو بنسټونو او د ملي خوځښتونو استازو ګډون کړی و. لاریونوالو اسلامیت غواړو، افغانیت غواړو شعارونه ورکول او د ملي شورا پر هغو وکیلانو یې د مرګ نارې وهلې چې د دغو دوو ارزښتونو پرضد یې کارتونه پورته کړي وو. دوی دا هم ویل چې دا د ملت استازي نه دي او کوم کار چې دې وکیلانو وکړ، دا د اساسي قانون د محتوا خلاف دی او دوی اصلاً د دې حق نه لري چې پر ملي او عقیده‌یي هویت رایه اچونه وکړي. دوی دا هم وویل چې د مشرانو جرګې او ولسي جرګې غړي دې له ملته بښنه وغواړي او که نه په کار ده چې محکمې ته معرفي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونړيان او ملي هويت

د (۱۳۹۲ل) کال د ليندۍ پر (۱۱)مه نېټه چې د (۲۰۱۳م) کال د ډسمبر له لومړۍ نېټې سره سمون خوري، په کونړ کې هم ګڼ شمېر ځوانان راپاڅېدل او د هويت په تذکره کې يې د دين او ملت د ليکلو له داعيې څخه ملاتړ څرګند کړ.

په دې مظاهره کې د کونړ مدني ټولنو، قومي شوراګانو او د ځوانانو بېلابېلو بنسټونو برخه اخيستې وه.

مظاهره د کونړ د اسعد اباد په مرکزي واټ کې ترسره شوه. لاريونوالو ګواښ کاوه، چې له افغانيت او اسلاميت پرته تذکرې مانا نه لري، دوی وويل، نه يوازې دغه ډول تذکرې به وانه خلي، بلکې د تذکرو دفترونه به وتړي.

راټولو شوو خلکو له تذکرو څخه د افغان او د اسلام د کليمو ويستونکي غداران بلل او له حکومته يې د هغوی نيول غوښتل.

په کونړ کې خبريال نعمت الله کرياب وايي، لاريونيان تر بل هر وخت ډېر قهرېدلي وو او ددغې پرېکړې پر وړاندې يې د خلکو د پاڅون خبره کوله.

د لاريون ډېر ګډونوال د ديني مدرسو، لېسو او پوهنتون محصلين وو.

دوی پرله پسې هغه کسان غندل، چې له تذکرو يې د اسلام او افغان کليمې ويستې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاریونوالو ویل پر اسلامیت او افغانیت یې خورا ډېرې قربانۍ ورکړي او تر هغه به غلي نه شي چې د تابعیت په تذکرو کې یې دغه دواړه کلیمې نه وي لیکل شوې.

لاریونیانو دا هم ویل چې د افغان له کلیمې پرته تذکرې نه اخلي او گواښ یې کاوه چې د تذکرو د وېشونکو دفترونه به له منځه یوسي.

مظاهره چیانو له حکومته هم غوښتنه کوله چې پرېکړه کوونکي د غدارۍ په نوم د افغانستان لویې څارنوالۍ ته ولېږي.

دوی همدا راز ویل که یې غوښتنې ونه منل شي لارو ته به راووځي او

په تاوتریخوالي به لاس پورې کړي.

د لاریونیانو له منځه ځینو د خولو د ترلو خبره هم کوله او له دغه اړخه د راپورته کېدونکو زیانونو پړه یې پر هغو اچوله، چې د دوی په وینا له تذکرو یې د اسلام او افغان د کلیمو ویستلو پرېکړه کړې.

په تذکره کې باید د دین کلیمه ضروري ولیکل شي. هېڅکله به موږ داسې تذکره وانه خلو، چې د دین او افغانیت کلیمه په کې نه وي راغلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورته وخت کې د مشرانو جرگې رييس فضل الهادي مسلميار وايي دا کليمې نه دي لرې شوي.

"زه نن يوځل بيا افغان ولس ته وايم، چې مشرانو جرگې هېڅکله د خپل دين او افغانانو خلاف داسې قانون نه دی تصويب کړی، چې د سردردۍ لامل شي، په تذکره کې د دين کليمه ساتل شوې، نه لرې شوې او نه به لرې شي، هېڅکله به موږ داسې تذکره وانه خلو، چې د دين او افغانيت کليمه په کې نه وي راغلې، البته اختلاف پر دې دی، چې دغه توري د نويو تذکرو په کوم ځای کې وليکل شي. د مشرانو او ولسي جرگې گډه جرگه به په دې باب پرېکړه کوي او بيا به ټولو ته اعلان شي."

پردې سربېره لاريونوالو د ولسمشر کرزي له وروستي دريځه هم ملاتړ کاوه، چې د امنيتي او دفاعي تړون په تړاو يې د امريکا پر وړاندې خپل کړی.

په کونړ کې لاريونوالو د خپل لاريون په پای کې يو پرېکړه ليک هم صادر کړ او په هغه کې يې له دولت څخه غوښتنه کړې وه چې که د هويت په تذکرو کې د افغان او اسلام کليمې ونه ليکل شي، نو دوی به پر پراخو لاريونونو لاس پورې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګرهار او د خپل هویت ملاتړ

د خوست او کونړ ترڅنګ په ننګرهار کې هم د اسلامیت او افغانیت لپاره درنه مظاهره وشوه، په دې مظاهره کې چې په جلال اباد ښار کې ترسره شوه. د ځوانانو بېلابېلو بنسټونو، قومي شوراګانو او سیاسي خوځښتونو ګډون کړی و. لاریونوال د جلال اباد ښار په پښتونستان واټ کې سره راټول شوي

وو، د افغانیت او اسلامیت پر ملاتړ یې شعارونه ورکول او هغه کسان یې غندل چې په ملي شورا کې یې د هویت په تذکره کې د دې سترو ارزښتونو له لیکلو سره مخالفت کړی. لاریونوالو د بلخ د والي عطامحمد نور پرضد هم شعارونه ورکول چې ویل کېږي، یو شمېر وکیلان یې د افغانیت پرضد تطمیع کړي دي. لاریونوالو د عطامحمد نور او یو شمېر نورو جنګسالارانو عکسونو ته هم اور هم ورته کړ او ګوتڅنډنه یې وکړه چې له د اساسي قانون له روحیې سره سم د هویت په تذکره کې د (دین) او (ملت) ستون ونه لیکل شي، نو پر لویو مظاهرو به لاس پورې کړي، د کابل-جلال اباد او د هېواد نورې لویې لارې به وتړي او په دې برخه کې چې هره ستونزه پېښه شوه، مسوولیت به یې د حکومت پر غاړه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام وژغورئ او افغان وژغورئ

(دويمه غونډه)

د (۱۳۹۲ل) کال د لېندۍ پر (۱۵) مه نېټه د ژوندون تلوېزيون او د (اسلام و ژغورئ او افغان وژغورئ) په ملاتړ د ژوندون تلوېزيون په انګړ کې يوه پراخه غونډه جوړه شوه .دا غونډه چې د افغانستان ملي تحريک په ګډون د لسګونو مدني ټولنو او ځوانو خوځښتونو په سوونو غړو په کې ونډه اخيستې وه، ماسپښين مهال پر دريو بجو پيل شوه. د ژوندون خبريال په دې باب وايي:

غونډه د قاري عبدالله عاجز له خوا د قران کريم د څو مبارکو ايتونو په تلاوت سره پيل شوه.

ورپسې د افغانستان ملي سرود وغږول شو.

تر ملي سرود وروسته د ژوندون تلوېزيون موسس استاد پوهنوال محمد اسمعيل يون د غونډې اساسي وينا واوروله او پر هغو مسايلو او کشمکشونو يې پراخه رڼا واچوله چې د هويت په تذکره کې د اسلام او افغان کليمو د نه ليکلو له امله راپيدا شوې دي. استاد يون د هغو اشخاصو پر نېتونو هم رڼا

(c) ketabton.com: The Digital Library

واچوله چې غواړي دې ملي داعيي ته قومي رنګ ورکړي، يون د ايرانپالو رسنيو د تمويل د سرچينو د رڼاوي غوښتنه هم وکړه او خپله يې هم په ډاګه اعلان کړه چې هر وخت د ژوندون د پرسونل او مالي سرچينو په اړه رڼاوي ته تيار دی.

د يادونې وړ ده چې په دې غونډه کې له بېلا بېلو سيمو څخه ګڼ شمېر ځوانانو هم ګډون کړی و، د هغوی په استازۍ څو تنو د ژوندون ټلوېزيون ننګه او ملاتړ وکړ.

په غونډه کې د پښتون خوځښت په استازۍ (خير الله شينواری) خبرې وکړې، له چارواکو څخه يې د ملي وحدت د تعريف په باب وضاحت وغوښت، شينواری هم د ژوندون ټلوېزيون ننګه وکړه او د دې ټلوېزيون د کار کوونکو جرئت يې وستايه. د علومو اکاډمۍ غړي څېړندوی محمد حسن توحيدي هم په دې غونډه کې خبرې وکړې او د قران په رڼا کې يې د هويت په تذکره کې د اسلام او افغان کليمو د برحقې داعيې غوښتنه وکړه، توحيدي وويل: اسلام بايد پر مذهبونو او افغان ملت بايد پر قومونو ونه وېشل شي، قران موږ د يو والي خواته رابولي. د غونډې په پای کې د افغانستان ملي تحريک غړي (قدرت الله بدلون) له خوا د غونډې د برخوالو پرېکړه ليک ولوستل شو، چې (۱۱) مادې يې درلودې، د پرېکړه ليک په لوستلو سره غونډه رسماً پايته ورسېده. د پرېکړه ليک متن په دې ډول دی:

بسم الله الرحمن الرحيم

اسلام وژغورئ او افغان وژغورئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دویمې غونډې د ګډونوالو پرېکړه لیک

د ۱۳۹۲ کال د لېندۍ ۱۵ مه نېټه ،کابل-افغانستان

۱ -له ملي شورا څخه یو ځل بیا په ټینګه غوښتنه کوو چې حتمي او ضروري دې د تذکرې پر لومړي مخ د اسلام او افغان کلیمه چې زموږ د دین او ملي هویت ښکارندویي کوي، ولیکل شي. پر دې دوو سترو ایډیالونو هېڅوک د رایې اچونې حق نه لري.

۲ -هیڅ بله کلیمه، هیڅ بل انډول، هیڅ بل الترنتیف او بدیل د دې کلیمو ځای نه شي نیولی.

۳ -له دولت څخه که رښتیا هم دولت وي، په ټینګه غوښتنه کوو، چې د اسلامپالو او ملتپالو او د هغوی په مقابل کې د قومپالو او پردیپالو ترمنځ د توپیر اخلاق او جرئت پیدا کړي.

۴- یو شمېر سمتپال، قومپال او پردیپال اشخاص او کړۍ دولتي امکانات د خپلو تنظیمي، سمتي او قومي ډلو لپاره کاروي، له دولت څخه غوښتنه کوو چې دا ډول یاغیان او پردیپال مهار او د قانون منګولو ته وسپاري .

۵- موږ د هویت په تذکره کې د چا د قوم او قومیت د لیکلو مخالفت نه کوو خو ټینګار کوو، چې دا ډول مسایل دې په چیپ یا ډیټا کې راشي، دغه راز به چیپ کې د (مذهب) د لیکلو غوښتنه هم کوو، خو د تذکرې پر لومړي مخ یوازې د (اسلام) او (افغان) کلیمو پر لیکلو ټینګار کوو.

٦ -له ولسمشر کرزي څخه په ټینګه غوښتنه کوو چې د یو شمېر جنګسالارانو، قومپالو او ایرانپالو تر فشار لاندې په هېواد کې نوي راټوکېدلي ملي خوځښتونه ونه ځپي او د حکومتي وسایلو په زور د هغوی د جرئت وزرونه ونه تړي.

۷ -له ولسمشر څخه بیا هم غوښتنه کوو چې د ملي وحدت د ټینګښت لپاره د پښتو او دري ژبو د انډول او تناسب بهیر دې ژر تر ژره پر خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرستیالانو هم تطبیق کړي، دا بهیر باید له ارګه پیل او د هېواد تر کلیو او بانډو پورې ورسېږي.

۸ -د غونډې برخوال په ټینګه وایي چې د هېواد د اسلامي او ملي هویت دخوندیتابه لپاره د ژوندون ټلوېزیون، د افغانستان ملي تحریک او نورو ورته خوځښتونو پوره پوره ملاتړ کوي .

۹ -یو شمېر ځانپلوري او پردیپال چې هم په حکومت کې دي او هم له حکومت بهر، هڅه کوي چې پر ژوندون ټلوېزیون فشار راوړي او له خپلې دې ملي او اسلامي لارې یې واړوي او که داکار ونه شو، نو بیا په دولت کې د واکمنو ایرانپالو کړیو له لارې د دې هېوادني او ملي مرکز د تړلو هڅه کوي. موږ ټولو دولتي او نا دولتي ارګانونو ته دا په ډاګه وایو چې هېڅ حکومتي ناحکومتي جنګسالار، ایرانپالي او پنجابپالي ته د دې اجازه او مجال نه ورکوو چې د ټولو افغانانو دې ستر مرکز ته کړې هم وګوري.

۱۰ -د هېواد له عدلي، قضایي او تقنیني ارګانونو او په ټوله کې له دولت څخه غواړو چې د پردیپالو او هویت خرڅوونکو د جزا او کنترول لپاره باید څرګند قانون جوړ او عملي کړي.

۱۱- دولت دې ژر تر ژره، یو ناپېیلی هیئت وټاکي چې په هېواد کې د ټولو رسنیو مالي سرچینې، تخنیکي امکانات او پرسونل ټول وارزول شي، چې څوک له کومه ځایه خړوبېږي.

په درناوي

ژوندی دې وي افغان ملت

مړه دې وي د افغانستان پټ او ښکاره دښمنان

سر لوړی او اباد دې وي افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه څارنوالي او زموږ هدف

د (۱۳۹۲ل) کال د لیندۍ پر (۱۹)مه چې د (۲۰۱۳م) کال د ډسمبر له (۸)مې نېټې سره سمون خوري، ژوندون راډيو تلوېزيون لويې څارنوالۍ ته د افغانيت، اسلاميت، افغان او افغانستان ضد اشخاصو، رسنيو او کړيو د توطيې پر وړاندې خپل غوښتنليک وړاندې کړ.

په هغه کتنه کې چې د همدې ورځې پر سهار ما (یون) له لوی څارنوال ښاغلي (محمد اسحاق الکو) سره درلوده، له لوی څارنوال څخه مې

وغوښتل، د هغه ملي حرکت چې د افغان، افغانيت، اسلام او اسلاميت د خونديتابه لپاره د مدني ټولنو، افغانپالو او اسلامپالو خوځښتونو له خوا پيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی، قانوني او حقوقي ملاتړ وکړي او یو شمېر ایرانپالې کړۍ او رسنۍ پرېږي نه ږدي چې د هېواد ملي هویت مسخه کړي.

ما له لوی څارنوال وغوښتل چې د دوی دغه عادلانه غوښتنې د قانون په چوکاټ کې وڅېړي. لوی څارنوال زما غوښتنې هغه موظف هیئت ته راجع کړې چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت د وزیر (سید مخدوم رهین) او د یو شمېر نورو کړیو د غوښتنې له امله جوړ شوی و. دا کمېسیون د سید مخدوم رهین په غوښتنه جوړ شوی او له هغه څخه د ژوندون تلوېزیون او یوې بلې چاپي رسنۍ د تعلیق غوښتنه شوې وه. ما دې موظف کمېسیون ته خپل وضاحت ورکړ او د دې یادونه مې وکړه چې ښاغلی رهین او د مشرانو جرګې مرستیال او د فرهنګي او دیني چارو د کمېسیون مشر له ژوندون تلوېزیون سره سیاسي ستونزې لري او د سیاسي انګېزې له مخې د ژوندون تلوېزیون پر وړاندې دا حرکت کوي. د رسنیو د سرغړونو کمېسیون هم د ښاغلي رهین تر فشار لاندې دی او ان د عطا محمدنور فشار هم په دې برخه کې احساسېږي.

نو ځکه خو دا مکتوب او نظرونه او دا ډول اشخاص سیاسي انګېزه لري، ژوندون تلوېزیون ته د دې ډول اشخاصو نظر د منلو وړ نه دی او نه هم قانوني بڼه لري.

ما له لوی څارنوال څخه د (ضمیر) د قاضي کولو غوښتنه هم وکړه، ومې ویل مخکې تر دې چې موږ پر یو چا باندې د کاغذي او فزیکي اسنادو خبره وړاندې کړو، ضمیر باید قاضي کړو. زه هم پر دې پوهېږم، ته هم، ولسمشر هم او نور افغانان هم پر دې پوهېږي چې د محسني صیب مدرسه او تمدن

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټلویزیون له ایرانه خړوبېږي، د دې په مقابل کې چوپ پاتې کېدل له افغان او مسلمان ولس سره ستره جفا ده.

ما لوی څارنوال ته وویل چې د ژوندون ټلوېزیون د تعلیق په باب د ښاغلي رهین پرېکړه شخصي، سیاسي او له قومي تعصبه ډکه ده او هېڅ ډول قانوني بنسټ نه لري، د رسنیو د سرغړونو د کمېسیون په نامه یې خپله ذهني پرېکړه رالېږلې ده او یوه بله کوچنۍ چاپي رسنۍ یې ځکه له دې مسلې سره یو ځای کړې چې له ژوندون ټلوېزیون سره خپل پخوانی او اوسنی تعصب پټ کړي.

هغه غوښتنلیک چې د ژوندو ن ټلوېزیون له خوا مې لویې څارنوالۍ ته وسپاره، په دې ډول دی:

د افغانستان اسلامي جمهوریت د لویې څارنوالۍ

محترم مقام ته!

په دې ورځو کې د یو شمېر پردیپالو، ایرانپالو، افغان ضد، اسلام ضد او هېواد ضد کړیو له خوا د افغان، افغانیت، اسلام او ا سلامیت پر ضد پټې او ښکاره هڅې زیاتې شوي، یو شمېر پردیپالې رسنۍ هم په دې ناوړه هڅو کې شاملې دي.

ژوندون داسې یو ټلوېزیون دی چې د افغانانو په مالي پانګه، بسپنو او مرستو جوړ شوی او د خپل فعالیت له پیله یې بیا تردې دمه د افغان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانيت، اسلام او اسلاميت او هېواد د ملي گټو لپاره تر خپل وروستي وسه کار کړی دی.

ژوندون راډيو تلوېزيون په دې وروستيو کې د يو شمېر ايرانپالو او پنجابپالو کړيو او رسنيو تر پراخ يرغل لاندې دی. دوی غواړي د هېواد د دې ملي او رسنيز مرکز پر وړاندې خنډونه پيدا کړي، په حکومت کې له تنظيمي کړيو، تنگنظرو او هغو اشخاصو څخه هم کار اخلي چې نه غواړي افغان ملت د ځلانده هويت او قوت خاوند شي، نو ځکه خو د ټولو د فشار تمرکز پر ژوندون راډيو ټلوېزيون باندې دی. ژوندون راډيو ټلوېزيون د هغو هېواد پالو، اسلامپالو او ملتپالو افغانانو غږ په ښه ډول منعکس کړ چې غوښتل يې د هويت د تذکرې پر لومړي مخ د اساسي قانون له حکم سره سم د اسلام او افغان کليمې وليکل شي، دې خبرې د يو شمېر ايرانپالو، پنجابپالو او نورو پرديپالو حساسيتونه راوپارول، نو ځکه خو يې له هغو دولتي ارگانونو څخه چې په يو نه ډول يې ځينې اشخاص د افغان ملت له ملي هويت سره حساسيت لري، ناوړه گټه پورته کړه او د ژوندون ټلوېزيون پر ضد يې عرايض وړاندې کړل. دا ډلې غواړي له دې ملي موضوع څخه د خلکو پام قومي موضوعگانو ته واړوي.

موږ د افغانستان له لويې څارنوالۍ څخه دغه لاندې غوښتنې لرو:

۱ -له لسو کلونو راهيسې دې ټولې رسنۍ وارزول شي چې څومره نشرات يې د هېواد د ملي گټو لپاره کړي او څومره نور يې د ملت، اسلام او افغانيت پر ضد دي.

۲ -د ټولو رسنيو د تمويل سرچينې او پرسونل دې په هر اړخيز ډول وارزول شي، هره نا مشروع سرچينه دې رڼه شي او هغو رسنيو چې له ايران،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان او یا نورو نامشروع سرچینو څخه یې پیسې تر گوتو کړي، باید عدلیي او قضایي ارگانونو ته معرفي شي.

۳ -د ملي او قومي رسنیو ترمنځ دې سره کرښه راکاږل شي: څوک، افغان، افغانستان، اسلام او د هېواد ملي گټې غواړي او څوک قومي مسایل خپروي. قومپالي اوس دومره سپین سترگي دي چې هم قومي تفرقه اچوي او هم یې پړه پر بل باروي.

۴ -څوک چې په ټلوېزیونونو کې د افغانستان ملي سرود او ملي بیرغ پر ځای نور بیرغونه او سرودونه خپروي له هغوی سره دې قانوني چلند وشي.

۵ -پر ځانگړي ډول د ژوندون، تمدن او یو شمېر نورو ټلوېزیونونو په اړه یادونه کوو چې لویه څارنوالي دې یو بشپړ، ناپیېلی، مسلکي هیئت وټاکي، په دې هیئت کې دې د تمدن ټلوېزیون او ژوندون غړي هم شامل وي. د ټلوېزیونو او همدارنگه د ښاغلي محسني د مدرسې مالي سرچینې دې وپلټي، هره مالي سرچینه چې ایرانی او پاکستانی وه قانوني چلند دې ورسره وشي.

٦ -لویه څارنوالي دې هغه اشخاص چې په ډاگه د افغان ، افغانستان پر ضد شعار ورکوي او د افغان ملي هویت پر ځای پر قومي هویت ټینگار کوي هغوی دې هم محاکمې ته راکاږي، که هغه په دې دولت کې په هره کچه وي، که وکیل وي، که وزیر، که والي او که بل هر څوک.

۷ -لویه څارنوالي دې هغه گوندونه او ډلې هم تر څار لاندې ونیسي چې د اساسي قانون د روحیې خلاف یې ټول کړه وړه د قوم، سیمې او ژبې پر محور راڅرخي.

ژوندون ټلوېزیون ټول افغان ملت او د دې هېواد رښتینو بچیانو ته ډاډ ورکوي چې د خپل فعالیت او ژوند تر وروستی سلگی به اسلامیت، افغانیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او انسانيت پالي، د ايرانپالو، سمتپالو، پنجابپالو، فساد گرو، ناقانونه زورواکو، هر ډول پرديپالو او نورو مکروبونو پر ضد به خپل رسنيز جهاد ته دوام ورکوي او په دې لاره کې به د هر ډول خنډ، مشکل او زور په مقابل کې په نره ودرېږي.

ژوندی او پياوړی دې وي افغان ملت

مړه او سپېره دې وي د افغانستان دښمنان

رپانده او ځلانده دې وي په سيمه او نړۍ کې

د افغانستان او اسلام بيرغ

په درناوي

پوهنوال محمد اسمعيل يون

د ژوندون راډيو ټلوېزيون د امتياز خاوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلاميت او افغانيت د ملاتړ لپاره په ژوندون کې متواترې غونډې

د (۱۳۹۲ل) کال د ليندۍ (۱۹)مه چې د (۲۰۱۳م) کال د ډسمبر له (۸)مې نېټې سره سمون خوري، له لوی څارنوال سره تر کتنې وروسته، هغه وويل چې زما مرستيال سره وګوره، هلته چې زه لاړم دوه تنه نور هم ناست وو، ما سره يې ډېره ښه وضعه وکړه چای يې راوړ، بيا يې بحث پيل کړ چې يون صيب په تېره اوونۍ کې ستاسو له ټلوېزيون څخه يو بحث نشر شوی، جنرال عبدالواحد طاقت په کې ځينې ترخې خبرې کړي، که د هغو په باب وضاحت راکړې، ښه به وي، خو دا به په ليکلې ښه وي. ما د ژورليدونو پروګرام (CD) هم ځان سره وړې وه، دوی سره هم ټلوېزيون ايښی و، خپله (CD) يې چالان کړه، ما چې د دوی (CD) وکتله ايډېټ په کې شوی و، خبرې وړاندې وروسته شوې وې او ځينې برخې يې کمې شوې وې، ما اصل (CD) ورکړه، دوی هغه وکتله، د جنرال طاقت د خبرو او نورو ابهاماتو په باب د دوی قناعت حاصل شو، د غرمې ډوډۍ مو هم له همدې هيئت او د څارنوالۍ مرستيال سره وخوړه، ټلوېزيون ته راغلم، کله چې ټلوېزيون ته راغلم، دوه دوه نيمې بجې د اطلاعاتو او کلتور وزارت له خوا مکتوب راغی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د لويې ځارنوالۍ د حکم پر اساس د ژوندون ټلوېزيون نشرات تعليق دي.

دې خبرې سخت زور راکړ، له ټلوېزيونه مې اعلان خپور کړ چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت او ځارنوالي په ناقانونه ډول غواړي، د ژوندون ټلوېزيون نشرات تعليق کړي. د دې خبر په خپرېدو سره ژوندون ټلوېزيون ته د سلگونو هېوادوالو بهير رامات شو. د ليندۍ پر (۲۰-۲۱-۲۲) مو په ژوندون ټلوېزيون کې تر (۳۰) زياتې غونډې وکړې او په هره غونډه کې پر دې ټينگار وشو چې د يوې لويې مظاهرې په ترڅ کې به د افغانيت او اسلاميت له داعيې څخه ملاتړ کوو او هم به د ژوندون ټلوېزيون د تعليق پرېکړه

باطلوو. ولس کې دومره زور او منطق و چې چا يې مخه نه شوه نيولای. په همدې غونډو کې پرېکړه وشوه چې د لېندۍ پر (۲۳)مه د شنبې پر ورځ به د سترې محکمې مخې ته يو لوی لاريون کوو او خپلې ملي غوښتنې به مطرح کوو. په ژوندون کې د غونډو ټول جريان په منظم ډول د ژوندون پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېو خپرېده، په هېواد او تر هېواده بهر يې په لکونو افغانانو ملاتړ کاوه او دې کار د ملت يوې سترې مدني حماسې ته لاره اواروله.

ددې ترڅنګ چې په ژوندون کې غونډې روانې وې، په بغلان، جرمني او ځينو نورو ځايونو کې هم د ژوندون ټلوېزيون او د اسلاميت او افغانيت د لويې داعيې په ملاتړ غونډې جوړې شوې، د (شل دلايل)، په نامه مې يوه ليکنه هم له ژوندون څخه واوروله چې دلته دا ليکنه راوړو او د دې ترڅنګ يوازې د بغلان او جرمني د غونډو يادونه کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شل دلایل

د (۲۰۱۴م) کال د دسمبر پر (۱۰)مه نېټه ما له ژوندون ټلوېزیون څخه هغه شل دلایل وړاندې کړل چې د هویت په تذکرو کې ملي (ملت) (دین) د تثبیت په باب لیکلي وو. په دې وینا کې راغلي وو: ((د لیندۍ یا قوس پر (۵)مه نېټه مشرانو جرګې د یوې جعلي او له درغلۍ ډکې رایې اچونې له لارې د افغانستان د هویت له تذکرې څخه د افغان او اسلام یا (ملیت) او (دین) د ثبت مخه ونیوله. د دې جرګې د هغو غړو د پرېکړې د رد په باب ما شل دلایل راوړي چې، له خپل ګران او مظلوم ملت سره یې شریکوم:

۱. **ملي شورا:** کله چې ملت نه وي نو ملي څه مانا؟ ملي شورا بیا څه مانا؟ د کوم ملت شورا؟

۲. **د ملت کور:** شورا خپل مقر ته د ملت کور وایي. د کوم ملت کور؟ د ایراني، پاکستاني، عرب، روس، هندو کوم یو؟ دا د کوم ملت کور دی؟ که د افغان وي، نو ولې یې نوم نه لیکئ!

۳. **د ملت نوم:** که دا ښاغلي د ملت له نوم سره حساسیت لري، نو بیا یې په شورا کې ولې ناست دي؟

۴- **دین:** د دین، جهاد او اسلام په نامه راغلو اشخاصو، اوس (دین) هم له تذکرې لرې کړ، اوس به موږ (بې دینه) تذکرې په جیب کې ګرځوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- ملت: تذکره د یوه شخص د عقیده یي او ملي هویت څرګندویه ده، کله چې د یو چا دین او ملیت نه وي څرګند، نو تر دې لوړ ارزښتونه او ځانګړتیاوې کومې دي چې یوڅوک پرې تشخیص شي؟

٦- تخلص: د یوه شخص فردي تشخص د همغې ټولنې له ورته بل شخص څخه پر همدې تخلص سره کېږي، نو چې تخلص دې هم ختم کړ، ملت او دین هم، نو بیا یې یوازې خپل نوم پاتې شو، درې مشخصې له منځه لاړې یوه پاتې شوه.

۷- ملي: کله چې د ملت له مفهوم سره حساسیت ښودل کېږي، نو بیا خو (ملي) کلیمه چې ملت ته یې نسبت دی، هم باید له منځه لاړه شي، ځکه چې اصلي ریښه یې نه شته، نو بیا خو ملي دفاع، ملي امنیت، ملي اردو او په ټوله کې ملي امنیتي سکتور ته هېڅ اړتیا نه شته.

۸- دفاع: کله چې په یوه هېواد کې ملت نه وي، نو د نورو ملتونو له یرغل څخه یې دفاع ته څه اړتیا ده؟ خلاصه دروازه ده هر څوک چې ځي او راځي، دروازه ورته خلاصه ده، مدافع یې هم معلوم نه دی.

۹- د ملت استازی: د کوم ملت استازی؟ د همغه ملت چې دی یې په مقابل کې ولاړ دی؟ هم یې استازیتوب کوي، هم یې هویت ختموي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجيبه استازيتوب، ايا كه يو بل څوک د همدې استازو همدا شان استازيتوب وکړي، نو دوی به يې ومني؟

۱۰- هويت: يوه شخص ته تذکره د دې لپاره ورکول کېږي چې هويت يې مشخص شي، نو کله چې په تذکره کې د يو چا اعتقادي او ملي هويت پټېږي، نو بيا تذکرې ته څه اړتيا ده؟ هر څوک دې همداسې گرځي.

۱۱- قوميت: (مليت) د قوميت قرباني شو، ايا همدا قومونه نه دي چې ملت ترې جوړېږي؟ يو شمېر سمتپالو او قومپالو چې د پرديو په اشاره يې دې مسلې ته لمن وهله، د فکر دايره يې څومره وړه ده. په خپلو خبرو کې د لويو ملتونو يادونه کوي، خو په عمل کې د قوم دايره د ملت پر دايرې لوړه گڼي. ښه خو دا وه چې دوی د لويو خلکو په شان لوی فکر کړی وای:

څو دې توان رسي په لوی درياب گرځه
پــه وياڵــه کــې دې زوال وينـــم نهنگــه

۱۲- افغانستان: افغانستان له (افغان) څخه رغېدلی نوم دی، د افغان مکان نوم (افغانستان) دی. کله چې يو څوک د (افغان) له کليمې سره حساسيت لري، په حقيقت کې له افغانستان سره هم حساسيت لري، نن يې د پرديو په مرسته او د يو شمېر کورنيو نافکرانو په ملگرتيا د افغان کليمې پر ضد هڅه وکړه، ډېر ژر به د (افغانستان) کليمې ته هم پورته شي.

۱۳- اسلامي: د (اسلامي) کليمې نسبت (اسلام) ته دی. (ي) ته نسبتي (ي) وايي چې له ماقبل سره د يو مابعد شي نسبت ښيي، خو کله چې ماقبل نفې شوی وي، مابعد څه مانا؟ دې ښاغلو چې له تذکرې څخه د دين کليمه حذف کړه، د دين توضيح لپاره به ضرور په سلو کې نهه نوي اعشاريه نهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي (اسلام) لیکل کېده، نو (اسلامي) بیا چاته نسبت کېږي؟ دا دا مانا لري چې یوڅوک ووایي: زه مسلمان نه یم، خو اسلامي که راته وویل شي پروا نه کوي.

۱۴- یو نیم ملیون شهیدان: موږ هره ورځ وایو چې زموږ ملت د اسلام او افغانستان لپاره یونیم ملیون شهیدان ورکړي، ایا دا شهادتونه د همدې لپاره وو چې د شهیدانو په ارمان؛ اسلامیت او افغانیت دې ملنډې ووهل شي او دا دواړه ستر معنوي ارزښتونه دې حتی د هغوی په پېژند پاڼه کې رانه شي.

۱۵- لوری: تش په نامه د ملت استازو(؟) نه یوازې له مظلوم او هر دم شهید ملت څخه لوری او تګلوری ورک کړی، بلکې د هویت په تذکره کې هم یې له خلکو لوری ورک کړ. په نړیوالو تړونونو کې به راتلل: افغان لوری، جرمن لوری، قزاق یا ازبک لوری، افغان لوری، پاکستانی، هندي یا امریکایي لوری. اوس چې له (افغان) کلیمې سره حساسیت ښودل کېږي، افغان لوري ته به څه استعمالېږي؟ افغاني او یا د دوی په اصطلاح (افغانستاني) کلیمې خو هم له همدې ریښې سره تړلې دي. بیا به څه کېږي؟

۱٦- جنجال ختمو: یو شمېر ډارن، ورځچاري او ځانساتي وکیلان او یا هم دولتي چارواکي وایي، موږ جنجال ختموو. د دوی په نظر جنجال په (افغان) کلیمه کې دی، نه په هغو خلکو کې چې جنجال راټوکوي، دوی جنجال په (هویت) کې ګڼي نه په (بې هویتۍ) کې.

۱۷- ملي وحدت: یو شمېر ډارن او مضر احتیاط کاري بیا وایي: موږ باید د (ملي وحدت) لپاره له ډېرو شیانو تېر شو، اوسېله وکړو. دې ښاغلو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید وویل شي، چې تاسو د (ملي غفلت) او (ملي وحدت) ترمنځ فرق نه شئ کولای. ملي وحدت دې ته وایي چې د یو هېواد ټول وګړي، په عادلانه او مساویانه توګه د خپل هېواد په برخلیک کې شامل شي، نه دا چې ډېر تر لږو قرباني شي او یا د کمو، خو سپین سترګو او جنجالي اشخاصو خبره ومنل شي. زموږ په نظر د نامعقولو جنجالونو او نامشروع غوښتنو د ختمولو له لارې ملي وحدت تامینېږي، نه د ناروا امتیازاتو د ورکړې له لارې.

۱۸- قوانین که جنجال: د ملي شورا دنده داده چې قوانین تصویب کړي او د ولس ګټې خوندي کړي، د اساسي قانون په یو اتیایمه ماده کې راغلي: ((د افغانستان اسلامي جمهوري دولت ملي شورا د ستر تقنیني ارګان په توګه د افغانستان د خلکو د ارادې ښکارندویه ده او د ټول ملت نمایندګي کوي. د شورا هر غړی د رایې د ځرګندونې په وخت کې د افغانستان د خلکو عمومي مصلحتونه او ستر ګټې د خپل قضاوت محور ګڼي.)) اوس ګورو چې د خلکو کومه اراده دوی تمثیل کړې؟ همدا د ولس اراده ده چې ملي او اسلامي ارزښتونه یې تر پښو لاندې شي؟ او شورا ولس ته نوي جنجالونه پیدا کړي؟

۱۹- خدمات که تخریبات: د قوانینو د تصویب او اسانۍ ترڅنګ د شورا بله دنده دا ده چې حکومت اړ کړي، ولس ته خدمات ورسوي، د شورا پردیپالي غړي اوس پر دې مصروف دي چې په ملت کې د نفاق نوي تخمونه وکري، کله چې اساسي قانون حکم کوي: د (افغان) کلیمه د دې ملت پر هر فرد اطلاقېږي، نو بیا پر دې خبره بحث په کار نه دی، خو د شورا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیپالي غړي نه یوازې دا چې د قانون او ملت طبیعي مسیر او هویت نه مني، بلکې ملت ته لا زیاتې ستونزې تړوکوي.

۲۰- له خیره مو توبه شر مه رسوه: ملي شورا د دې پرځای چې د ملت د یووالي او استحکام لپاره هڅه وکړي، پخواني ارزښتونه او هڅونه لاپسې کوشېر کړي، ملت ته نوې گټې ورسوي، هېواد ته د تجزیې احتمالي خطرونه رفع او دفع کړي، سرکښه زورواکي او چارواکي مهار او د فساد جرړې وباسي، د گاونډیو پټې او ښکاره توطیې خنثی کړي، د جگړې ختمولو لپاره لاره چاره پیدا کړي، دې هېواد او ملت ته نوي غمونه تړوکوي او له گاونډیو څخه نوي رالېږل شوي تعریفونه وړاندې کوي.

په ملي شورا کې د ملتپالو، هېوادپالو او اسلامپالو استازو شمېر هم کم نه دی او ربښتیا هم د دې مظلوم ولس ربښتیني استازي دي، خو څرنگه چې ملت مظلوم دی، دا استازي هم مظلومین دي، دوی هم د ملت په شان نه زر لري او نه زور چې په شورا کې یې وکاروي او د تقلبي، ایرانپالو او پاکستانپالو په اصطلاح وکیلانو د غرضونو او مرضونو مخه ډب کړي.

موږ اوس په شورا کې له همدغو مظلومو خو باغروره او باعزته و کیلانو څخه هیله کوو چې خپل تیت و پرک حالت ته د پای ټکی کېږدي. د محدودو، خو منظمو، زورواکو او پردیپالو تش په نامه وکیلانو پر ضد یو گډ حرکت، تگلاره او انسجام رامنځته کړي، په شورا کې راټوکېدلي زهر په خپله له منځه یوسي او د پردیپالو او هېوادپالو وکیلانو لیکه یوه له بله جلا کړي. له اسکېرلي، باغیرته ملت څخه مو هیله ده لکه څنگه چې مو له چنگېزه تر هلاکو، له هلاکو تر انگرېزه او له انگرېزه بیا تر روسه او له روسه بیا تر دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ډول ډول انګرېزانو پورې مو، د هر بهرني پرضد ښکاره مبارزه او جهاد کړی ، دغسې یوځل بیا خپل ملي غرور، عزت او وحدت لا پسې غښتلی کړئ، د هر ګاونډي په تېره بیا د ایران او پاکستان د ښکاره او پټو توطیو او د هغوی د کورنیو تالي څټو پرضد خپله شعوري، ملي او اسلامي مبارزه او جهاد ترسره کړئ! په پای کې کې وایم، دې ډول کورنیو او بهرنیو خاینونو ته د دې خبرې یادول هم په کار دي چې:

لا تــراوسه یــې مــاغزه په کـــرار نه دي
چا چې ما سره وهلی سر په ډنګ دی
OO
ټیټ مې مه بوله غورځنګ راباندې مه کړه
زه پــــه دې افتادګۍ کــې لوی ګـړنګ یــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرمني کې مېشت هېوادوال او د ملي هويت ملاتړ

د هېواد په داخل کې د ژوندون، افغانيت او اسلاميت پر ملاتړ غونډو سربېره په بهر کې هم افغانانو له دې ارزښتونو څخه خپل ملاتړ څرگند کړ. په جرمني کې هم په دې باب يوه مهمه غونډه وشوه. په دې غونډه کې گڼ شمېر اروپا مېشتو ټولنو گډون کړی و او دغه پرېکړه ليک يې صادر کړ:

د تابعيت په تذکرو کې د اسلام او افغان کليمو د حذف او همدارنگه د ژوندون ټلويزيون د خپرونو د ځنډولو په تړاو په اروپا کښې د مېشتو افغاني کولتوري ټولنو او ملي شخصيتونو غونډه او پرېکړه ليک نېټه : ۱۱,۱۲,۲۰۱۳ ننني غونډه د کونړ د ځوانانو د کولتوري ټولنې په کوربه توب

او په اروپا کې د مېشتو ديارلسو افغاني کولتوري ټولنو په بلنه او همدارنگه د هېواد د ملي ، سياسي او فرهنگي شخصيتونو په گډون جوړه شوې وه . په غونډه کې د ولسي او مشرانو جرگې هغه پرېکړه چې د هويت په تذکرو کې يې د اسلام او افغان نومونو د ليکلو مخنيوی وکړ او همدارنگه د افغانستان د اطلاعاتو او کولتور وزارت او د لويې څارنوالۍ هغه پرېکړه چې له مخې يې د ژوندون ټلوېزيون خپرونې وځنډول شوې ، خبرې وشوې . د غونډې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخوالو په دې توافق درلود چې د ژوندون ټلوېزيون د خپرونو ځنډول او د تابعيت په تذکرو کې د اسلام او افغان د هويت حذف کول د پاکستان او په ځانګړي ډول د ايران د افغان ضد سياسي پروګرامونو يوه برخه ده چې غواړي په پرلپسې ډول د افغانستان او افغانانو ملي ارزښتونو او له هغو څخه د دفاع ملي افغاني فکر بنسټونه له منځه يوسي . دغه سياسي پروګرام د ملي ترمينالوژۍ له له منځه وړلو راپيل شوی او اوس د اسلام او افغان هويت د ورکېدو تربريده راورسېده . پاکستان او په ځانګړي ډول ايران د دې پروګرام د عملي کولو لپاره له بېلابېلو لارو مخکې ځي . له يوې خوا يې بېلابېل سياسي ګروپونه د ژبني او مذهبي خپلولۍ په اساساتو او پراخو مالي امکاناتو په ورکړه جوړ کړي دي او له بلې خوا د لسګونو ټلوېزيوني ، راډيويي او چاپيزو خپرونو له لارې د خپلو سياسي برنامو لپاره په خلاص لاس کار کوي .
ژوندون ټلوېزيون چې د يو ملي افغاني فکري بنسټ په توګه يې خپرونې پيل کړي دي او له دې لارې يې د دغه افغان دښمنو هېوادونو او په هغوی پورې د تړلو ډلو د څېرو او سياسي موخو د رسوا کولو او همدارنګه افغاني ملي شعور د بيدارولو په برخه کې بېلابېلې او په پرله پسې ډول خپرونې کوي او په دې برخه کې يې خپل غږ په ډېره مېړانه اوچت ساتلی دی، تر دې چې په ورستيو کې د اسلام او افغان هويت نه په دفاع کې د يو شمېر په هېواد مينو افغانانو او ملي ځوانو خوځښتونو سره په همغږۍ د مبارزې ډګر ته مخامخ راووتل، نو همدا علت و چې د افغان دښمنو ډلو زغم نور ختم شو او په دې لټه کې شو چې دغه ملي افغاني غږ په ستوني کې غلی کړي. د دې کار لپاره ټول ايرانپال او پنجابپال ګروپونه چې په دولتي او نادولتي برخو کې موظف شوي ، سره يو ځای شول او د يو شمېر مقام ساتو او بې ضميره افغانانو په ملتيا يې د ژوندون ټلوېزيون د خپرونو د ځنډولو توطيه مخ ته کړه . مونږ د ننني غونډې برخوال په اروپا کې د بېلا بېلو کولتوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنو په استازيتوب د افغانستان د ملي شورا هغه پرېکړه چې له مخې يې د تابعيت په پېژندپاڼو کې د افغان او اسلام د نوم د حذف او همدارنګه د اطلاعاتو او کولتور وزارت او لويې څارنوالۍ هغه پرېکړه چې د ژوندون د نړيوال ټلوېزيون د نشراتو د ځنډېدو په تړاو يې کړې ده، په کلکه غندو او په دغه برخه کې خپلې غوښتنې به لاندې پرېکړه ليک کې وړاندې کوو:

پرېکړه ليک

۱ -موږ د ژوندون ټلوېزيون او همدارنګه د ټولو هغو ملي خوځښتونو هلې ځلې چې د اسلامي او افغاني هويت نه په دفاع کې يې کوي، په کلکه ملاتړ کوو او په ټول قوت سره د دوی تر څنګ ولاړ يو.

۲ -موږ په اروپا کې مېشت افغانان نه يوازې د ژوندون نړيوال ټلوېزيون ټولې خپرونې د هېواد د ملي ارزښتونو او افغاني کولتور په تول برابرې ګڼو، بلکې د دغه ټلوېزيون خپرونې له ملي ګټو نه د دفاع لپاره د هېواد په اوسنيو حساسو سياسي حالاتو کې يوه ملي اړتيا ګڼو .

۳ – موږ د اطلاعاتو او کولتور وزارت او لويې څارنوالۍ هغه پرېکړه چې د ژوندون ټلوېزيون د خپرونو د ځنډولو په تړاو يې کړې ، د ازادو رسنيو د قانون خلاف ، يو سليقوي ، ناعادلانه او له ژبني تعصب څخه ډکه سياسي پرېکړه ګڼو او په کلکه ترې غوښتنه کوو چې ژر تر ژره خپله دغه پرېکړه بېرته واخلي او ژوندون ټلوېزيون څخه د خپلې غلطې کړنې په خاطر بښنه وغواړي.

۴ - موږ له ټولو هغو افغانانو نه چې ځان پرديپال نه بولي او د دولت په بېلابېلو پوستونو کې دنده لري ، په کلکه غوښتنه کوو چې د خپل افغاني احساس او د چارو د واک د مسووليت او مکلفيت له مخې نور د ايرانپالو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنجابپالو افغان ضد ډلو پر وړاندې پټه خوله پاتې نه شي او په ډاګه خپل دريځ خپل ولس ته روښانه کړي او که نور هم د مقام ساتنې په خاطر چوپ پاتې شي، نو ولس به يې د همدغه پرديپالو په کتار کې حساب کړي او دا دې نه هېروي چې ولس په راتلونکې کې ستاسې د کړنو حساب غواړي.

۵ – موږ له ټولو ملي افغاني خوځښتونو او په ځانګړې ډول له ځوانو ملي خوځښتونو څخه هيله کوو چې د هېواد په دې حساسو سياسي شېبو کې له خپلمنځي، سليقوي او شخصي تربګنيو څخه لاس واخلي او په يو غږ د افغان او اسلام څخه د دفاع په سنګر کې سره راټول شي.

٦ – موږ له ولسمشر کرزي څخه په کلکه غوښتنه کوو چې نور د پښتون قوم له ځپلو لاس واخلي او د دې قوم روا او منل شوي حقونه د نورو د خوشالولو او د خپلو سياسي مصلحتونو لپاره قرباني نه کړي . هېر نه کړئ چې په دې کار تاسې خپله قومي بېلوالي ته لمن وهئ او د يو واحد افغان ملت جوړونې مخه نيسئ او هغه ناورين چې ستاسې د دې کړنو په پايله کې ورسره هېواد او ولس مخامخ کېږي، مسووليت به يې ستاسې پر غاړه وي.

۷ – موږ د دولت درې ګونو قواوو څخه په کلکه غوښتنه کوو چې د افغانستان اساسي قانون سر سم هر هغه څوک چې زموږ د اسلامي او افغاني هويت پر وړاندې ودرېږي ، قانوني چلند ورسره وشي او د ملي خيانت په جرم يې له سختې سزا سره مخامخ کړي.

ځای د کولن ښار ، جرمنی

نېټه :۱۱,۱۲,۲۰۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملت حماسه کې د بغلان څېره

د (۱۳۹۲ل) کال د لېندۍ پر (۲۳)مه نېټه په کابل کې د اسلاميت او افغانيت لپاره د سترې محکمې مخې ته يوه لويه مظاهره تر سره شوه، خو مخکې تر دې په ژوندون ټلوېزيون کې د افغانيت او اسلاميت د ملاتړ لپاره متواترې غونډې روانې وې. د افغانيت او اسلاميت داعيه له همغه پيله د ژوندون ټلوېزيون پر څپو باندې په منظم ډول خپرېدله، د ملي او عقيده يي هويت دښمنانو په دې خاطر چې د ملت غبږ غلی کړي، نو تر هر څه لومړی يې د ژوندون ټلوېزيون د بندولو هڅه وکړه. ولس د ژوندون ملاتړ وکړ، تر (۳۰) زياتې ملاتړ غونډې په ژوندون ټلوېزيون کې جوړې شوې او د يوې لويې مظاهرې لپاره هم پرېکړه وشوه. نه يوازې په ژوندون، بلکې په نورو سيمو کې هم د دې داعيې د ملاتړ لپاره غونډې جوړېدلې. په بغلان ولايت کې هم يو لاريون وشو. شاه محمود کډوال چې دا مهال د بغلان پوهنتون استاد او د دې لاريون يو تن سمبالوونکی و، د بغلان د لاريون په باب وايي:

((هغه وخت چې په برېښنايي پېژندپاڼو کې د (دين او ملت) د ليکلو پر وړاندې غبرگون وښوول شو ، نو د دې سترو ارزښتونو په ملاتړ هم غبرگونونه ځرگند شول . ځرنگه چې د (دين او ملت) د ملاتړو مشري ښاغلي استاد يون کوله او دا مبارزه د ژوندون راډيو تلوېزيون له لارې خپرېدله ، نو د (دين او ملت) دښمنانو تر ټولو لويه هڅه همدا وه چې که د اسلامپالو او ملتپالو افغانانو هر څومره غونډې ، جرگې ، منطقي بحثونه او لاريونونه کېږي ، دومره مهمه نه ده ، خو چې د خپرېدو مخه يې ونيول شي چې د حق پلويان لا ډېر نه شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو ته څرګنده ده چې د موضوع بنسټ په برېښنايي پېژندپاڼو کې د (دين او ملت) د کليمو ليکل وو چې پر وړاندې يې له ستمي فکرونو اغېزمن تش په نوم واکمن مجاهدين ولاړ وو ؛ د نظار شورا او شمال ټلوالې هغه مجاهدين او مقاومتيان ؟ چې دا وخت د حکومت نږدې ټول پوځي او ملکي واک له دوی سره و او هر څه يې چې غوښتل ، هغه کېدل . د بهرنيو

شبکو لاسوهنه هم ردېدای نه شي، ځکه بېلابېل لاملونه وو چې هغوی نه غوښتل له ملي هويت سره مل پېژندپاڼې ووېشل شي، ځکه چې دې کار يوخوا هېواد او ملت پياوړی کاوه، بلخوا د ملت او هېواد د بېلتون مخه يې نيوله.

له (دين او ملت) نه د ملاتړ بهير په استاد يون او ژوندون راډيو تلويزيون پورې غوټه شول او د دې هڅه وشوه چې له (دين او ملت) څخه د ملاتړ او دفاع د بهير جرړې وباسي . د بېلابېلو اسلامپالو او ملتپالو روڼاندو د غونډو ، جرګو ، مشورو او د دوی د فکرونو او نظرونو د خپراوي مرکز ژوندون و، نو د دې رسنير ، ښوونيز ، ټولنيز او شعوري مرکز تړل د دښمنانو ستره موخه شوه چې د دې لپاره نارسمي کرکو ، غوښتنو او هڅو رسمي او حکومتي بڼه هم خپله کړه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوخوا له (دین او ملت) څخه د ملاتړ لوی اکثریت او بلخوا له (دین او ملت) څخه منکر کوچنی اقلیت و، خو ستونزه دا وه چې اکثریت محکوم او اقلیت حاکم و، نو په داسې حال کې مبارزه له حاکم اقلیت سره وه چې له (دین او ملت) څخه منکر و. محکوم اکثریت له بېلابېلو پوځي او ملکي فشارونو سره مخ و؛ له نړیوالو او کورنیو دښمنانو سره پر پوځي او ملکي مبارزه بوخت وو ، فرهنګي ، اقتصادي او ... ښکېلاک ټول سره یو موټی وو او د اکثریت پر ځپلو بوخت وو ، خو بیاهم دښمن هر ځای مختورن شو .

هغه وخت چې په کابل کې د (دین او ملت) او ژوندون راډیو تلویزیون په ملاتړ لومړی ستر لاریون ترسره شو ، هممهاله ورسره په ټول هېواد کې خوځښتونه پیل شول ، دا د وخت ګرمه موضوع شوه چې رسنیو کې هم پرې ډېر بحثونه وو او ټولنې ته خپاره شول . ډېر نالوستي هم وپوهول شول چې دا بحثونه او خوځښتونه د څه لپاره دي ؟ د هېواد د نورو سیمو په څېر بغلانیان هم د ملي ارزښتونو په دفاع او ملاتړ کې ورګډ شول او خپله ونډه یې څرګنده کړه .

لکه چې وړاندې یادونه وشوه ، دا وخت په ټول هېواد کې اقلیت حاکم او اکثریت محکوم وو ؛ بغلان کې هم همدا حالت و، بیا بغلان خو یوه داسې سیمه ده چې ښایي د هېواد او ملت فکري او شعوري دښمنان پکې تر نورو سیمو ډېر وي . یو سخت حالت و، ځکه زموږ لپاره شونتیاوې هېڅ وې . د دې ترخنګ د حکومتي لنډغرو ګواښونه هم ډېر وو .

موږ لومړی له استاد یون سره اړیکي ونیول چې څه وکړو ؟ هغه وویل چې څه کولای شئ ، ویې کړئ ! وخوځېدو او ملګري مو پوه کړل چې د (دین او ملت) په ملاتړ او د ژوندون راډیو تلویزیون د تړلو پر وړاندې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

غبرگون ښیو . فدا محمد فدایي چې یو وخت مو محصل او بیا راسره استاد شو ، د سیمې استوگن او د منډې ترړې سړی دی ، راسره شو . گرد گرځېدو

چې یو څه وکړو ، ډله مو سوکه سوکه پراخېدله ، نور استادان او محصلین مو هم پوهول چې کلی او ولس وپوهوي . په دې ترڅ کې چې د خلکو په پوهولو بوخت وو ، نور کاروانه هم راترغاړې وو ؛ د لاریون لپاره شعارونه چاپول ، بیرغونه پېرل ، ځانگړې ښکلاییزې ملي نښې او ... خو یوه افغانۍ په منځ کې نه وه . د نورو ملگرو مشرانو ترڅنگ مو دا موضوع له (شمس الحق بارکزي) سره هم شریکه کړه چې د دې لیکنې د لیک پر وخت د بغلان د ولایتي شورا غړی دی. هغه (۳۰۰۰) درې زره افغانۍ مرسته وکړه او خپلو خپلوانو ته یې وویل چې لاریون ته راشي ، خو خپله رانغی . نه یواځې دا بلکې د بغلان هېڅ مشر موږ سره په لاریون کې نه وو ، خو ولس و. ځوانان سوکه سوکه خبرېدل او پارېدل ، په دې ډول که پیسې نه وې ، خو بېلابېلې شونتیاوې نورو ملگرو چمتو کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله مو چې د پلخمري په بازار کې شعارونه د بینرونو په بڼه چاپول ، نو د چاپ مرکز مسوول (پوپلیار) له دې وېرې چې زیان ونه ویني ، د خپل مرکز نوم او نښې نښانې یې په بینرونو چاپ نه کړې . هره شېبه له داسې ناسیده ګواښونو سره مخ وو ، خو کار ته مو خنډ کېدای نه شول .

یو وخت راته محمداعظم الفت د بغلان د مشهور جهادي او ټولنیز شخصیت ښاغلي (ملاعلم مطمین) زوی او زموږ محصل چې وروسته په یوه چاودنه کې شهید شو (جنت یې ځای شه) وویل چې په بازار کې نور بیرغونه نه موندل کېږي ، ځکه ټول ملګرو پېرلي دي او لاریون ته یې چمتو کړي ، په دې خبره مو ډېر د خوښۍ احساس وکړ چې داسې ورځ هم راغله چې ملي بیرغونه مو بازار کې خلاص کړل !!!

کله چې نور کارونه راټول شول بیا د ځای په لټه کې شولو چې کوم ځای کې لاریون وکړو ؟ د بغلان د یوه تن قومي مشر حاجي محمد حسن احمدزي په دفتر کې ناست وو ، چا یو ځای چا بل ځای ښوده ، خو په پای کې مو (زمانخیل) د راټولولیدنې او لاریون ځای وټاکه . دلته د دې سیمې د یوه استوګن ، یوه درانه او ځواکمن سړي (ګل محمد) ځانګړې مرسته او ډاډ د یادولو دي.

د لاریون په اړه مو له امنیې قومندان ښاغلي امین الله امرخیل سره تیلیفوني خبرې وکړې او د هغه اجازه مو ترلاسه کړه او په ملي امنیت کې مو هم ځیني خبر کړل ، ځکه زموږ وېره له حکومته وه ، نه له مخالفینو.

د ۱۳۹۲ لمریز کال ، د لېندۍ (۲۲) د جمعې ورځ ماسپښین مهال مو د لاریون لپاره وټاکه او ټول ملګري مو وپوهول چې د جمعې ورځې لمونځ به د (زمانخېلو) په جومات کې په جمعه کوو او بیا به لاریون ته ووځو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د (زمانخېلو) د جومات امام مو له وړاندې پر موضوع پوهولی و، چې هيله ده له خلکو سره يې بيا ياده کړي . مولوي صيب تر خطبې وروسته خلکو ته يادونه وکړه او د سيمې له خلکو ، مشرانو او ځوانانو يې وغوښتل چې لاريون کې ورګډ شي . دلته دا يادونه هم اړينه ده چې نه يواځې د (زمانخېلو)، بلکې د بغلان له بېلابېلو سيمو مشران او ځوانان راغلل چې شمېر يې سلګونو ته رسېده .

موږ د دې لاريون د خبري پوښښ لپاره د بغلان ټولې رسنۍ خبرې کړلې ، خو هېڅا زموږ خبر وانخيست ، ځکه دا رسنۍ هم په هغه چا پورې تړلې وې چې دوی هم د (دين او ملت) او ژوندون تلويزيون مخالف وو ، يواځې زموږ ملګري او په پلخمري کې د (افغان کېبل او چونغر راديو) مشر ښاغلي (رفيع وردګ) لاريون تر پوښښ لاندې راووست او خپور يې کړ .

لاريون ډېر منظم پيل شو ، تر لمانځه سم لاسي وروسته ګرځنده لاسپيکرونه ، بيرغونه او ټول مواد چمتو او خپاره شول . په پيل کې د قرانکريم تلاوت ، بيا ملي سرود او ورپسې مشرانو او ځوانانو خبرې وکړې ، په پېژندپاڼو کې يې د (دين او ملت) له ليکلو او ژوندون راډيو تلويزيون څخه خپل ټينګ ملاتړ څرګند کړ .

اوس د دې ليکنې پر وخت چې له لاريون نږدې څلور کاله تېر شوي ، ښايي زه د هغه وخت سمه انځورنه ونه کړای شم ، نه د هغه ډار او وحشت چې د حکومتي ترهګرو له لوري خپور وو او نه د هغسې خپسې چې پر ملت ناسته وه ، خو بياهم ميړني ولس د خپل نفوذ ساحه څرګنده کړه او خپل غږ يې پروته کړ او دښمن يې په هغه ځای کې ونګوه چې تل يې دا سيمه له يو موټي هېواده جلا بللې ده.))

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ستري محکمې مخې ته د ملت حماسه

د ۱۳۹۲ل کال د قوس پر(۲۳) مه نېټه د شنبې پر ورځ د ژوندون ټلوېزيون په انګړ او شاوخوا سيمو کې په زرګونو هېوادوال راټول شول او د هويت په تذکره کې يې د افغان او اسلام کليمو د ليکلو لپاره پراخ لاريون وکړ.

لاريونوالو د ژوندون ټلوېزيون او زما (محمد اسمعيل يون) د دريځ ملاتړ وکړ، ژوندون ټلوېزيون يې د افغانستان د ملي او اسلامي هويت ځلوونکی وباله او ماته يې ډاډ راکړ چې د سر په بدل به دې ملاتړ کوو. لاريونوالو خپل لاريون د ژوندون ټلوېزيون له مرکزي دفتر څخه پيل او تر سترې محکمې پورې يې ورساوه، مظاهره چيانو شعار ورکاوه، افغانيت غواړو، اسلاميت غواړو، ژوندون غواړو، قانون غواړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې مظاهره کې چې تر لسو زرو زياتو افغانانو ګډون درلود، د جوش او خروش، ملي او اسلامي ارمانونو له مخې د افغانستان په ټول تاريخ کې يوه بېسارې مظاهره وه. لاريونوالو په لسګونو ملي او اسلامي شعارونه ورکول، دوی د سترې محکمې مخې ته راټول شول لومړی يې دغه پرېکړه ليک

صادر کړ او زما په ګډون يې يو پنځه کسيز هئيت د سترې محکمې له عالي شورا سره د کتنې په خاطر انتخاب کړ.

بسم الله الرحمن الرحيم

اسلاميت وژغورئ، افغانيت وژغورئ

د لاريونوالو پرېکړه ليک

۱۳۹۲ ل کال د لېندۍ (۲۳)مه نېټه

کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- هېڅوک د دې حق نه لري او نه موږ چاته د دې حق ورکوو، چې د اسلام او اسلاميت، افغان او افغانيت په باب رايه اچونه وکړي او يا په دې باب بحث وکړي.

۲- د اساسي قانون له غوڅو احکامو سره سم د هويت د تذکرې پر لومړي مخ د (اسلام) او (افغان) د تثبيت او ځلونې په خاطر سل په سلو کې د (دين) او (ملت) د ستون ليکل غواړو، موږ بې دينه او بې ملته تذکره نه غواړو.

۳- د هويت په تذکره کې د (اسلام) او (افغان) کليمو د ليکلو د مخنيوي لپاره د هېڅ دولتي ارگان پرېکړه، که هغه د ولسي جرگې له خوا وي، که د مشرانو جرگې او يا کومې بلې جرگې او ادارې له خوا، نه قانوني ده او نه ملت ته د منلو وړ ده.

۴- له سترې محکمې څخه هيله کوو، هر هغه څوک چې افغان نه وي او په افغانستان کې په ناقانونه توگه اوسېږي، امنيتي ارگانونو ته امر وکړي چې د يوه بل هېواد د وگړي په توگه ورسره چلند وکړي او ژر تر ژره يې د قانون منگولو ته وسپاري.

۵- ژوندون ټلوېزيون د ټولو افغانانو داسې يو ملي ټلوېزيون دی، چې ملي او اسلامي ارزښتونه يې پاللي او پالي يې، لاريونوال په ټينگه د دې ټلوېزيون او استاد پوهنوال محمد اسمعيل يون د ملي او اسلامي دريځ ملاتړ کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦- لاريونوال له سترې محكمې څخه غواړي، د ژوندون ټلوېزيون د تعليق په باب د اطلاعاتو او كلتور وزير او لوی څارنوال ناقانونه پرېكړه، چې د سياسي انګېزو، قومي او ژبنيو تعصبونو او د پرديو فشارونو زېږنده ده، ژر تر ژره لغوه كړي.

٧- لاريونوال ټينګار كوي چې د ژوندون ټلوېزيون د حيثيت د اعادې په خاطر بايد لوی څارنوال او د اطلاعاتو او كلتور وزير ژر تر ژره له ژوندون ټلوېزيون څخه بښنه وغواړي.

٨- لاريونوال له سترې محكمې څخه غواړي د يو واكمن او بې طرفه هئيت له خوا د ټولو رسنيو د تمويل سرچينې وپلټي او هغه رسنۍ چې له ايران، پاكستان او يا نورو نامشروع سرچينو څخه خړوبېږي، بايد ژر تر ژره د محاكمې مېز ته راكاږي.

٩- د ملي او قومي رسنيو ترمنځ دې سره كرښه راكاږل شي، څوک د افغان، افغانستان، اسلام او د هېواد ملي ګټې غواړي او څوک قومي مسايلو ته لمن وهي؟ هغه رسنۍ چې هم قومي تعصبونه پاروي او هم يې پړه پر بل چا باروي، بايد قانوني چلند ورسره وشي.

١٠- څوک چې په خپلو ټلوېزيونونو كې د افغانستان ملي سرود نه خپروي، ملي بيرغ نه رپوي، نور بيرغونه رپوي او نور سرودونه خپروي او د افغانستان د اساسي قانون د (۴، ١٦، ١٩، ٢٠، ٢٢، ٢۴) او نورو مادو د محتوياتو خلاف خپرونې كوي، بايد ژر تر ژره د قانون منګولو ته راكاږل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱- د شیخ محمد اصف محسني مدرسه او تمدن ټلوېزیون چې د ایران په مالي مرسته جوړ شوي او افغان ضد کلتوري، مذهبي، سیاسي او نور فعالیتونه په کې پرمخ بیول کېږي، باید ژر تر ژره د یوه واکمن ناپېیلي هئیت له خوا وڅېړل شي او د ملي نفاق دا ځاله دې ژر تر ژره وتړل شي.

۱۲- لاریونوال د جنرال طاقت د خوشې کېدو غوښتنه کوي، جنرال طاقت یوازې د افغانستان ضد یوه شخص پر وړاندې یوه کلیمه کارولې، نه یې کوم مشخص قوم او یا قومونو ته سپکاوی کړی او نه یې کومې ژبې ته!

۱۳- لاریونوال له سترې محکمې غواړي هغه اشخاص، چې په تېرو لسو کلونو کې یې د هېواد ملي وحدت پر ضد په ډاګه څرګندونې کړي، ملي شخصیتونه او قومونه یې توهین کړي، لکه انور سادات، لطیف پدرام، عبدالحفیظ منصور، حکیم شجاعي، عطامحمد نور او نور محاکمې ته راکاږي.

۱۴- لاریونوال وایي که چېرې زموږ مشروع او قانوني غوښتنې ونه منل شي، نو موږ به پر نورو لویو مظاهرو لاس پورې کړو، ان تر دې چې لویې لارې به بندې کړو او له دې پلوه چې هر ډول ستونزې رامنځته شوې، د ټولو مسؤلیت به د حکومت په تېره بیا د لوی څارنوال او د اطلاعاتو او کلتور وزیر پر غاړه وي. ومن الله التوفیق

تل دې وي افغانستان

سرلوړی دې وي افغان ملت

مړه او سپېره دې وي د افغانستان پټ او ښکاره دښمنان

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر دې وروسته زما (يون) په ګډون د لاريونوالو په استازۍ پنځو تنو د سترې محکمې د عالي شورا له ځينو غړو سره وکتل. د سترې محکمې عالي شورا غړو پرېکړه وکړه چې ژوندون ټلوېزيون د تعليق امر به همدا اوس فسخه کړي، د پرېکړه ليک نور مواد وخت ته اړتيا لري، دا به دوی د سترې محکمې د عالي شورا په عمومي غونډه کې تر بحث لاندې ونيسي او بيا به اړوندو مراجعو سره په دې برخه کې خبرې وکړي او لازم تصميمونه به ونيسي.

په دې ډول د لومړي ځل لپاره د افغان ملت مدني حماسه د تاريخ په حافظه کې ثبت شوه، پرته له دې چې چاته زيان واوړي، څوک توهين شي، دولتي او عامه شتمني زيانمنه شي د خلکو لاريون په ارامه فضا کې پای ته ورسېده او زموږ د ولس مدني انځور يې د تاريخ په حافظه کې ثبت کړ.

د دې ترخنګ په ګڼو ولايتونو، لکه: خوست، پکتيا، ننګرهار، کونړ، فراه، هرات، هلمند، کندوز او ځينو نورو ولايتونو کې د هويت په تذکرو کې د افغان او اسلام کليمو د ليکلو او د ژوندون ټلوېزيون په ملاتړ لاريونونه وشول. ما د ژوندون ټلوېزيون له لارې له خپلو ټولو هېوادوالو په تېره بيا د کابل له لاريونوالو څخه منته وکړه چې په نره يې د اسلاميت او افغانيت د داعيې د ملاتړ لپاره د مبارزې ميدان ته راودانګل، د دې منښې ليکنی متن په دې ډول دی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملت حماسې ته درناوی

کله چې د (۱۳۹۲ل) کال د لیندۍ پر (۲۳)مه نېټه د سترې محکمې مخې ته د اسلامیت، افغانیت او ژوندون ټلوېزیون د ملاتړ لپاره ستره مظاهره وشوه، نو ما پر ځان پور وګڼله چې د یوې مننې په ترڅ کې د ملت د مننې حق ادا کړم، د ټلوېزیون له لارې مې له ملته مننه وکړه. دا مننه د (۲۰۱۳م) کال د ډسبمر پر (۱۸)مه له ژوندون ټلوېزیون او برېښنايي رسنیو څخه خپره شوه، دلته یې کټ مټ رانقلوم:

بسم الله الرحمن الرحیم

د کایناتو د هغه لوی څښتن تعالی په نامه

چې د زرې زرې حساب او کتاب ورسره دی

خپل ولس ته د مننې پیغام

د ملت حماسې ته درناوی

مرګ زما په پوهه ښه تر دا ژوندون دی

له عزت سره چې نه وي زیست روزګـار

ولسونـــه چـــې سنــد یــو بــلــه وکا

پادشاهان ورته سجود کانــدي اختیـــار

داسې یو حالت کې چې ملت د ویاړ او پرتم، تورې او قلم، جنګ او فرهنګ یوه ستره تاریخي او مدني حماسه وټوکوي، سړی نه پوهېږي چې له کومې جملې یې پیل کړي، له چا څخه لومړی مننه وکړي؟ چاته د ستاینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

گلونه او د منني اوښکې ډالۍ کړي؟ خو ښه به وي چې د منېو او ستاینو د معمول خلاف، زه د ټولو ژوندونوالو، ټولو اسلامپالو او ټولو هېوادپالو افغانانو په استازۍ له هغو میندو د منني لړۍ پیل کړم چې مورړ ته یې په پنځه وخته لمانځه کې د دعا لاسونه لپه کړل، مورړ ته یې د دعا لښکرې راولېږلې، له هغو خویندو به یې پیل کړم چې نه یې په دعاګانو کې هېر کړو، نه یې په عملي ملاتړ کې، د همدې

اسکېرلو خو غیرتي خویندو له خوا په سوونو ټلیفونونه راغلل، د مظلومیت د څپو، په ژړغوني، خو له ډېر عزت، عفت او همت نه په ډک اواز یې زمونږ ملاتړ وکړ او همدا به یې ویل: که له زلمو نه پوره نه شوه... له هغو سپین ږیرو مشرانو او مخورو به یې پیل کړم چې د عمر اوږده برخه یې د دې وطن په غم او درد کې تېره کړې، خو لا هم په سپېرو او دود وهلو خونو کې اوسي او هر یو به همدا ویل:

پام چې وار دې خطا نه شي

مـــا مـــــنلي غـرغـــرې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغو ماشومانو به يې پيل کړم چې له تندي يې سپينې ټوټې تاوې کړې وې او پرې ليکل شوي وو: اسلاميت غواړو، افغانيت غواړو، ژوندون غواړو. ښکلو ماشومانو، لکه د پغمان د سرو مڼو په شان پر خپلو ښکلو انګيو د افغانستان ښکلی درې رنګه بيرغ رسم کړی و او مخونه يې دومره ښکلي ښکارېدل، لکه د بوډۍ ټال، د رنګونو په شان. دې امتيازاج او ښکلا ته هېڅ با احساسه افغان د خپلو اوښکو سېلاب نه شي ټينګولای.

له هغو مسافرو افغانانو به يې پيل کړم چې د نړۍ په (پنځوسو) هېوادونو کې مېشت دي او هره ورځ د وطن د ليدو په هيله اوښکې تويوي، د هغو افغانانو د دعاګانو برکت و چې په مکه معظمه، د خدای په کور کې يې موږ ته د دعا لاسونه لپه کړل.

له هغو ځوانانو به يې پيل کړم چې له سرونو يې سپين کفنونه تړلي وو او د خپلو سترو ايډيالونو، اسلاميت او افغانيت د ملاتړ لپاره يې د ظلم او استبداد په مقابل کې سر په لاس کې نيولی و.

له هغو ميندو او پلرونو به يې پيل کړم چې د خپل ځيګر ټوټې يې، سره له دې چې د ظلم او استبداد له خوا هر ډول خطرونه ورته متوجه وو، خو بيا يې هم د عدالت د تامين لپاره د مبارزې لومړۍ کرښې ته راولېږلې. په نړۍ کې به د قربانۍ داسې بېلګه څوک پيدا کړي چې خپل منصور اولادونه په داسې حال کې د جګړې ډګر ته ولېږي، چې نه توپ لري او نه ټوپک او په تش لاس د ظلم او استبداد په مقابل کې ودرېږي؟

له خپلو قدرمنو علمای کرامو به يې پيل کړم چې په نره يې د شريعت د منطق په ژبه د اسلاميت او افغانيت ملاتړ ته راودانګل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغو ولايتونو له ځوانانو به يې پيل کړم چې په کابل کې يې تر لويې مظاهرې ځان د مخه کړ، خپله لاس په کار شول، پرته له دې چې د چا منفي نظر، فرمايش او يا زور ته سر ټيټ کړي، په خپل تفکر يې پر لويو لاريونونو لاس پورې کړ.

له هغو زنداني ورونو به يې پيل کړم چې د زندان د تورو تمبو تر شا يې مور، ته د ملاتړ پيغامونه راولېږل. زندانيانو خپل ملاتړ د غذايي اعتصاب له ګواښ سره وصل کړ او ويې ويل چې که چېرې د ژوندون د تعليق پرېکړه بېرته وانخيستل شي، نو دوی به پر لوی غذايي اعتصاب لاس پورې کړي.

له هغو ځوانو خوځښتونو، مدني ټولنو، سياسي ګوندونو، حرکتونو، صنفي اتحاديو او قومي شوراګانو به يې پيل کړم چې په پوره يووالي يې په لاريون کې ګډون وکړ.

له هغو ټولو هېواد والو به يې پيل کړم چې په پراخه اوسېله يې په مظاهره کې ګډون وکړ، له سهاره تر مازيګره يې له خوراک او څښاک پرته د خپلې برحقې داعيې لپاره چغه پورته کړه.

له هغو ځوانو څارندويانو او د مظاهرې له منتظمينو به يې پيل کړم چې په ډېره سړه سينه يې د مظاهرې نظم خوندي کړ، ډېر فشارونه پرې راغلل، خو خپله اوسېله يې په هېڅ ډول له لاسه ورنه کړه.

د مظاهرې له ټولو ګډونوالو څخه به يې پيل کړم چې له ډېرو لوړو کلتوري اخلاقو، سړې سينې او پوره زغم څخه يې کار واخيست او يو ځل بيا يې د يوه متمدن، با کلتوره او غيور ملت په توګه نړۍ ته ځان ثابت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سترې محکمې له عالي شورا به یې پیل کړم چې د ژوندون ټلوېزیون د تعلیق په اړه یې د لوی څارنوال او اطلاعاتو کلتور وزیر ناقانونه پرېکړه ژر تر ژره ملغی کړه او د لاریونوالو د نورو غوښتنو د څېړنو ژمنه یې وکړه.

له خپلو ملي پولیسو به یې پیل کړم چې په پوره نظم، دقت او عزت یې د امنیت په خوندیتابه کې خپله مرسته او همکاري وکړه.

د هېواد له درېو نسلونو څخه به یې پیل کړم چې هم په کې کشر شامل و، هم په کې ځوان او هم په کې د نوي کلونو د عمر خاوندان. د هېواد د سپین ږیرو مخورو ، ځوانانو او تنکیو ځوانانو د درېواړو نسلونو یووالی زموږ د هېواد والو د اوچت ملي شعور ښکارندوی کوي.

له خپلو ټولو هغو هېوادوالو، خویندو، میندو، پلرونو، ځوانانو، مساپرو او نورو څخه به یې پیل کړم چې د مظاهرې تر بریا او کتنې وروسته یې له ډېرې خوشالۍ په سترګو کې اوښکې ګرځېدلې او په سلګو سلګو یې د بریا مبارکي وویله.

د ژوندون ټلوېزیون له ټولو کارکوونکو به یې پیل کړم چې دا څو پر له پسې اوونۍ یې شپه ورځ پر ځان یوه کړې او د خپل مظلوم ولس په خدمت کې دي.

له ټولو پورتنیو ښاغلو او اغلو څخه تر مننې او ستاینې وروسته غواړم، له ټول افغان ملت څخه منه وکړم چې په خپله لمن کې یې داسې ګلالي غمي او سرې روزلي چې د غره په شان خویونه لري؛ هر څه یې په لاس کې دي، خو څوک نه ازاروي، هر څوک وېشتلی شي، خو څوک نه ولي:

لـمن مـې ډکـه ده له کاڼـو خو څوک نه پـــرې ولم
پـه عـــادتـونـو کـې دا یو عادت د غـــره لـــرمـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ملت یو ځل بیا پردیپالو او نورو رقیبانو ته په ډاګه کړه چې د څومره لویې اوسېلې خاوند دی، د تاترې په شان، د سپین غره او شمشاد په شان او د پامیر او هندوکش په شان زغم او اوسېله لري، که څپل ناهله زامن یې پر سپینې لمن داغونه هم ږدي، نو تر یوه وخته ورته اوسېله کوي، خو یو مهال بیا سبق هم ورکوي.

زما قدرمن او غیرتي ملته!

پردیپالو او ځینو تالیځتو غوښتل، یو ځل بیا د دې ولس ټولنیز، ملي، اسلامي او هېوادنی شعور امتحان کړي. زموږ ولس چې د سختو ازموینو له ډګره تل بریمن او پتمن وتی، یو ځل بیا له دې ستر ازمېښته پتمن او بریمن راووت. په دې وطن کې خو ځینې مظاهرې د قدرت پر سر وي، د څوکیو پر سر وي، د غوړو او چربو پر سر وي، خو زموږ د ملت مظاهره، د معنوي ارزښتونو پر سر وه او د دې ارزښتونو د ښکلا او ځلا په خاطر وه، د اسلامیت او افغانیت پر سر وه د ژوندون پر سر وه. زما ملت شعار ورکړ چې اسلامیت غواړو، افغانیت غواړو، ژوندون غواړو اوقانون غواړو. په مقابل کې یې ایرانپالو شعار ورکړی و، چې نه افغانیت غواړو، نه اسلامیت غواړو نه قانون او نه ژوندون: وګورئ د دې دوو شعارونو د څرنګوالي ترمنځ څومره توپیر دی، څوک څه کوي؟

ډېر تفاوت شتــه پــه انسان کـې د مـانا په لحاظ
واړه مشغول دي ځینې ځان ځینې جهان جوړوي

ددې مظاهرې پیغام دا و چې سیمې او نړۍ ته په ډاګه کړي چې افغان ولس یو متمدن، فرهنګیالی او توریالی ملت دی، هغه ډلې او اشخاص چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې هېواد پر مظلوم اکثريت کله کله د بې کلتورۍ تور داغ پورې کوي، اوس دې راشي او ودې ګوري چې څوک د لوړو کلتوري او معنوي ارزښتونو لرونکی دی؟ او څوک د نورو د کلتور دسمالونه پر غاړه ګرځوي؟

دښمنانو غوښتل چې زموږ د ملت چغه خپه کړي، فرياد يې وچ کړي او ژبه يې غوڅه کړي، خو هغوی په دې کار کې لاندې راغلل:

که ظالم مې ژبه غوڅه کړه تېره شوه
توره څومره چې تېره شوه لا خوږه شوه
اوس که نر يې نو غوږونه دې خپل پرې کا
چې زما نغمه سره نه شوله سره شوه

ددې لاريون بل پيغام دا و چې افغان ضد ډلو ته دا وښيي چې دا مظلوم خو غيرتي ولس له ګڼو ناخوالو او ستونزو سره سره لا هم د خپلو سترو معنوياتو د حفاظت په خاطر په خپل منځ کې وحدت، يووالی او پيوستون لري او که چېرې وغواړي هر پټ او ښکاره پرديپالی د نابودۍ په سيند کې ډوبولای شي.

د مظاهرې بل پيغام دا و چې مخالفين او نور مذبذب اشخاص که غواړي په اينده کې سوله ييز لاريون وکړي او د سړيتوب لاره خپله کړي، نو له دغسې مظاهرې دې عبرت او پند واخلي.

ددې ستر بريمن لاريون بل پيغام دا و چې ځانساتو، ورځچارو، دولتي او نادولتي مامورينو او مامورګيو ته دا په ډاګه کړي چې ستاسو له مرستې، همغږۍ، فکر، نظر او ملګرتيا پرته او ان له مخالفت سره سره بيا هم دا ولس د دې زور او ځواک لري چې خپل برخليک او د خپل ژوند تګلوری په خپله وټاکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مظاهرې بل ستر پیغام دا و چې اسلامیت او افغانیت داسې سره غاړه غړې شول او داسې سره واوبدل شول چې د هېواد په تاریخ کې یې ساری نه دی لیدل شوی، همدا دوه ستر مشالونه دي چې موږ له تیارو څخه ژغوري، د لومړي ځل لپاره مسجد او هوجره، ملا او معلم، ښوونځی او مدرسه، کشر او مشر پر یوه لاره روان وو او یو بل ته یې د وروری لاسونه سره ورکړي وو، دا په هېواد کې د ملي یووالي تر ټولو ښه سمبول و.

نو اوس د خپل ولس دغه درایت، کفایت، ایمان، هوډ، تکل، فکر او لرلید ته په کتو او له هغو څخه په الهام اخیستو سره، راتلونکي ته ډېره هیله لرلای شو. د همدغه قوت موثریت ته په پام سره موږ په دې ډاډه یو چې گام پر گام به خپلو ملي او اسلامي هدفونو ته رسېږو، د هویت د تذکرې پر لومړي مخ به سل په سلو کې د اسلام او افغان کلیمو د تثبیت په خاطر د (دین) او (ملت) ستون لیکل کېږي، د دې هدف د عملي تطبیق لپاره به لومړی د مشرانو جرگې او ولسې جرگې د گډ کمېسیون پریکړې ته انتظار باسو، که بیا هم دا دوه ایډیالونه پکې ونه لیکل شول او یا یې له دې څخه یو ولیکه، یو یې حذف کړ، نو بیا هم ملت ته د منلو وړ نه دي، په دې حالت کې به مظلوم اکثریت، دا ځل د پښتونستان واټ ته راټولېږي او مخکې تر دې چې ولسمشر د ملي شورا دا ناقانونه مصوبه لاسلیک او توشیح کړي. په یاد واټ کې به د یوې لویې مظاهرې په ترځ کې له ولسمشره وغواړي چې هېڅکله باید زموږ پر ملي او اسلامي هویت خاورې وانه ړوي. ولسمشر باید دا قانون رد او د سمون لپاره یې کورنیو چارو وزارت ته ولېږي، هغوی باید د افغان او اسلام د تثبیت په خاطر له سره، نوی کارت ډیزاین او د تصویب لپاره یې قانوني مراجعو ته واستوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولس له ولسمشره غواړي د څو محدود فسادګرو، غلو، داړه مارو او جنګسالارانو د لوټ او تالان له امله د افغانستان نوم په نړۍ کې د فساد په لومړۍ لیکه کې راځي، حقیقت خو دا دی چې افغانستان یو سپېڅلی نوم دی چې له فساد سره هېڅ اړیکه نه لري، دا خو فسادګر دي چې فساد یې کړی، نه افغانستان، نو په کار خو دادي، هغه کسان چې د افغانستان سپېڅلی او نېک نوم یې بد کړی، د هغوی نومونه دې د رسنیو له لارې افشا شي چې زموږ د سپېڅلي هېواد نوم له فساد ګرو جلا شي.

له ولسمشر څخه غواړو په تېرو (۱۲) کلونو کې ټول دولتي تشکیلات د رسنیو پر مخ خواره کړي، چې ولس ته پته ولګي، څوک په کې څومره دي؟ چا د کوم لیاقت پر اساس کومې څوکۍ اخیستي، چا قومي او سیمه ییزو مسایلو ته لمن وهلې ؟ د ساري په توګه دې ژر تر ژره یوازې د هغې ولسوالۍ د افرادو لېست خپور کړي چې د (پوزېشن) او (اپوزېشن) دواړه پوستونه یې اشغال کړي، هم ورسره حاکمیت دی او هم تر ټولو زیات د مظلومیت چغې وهي.

له ولسمشر څخه، د ده له دفتره نیولې بیا تر وروستۍ دولتي ادارې پورې، په ټولو کې، د اساسي قانون له محتویاتو سره سم د بشپړ ژبني عدالت تامینول غواړو.

ولسمشر څخه دا هم غواړو چې د یوه ناپېیلي هئیت د توظیف له لارې دې د تمدن ټلوېزیون او شیخ محمداصف محسني مرکز په ګډون ټولې هغه رسنۍ چې په تېره یوه لسیزه کې یې رسنیز فعالیت لرلی دی. د دې ټولو رسنیو مالي سرچینې او د پرسونل څرنګوالی باید وځېړل شي او نتیجه یې ولس ته اعلان شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اساسي قانون د ساتندوی او پالندوی په توګه له ولسمشر څخه دا هم غواړو، هغه ټلوېزيونونه چې د هېواد د ملي بيرغ پرځای، نور بيرغونه رپوي او د ملي سرود پرځای نور سرودونه خپروي او همدارنګه د اساسي قانون د (۲۰،۱۹،۱٦،۴،۳، ۲۲، ۳۴) او نورو مادو د محتوياتو خلاف نشرات کوي، له قانون سره سم سزا ورته ورکړي.

موږ ټولو هېوادوالو ته ډاډ ورکوو چې زموږ مبارزه د افغان او افغانيت اسلام او اسلاميت او په هېواد کې د ټولو افغانانو د ملي وحدت او برابرۍ لپاره ده، موږ د قومونو د تساوي شعار نه ورکوو، ځکه چې دلته د تساوي د کليمې په عملي تطبيق کې اصلاً تساوي نه ښکاري، موږ د ټولو افغانانو ترمنځ تساوي غواړو او دې رښتيني بشري اصل ته د زړه له کومې کار کوو.

موږ په افغانستان کې هر ټبر، هر قوم او هر ټولنيز ټولي ته ډاډ ورکوو چې د قومي او جنګي ټوپکوالو له اسارت څخه د دوی د خلاصون لپاره په ټينګه مبارزه کوو. موږ خپلو هزاره افغان ورونو ته ډاډ ورکوو چې د څو جنګسالارانو له اسارته مو ژغورو، موږ تاجک افغان ورونو ته هم ډاډ ورکوو چې د يوې محدودې درې د جنګسالارانو له منګولو څخه د دې قوم د ژغورنې لپاره هلې ځلې کوو.

موږ ازبکو ورونو ته هم ډاډ ورکوو چې د يو يا څو محدودو جنګسالارانو له ظلمه مو ژغورو.

موږ د هېواد د هر ټبر، هر قوم، هر خېل او هرې ژبې افغان وګړي ته وايو چې له مظلوميت څخه د خلاصون لپاره مو هلې ځلې کوو.

موږ د هغې ورځې په ارمان يو، هغه زورواکي چې د قوم، ژبې، سمت، مذهب او نورو شعارونو تر چتر لاندې يې ناکنټروله او بې شمېره نامشروع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پانگه پیدا کړې، داسې ورځ به راشي چې له مشروع او قانوني لارې به د دې پانگې رڼاوی کېږي.

موږ له ولسمشر څخه هیله کوو چې په تېرو لسو کلونو کې د هغو لسو ملیاردرانو پانگه ملي اعلان کړي او د بیت المال برخه یې وگرځوي چې له نامشروع لارې یې پیدا کړې ده.

موږ له خپل مومن، مسلمان او مجاهد ملت څخه هیله کوو لکه څنگه چې د جهاد پر مهال، په ملیونونو افغانانو له اسلامیت او افغانیت څخه خپل سرونه قربان کړل، اوس دې یو ځل بیا د خپل ملي او اسلامي هویت د ملاتړ لپاره په ټینگه راودانگي.

درنو او قدرمنو هېوادوالو!

په تېرو څو اوونیو کې په زرگونو، په لکونو او ملیونونو هېوادوالو د افغان او افغانیت، اسلام او اسلامیت او ژوندون ټلوېزیون پراخ ملاتړ وکړ، په دې کې په لسگونو مدني ټولنو، ځوانو خوځښتونو، قومي شوراگانو، سیاسي گوندونو، د علماوو شوراگانو، فرهنگي ټولنو او زرگونو مخورو شخصیتونو ډېر مخکښ رول درلود، داسې شخصیتونه هم وو چې د نوم له یادونې پرته یې په نوموړکي ډول په دې ملي مبارزه کې ډېره فعاله ونډه واخیسته، موږ کوښښ کاوه چې په ترتیب سره د دې ټولو بنسټونو او ښاغلو نومونه واخلو، مننه ورڅخه وکړو، خو څرنگه چې له ټولو نومونو او بنسټونو څخه داسې اوږد لېست جوړېده چې بیان یې پوره ورځ غوښته او د دې خطر احتمال هم و چې هم د ځینو مستحقو قدرمنو نومونه به بیا هم له یادونې پاتې شي، نو ځکه مو له ټولو څخه په یوځایي ډول مننه غوره وبلله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

گران او قدرمن ولسه! په تېرو څو اوونيو کې په مليونونو افغانانو که هغه د بهرنيو مساپرو افغانانو په بڼه وو، يا په ولايتونو کې د بېلابېلو لاريونونو په بڼه، يا هم په ژوندون کې د لسگونو غونډو په شکل، يا د لوی لاريون په ترڅ کې او يا هم د بېلابېلو لويو شخصيتونو له خوا، ماته بېلابېل القاب: لکه خالد بن وليد، سلطان محمود غزنوي، ميرويس نيکه، لوی احمد شا بابا، خوشال بابا، افغان بابا، اسلاميون، افغان يون او نور راکړل شول، زه د دې ترڅنگ چې ځان د خپل ولس د احسان پور وړی گڼم، د خپل ولس د دې پراخه او بې کچې مينې، لوريېنې، پېرزوينې او ستاينې مننه کوم، خو د دې خبرې يادول هم ضروري گڼم چې زه په هېڅ ډول د دې ډول القابو او ستاينو مستحق نه يم . زه د دې ټولنې داسې يو وروستی فرد يم چې تر هغه زيات پر کوچني واحد نه تجزيه کېږي، زه د هېواد د يادو سترو او نورو اتلانو د پښو گرد ته هم نه شم رسېدلای.

زه درې کاله مخکې د هندوستان (پاني پت) ته په دې خاطر لاړم چې د لوی احمد شاه بابا د مېړانې، تورې او سرېتوب ځلی وگورم او تر هغې ونې لاندې ودرېدم چې (۲۴۷) کاله وړاندې ترې احمد شاه بابا لاندې ولاړ و او تر همدې ونې لاندې يې د جنگ قومنده ورکړې وه. هلته ماته داسې يو ارمان راغی چې کاشکې زه هم د هغه وخت افغان او د احمد شاه بابا د لښکرو يو قلموال وای، چې ما د بابا د تورې، مېړانې او سرېتوب کيسې ټکي په ټکي ليکلې وای او د تاريخ حافظې ته مې سپارلې وای.

زموږ د اتلانو کيسې نورو موږ ته ليکلي او هغه يې اکثره تر يوه مضر فلتر وروسته موږ ته رارسولي دي. احمد شاه بابا د نړۍ په (۷) امپراتورانو کې هغه شخصيت دی چې هم يې توره وهلې، هم يې قلم چلولی او هم يې پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مفتوحو سیمو کې د خپل رایت عزت ساتلی دی، دا خصلتونه بیا په دې نورو شپږو امپراتورانو کې نه وو.

زه نه غواړم چې د شهرت په داسې څپو کې ډوب شم چې ور نه یې یم، کارونه رانه پاتې شي او دا کار په ما کې د ځانپالنې، ځان غوښتنې غریزه وټوکوي او نورو ته د تنګنظرۍ پلمه په لاس ورکړم، له خپل ولس څخه مې هیله ده چې زما او د خپلو ارمانونو ملاتړ وکړي، زه که د پورته یاد شویو او نورو اتلانو د لارې په لارویانو کې حساب شم نو دا به زما لپاره د لوی ویاړ ځای وي، زه ځان د هېڅ ډول القابو او ویاړنو مستحق نه ګڼم.

خو د خپل ولس د یوه خدمتګار په توګه د تل لپاره د خپل مظلوم ملت خدمت ته چمتو یم، د خپلو مشرانو له خوا به امر وي او زموږ له خوا به چټک ګامونه.

درنو هېوادوالو او د رسنیو د بیان پلویانو!

زموږ په اوسنۍ مبارزه کې دا په ډاګه شوه چې کومې رسنۍ هېوادپالې دي، کومې پردیپالې او کومې تنظیم پالې؟ پردیپالو رسنیو د ملت د دې سترې حماسې پر وړاندې تبلیغات وکړل، خو له شرمه یې تصویرونه نشر نه کړای شول. ان ملي ټلویزیون چې په کار وه د ټول ملت ټلویزیون وای، خو دلته یې خپل مسوولیت ترسره نه شو کړای. د ژوندون ټلویزیون پر ضد یې ډېرې وړې مظاهرې هم نشر کړې، خو د ژوندون، اسلامیت او افغانیت په ملاتړ یې د ډېرو لویو مظاهرو خبر هم خپور نه کړ. د خپل مظلوم ولس په استازۍ له ملتپالو رسنیو مننه کوم او د تنظیمپالو او پردیپالو رسنیو غندنه کوم، د هغو پر وړاندې به زموږ مبارزه دوام لري.

درنو هېوادوالو!

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځل بيا له خپل ټول مظلوم، غيرتي، بااحساسه، بادرکه، بادرده، بانظمه، مفکر، مدبر، اوسېله ناک، صابر، باکلتوره او باشهامته ملت څخه د زړه له کومي مننه کوم، مننه مننه مننه او بيا هم مننه، د خپلو ميندو، خويندو، علمای کرامو، مساپرو، کورمېشتو او بهرمېشتو افغانانو د دعاګانو او ملاتړ په هيله.

ژوندی دې وي افغانستان

سر لوړی دې وي افغان ملت

رپانده دې وي د افغانستان درې رنګه ملي بيرغ

تل دې وي اسلاميت او افغانيت

مړه او سپېره دې وي د افغان او افغانيت

اسلام او اسلاميت پټ او ښکاره دښمنان

مړه دې وي پرديپال

ژوندي دې وي هېواد پال

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلامیت وژغورئ او افغانیت وژغورئ

(غوښتنلیک)

د (۲۰۱۴م) کال د جنورۍ پر (۱۱)مه نېټه چې د (۱۳۹۲ل) کال د جدي له (۲۲) نېټې سه سمون خوري، د افغانستان ملي تحریک په ګډون بېلابېلو مدني ټولنو، ټولنیزو بنسټونو، علمي مرکزونو، ځوانو خوځښتونو، قومي شوراګانو، هېوادپالو، اسلامپالو او ملتپالو افغانانو یو غوښتنلیک برابر کړ، دا غوښتنلیک د سترې محکمې په عنوان تر هغه وروسته ولیکل شو چې د ملي شورا ګډ کمېسیون هم د هویت د تذکرو په باب د اساسي قانون خلاف پرېکړه وکړه.

د افغانستان اسلامي جمهوریت د سترې محکمې عالي مقام ته!

له څو میاشتو راهیسې په ملیونونو اسلامپالو او هېوادپالو افغانانو په متواتر ډول د ملي هویت په تذکرو کې د اسلام د مقدس دین او غیرتي افغان ملت د تثبیت په خاطر د (دین) او (ملت) ستون د لیکلو غوښتنه کړې او کوي یې.

د ملت رښتینو بچیانو د دې سترې داعیې د غوښتنې لپاره په کابل او بېلابېلو ولایتونو کې او تر هېواده بهر سترې غونډې او مظاهرې وکړې او د مظاهرو لړۍ د ملي شورا تر دروازو هم ورسېدله، خو په خواشینۍ سره چې پر ملي شورا د یو شمېر زورواکو او پردیپالو غوړېدلي سیوري دافغانانو مشروع او قانوني غوښتنې له ستونزو سره مخامخ کړې. د (اسلام) او (افغان) د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تثبیت په خاطر ملي شورا د دواړو جرگو یو گډ کمېسیون وټاکه، خو مشترک کمېسیون هم تر ډېره حده له همغو افرادو جوړ و، چې ان له پیله یې د هویت په تذکرو کې د (افغان) د سپېڅلي او ویاړمن نوم له لیکلو سره تضاد درلود. مشترک کمېسیون یو ځل بیا د (افغان) کلیمه د تذکرې له لومړي مخ څخه وایستله او د دې پرځای یې د شخص له نوم سره د (تخلص) پر زیاتونې ټینگار وکړ او په دې ډول د افغان ملت مشروع او قانوني حق په خپله د (ملت) په نامه د راغلو په اصطلاح استازو له خوا تر خاورو لاندې شو. سره له دې چې پر (اسلامیت) او (افغانیت) رایه اچونه د ملي شورا کار نه دی او نه د دې صلاحیت لري، خو دا چې دا ارزښتونه د یوه غرضي او مرضي پلان له مخې یادې شورا ته وړاندې شوي وو، نو د هېواد ضد او ملت ضد کړیو هدفونه تر دې دمه پرمخ لاړل.

موږ د هېواد بېلابېلې مدني ټولنې، قومي شوراگانې، علمي مرکزونه او په مجموع کې ټول ملت په دې متفق یو او په ټینگه د دې غوښتنه کوو چې د هویت په تذکرو کې دې ضرور سل په سلو کې د (دین) او (ملت) ستون زیات شي. اوس یو شمېر مغرضې کړۍ غواړي زموږ د دیني هویت د تثبیت له لارې ملي هویت او یا هم د ملي هویت د تثبیت له لارې دیني هویت نفې کړي، موږ دا کار په خپل ذات کې د هېواد، ملت او اسلام د دښمنانو یوه بله توطیه گڼو، موږ سل په سلو کې د هویت د تذکرې پر لومړي مخ د دواړو سترو ارزښتونو (اسلام) او (افغان) د تثبیت غوښتونکي یو او په دې برخه کې هر ډول خنډ اچونه، مکر او فریب د (دین) او (ملت) خلاف عمل گڼو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ولسونه او پرګنې، مدني بنسټونه، قومي شوراګانې او ټولنې په افغانستان کې د عدالت د سترې سرچینې په توګه د افغانستان د اسلامي جمهوریت د سترې محکمې له عالي مقام څخه په ډېر درنښت غوښتنه کوي چې د ملي شورا د ګډ کمېسیون وروستۍ پرېکړه د اساسي قانون د څلورمې مادې د پنځمې فقرې، چې په څرګند ډول یادونه کوي؛ د دې ملت پر هر فرد د (افغان) کلیمه اطلاقېږي، د دې مادې په رڼا او له هغې سره په تطابق کې وڅېړي او په دې باب خپله پرېکړه او نظر څرګند کړي. افغان ملت په غوڅ ډول فکر او ټینګار کوي چې د ملي شورا د ګډ کمېسیون وروستۍ پرېکړه د اساسي قانون د څلورمې مادې د روحیې خلاف ده او ملت ته په هېڅ ډول د منلو وړ نه ده. د ملت هر فرد خپل ملي هویت غواړي، هېڅوک حق نه لري چې ملت له خپل دې حقه محروم کړي. موږ یو ځل بیا د سترې محکمې له عالي مقام څخه په ډېر درنښت هیله کوو چې د اساسي قانون د څلورمې مادې د پنځمې فقرې او د اساسي قانون د نورو مادو د محتویاتو په رڼا کې د هویت له تذکرو څخه د (افغان) کلیمې د حذف لپاره دا ډول هڅې رد او په دې باب خپل نظر څرګند کړي او ملت د ملت ضد اشخاصو له توطیو څخه وژغورې.

په درناوي

د ملي تحریک په ګډون د هېواد فرهنګي، مدني بنسټونه

قومي شورا ګانې او بېلا بېلې ټولنې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي هویت او ولسمشر

(له ولسمشر حامد کرزي سره د اسلامیت او افغانیت په باب د ځانګړې کتنې جزئیات)

مخکې تر دې چې ولسمشر حامد کرزي سره د افغانیت او اسلامیت په باب د ځانګړې کتنې جزئیاتو ته راشم، مجبور یم، لږ لنډې تېرې ماضي ته ورستون شم.

له تېرو څو میاشتو راهیسې د ملي هویت یا د تابعیت د تذکرو پر سر جنجال روان دی. خبره ان تر مظاهرو، خوابدیو او ډېرو زړه بداویو پورې هم ورسېده. په دې بهیر کې رښتیني، اسلامپال، هېوادپال او ملتپال افغانان هم معلوم شول. ورځچاري، ځانساتي، ځان ګټي او افغان ضد اشخاص او ډلګۍ هم ټول په ډاګه شول. خبره له شف شف څخه شفتالو ته راووته!

د افغانستان ملي تحریک په ګډون ګڼ شمېر مدني ټولنو، ځوانو خوځښتونو او مدني حرکتونو یوځل د ملي شورا او بیا د سترې محکمې مخې ته لویې مظاهرې وکړې. دا مظاهرې که څه هم پر ځینو پردیپالو او ځانساتو ښې ونه لګېدې، خو د ولس روحیه یې تر دې حده پیاوړې کړه چې سرې ورته یو نسبي، فرهنګي، مدني او حقوقي وړوکی اوښتون ویلای شي. دې مظاهرو د ټولو هېوادوالو په تېره بیا د مظلوم اکثریت ولوله راوپاروله او روحیه یې ورته دومره قوي کړه چې هېوادوال یې د لا لویو مظاهرو لپاره جوګه کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاریونوالو غټ هدفونه همدا وو چې د هویت په تذکره کې د (دین) او (ملت) ستون ولیکل شي او په دې ډول دې د اسلام او افغان د تثبیت لپاره له اساسي قانون او ټولو بشري او مدني قوانینو سره سم اقدام وشي. د دې دوو ارزښتونو پټو او ځینو ځرگندو مخالفینو هڅه وکړه پر (ژوندون ټلوېزیون) او شخصاً پر ما (محمداسمعیل یون) فشار راوړي چې له دې سترو ارزښتونو او ایډیالونو څخه لاس په سر شم، چې د ملي داعیې دا خبره همداسې گونگه پاتې شي. پر ژوندون ټلوېزیون له فشار راوړلو څخه هدف همدا و چې د دې رسنۍ له لارې د خلکو پیغام رسول کېږي او د ولس غږ پورته کېږي، که دا رسنۍ ټکنی او یا وتړل شي، نو پر اوسني وخت دا کار د افغانیت او اسلامیت د داعیې د تړلو او یا هم د دې ایډیالونو د ټکني کولو په مانا گڼل کېږي. د دوی بل هدف دا و چې د خلکو ذهنیت له اصلي موضوع (اسلامیت او افغانیت) څخه څنگزني موضوع (ژوندون ټلوېزیون) او د هغه تعلیق ته راواړوي. خو زموږ باغیرته ملت د شعوري هڅو او لاریونونو په ترڅ کې هم د ژوندون د تعلیق او تړلو خطر ډېر ژر دفع کړ او هم د خپلو ایډیالونو د بریا په لټه کې شو. د ولس رښتینو بچیانو د مشرانو او ولسي جرگې له مشرانو او بېلابېلو غړو سره د خپلو کتنو په ترڅ کې هغو ته په ډاگه کړې او دا خبره یې تعقیب کړې وه چې دوی له دې دوو ارزښتونو څخه تېرېدونکي نه دي. سترې محکمې ته یې د خپل (۱۳) ماده یي پرېکړه لیک په ترڅ کې هم دا په ډاگه کړې وه چې د اساسي قانون د درېیمې او څلورمې او نورو مادو له محتویاتو سره سم دوی سل په سلو کې د هویت په تذکره کې د (اسلام) او (افغان) د کلیمو لیکل غواړي. د گرانو هېوادوالو د گڼو فشارونو له امله د مشرانو او ولسي جرگې گډ کمېسیون پرېکړه وکړه چې د هویت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکرو کې دې د نوم ترڅنګ (تخلص) او د (دین) ستون زیات شي، خو د ملت په نامه راغلو په اصطلاح استازو یوځل بیا د (ملت) ستون ته شا واړوله، خو زموږ ګرانو هېوادوالو، تحریکوالو، ژوندونوالو، لیکوالو او نورو مخورو پر دې فشاري پرمختګ بسنه ونه کړه، دوی وویل که څه هم دا یو پرمختګ دی خو لا هم په سلو کې پنځوس برخې مزل پاتې دی، موږ نه غواړو د یوه ارزښت په لیکلو سره بل له منځه یوسو؛ اسلام ولیکو، ملت هېر او نفې کړو او یا ملت ولیکو اسلام له سره تېر کړو، موږ دا دواړه ایډیالونه غواړو او دواړه د تذکرې پر لومړي مخ غواړو.

تحریکوالو، ژوندونوالو، مدني او فرهنګي ټولنو او ځوانو خوځښتونو یو ځل بیا د بېلابېلو غونډو او متواترو اعلامیو له لارې له ولسمشر، سترې محکمې او د اساسي قانون پر تطبیق د څار کمېسیون څخه وغوښتل چې د ملي شورا د ګډ کمېسیون دا نیمګړې او ناقانونه پرېکړه رد او د تعدیل لپاره یې پرېکړه وکړي.

زه (یون) په خپله د افغانستان ملي تحریک او ګڼو فرهنګي ټولنو په استازۍ سترې محکمې ته عارض شوم او د بېلابېلو ټولنو ګډه اعلامیه او غوښتنه مې د سترې محکمې سرپرست (قاضي القضات پوهاند عبدالسلام عظیمي) ته ورسوله له هغه سره مې په دې اړه رسمي ملاقات وکړ او د ټولو هېوادوالو غوښتنه او اندېښنه مې ورسره شریکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړه، ما له قاضي القضات صيب څخه وغوښتل څرنګه چې د ملي شورا وروستۍ پرېکړه د اساسي قانون د څلورمې مادې له پنځمې فقرې سره په تضاد کې ده، ستره محکمه باید د نفوسو د احوالو د ثبت دا مصوبه د اساسي قانون له محتویاتو سره سمه وڅېړي چې سمون ورسره لري که په ټکر کې ده؟ او په دې باب خپله پرېکړه ولسمشر ته صادره کړي، قاضي القضات پوهاند عبدالسلام عظیمي ماته وویل ((ستاسو خبره سمه ده د ملي شورا پرېکړه د اساسي قانون د محتویاتو او په تېره بیا له څلورمې مادې سره سمون نه لري موږ له اساسي قانون سره د نورو قوانینو مطابقت څېړو، په دې شرط چې حکومت یې له موږ څخه وغواړي، نه په خپل سر د قوانینو مطابقت څېړو او نه هم له دولت یا حکومت پرته د نورو نادولتي، سیاسي، ټولنیزو او نورو ټولنو په غوښتنه د قوانینو مطابقت مطالعه کوو))، پوهاند عظیمي چې د اساسي قانون د تدقیق د کمېسیون غړی هم و، دا هم وویل: ((کله چې اساسي قانون جوړېده، نو فکر وشو چې که د هر چا په غوښتنه له نورو قوانینو سره د اساسي قانون د تطابق څېړنه مطرح شي، نو له سترې محکمې څخه به خپل ټول اساسي کارونه پاتې وي، همدا قوانین به څېړي، نو ځکه د دې غوښتنې اعمال حکومت ته محول شو.)) پوهاند عظیمي بیا قانون ته لاس کړ په دې باب یې یوه ماده ولوستله چې ستره محکمه د حکومت په غوښتنه له اساسي قانون سره د نورو قوانینو مطابقت څېړي. پوهاند عظیمي وویل: ((که تاسې غواړئ چې د ملي شورا دا پرېکړه له اساسي قانون سره په مطابقت کې وڅېړل شي، باید حکومت ته خپل عرایض وړاندې کړئ چې هغه یې موږ ته راولېږي او موږ به بیا دا موضوع د سترې محکمې د عالي شورا په غونډه کې مطرح کړو.)) کله چې زه د قاضي القضات له دفتره

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوتلم، نو پر همغه ورځ مې جمهوري ریاست ته د همغې اعلامیې د متن یوه کاپي ورولېږله: یوه کاپي مې د ولسمشر فرهنګي چارو مشاور ښاغلي (سرمحقق زلمي هېوادمل) او بله مې هم د ولسمشر د دفتر رییس ښاغلي (کریم خرم) ته ،چې دوی یې ولسمشر ته ورسوي د دې اعلامیې په متن کې راغلي وو: ((تر هغه پورې چې جمهور رییس له سترې محکمې، د اساسي قانون پر تطبیق د څار کمېسیون او نور حقوقپوهانو سره سلا مشوره نه وي کړې، باید د ملي شورا ناقانونه مصوبه توشیح نه کړي)) له نېکه مرغه چې اعلامیه ولسمشر ته رسېدلې وه، یوه ورځ وروسته ورته د توشیح لپاره د ملي شورا مصوبه هم راغله، ولسمشر د اعلامیې د متن منطق ته په کتو سره د ملي شورا مصوبه معطل او له توشیح څخه یې ډډه وکړه. خو د هېوادپالو، ملتپالو، اسلامپالو بنسټونو اعلامیه ساعت په ساعت د (ژوندون ټلوېزیون) پر څپو خپرېدله او هېڅ وقفه په کې نه راتلله. دې سره موږ جوخت له بېلابېلو لارو او اشخاصو، لکه ښاغلي (سرمحقق زلمي هېوادمل)، (کریم خرم)، (ډاکتر رنګین دادفر سپنتا)، (ډاکتر صادق مدبر) او نورو اشخاصو له لارې هره شېبه او پرله پسې ډول هڅه کوله چې له ولسمشر سره لیدنه وکړو او د بې هویتۍ د دې سترې غمیزې په باب ورته خپل دلایل ووایو، خو په خواشینۍ سره چې بریالي نه شو، یوه اوونۍ وروسته ولسمشر د عدلي او قضایي چارو کمېسیون په غونډه کې دا موضوع مطرح کړه. په دې غونډه کې قاضي القضات (عبدالسلام عظیمي)، د عدلي او قضایي چارو د کمېسیون غړی نصرالله ستانیکزی، د عدلیې وزیر (حبیب الله غالب)، د ملي امنیت شورا سلاکار (ډاکتر رنګین دادفر سپنتا)، د جمهور ریس دفتر رییس (کریم خرم)، د اساسي قانون پر تطبیق د څار کمېسیون رییس (ګل رحمن قاضي) او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينې نور اشخاص شامل وو. په دې غونډه کې هم د هويت پر تذکرو بحث وشو، داکتر سپنتا او نصرالله ستانيکزي د هويت په تذکرو کې د (افغان) کليمې پر ليکلو ټينګار کړی و او په دې برخه کې يې ګڼ شمېر دلايل راوړي وو، خو غونډې کومه پايله نه لرله، يوه خبره په کې دا شوې وه چې د (سردار محمد داودخان) د وخت تذکره دې په پام کې ونيول شي، همغه تذکره يې غونډې ته راوړې وه. څرنګه چې هغه وخت (ملت) نه و ليکل شوی، نو د (ملت) د کليمې مخالفينو ته دا يو غټه پلمه په لاس ورغله، د غونډې عمومي په تېره بيا د ولسمشر روحيه دا وه چې همدا تذکره بنه ده. کله چې موږ خبر شو نو بيا له کريم خرم، ډاکتر سپنتا او هېوادمل صيب سره په تماس کې شو او ورته ومو ويل چې په هېڅ وجه دا خبره د منلو وړ نه ده، تاسې د داودخان د وخت په تذکره کې يوازې همدا د (ملت) د يوې کليمې نه ليکل معيار نيسئ او که ټوله تذکره؟ ما له ښاغلي کريم خرم او هېوادمل صيب سره ډېر تېزې خو له ډاکټر سپنتا سره په ټول تللې خبرې وکړې:

کريم خرم راته وويل: ((د داودخان د وخت تذکره څنګه ده؟ هلته خو ملت نه شته؟)) ما ورته وويل: ((د داودخان د وخت په تذکره کې خو نورې ژبې هم نه شته، هغه کاغذي وه، دا الکترونيکي، هغه ټوله پښتو وه، دا په څو ژبو ده؟ ايا دا حکومت هم د داودخان د حکومت په معيارونو برابر دی؟ د داودخان په وخت کې کوم والي له افغانيته انکار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شو؟ شورا د دې جرئت درلود چې افغان ضد او اسلام ضد حرکت وکړي، داودخان خو قومي او سيمه ييز تخلصونه هم په همدې خاطر لغوه کړي وو چې واحد ملت جوړ او قوي شي، اوس خو ټول حکومت پر سيمو او قومي ډلو وېشل شوی، کوم کار مو د داودخان د حکومت پر معيار برابر دی، چې يوازې هلته د (ملت) کليمې له نشتوالي څخه ناوړه ګټه اخيستل کېږي، که د داودخان تذکره معيار وي، نو بيا ټوله تذکره معيار کړئ، نه يوازې يوه کليمه. په هغه تذکره کې خو (دين) هم ذکر و، خو د اوسني حکومت په طرحه کې خو نه (دين) و او نه (ملت).

له ښاغلي هېوادمل سره مې هم همدا خبرې وکړې، ډاکتر سپنتا راته په ټلېفون کې د قضايي کمېسيون د غونډې په باب وويل چې زما نظر له پخوا څخه په دې باب معلوم دی، زه د افغان د کليمې پلوی يم (افغان) زموږ ملي او سياسي هويت دی، تاسې کولای شئ له ښاغلي کريم خرم څخه چې په هغه جلسه کې ناست و، خو په جلسه کې يې هېڅ خبرې ونه کړې، زما د نظر په باب وپوښتئ. سپنتا وويل: ((باوجوديکه ما يک فارسی زبان هستم، مسئله قوم برايم مطرح نيست اما بايد يک هويت داشته باشيم ان هويت ملي افغان است، صرف نظر از اينکه بعضی ها از کليمه افغان تعبير دوګانه دارد، بعضی ها افغان به معنی پشتون تلقی ميکند، اما ما افغان نه به معنی پشتون، بلکه به معنی هويت ملی و سياسی و مدرن ان تلقی مينمايم. ما درجلسه قضايی به رييس جمهور ګفتم که در فرانسه (۳۵) درصد (فرانس) زندګی ميکند اما همه باشنده ګان فرانسه (فرانس) را به حيث هويت ملی خويش قبول کردند، در افغانستان هم کدام مشکلی وجود ندارد که افغان را به حيث هويت ملی خود قبول نمايم.)) سپنتا زياته کړه: ((په دې مسئله کې زه تاسره هم نظره يم، سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې چې په ډېرو برخو کې زما او ستا د نظرونو ترمنځ اختلاف و او شته. خو په دې مسئله کې زه ستا د نظر پلوی یم)) البته ډاکتر سپنتا د (دین) په انډول د (ملت) پر عنصر زیاته تبصره وکړه او پر همدې توکي یې ټینګار کاوه، ځکه بحث هم د (ملت) پر کلیمې و.

له ډاکتر سپنتا، سرمحقق زلمي هېوادمل او کريم خرم سره زما ټلېفوني ارتباطات له دې امله وو چې همدا کسان جمهور رييس ته لاسرسی لري.

ددې خبرې يادول هم ضروري دي چې نصرالله ستانکزي هم ډېر زيات معقول حقوقي دلايل وړاندې کړي وو، خو چا ورته څه خاص ارزښت نه و ورکړی. موږ چې د جمهوري رياست دې حالت ته پام وکړ؛ نو خواشيني شو، د ملي تحريک په ګډون مو د بېلابېلو مدني ټولنو، قومي شوراګانو، ځوانو خوځښتونو او فرهنګي ټولنو مطرحو اشخاصو ته بلنه ورکړه ، له هغوی سره مو مشوره وکړه او د يوې بلې لويې مظاهرې په لټه کې شو، يو شمېر ولايتونو کې هم له مطرحو شخصيتونو سره په تماس کې شو او پر يوه وخت مو په ګڼو ولايتونو کې د لويو مظاهرو د جوړولو تکل وکړ. د مظاهرې لپاره مو د تدارک کمېسيون هم په پام کې ونيو، خو يو شمېر ملګرو وويل: ((يوځل بيا به له ولسمشر سره تماس ونيسو، که نتيجه يې ور نه کړه، نو بيا به خپل وروستی زور په مظاهرو کې راټولوو او څرګندوو)) بيا بيا مو کوښښ وکړ، خو زموږ د څو ځلي او پرله پسې هڅو سره سره له ولسمشر سره پر ملاقات بريالي نه شو. يوه اوونۍ وړاندې راته هېوادمل صيب زنګ وواهه چې رييس صيب وايي تاسې د ملاقات لپاره خپل لېست راولېږئ، رييس صيب ماته ويلي چې ملاقات برابر کړه. ما ويل څومره کسان؟ هغه وويل، لس پنځلس متخصص او يوه کسان چې له هر قومه وي، ما د (۲۲) کسانو لېست

(c) ketabton.com: The Digital Library

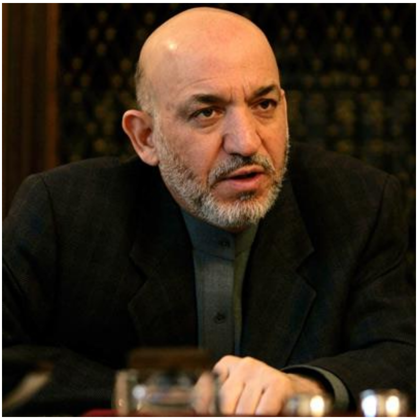

وربرابر کړ، چې د بېلابېلو سيمو او بېلابېلو قومونو مخور شخصيتونه پکې وو، لېست مې ورولېږه، دوه ورځې وروسته له جمهوري رياسته زنګ راغی، ستاسو لېست ډېر اوږد دی، رييس صيب وايي، د (يون) په شمول يوازې پنځه تنه. بيا مې په لېست کې کمښت راوړ: يو (شېرعلم امله وال) چې په قوم پشه يي او ښه ليکوال دی، بل (جنرال غلام حسين هزاره)، د سياسي چارو کارپوه، بل (عبدالحکيم تورسن)، په قوم تاجک او د سياسي چارو کارپوه دی، څلورم شخص (چرند سنګ) د خوست د افغان سکانو له جملې څخه دی، او پنځم زه خپله وم، دا لست مې ورکړ،د (۱۳۹۲ل)کال د دلوې پر (شپږمه) د يکشنبې پر ورځ مازيګر څلورنيمې بجې ملاقات برابر شو. کله چې په ګلخانې ماڼۍ کې د ملاقات ځای ته ورسېدو، نو لوی څارنوال (اسحاق الکو)، قاضي القضات (پوهاند عظيمي) ، ډاکتر مدبر، ډاکتر سپنتا، کريم خرم، او نور هم راغلي وو، پوه شو چې دوی هم دې غونډې ته راغلي دي، ولسمشر هم تشريف راوړ، تر ستړي مشي وروسته يې ټول د کابينې د غونډو خونې ته دعوت کړو.

ولسمشر پر خپله څوکۍ او نورو په مشترک ډول دواړو خواوو ته کېناستو، د غونډې ټول ترکيب په دې ډول و:

۱- ولسمشر حامدکرزی

۲- قاضي القضات پوهاند عبدالسلام عظيمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- لوی څارنوال محمداسحق الکو

۴- عدلیې وزیر حبیب الله غالب

۵- د علماوو شورا رییس مولانا قیام الدین کشاف

٦- د ملي امنیت شورا سلاکار ډاکتر رنګین دادفر سپنتا

۷- د اساسي قانون پر تطبیق د څار کمېسیون رییس ګل رحمن قاضي

۸- د چارو د ادارې لوی رییس ډاکتر صادق مدبر

۹- د ولسمشر د دفتر رییس کریم خرم

۱۰- پوهنوال محمد اسمعیل یون

۱۱- جنرال غلام حسین هزاره

۱۲- شېرعلم امله وال

۱۳- عبدالحکیم تورسن

۱۴- چرند سنګ

غونډه ولسمشر په دې ډول پیل کړه: ((بسم الله الرحمن الرحیم.

ورونو دا غونډه یوه غیر رسمي مشورتي غونډه ده، چې د یوې خاصې موضوع یانې د تذکرو په باب جوړه شوې ده.

یو شمېر ورونه چې د بېلابېلو فرهنګي، مدني ټولنو نمایندګي کوي (همداسې ده که نه؟ (ماته یې وویل، ما وویل هو) ماته عارض شوي وو او خپلې پاڼې یې رالېږلې وې، په هغو کې یې له ما غوښتي وو چې په تذکره کې دې د (دین) او (ملت) یا (اسلام) او (افغان) کلیمې ولیکل شي، دا ورونه اوس راغلي د دوی دلایل به واورو چې دوی څه وایي، بیا به په دې موضوع غور وکړو)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته يې وويل: ((شروع يې کړه،!)) ما وويل: ((زه يې پيل کړم؟ ده وويل: ((هو!)) ما خپلې خبرې په دې ډول پيل کړې: ((بسم الله الرحمن الرحيم. د قدرمن ولسمشر، قاضي القضات صيب او نورو ټولو قدرمنو مشرانو او د غونډې د برخوالو په اجازه!... ماسره د هويت په تذکره کې د (دين) او (ملت) يا (اسلام) او (افغان) کليمو د ليکلو لپاره ډېر زيات دلايل شته، خو نه غواړم دلته ټول

بيان کړم، نه وخت د دې ايجاب کوي او نه دلته داسې خلک ناست دي چې هغوی پر دې موضوع او يا د دې موضوع پر باريکۍ نه پوهېږي، بلکې دلته ټول داسې خلک ناست دي چې پر دې موضوع او د دې موضوع پر حساسيت، نزاکت او ضرورت ډېر زيات او ښه پوهېږي، نو ضرورت نه شته چې ډېر زيات توضيحات ورکړل شي. خو غټو ټکو ته مجبور يم اشاره وکړم: زموږ لرې ماضي، نږدې تېرې ماضي او حال ته په کتو سره (افغان) او (اسلام) داسې ارزښتونه دي چې دا ملت ورڅخه په هېڅ وجه تېرېدونکی نه دی، دې ملت پرې قرباني ورکړې، دا دواړه ارزښتونه نه د رايګرۍ موضوع ده، نه په رايګرۍ راغلي، نه پرې بحث او نظر پوښتنه کېدی شي. او نه څوک د دې حق لري چې پر هغو بحث وکړي. ټول بشري او زموږ اساسي قانون د دې حق راکوي چې دا ارزښتونه خوندي وساتو، د افغانستان اساسي قانون (قانون مې وروښود) د څلورمې مادې پنځمه فقره او نورې مادې واضح کوي چې د دې ملت پر هر وګړي د (افغان) کليمه اطلاقېږي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تذکره موږ فرد ته ورکوو، د هر فرد هویت (افغان) دی، هېڅ قانون، هېڅ شخص حق نه لري چې له ماشخه په چل او فرېب او یا د قوانینو د دوران له لارې دا حق سلب کړي. افغانستان کې هېڅ قانون د اساسي قانون له محتویاتو سره په ټکر کې وضع کېدی نه شي. کوم قانون چې اوس ملي شورا له بېلابېلو لارو او یا هم د ځو اشخاصو او کړیو د چالاکۍ او فرېب له لارې تاسو ته رالېږلی، دا د همدغه اساسي قانون د محتویاتو مخالف دی، نو ځکه مردود دی. د افغانستان نورو تېرو تذکرو ته په پام سره چې هلته په اکثرو کې (دین) او (ملت) راغلي، د اسلام او افغان کلیمې یې تسجیل کړي دي، د همدې اوسني حکومت په تذکره کې هم د (دین) او (ملت) کلیمې لیکل شوي، ریس صیب! تاسو په خپله غالباً پر (۱۳۸۲ ل) کال یو فرمان صادر کړ چې د هویت په تذکرو کې دې د ټولو لپاره افغان کلیمه ولیکل شي))، پر دې مهال ولسمشر وویل ((بې شکه، ما په همدې خاطر دا کار وکړ چې ملي وحدت تامین شي)) ما ورته وویل: ((نو دا څوک و چې هم یې (دین) له تذکرې ښخه وویست او هم (ملت)؟)) ما ورته ټولې تېرې تذکرې ورښکاره کړې. ((بله خبره داده چې د نړۍ نورو مطرح هېوادونو د هویت تذکرې که هم وګورئ، اکثرو په کې خپل ملي هویت درج کړی دی))، د لسو هېوادونو لکه قطر، کویټ، نایجریا، المان، برېتانیا او ځینو نورو هېوادونو تذکرې مې هم ورته ښکاره کړې، مخکې تر دې چې زه تذکرې وښیم، ولسمشر وویل، ((نور هېوادونه څنګه دي؟)) ما ورته وویل ((د اکثرو هېوادونو په تذکرو کې نشنلټي ذکر ده)) ده وویل: ((پاسپورت مه یادونه، تذکره راښیه،)) ما ورته د لسو هېوادونو تذکرې راوړې وې، هغه مې ورته لاس په لاس مخې ته کېښودې، د المان تذکره هم په کې وه په نشنلټي کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکل شوي وو (ډوچ) او د نورو هېوادونو هم، ولسمشر وویل: (سپنتا ته یې ورښکاره کړه) ډاکټر سپنتا د ولسمشر ښي لاس ته په وروستۍ لیکه کې ناست و. هغه ته یې لاس په لاس ورکړې. هغه چې تذکرې وکتلې، د تایید سر یې وخوځوه. جمهور رییس د داودخان د وخت تذکره په لاس کې ونیوه، ویې ویل: ((دادی دلته خو یې ملت نه دی لیکلی؟ څو ورځې مخکې موږ په جلسه کې همدا د داودخان د وخت تذکره معیار ونیوله، څرنګه چې هلته ملت نه و، نو موږ وویل چې دلته هم ورته ضرورت نه شته)). ما ورته وویل: ((رییس صیب د داود خان د وخت په تذکره کې مو همدا یو معیار په پام کې نیولی، چې ملت په کې نه شته که څنګه؟ هلته خو (دین) هم شته، تاسو ولې دین کښلی و، ایا د اوسنۍ تذکرې بڼه هم د هغې تذکرې په شان ده؟ شکل، ژبه او محتوا یې ټول په همغه شان دي؟ بله خبره داده چې د داودخان په وخت کې خو ملت ته هېڅ خطر نه و او نه چا د دې جرئت کولای شو چې د ملت پر وړاندې ودرېږي، د داودخان په تذکره کې (دین) معیار نه نیسئ، خو (ملت) چې په کې نه شته بیا همغه راټینګوئ؟)) دې وخت کې یوځل عدلیې وزیر غالب صیب غږ کړ، ((در تذکره ما دین بود)) ما ورته وویل: ((نه و، چېرته؟ نه دین و، نه ملت، دین بیا دویم ځل د مولوي صیب تره خېل محمدي په وړاندیز ولسي جرګې تصویب او په تذکره کې یې ځای کړ، د مشرانو جرګې په مصوبه کې نه دین شته نه ملت)) غالب صیب بیا ټینګار وکړ، ما وویل: ((زه دوه ځله نورو ملګرو سره شورا ته په همدې خاطر لاړم چې تذکره کې نه (دین) و نه (ملت)،)) غالب صیب بیا ټینګار وکړ: ((دین بود تو خبر نداری)) ما وویل: ((لاړ به شو د ولسي او مشرانو جرګې لومړیو بحثونو او تایید شویو طرحو ته)) دې وخت کې پوهاند صیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

عظيمي د غالب صيب د نظر په باب وويل: (دين و، خو په ارشيف کې پاتې شوی)) دا چې د ارشيف مانا دلته څه ده؟ په دې پوه نه شوم، خو څه ناڅه پته ولګېده، هغه طرحه چې وزيرانو شورا پاس کړې وه، په هغې کې د (دين) کليمه وه، خو کومه طرحه چې د عدليې وزارت له خوا شورا ته لېږل شوې، په هغې کې د (دين) کليمه نه شته او يا هم د دې خبرې يادونه نه ده شوې چې د تذکرې پر لومړي مخ دې (دين) وليکل شي.

دې وخت کې ولسمشر بيا وويل: ((نو چې پورته ليکل شوي د افغانستان اسلامي جمهوريت د تابعيت تذکره، نو بيا خو دواړه په کې راغلل، افغانستان او اسلامي، نو بيا (ملت) او (دين) ته څه اړتيا ده؟)) ما وويل: ((رييس صيب د افغانستان اسلامي جمهوريت د دولت عنوان او رسمي نوم دی، نه د (ملت) نوم دی، نه د (دين). دا عنوان وخت پر وخت بدلېږي، خو زموږ (دين) او (ملت) نه بدلېږي، (اسلام) او (افغان) نه بدلېږي. يو وخت دلته د افغانستان شاهي دولت و، بيا جمهوريت، شو، بيا دموکراتيک جمهوريت شو، بيا اسلامي دولت، بيا اسلامي امارت، بيا موقته اداره، انتقالي اداره او دا دی اوس اسلامي جمهوريت دی، يو څو فيصده د دې احتمال هم شته چې سبا ته بيا اسلامي امارت شي. د دولتونو عنوانونه بدلېږي، خو(ملت) او (دين) نه بدلېږي. زموږ دين (اسلام) او ملت مو (افغان) دی، دا د دولت په عنوانونو پورې نه تړل کېږي. بله خبره داده چې دې ته د ملي هويت تذکره هم وايي، نو چې زما ملي هويت په کې معلوم نه وي نو د څه شي تذکره ده؟ هغه تذکره چې ستا ملي او عقيده يي هويت نه شي څرګندولای، هغه نو د څه شي تذکره ده؟ څه ارزښت لري؟ لنډه دا چې موږ (بې دينه) او (بې ملته) تذکره نه غواړو او نه يې زغملای شو. دلته يو دولت په دې پلمه سقوط

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو چې په تذکره کې یې د (دین) ستون نه و لیکل شوی، اوس به یو حکومت په دې پلمه سقوط کېږي

چې په تذکره کې یې د (ملت) ستون نه دی لیکل شوی، نن چې یې د (افغان) کلیمه له تذکرې وویستله سبا ته به یې له پاسپورټه باسي، بل سبا بیا د افغانستان کلیمه هم نه مني، پر هغې به هم راسره بحث کوي. بل په دې کې تاوان څه دی، که ولیکل شي؟)) جمهور رییس وویل: ((هېڅ تاوان نه لري، بلکې ګټه لري، اته نوي فیصده ګټه لري.)) دې وخت کې یې عدلیې وزیر ته مخ وروااړوه، ویې وویل: ((شما بگوید!)) هغه وویل: ((او جا گفته شد که جمهوری اسلامی افغانستان امده، دیگر ضرورت نیست، همین افغانستان ملت ما است دیگر ضرورت نیست که ملت نوشته شود یا نه شود، همانجا همین فیصله شد.)) دا چې چا چېرې او څنګه دا فیصله وکړه موږ ته پته ونه لګېده، خو دومره اخیستنه مو وکړه چې د کابینې تر غونډې وروسته نور خلک هم شته چې ځانګړې پرېکړې کولای شي او (ملت) د خصوصي اشخاصو کار دی چې راوړي یې او که نه، دا خلک معلومېږي نه، خو کارونه کولای شي. ما سملاسي وزیر صیب ته وویل: ((افغانستان زموږ د هېواد نوم دی، د ملت نوم مو (افغان) دی، موږ باید د ملت او هېواد ترمنځ فرق وکړو. افغانستان رغېدلی له افغانه دی، نو څوک چې (افغان) نه مني (افغانستان) خو اتومات نه مني)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما وويل: ((زه نور دلايل هم لرم که وخت و، وروسته به يې ووايم، خو اوس خپلو ملګرو ته نوبت

ورکوم.)) جمهور رئيس، (حکيم تورسن) ته اشاره وکړه چې خبرې پيل کړي! تورسن صيب وويل: ((به اجازه رييس صاحب جمهور و تمام حاضرين محترم در اين مجلس، ما ميخواهم گفته هاى خود را در چند کليمه مختصر عرض بدارم، تنها در مورد همين موضوع، مختص سرى تذکره تابعيت بحث ميکنم گر چه موضوعات ديگر نيز وجود دارد که فعلاً وقت اش نيست، اگر رييس صاحب لازم ديد، در يک فرصت مناسب ديگر باز بحث ميکنم، رييس صاحب محترم! بايد عرض شود که در طول سى، سى و پنج سال بسيارى ارزشهاى مهم به اين و ان عنوان از ما گرفته شد، تنها افتخار که مانده، همين افغان و افغانيت ما و شما است، که تمام ملت را وصل کرده، کليمه افغان به همه اقوام، خورد و کلان و هر فرد اين مملکت اطلاق ميشود، اين مشخص به يک قوم نيست، افغان افتخار ماست، اگر اين افتخار از ما گرفته شود، ديگر خو چيز نه مانده، که گرفته شود، همين هويت ملى ما (افغان) و (افغانيت) مانده اگر اين هم گرفته شود، ديگر چيزى نمى ماند، حالا که خارج ميروم، همه ما به افغان ياد ميشويم، اگر تاجک و ازبک، پښتون و اينها نوشته شود در خارج براى ما چه بگويد، تاجک کجا استى؟، تاجک تاجکستان، ازبک ازبکستان، پشتون پاکستان، ما قرغيز هم داريم، تاتار هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارم، اینها را چه بگوید؟ قرغیز قرغزستان یا قرغیز افغانستان، تاتار روسیه یا تاتار افغانستان، در روسیه چندین قوم زندگی میکند ولی همه انها را روس میگوید، در تذکره هویت شان برای همه شان روس گفته میشود. همین هندو های افغان ما، اینقدر وطنپرست هستند، که ما هندوستان رفته بودیم، یک هندو افغان مارا تابعیت هندوستان میداد، یک شرط برایش مانده بود، که فقط جای تولد تانرا افغانستان نوشته نکو، هندو افغان ما برایش گفت، ما در افغانستان تولد شدم، ما افغان هستم، افغان و افغانستان افتخار ما ست، به خدا قسم که او هندو ما خاص از خاطر نام افغان و افغانستان تابعیت هندوستان را قبول نکرد، این وطن خانه مشترک ما است ما به هیچ وجه از افغان و افغانیت تیر شدنی نیستم و این افتخار باید از ما گرفته نه شود ونه ما به کسی به شمول شخص خود شما را حق میدهم، که هویت ملی ما از ما سلب شود، یک مورد دیگر را نیز میخواهم جناب رییس جمهور به شما بگویم، که شما همیشه در مبارزه جاری تان به خارجیها از دید کوچه اهنگری انتقاد مینماید، خوب است که از کوچه اهنگری به کوچه زرگری هم قدم بزنید از زرگران هم مشوره بگیرید، زرگران مشوره بسیار باریک و ظریفانه را میدهد، خوب است، کارشناسان و افراد چیزفهم را نیز وقت به وقت دعوت نماید و از انها نیز مشوره بگیرید!)) د تورسن صیب په خبرو کې د (کوچه اهنگری) کلیمې جمهور رییس ته ډېر خوند ورکړ، ویې ویل: ((چون جنگ جنگ اهنگری است، از این خاطر از کوچه اهنگری داخل میشم))

تورسن صیب وویل: ((ما گپهای دیگر رانیز داریم خو فعلاً وقتش نیست که همه شان رابیان کنیم، فعلاً به همین گپهای خود اکتفا مینمایم، تشکر از توجه شما!))

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تورسن صيب په خبرو پسې بيا جمهور رييس خبرې پيل کړې: ((گپهای تورسن صيب راست است، ما یک وقت در (شمله) بودیم، در شمله هندوستان، یک روز در یک کوچه بازار پیاده میرفتم، یک دو سه تا طفل پشت ما می امد، خیرات میخواست، ما به یکی از انها یک چند روپیه دادم، فکر کردم که هر سه اش از یک فامیل است، چند قدم دیگر که رفتم از همین سه طفل یک دختر پشت ما میدوه، به اواز بلند میگوید که به او پیسه دا دی برای ما هم بدهید، ما پیسه ندادم، در اخر به اواز بلند دوزدن شروع کرد، عجیب این که دشنام زدنش به پشتو بود، داسې ترخې کنځلې يې کولې چې ای ستا پلان او مدان چې هېڅ د يادولو نه دي، زه حيران شوم چې دا جلۍ خنگه پښتو وايي، دلته دا جلۍ او پښتو؟ بيا مې ورپسې ورمنډه کړه چې ويې نيسم، پيسې ورته ورکړم، دې راځخه منډه کړه، ما هم دويدم اینا هم، خو گیرش نه کردم، طفل دیگر که همرایش بود و از او کرده کمی خورد بود او را گیر کردم، همداسې رپېده له ډاره، ما ويل مه ډارېږه، وهم دې نه، دا راته ووايه چې تاسې دلته څه کوئ او دا پښتو دې څنگه زده کړې؟ ده راته وويل چې موږ خو پښتانه يو، دلته اوسېږو موږ کور کې پښتو وايو، هغه بله مې خور وه، ټول کور کې پښتو وايو، بيا مې د هلک پر سر لاس تېر کړ. این ها پشتونهای بودند که سابق از پاکستان به هندوستان رفته بودند و در شمله در نزدیک کوه های همالیه زندگی میکرد، پشتو را یاد داشت اما کلی انها خود را هندی میگفتند، و در تذکره شان (انډين) نوشته بود، به همه هندی ها انډين (اطلاق) میشود، همین (سلمان خورشید) که فعلاً وزیر خارجه هندوستان است از لحاظ قومی پشتون است و در پشتون اپریدی است، در اپریدی هم کوکخیل است، مگر فعلاً نمیگه که پشتون هستم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اپریدی هستم یا کوکخیل هستم، بلکی میگه که هندی یا انډین هستم. در هندوستان صدها قوم و صدها مذهب هستند، به همه شان انډین اطلاق میشود، حتی مسلمانان هندوستان هم نشنلتی خود را (انډین) میگوید. پس گپ های تورسن صیب راست که هندوهای افغان ما، در هر جای دنیا که باشد، خود را افغان میگوید و به افغان بودن خود افتخار میکند.))

ولسمشر بیا جنرال غلام حسین هزاره ته نوبت ورکړ، جنرال هزاره خپلې خبرې داسې پیل کړې: ((به اجازه رییس صاحب جمهور و همه محترمین حاضر در این جلسه ما کمکی ملا هستم ملایی صحبت میکنیم، الله(ج) در قران عظیم الشان می فرماید: بسم الله الرحمن الرحیم، يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ...

هدف ما ازین ایه کریمه اینبود که خداوند(ج) ما را شعبه شعبه افریده، برای تعارف یکدیگر مگر به نزد خداوند(ج) مکرم کسی است که تقوا داشته باشد. وقتیکه ما برای تعارف خویش یک هویت نداشته باشیم، مردم ما را به نام چی و از کجا میشناسد؟ افغان و افغانستان افتخار ماست، ما سر افغان بودن خویش افتخار میکنم، یک تعداد اشخاص که انها نه نمایندگی از کدام قوم میکنند. نه از کدام زبان و سمت گپ انها جدا است، هیچکس حق ندارد افغانیت ما را از پیش ما بگیرد، از این خاطر ما تایید میکنم، اسلامیت و افغانیت باید در تذکره ذکر گردد. ما از گپهای برادر خود اقای یون پشتیبانی

(c) ketabton.com: The Digital Library

میکنم و طرفدار این هستم که (دین) و (ملت) (اسلام) و (افغان) در تذکره ذکر گردد که هویت ملی ما مستحکم گردد.

گپ دیگر من به رییس جمهور این است که ما خو این طرف و ان طرف در تلویزیونهای گپ میزنم، دولت را گوشتزد میکنم، کاستیها، نواقص و کامیابیها را برجسته میسازیم، خوب است که رییس صاحب وقت ناوقت این کارشناسان، اهل خبره و دیگران را دعوت نماید، از اینها در مورد مسایل کلان مملکت مشوره بگیرد، تنها سر چند نفرکه این طرف و ان طرف رییس جمهور حلقه زده به اینها مملکت جور نه میشود، به هر حال در بعضی مسایل از عملکردها و نظر رییس جمهور به خصوص در مورد عقد قرارداد امنیتی پشتیبانی مینمایم و در بعضی مسایل گیله ها و انتقاد های رانیز دارم. در اخر یک بار دیگر گپهای برادران خود را تایید مینمایم، و خواهان ذکر کلیمه (اسلام) و (افغان) در تذکره هستم.))

جمهور رییس د جنرال هزاره تر خبرو وروسته وویل: ((جنرال صیب گپهای ته در تلویزیونها میشنویم از همه چیز خبر دارم.)) بیا یې شېرعلم امله وال ته د خبرو نوبت ورکړ! شېرعلم امله وال وویل: ((د جمهور رییس او ټولو قدرمنو مشرانو په اجازه، زما نوم شېرعلم امله وال دی، په قوم پشه یي یم، په پشه یي، پښتو او دري ژبو درېواړو ښې خبرې کولای شم او په همدې درېواړو ژبو لیکنې کوم. تراوسه مې څو عنوانه کتابونه چاپ شوي چې دلته مې راوړي هم دي، رییس صاحب تاسو ته به یې وروسته درکړم، په پوهنتون کې استاد یم، د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې تدریس کوم، لکه څنګه چې مې مخکې په خبرو کې یادونه وکړه، زه په قوم پشه یي یم، خو ملت مې افغان دی او پر افغان ویاړم، افغان زما ملي هویت دی او د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانانو ملي هويت دی، دا وياړ تقريباً زر کاله وړاندې موږ ته راکړل شوی په دې جغرافيه کې ټول اوسېدونکي افغانان دي. موږ هېڅ‌ چا ته، حتی رييس صيب تاسو ته هم اجازه نه درکوو، چې زموږ د ملي هويت پر وړاندې ودرېږئ. رييس صاحب تاسو چې له امريکا سره د امنيتي تړون په باب دا دومره جنجالونه جوړ کړي او دومره ناندرۍ وهئ، دا په دې خاطر چې افغان ملت ته ګټه ورسوئ، دا ولس

سوکاله کړئ، که دا هدف نه وي، نو دومره جنجالونو ته څه اړتيا ده؟ رييس صاحب تاسو په دې تېرو دولسو کلونو کې د ملي وحدت د ټينګښت لپاره ډېر کارونه کړي دي، د خپلې واکمنۍ په دې وروستيو شپو ورځو کې دا بل ګام هم پورته کړه، دا قانوني کار دی، تاسې د اساسي قانون ساتونکي او عملي کوونکی ياست که چېرې تاسو دا کار ونه کړئ نو اينده کې به پر تاسو سخت تور پورې شي او ګټلی نوم به مو له خاورو سره خاورې شي.

نو زموږ غوښتنه ده چې قانون تعديل او د اساسي قانون له روحيې سره سم د افغان او اسلام کليمه د هويت په تذکرو کې راوړئ، تر اسلاميت او افغانيت نور پورته ارزښتونه موږ نه لرو، هېڅوک حق نه لري چې له موږ څخه دا ارزښتونه واخلي. موږ هر ډول قربانۍ ته حاضر يو، که د وينې تويېدنې تر بريده هم ورسېږي، له تاسې څخه د يو روشنفکره افغان په توګه هيله کوم، چې اساسي قانون تطبيق کړئ، ستاسې اساسي دنده هم د اساسي قانون تطبيق او ساتنه ده.)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شېرعلم امله وال تر خبرو وروسته ولسمشر (چرندسنګ) ته چې د افغان سکانو له جملې څخه دی، نوبت ورکړ. ولسمشر وويل: ((چرن سنګ اوس ستا نوبت دی وايه)) چرند سنګ وويل: د ریس صاحب او ټولو په اجازه، زه افغان يم او پر افغانيت وياړم، البته (دين) مې له نورو افغانانو جلا دی، خو افغانيت کې ټولو سره شريک يم او ملت مې افغان دی، موږ پخوا هم په تذکره کې د (دين) او (ملت) د ليکلو غوښتنه کړې وه، اوس چې دين په کې ذکر شو، ښه شوه، څوک چې مسلمانان دي، هغه ته به د (دين) ستون په مقابل کې (اسلام) ليکي او څوک چې هندو وي، هغه ته به هندو ليکي، هندو خو زموږ مذهب يا دين شو، نو دا ملت مې څه شو؟ که زه يو بل ملک ته لاړ شم، نو هغه به ماته څه ووايي؟ د کوم ځای هندو يې؟ د هندوستان

هندو يې که د بل ځای؟ ملت دې څه شی دی، نو زه به ورته څه ووايم؟ څه موده وړاندې د (قاضي نذير حنيفي) په نامه يووکيل په ولسي جرګه کې وويل: هندوان او سکان دې موږ ته دا ثابته کړي چې دوی څه وخت له هندوستان څخه افغانستان ته راغلي دي؟ دې ښاغلي ته بايد وويل شي چې هندوان او سکان له هندوستانه افغانستان ته نه دي راغلي، بلکې دوی له دې ځايه هندوستان ته تللي دوی د دې وطن اصلي اوسېدونکي دي)).

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې جمهور رييس وويل: ((بې شکه، بې شکه چې د دې وطن اصلي اوسېدونکي دي، ښه يې نه دي کړي چې ويلي يې دي، دوی له هندوستانه راغلي دي، دوی د دې وطن اوسېدونکي دي.)) چرند سنگ زياته کړه: ((دا زه افغان يم، د دې وطن ټول هندوان او سکان ځانونه افغانان بولي، پر افغانيت

وياړو، موږ چې د دنيا هر ملک ته لاړ شو، ځان ته افغان وايو، په هندوستان کې هم موږ ځان ته افغانان وايو، پر افغان وياړو، هلته زموږ عزت هم په همدې کېږي چې افغانان يو، موږ غواړو چې دا افتخار له موږ څخه څوک وانخلي، زموږ او د هندوستان د هندوانو او سکانو خو فرق په همدې افغانيت کېږي، که نه مذهب خو مو له هغو سره يوشان دی، خو ملت مو توپير لري، اوس چې څوک موږ څخه دا ملي هويت اخلي، دا د هېچا حق نه دی، نو رييس صاحب په پای کې بيا وايم چې په تذکره کې د (ملت) او (دين) کليمې ليکل حتمي او ضروري دي، د ملت په مقابل کې دې ټولو ته افغان وليکل شي او د (دين) په مقابل کې څوک چې مسلمان وي، هغه ته (اسلام) او څوک چې هندو مذهبی وي، هغه ته دې (هندو) وليکل شي، دا زما نظر و چې تاسې ته مې وړاندې کړ.))

د چرند سنگ په خبرو پسې ولسمشر د امنيتي چارو سلاکار (ډاکتر رنگين دادفر سپنتا) ته نوبت ورکړ، چې خپلې خبرې وکړي. ډاکتر سپنتا وويل: ((

(c) ketabton.com: The Digital Library

به اجازه همه دوستان! اول باید ما متذکر شویم که ما در بسیاری مورد با همکار سابق خویش اقای یون اختلاف نظر داشتم و دارم ولی در این مورد ما نظر اینها راتایید مینمایم.

باوجودیکه ما یک فارسی زبان هستم، قومم معلوم نیست که از کدام قوم هستم، ونه خود ما به قوم متعقد هستم، مادر ما مربوط قوم طاهری است و در خانه ما اخرین کسیکه پشتو حرف میزد پدرم بود، ما به قوم عقیده ندارم، ولی فارسی زبان هستم و زبان فارسی ما بعد از استاد واصف باختری خوب است، جناب رییس صاحب من در این مورد بار ها به شما صحبت کردم و در جلسه اخری نیز سر موقف خود را دوباره تاکید کردم. در این جلسه یک بار دیگر یاد اور می شوم که من یک افغان هستم، و افغان یک هویت ملی و سیاسي ما ست، صرف نظر از ان که بعضی ها افغان را تعبیر دوگانه میدهد، برای ما افغان بودن هویت ملی است، در هر مملکت چندین قوم زندگی مینماید، ما نمیتوانیم، به هر قوم خورد و کلان یک هویت علیحده ملی بدهیم ما این مثال را چند بار یاد اور شدم، یک بار دیگر تکرار میکنم که یک جامعه یا ملت مانند یک کور یا پوش پیاز است، که پرده اخری یا پوش کلان تمام پرده های انرا پوشانده، حالا ما نمیتوانیم که به هر پرده ان نام علیحده بدهم، کلش به نام پیاز یاد میگردد، افغانستان هم کشوری است که در ان اقوام گوناگون زندگی میکند ولی همه اینها در پوش افغان گنجانیده میشود، و پرده افغان همه اینها را افاده میکند. تمام جوامع بشری، کشورهای پیشرفته این مشکل را حل نموده، بطور مثال فرانسه، در فرانسه سی و پنج در صد (فرانس) هستند، ولی همه باشندگان ان کشور (فرانس) رابه حیث هویت ملی خود قبول کرده.)) ډاکتر سپنتا د المان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

باب وویل: ((در المان به همه المانیها (دوچ) نوشته میکند، هفت سال پیش ما پاسپورت المان داشتم، شما خبر داشتید که ما او را پس تسلیم دادم، فعلاً پاسپورت ندارم، ولی اولادهای ما پاسپورت المانی دارد، در پاسپورت انها (دوچ- افغان) نوشته است. مثال های زیادی وجود دارد، رییس صاحب ما از روز اول برای تان گفتم، که افغان هویت ملی ماست و حالا نیز ما نظریات برادرها را درین مورد تایید مینمایم. اگر ستون (ملیت) ذکر گردد و در مقابل اش به همه (افغان) نوشته شود کاری درستی است.))

تر ډاکتر سپنتا وروسته (استاد نصرالله ستانيکزي) ته نوبت ورسېد. هغه خپلې خبرې داسې پيل کړې: ((د محترم رييس صاحب او ټولو دوستانو په اجازه، زه نه غواړم ډېرې خبرې وکړم، اکثرو دوستانو خبرې وکړې، زه د دوستانو خبرې تائيدوم، منتها د داودخان د وخت د تذکرو په باب يوه يادونه کوم، په تېره جلسه کې هم دا تذکره ياده شوه چې (ملت) په کې نه دی ياد شوی، هلته هم ما خپل دلايل درلودل، اوس يو ځل بيا د هغې تذکرې په باب خپل دلايل وايم. د داودخان تذکره د (۱۳۵۳ل) کال په بهير کې ووېشل شوه، دا هغه وخت و چې د مدني حقوقو قانون نه و تصويب شوی، پر (۱۳۵۵ل) کال د مدني حقوقو قانون تصويب شو. په دې قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې راغلي چې فردي او ملي هويت د يوه هېواد د هر تبع حق دی او دا قانون هم د داودخان په وخت کې تصويب شوی، که داودخان دويم ځل تذکرې وېشلې نو ضرور يې په کې د ملت ستون زياتوه، ځکه چې د هويت يا تابعيت تذکرې له دې قانون سره په مخالفت کې نه شوې تقسيمېدلای، خو داودخان وخت پيدا نه کړ او نور مشکلات تاسې خپله وليدل چې رامنځته شول. د دې لپاره چې دا مشکل حل شي ډاکتر صيب سپنتا د افغان د تثبيت لپاره د (مليت) کليمه پيشنهاد کړه، خو زه د (مليت) پر ځای (ملت) د کليمې وړانديز کوم، ځکه چې له (مليت) کليمې څخه روسانو خلکو ته بل ډول ذهنيت ورکړی، هغوی (مليت) د (قوميت) لپاره کاراوه، نه د نشنيلټۍ يا (ملت) د تعبير په مانا.)) دې وخت کې ډاکتر سپنتا وويل: ((منظور ما همان نشنيلټي است نه قوميت)) ستانکزي زياته کړه، د دې په خاطر چې له يوې واحدې کليمې څخه دغه دوه گونی تعبير له منځه لاړ شي نو ښه ده چې د (ملت) ستون زيات شي او په مقابل کې يې ټولو ته (افغان) کليمه وليکل شي.)) ولسمشر هم د (مليت) د کليمې د دوو گوني تعبير په باب سر وخوځوه او ويې ويل: ((دا د روسانو تعبير و، مليت همدا نشنيلټي ده)). دې وخت کې ما (يون) وويل د دې لپاره چې ټول ناسم تعبيرونه له منځه لاړ شي همدا د (ملت) کليمه سمه ده، اوسنۍ تذکره کې چې همدا اوس تقسيمېږي هم همدا د (ملت) کليمه ليکل کېږي او په مقابل کې يې ټولو ته افغان.

تر دې وروسته د علماوو شورا رييس (مولانا قيام الدين کشاف) خبرې پيل کړې، هغه وويل: ((اسلاميت) او (افغانيت) او (اسلام) او (افغان) داسې حقيقتونه دي چې د لمر په شان روښانه دي، دا داسې دي چې يو څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

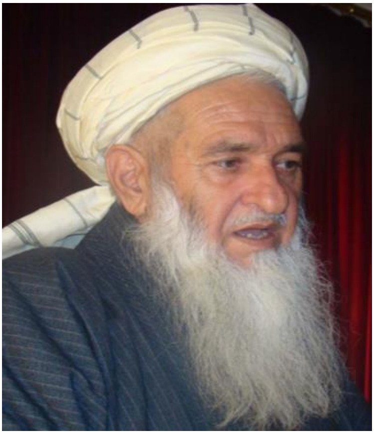

وواييي زه شپه او ورځ، تور او سپين نه منم او له هغو څخه انکار کوم. زه افسوس کوم د هغو خلکو په حال چې ځانته نه مسلمان وايي، نه افغان، ماته يو زيات شمېر علما راغلل راته يې وويل، چې موږ بايد په دې برخه کې يوه فتوا صادره کړو، چې ولې د هويت په تذکرو کې (دين) نه دی راغلی، ما څو ځله دا خبره کړې چې افغانستان له اسلام پرته تش کالبد دی، داسې چې په تن کې روح نه وي، ما علماوو ته وويل چې دې برخه کې صبر کوو، نو اوس زه وايم، رييس صاحب چې دا دواړه کليمې (دين) او (ملت) دې په تذکرو کې راشي، که نه له دې څخه غټ جنجال جوړېږي، دا څه مانا ورکوي چې تذکره کې دې نه (دين) وي نه (ملت) نو دا تذکره د څه لپاره ده؟ افغانستان يو اسلامي هېواد دی، دلته بايد دې مسئلې ته ډېر پام وشي، د خلکو احساسات ونه پارول شي.))

دې وخت کې عدليې وزير وويل: ((دين است چرا نيست!)) ما بيا وويل: رييس صيب د حکومت په طرحه کې نه دين شته نه ملت، دا چې د حکومت کومو مامورينو له کومې لارې او څنګه دا کار کړی، دا بېله خبره ده، خو حقيقت دادی، چې حکومت کومه طرحه لېږلې وه په هغه کې نه (دين) شته نه (ملت).)) ولسمشر وويل: ((ولې نه شته؟ موږ خو دا مسئله لېږلې وه.)) دلته عدليې وزير بيا وويل: ((دين است))، دې وخت کې بيا پوهاند صيب عظيمي وويل: ((دا په ارشيف کې شته)). د ارشيف مانا همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانا ده چې ما ورته مخکې اشاره وکړه. یانې دا چې که دلته په وزیرانو شورا یا هم عدلي او قضایي کمېسیون کې پرې بحث هم شوی، هلته نه ده لېږل شوې. ما وویل: ((دا خو د ولس زور و چې (دین) یې د ښامار له ستوني راوویست او د تذکرې پر لومړي مخ یې ځای کړ، اوس باید ملت هم د دې ښامار له ستوني راوځي.))

ما وویل: ((رییس صاحب اصلي خبره داده چې په ملي شورا کې خلکو داسې فکر وکړ چې ځه حکومت خو دین او ملت په تذکره کې راوړي، یو شمېر خلکو د تذکرې پر لومړي مخ د قومیت د لیکلو غوښتنه کوله، د ولسي جرګې اکثرو غړو پرېکړه وکړه چې د تذکرې پر لومړي مخ د قومیت ذکر ته اړتیا نه شته، دا کار واحد ملت پر قومونو وېشي، نو ټولو ته (افغان) لیکل سم دي. قومیت لکه څنګه چې په ډېټابېس کې و، ډېټا بېس کې پاتې شو، خو ملت نه په ډېټابېس کې و نه د حکومت په وړاندیز کې، نو ځکه هم له ډېټا ووت، هم د تذکرې له لومړي مخه او کومو وکیلانو چې په شفاهي ډول د ملت یا افغان پر لیکلو ټینګار کاوه، د هغوی تصور دا و چې په متن کې شته، نو قومیت چې پر لومړي مخ رد شو نو خپله یوازې ملت پاتې کېږي، خو ویل کېږي چې د (ملت) په باب د وکیلانو شفاهي تصویب هم له ارشیف څخه ایستل شوی، نو په لیکلي متن کې خو غیر له هغې هم نه و، نو ځکه (ملت) هم د تذکرې له لومړي مخ او هم له ډېټابېس څخه ووت، ولسي جرګه وروسته متوجه شوه، چې (دین) هم پاتې شو، وروسته یې په بله غونډه کې د مولوي صیب تره خېل په وړاندیز هغه پاس او بیا یې مشرانو جرګې ته ولېږه. مشرانو جرګې د (تخلص) په زیاتولو د حکومت طرح تایید او ولسي جرګې د (دین) د ستون په زیاتولو سره قانون مشترک کمېسیون ته حواله کړ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

گډ کمېسيون پر اختلافي مسايلو بحث وکړ (ملت) د توطيو، دسيسيو او ابهاماتو قرباني شو.)) پر دې وخت عدلي وزير يوځل بيا وويل: ((کليمه افغان در ديتابېس است)) ما ورته وويل: ((نه شته، رييس صاحب نه په ډېټابېس کې شته نه د تذکرې پر لومړي مخ.))

ولسمشر ما ته مخ راواړوه: ((دا کار خو موږ کاوه، څه ضرورت و مظاهرو ته، دومره غالمغال او ټلوېزيوني بحثونو ته!)) ما ورته وويل: ((رييس صيب اجازه راکړه، يو دوه درې معترضې جملې ووايم!)) هغه وويل: ((ووايه! ما وويل: ((يو نيم کال د مخه مې احوال درولېږه چې ماته وخت راکړه د هويت د تذکرو په باب درسره گورم، دا حساسه مسئله ده، يو شمېر کړۍ شته چې غواړي ملي هويت ته زيان ورسوي، ما ته چا وخت رانه کړ، تا وويل چې هېواد مل صاحب سره تماس ونيسه، ما هغه ته وخت پر وخت خپل نظريات ورکړي، کېدی شي هغه تا سره شريک کړي وي، خو د يو نيم کال په بهير کې موږ پردې بريالي نه شو چې تاسو وگورو، کله چې ما استعفی ورکړه، دنده مې پرېښوده او تاسو سره مې ملاقات درلود، بيا مې يادونه وکړه چې که چېرې د ولسي جرگې انتخابات عادلانه شوي وای نو نن به په ولسي جرگه کې افغان ضد عناصرو د ملي هويت پر ضد کارتونه نه پورته کول، د افغان له کليمې سره به يې حساسيت نه ښود، تا وويل چې دا څو محدود کسان دي، هغه ده بايې لوله، تاسې سره دا تصور و چې اکثرو د (ملت) کليمه تاييد او تصويب کړه، خو نتيجه دا وه چې هرڅه د ملت ضد عناصرو په گټه پای ته ورسېدل.

کله چې له حکومته اشتباه وشوه يا مامورينو درغلي وکړه، افغان او اسلام يې حذف کړل، ولسي جرگې هم اسلام او افغان ذکر نه کړل، مشرانو جرگه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم له اسلام او افغانه لاس پر سر شوه، نو خبره نوره خلاصه وه ، يوازې خبره توشېح ته پاتې وه، دا خو د ولس د مظاهرو برکت و چې ولسي جرگه او مشرانو جرگه يې خپلو نيمگړتياو ته متوجه کړې، په نتيجه کې اسلام بېرته ځاى پر ځاى شو، نو چې نه دې حکومت عرض اوري، نه مشرانو، نه ولسي جرگه او نه هم کوم بل ارگان، له مظاهرې او هغه هم له اصولي مظاهرې پرته بله کومه لاره پاتې ده؟)) ولسمشر وويل: ((ما خو توشيح نه کړ دا دى پر مېز راته پروت دى)) قانون يې ښکاره کړ، ما وويل: ((رييس صيب دا د همغو مظاهرو برکت دى چې تاسو دا قانون توشيح نه کړ، موږ نه يوازې دا غواړو چې دا قانون بايد توشيح نه شي، بلکې غواړو چې په دې کې تعديل راشي، که تاسو يې توشيح هم نه کړئ، هغه خپله پر قانون بدلېږي، موږ خو ډېره هڅه وکړه چې د دې قانون د توشيح د معياد تر پوره کېدو دمخه تاسو سره وگورو، خو چا زموږ غوښتنو ته غوږ ونه نيوه، که موږ مظاهرې نه واى کړې، نو دا خبره هم له حکومته او هم له شورا څخه تېره وه (اسلام) او (افغان) دواړه قرباني شوي وو)) ولسمشر بيا وويل:((نه تاسې نور حساس کړل)) ما وويل: ((ولې حساس شي؟ موږ خو اسلاميت او افغانيت غوښتى، د دې په مقابل کې ولې ځينې اشخاص حساس شي؟ بيا چې حساس شي، شي دې نو.)) نو پر دې وخت ډاکټر سپنتا وويل: ((حساسيت طرف مقابل را هم بايد در نظر گيرم)) هغو کسانو ته يې اشاره وه چې ويل يې (افغان نيستم) او بل د لوى اکثريت حساسيت ته چې ټول افغانيت او اسلاميت غواړي، ما وويل: په سلو کې (۹۹) افغانان افغانيت او اسلاميت غواړي يو کم شمېر اشخاص او کړۍ چې له افغانيت او اسلاميت سره دښمني لري، د هغوى خبرو ته اوس ترجيح ورکول کېږي او (۹۹) په سلو کې خلک له نظره لوېږي؟ د دې لوى

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثریت حساسیت ته پام نه کېږي خو د محدودو اشخاصو حساسیت ته پاملرنه کېږي.

بله خبره دا ده چې اوس د هویت په تذکرو کې د افغان کلیمې پر نه لیکلو ټینګار او پر لیکلو یې بې تفاوتی، له (ملت) او (دین) سره د مخالفت په مانا ده او بله وروستی خبره دا کوم چې که (دین) او (ملت) یا (اسلام) او (افغان) په تذکره کې ذکر شي، د دې تاوان څه دی؟ تذکره پرې سېزل کېږي؟ مصارف پرې زیاتېږي؟ د چا پر اوږو بار پرېوځي که څنګه؟ ګټه یې ډېره ده که زیان؟)) ولسمشر بیا وویل: ((نه ګټه یې ډېره ده)) ما وویل: ((چې ګټه یې ډېره ده نو ویې لیکه، فرمان ورکړه)) ده وویل: ((جوړوم یې خو تاسو مونږ خپل کار ته پرېږدئ))

تر دې وروسته جمهور رییس د نتیجې او جمع بندی په توګه وویل: ((ورونو مونږ دلته شورا هم لرو، د هغوی نظر ته به هم ګورو، ښه پوره بحث وشو اکثریت په دې نظر دي چې په قانون کې باید تعدیل راشي)) (ډاکټر مدبر) ته یې غږ کړ د قانون د توشیح وخت تېر شوی که پاتې؟ ډاکټر مدبر او نصرالله ستانکزي ورته وویل: ((پنځلس ورځې یې پوره شوي، تېره سه شنبه یې وخت پوره شو، هغه اوس د قانون ښه خپله کړې. دې وخت کې ولسمشر وویل: ((خیر نو حل لاره د قانون تعدیل دی؟)) نصرالله ستانکزي ورته وویل: ((هو د حل لاره یې همدا ده)) بیا ولسمشر وویل: ((ښه ده په دې به غور وکړو)) ما بیا وویل: ((رییس صیب مونږ ته دې مشخص ونه ویل څه وخت به دا کار تر سره شي؟ بیا خبره مبهمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاتې شوه، هسې نه چې د تېر په شان بیا پاتې شي؟ موږ غواړو وخت رافکس کړې چې موږ ملت ته ډاډ ورکړو)) ده بیا وویل: ((درجوړوو یې نور نو ستاسو کار نه دی دا د حکومت کار دی، موږ خپل کار ته پرېږدئ، کوو یې خو تاسې به ټلوېزیوني بحثونه او مظاهرې نه کوئ)) ما بیا وویل: ((رییس صیب موږ به ټلوېزیوني بحثونه او مظاهرې نه کوو خو تاسو به موږ ته د دې کار د عملي کولو تضمین راکوئ او وخت به راته ټاکئ چې تر دغه وخته دا مشکل حلېږي؟)) ده بیا وویل: ((بس کوو یې په دې ورځو کې به یې

خلاص کړو، نور ډېرو بحثونو او جنجالونو ته حاجت نه شته ، حکومت خپل کار ته پرېږدئ!)).

په همدې خبرو پسې جلسه ختمه شوه ولسمشر بلې خونې ته د بل ملاقات لپاره لاړ.

په دې جلسه کې لوی څارنوال محمد اسحق الکو هم ناست و، زموږ خبرو ته یې د تایید سر خوځاوه، خو خپله یې څه ونه ویل. (کریم خرم) او (ډاکټر صادق مدبر) هم خبرې ونه کړې. د اساسي قانون پر تطبیق د څار کمېسیون مشر (گل رحمن قاضي) چې د دې غونډې بل برخوال و او لازمه وه چې خبرې یې کړې وې، تر اخره غلی و، هېڅ خبره یې ونه کړه.

تر ملاقات وروسته ما ته ډاکټر صیب صادق مدبر وویل: ((کلیمه افغان در دیتابېس وجود ندارد)) هغه د قانون هغې مصوبې ته لاس ونیو چې ده سره وه او ملي شورا ورته رالېږلې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دومره جزياتو له يادونې او د غونډې د (مينوټ) له ليکلو څخه مې هدف دا و چې د ملي او عقيده يي هويت مسئله يوه ډېره حساسه مسئله ده، زه اوس هم د ولسمشر پر ژمنې سل په سلو کې باوري نه يم، موږ له جمهور رييس سره ژمنه وکړه چې د دې قانون تر تعديل پورې به نه ټلوېزيوني بحثونه کوو او نه مظاهرې، خو که چيرې په يو معين وخت کې د ملت دا قانوني غوښتنې ونه منل شوې، نو بيا خو مجبور يو، هم به لاريون کوو هم به ټلوېزيوني بحثونه او هم به ټولې هغه قانوني لارې کاروو چې د دې برحقې داعيې لپاره په کار دي.

ددې تفصيلي ليکنې بل هدف او پيغام دا دی چې راتلونکي پښت ته دا په ډاګه کړو چې تاسو چا د هويت له بحرانه ژغورلي ياست او چا درته د هويت پر ضد توطيې جوړې کړې دي؟ له هغو اسلامپالو او هېواد پالو افغانانو څخه هم ډېره مننه کوم چې د تېرو څو مياشتو په بهير کې يې په ډېره ميړانه، د خپل ملي او اسلامي هويت د ملاتړ لپاره ميدان ته راودانګل.

دا ليکنه به په دې خاطر خپره کړم چې څو ورځې چوپ پاتې کېدل د ولسمشر د ژمنې عملي کېدو ته د انتظار لپاره دي، نه کوم حق السکوت دی، نه کوم ډار، نه کومه وېره، نه کوم احتياط او نه هم د کوم نامشروع امتياز خبره په کې مطرح ده چې ځانساتو او ورځچارو ته د ((ناوړه تبسم)) پلمه په لاس ورنه شي.

که د يو محدود او ټاکلي وخت په بهير کې د ملت دا مشروع غوښتنې ونه منل شوې؛ ولسمشر د يوه تقنيني فرمان په نتيجه کې د (اسلام) او (افغان) د تثبيت لپاره د (دين) او (ملت) ستونونه د هويت د تذکرې پر لومړي مخ ونه ليکل، نو بيا به د رسنيو او نورو ټولو تبليغاتي امکاناتو او د خپل ولس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي او شعوري بنسټونو له لارې خپل نظريات له ولس سره شريکوو، دا جريان به هم ټول د انځوريزو، چاپي او اورېدنيو رسنيو پر مخ ځرګند وو، د ولس په مشوره به د مظاهرو په ګډون ټولې هغه لارې چارې کاروو چې قانون راته اجازه او حق راکوي. وما علينا الاالبلاغ

يادښت: کله چې مو ولسمشر سره دا جلسه وکړه، تر هغه وروسته مو ګام پرګام او وخت پر وخت په تذکرو کې د افغانيت او اسلاميت موضوع تعقيبوله، د ولسمشرۍ ماڼۍ له خوا په تېره بيا د چارو د ادارې له خوا وخت پر وخت احوال او ډاډ راکول کېده چې دا کار ضرور خلاصوو، تاسو اندېښنه مه کوئ، جمهور رييس حامدکرزي همدا ځوابونه رالېږل چې لوز مې درسره کړی دا کار خلاصوم مظاهرې به نه کوئ، په همدې همدې کې يې راباندې مياشتې تېرې کړې او زموږه اوسېله يې هم ډېره راتنګه کړه، څومره چې به موږ ټينګار کاوه، د ده ژمنې به لاپسې تازه کېدلې، خو هېڅکله يې بيا موږ ته د دې وخت رانه کړ چې له ده سره په مستقيم ډول وګورو او خپلې کړې ژمنې ورته مخې ته کېږدو، ترپايه همدا موضوع د غوښتنو او ژمنو ترمنځ ناحله پاتې شوه.ان تر دې چې د نوي ولسمشر لپاره د ولسمشرۍ د ټاکنو وخت رانږدې شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کرزي د واکمنۍ تر پایه نورې هڅې

د حامد کرزي په واکمنۍ کې له ګڼو مظاهرو او همدارنګه له هغه سره تر ځانګړې او وروستۍ تفصیلي کتنې وروسته بیا هم د ملي داعیې غوښتونکي په ارامه کېنناستل، هر وخت یې له بېلابېلو لارو د جمهور رییس له دفتر سره اړیکي نیول، خو هغوی به متواترې ژمنې کولې چې مظاهرې مه کوئ، کارونه خلاصېږي او موږ خپله ژمنه عملي کوو. په دې بهیر کې مو د سترې محکمې، د اساسي قانون پر تطبیق د څار کمېسیون او همدارنګه نورو اړوند ادارو ته بېلابېل مکتوبونه هم ورولېږل او د هویت په تذکره کې مو د اساسي قانون له محتوا سره سم د افغانیت او اسلامیت د لیکلو غوښتنه وکړه، خو یادو ارګانونو هم په دې برخه کې کوم قانوني ګام پورته نه کړ، د دې ترڅنګ مو په دې اړه د ټلوېزیون او نورو ډله ییزه رسنیو له لارې ګڼ شمېر اعلامیې هم خپرې کړې، خو خپله جمهور رییس حامدکرزي یوازې ژمنې کولې او وخت یې تېراوه. ځینو مشاورینو یې کېدی شي دا هم ورته ویلي وو چې له دې مسلې څخه ستونزې پیداکېږي، تاسو خو (یو ملي شخصیت!) یاست، دې جنجال کې ځان مه اخته کوه، بل حکومت ته یې پرېږده، کېدی شي دا ډول مشورې هم په کې خپل اغېز ولري، خو خپله دی هم په حکومت کې د یو شمېر جنګسالارانو او اقلیتونو د حقوقو د یو شمېر مدعیانو د خوشالۍ لپاره د قانون پر سر معاملې ته حاضر و. ان خبره دېته ورسېده چې د جمهوري ریاست انتخاباتو ته ډېر کم وخت پاتې شو، نوماندان هم مشخص شول. د افغانستان ملي تحریک د اشرف غني له نوماندۍ څخه مشروط ملاتړ وکړ، (۲۱) ماده ییزه غوښتنې مو مطرح کړې له هغې جملې څخه په یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماده کې د ملي هویت په اړه یادونه شوې وه. په دې پروتوکول کې راغلي وو چې که چېرې اوسنی جمهور رییس (حامد کرزی) د خپل حاکمیت تر پایه د هویت په تذکرو کې له قانون سره سم د افغانیت او اسلامیت ذکر ونه کړي، نو که چېرې تاسو د جمهوري ریاست مقام ته بریالی شوئ، په لومړي گام کې به په دې برخه کې اقدام کوئ! او له اساسي قانون سره سم به د هویت په تذکرو کې د (اسلام) او (افغان) کلیمې لیکئ! هغه د دې مادې د تطبیق ژمنه وکړه او ان دا یې هم وویل چې دا ماده د یو شرط په توگه د بحث وړ ځکه نه ده چې زه خپله افغان یم او دا خپل مسوولیت گڼم. اشرف غني په ټاکنو کې بریالی شو. دا چې نور بیا څه وشول دا به په نورو لیکنو کې ولولئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جمهور رييس

محمد اشرف غني څخه غوښتنه

دا ليکنه يا غوښتنه د (۲۰۱۴م) کال د نومبر پر (۱۷)مه نېټه چې د (۱۳۹۳ل) کال د لړم مياشتې له (۲٦) مې نېټې سره سمون خوري، ليکل شوې ده. دا مهال ډاکټر اشرف غني نوی واکمنۍ ته رسېدلی و.

مخکې تر دې چې دی د تذکرو قانون توشيح کړي دا غوښتنليک هغه ته لېږل شوی و.

له هغې ورځې چې د تابعيت د تذکرې د وېش مسله رامنځته شوې، نو له همغې ورځې يو شمېر پرديپالو کړيو هڅه کړې چې د هويت په تذکرو کې د دين او ملت ارزښتونه له منځه يوسي، دوی په ملي شورا کې د يو شمېر کړيو او په حکومت کې د يو شمېر اشخاصو په واسطه د هويت له تذکرو څخه د (اسلام) او (افغان) کليمې وايستلې، خو په زرگونو افغانانو د ملي شورا او هم د سترې محکمې پر وړاندې مظاهرې

وکړې، په پای کې ملي شورا د هويت په تذکره کې د (دين) کليمه وليکله چې د هر مسلمان افغان لپاره به ددين په مقابل کې د (اسلام) کليمه ليکل کېږي، خو د (ملت) کليمه چې په مقابل کې به يې د هر افغان لپاره د (افغان) کليمه ليکل کېږي، په تذکره کې را نه وړه او په دې ډول يې د يوه واحد افغان ملت د هويت د تثبيت مخه ونيوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر هغه وروسته ګڼ شمېر افغانانو د سترې محکمې له رييس سره وکتل، هغه وويل د شورا دا پرېکړه ، چې ځوک له خپل ملي هويت څخه بې برخې کړي، ناقانونه ده. خو ويې ويل چې په دې برخه کې د محکمې حکم د يوه قانوني بهير ايجاب کوي. بيا ګڼو افغانانو له ولسمشر حامد کرزي سره وکتل، هغه د سترې محکمې رييس، لوی څارنوال، د اساسي قانون پر تطبيق د څار کمېسيون مشر، د امنيت شورا سلاکار، د علماوو شورا رييس، خپل حقوقي سلاکاران، د عدليې وزير او د نورو اړوندو ادارو مسولين راوغوښتل، په دې غونډه کې پرېکړه وشوه چې ولسمشر دې د يوه ځانګړي تقنيني فرمان له لارې د ملي شورا تېروتنه اصلاح کړي او حکم دې وکړي چې د تذکرې پر کارت د (دين) او (ملت) ستونونه دواړه وليکل شي، د دين په مقابل کې دې د هر مسلمان افغان ته (اسلام) او د (ملت) په مقابل کې دې د هېواد هر اوسېدونکي ته (افغان) وليکل شي. جمهور رييس دا ژمنه وکړه چې داکار به زه کوم، خو په خواشينی سره چې تر پايه يې خپله ژمنه عملي نه کړه او د ملي شورا ناقانونه پرېکړه هماغه شان ناقانونه پاتې شوه.

اوس چې يو ځل بيا د تذکرو د وېش او چاپ خبره مطرح کېږي، ټولو افغانانو سره دا تشويش دی چې هر افغان ته به (بې افغانه) تذکره ورکول کېږي او د ملي شورا ناقانونه پرېکړه به عملي کېږي؟ او که نه هر افغان ته به د هغه له هويت سره سم د (افغان) کليمې په ليکلو سره تذکرې ورکول کېږي اود اساسي قانون حکم به عملي کېږي؟

موږ ستاسو څخه په ډېر درنښت هيله کوو، چې د ملي شورا ناقانونه مصوبه بايد توشېح نه شي، جمهور رييس بايد د يوه تقنيني فرمان له لارې لومړی د هويت په تذکره کې د(افغان) کليمې پر ليکلو سره سمون او اصلاح راوړي او بيا د تذکرو د چاپ او وېش حکم صادر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اصلاح لنډه لاره د تقنيني فرمان صادرول دي او اوږده لاره يې شورا ته د بېرته مستردېدو حکم دی. خو موږ هيله لرو چې ديوه فرمان په ترڅ کې دې دا تېروتنه اصلاح شي، له هغې پرته د بې هويته تذکرو وېش افغان ولس سره يو لوی خيانت ګڼو، داسې لوی خيانت چې د هېواد په تاريخ کې له بل هېڅ خيانت سره د پرتلنې وړ نه دی. يو ځل بيا ټينګار کوو چې د ملي هويت تذکره دې د ملي هويت په کليمې (افغان) مزينه او بيا دې چاپ او توزيع شي.

په درناوي

افغان مدني او فرهنګي ټولنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملي هویت لپاره مبارزه دوام لري

د ژوندون تلوېزیون خبریال په خپل یو راپور کې لیکي: د (۲۰۱۴م) کال د نومبر پر (۳۰)مه نېټه د افغانستان ملي تحریک مشر استاد پوهنوال محمد اسمعیل یون د افغان ملت گوند له پخواني مشر ښاغلي ډاکټر انوارالحق احدي سره وکتل. ښاغلي احدي استاد یون ته د حج فریضې د

ادا کولو په مناسبت یوه ځانگړې مېلمستیا کړې وه. په دې مېلمستیا او کتنه کې دواړو د هېواد د روانو حالاتو، اوسنیو خطرونو، راتلونکو احتمالي خطرونو او د هغوی د مخنیوي پر لارو چارو خبرې وکړې. استاد یون ډاکټر انوارالحق احدي ته په دې کتنه کې وویل: چې ټاکل شوې ده نن شپه د(قوس نهمه) ډاکټر اشرف غني احمدزی د نفوسو د احوال ثبت قانون توشېح کړي او دې کار سره به د (افغان) کلیمه د هویت له تذکرو ووځي او هم به د افغانیت ستر ارزښت او داعیې ته سخت زیان واړوي، ډاکټر احدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل: که څه هم اوس موږ له ډاکټر اشرف غني سره مستقیم تماس نه لرو، خو کوښښ کوم چې له هرې ممکنې لارې ډاکټر اشرف غني ته پیغام ورسوم، چې دا قانون تر هغه وخته توشیح نه کړي چې یوه معقوله حل لاره ورته نه وي پیدا شوې. په دې کتنه کې ډاکټر انوارالحق احدي د مطرحو افغان شخصیتونو او ملي خوځښتونو د راټولولو پر یوې طرحې هم خبرې وکړې.

د یکشنبې ماسخوتن ډاکټر اشرف غني د نفوسو د احوالو د ثبت قانون له خپلې قانوني نیمګړتیا سره سره توشیح کړ. د دوشنبې پر ماښام د دې ناقانونه قانون پر وړاندې استاد پوهنوال محمد اسمعیل یون خپل غبرګون وښود چې د ګڼو هېوادوالو ملاتړ یې راخپل کړ.

د قوس پر (یوولسمه) نېټه د سه شنبې پر ورځ استاد پوهنوال محمد اسمعیل یون له پخواني ولسمشر حامد کرزي سره وکتل، په دې کتنه کې په هېواد کې د ملي وحدت پر ټینګښت بحث وشو او د هېواد اوسني حالات او د پردیو مداخلې وڅېړل شوې. پخواني ولسمشر حامد کرزي د ډاکټر اشرف غني له خوا د نفوسو د احوالو ثبت قانون پر توشیح خواشیني څرګنده کړه. استاد محمد اسمعیل یون ورته وویل: موږ خو تاسو ته هم ډېر عذرونه وکړل او ډېرې جرګې مو درولېږلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دې قانون کې تعدیل راوړه، خو تاسو تعدیل رانه وړ. موږ او ټول ملت له تاسو څخه هم په دې برخه کې ډېرې ګیلې لرو او ډېر درڅخه خفه یو. حامد کرزي وویل: ما خو معطل کړ، امضا خو مې نه کړ، ده به هم نه امضا کاوه. استاد یون وویل: تاسو او اوسني ولسمشر دواړو په کې خپله خپله برخه لرله، خو نتیجه هغه څه شوه چې دا دی اوس یې ګورو او راتلونکی نسل به یې هم بد عواقب وګوري .

د ژوندون خبریال زیاتوي:

استاد یون ته هره ورځ په سلګونو افغان مشران او ځوانان راځي او په دې باب ورسره ګوري، استاد یون غواړي د خپل ولس له مطرحو شخصیتونو او ملي خوځښتونو څخه تر سلا مشورې وروسته د ملي هویت د ځلونې او د هویت په تذکرو کې د افغان کلیمې د ځایونې لپاره ټولې هڅې منسجمې کړي او بیا په دې برخه کې غوڅ اقدام وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا هم افغانیت او ملي هویت

د (۱۳۹۳ل) کال د لېندۍ پر (۹)مه نېټه ډاکتر غني په پښتو سترګو او له چا سره له مشورې پرته د نفوسو د احوالو ثبت قانون توشیح کړ. دې کار یو ځل بیا اساسي قانون تر پښو لاندې کړ. موږ چې تر دې دمه پورې د ملي هویت داعیه په منظم ډول تعقیب کړې وه، دې کار راباندې سخت تاثیر وکړ. یوه ورځ وروسته ما د غني د دې اقدام پر وړاندې خپل قانوني غبرګون وښود چې دلته یې د هغې وینا د لیکلي متن یوه برخه رانقلوم:

د کایناتو د هغه ستر رب په نامه چې د زرې زرې حساب او کتاب ورسره

دی، نه له چا پیدا دی او نه ترې څوک پیدا دي، خو لکه څنګه چې یې دا ټول موجودات پیدا کړي، د سترګو په رپ کې یې فناه کولای هم شي، له امیر څخه فقیر، له فقیر څخه امیر، له غریب څخه غني او له غني څخه غریب جوړولای شي، هغه چې د غرور پر نیلي سپور وي او د پاچاهۍ نشې یې د عقل وزرونه تړلي وي، خو دی د دې توان لري چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په يوه گردښت يې پرېباسي له برمه
نه يې غشی نه لېندۍ وي نه يې سپار

گرانو هېوادوالو! زه نن نه د کومې ډلې، نه د کوم گوند، نه د کوم تنظيم، نه د کوم ولايت، نه د کوم سمت، نه د کوم رسنيز مرکز او نه هم د کوم زور او کومو زرو له ادرسه او نه هم د کوم چا په استازۍ تاسې ته مخاطب يم، زه يو عادي افغان يم او پر دې وياړم چې د خپل عمر په نږدې (۴۷) کلن بهير کې:

نه مې د چا مال خوړلی او نه مې څوک وژلي دي
نه مې چاته ورک شه يا گم شو کله ويلي دي
خو وخت د اعتراف دی گناه خپله درته وايمه
نه يمه منکر په مظلومانو مې ژړلي دي

گرانو او خوږو افغانانو! له هغې ورځې چې د پخواني شوروي اتحاد لښکرو زموږ پر هېواد يرغل وکړ، نو له همغې ورځې راهيسې هېڅ افغان ښه ورځ نه ده ليدلې، د روسانو په يرغل کې نه يوازې زموږ هېواد ته درانه زيانونه ورسېدل، بلکې ستر معنوي او کلتوري زيانونه يې هم واړول. د کلتوري او ملي زيانونو په لړ کې زموږ ملي هويت ته هم سخت زيان ورسول شو. روسانو او د هغو کورنيو تاليځتو د ملي هويت او واحد افغان ملت لپاره نوي، متضاد او بېلابېل تعريفونه وړاندې کړل، خو هغه هېوادپال افغانان چې د روسانو پر غرضونو او مرضونو پوهېدل، پر خپل وخت يې د روس پلوه ډلو د شومو حرکتونو پر وړاندې مبارزه وکړه، کله چې شوروي لښکرې ماتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې، نو بيا يې ځای د پارس او پنجاب نويو راټوکېدلو قوتونو او عربي شېخانو ونيو او روس غچ اخيستونکي ورسره يو ځل بيا ملګري شول او بيا هم زموږ پر ملي هويت او ملي وحدت له څو خواوو يرغلونه پيل شول. د دې مثلث او مربع لمبې لا سړې شوې نه وې چې د طالبانو د ترخه نظام او نړيوالو اړيکي د اور ليکې ته ورسېدل او يو ځل بيا هېوادوال د اور پر تبۍ کېنول شول، د بن په کنفرانس کې يوې محدودې سيمې، يوې ولسوالۍ او يوه روس پلوه او ايران پلوه متعصب ګروپ ته سياسي واک وسپارل شو، د ولسواکۍ انګازې او اوازې هرې خواته خپرې شوې، خو په نظام کې د واکمنو جنګسالارانو پر خلاف چا د نيوکې چغه نه شوه پورته کولای، يو تن د ولس په اصلي رايو نږدې درې ځله ولسمشر شو، خو (ولس) شاته پاتې شو او (مشر) د ارګ د دېوالونو دننه د جنګسالارانو په ډول ډول ناقانونه معاملو پوره ديارلس کاله تېر کړل، هر ملتپال او هېوادپال شخص چې په دې بهير کې د عدالت چغه پورته کوله او په نظام کې د واکمن فساد او سيکتاريزم پر وړاندې به ودرېده، هغه به په بېلابېلو فاشيستي او نشنيلستي تورونو تورنېده او د فعاليت ساحه به يې محدودېدله. په (۱۳) کلونو کې د پخواني پارس او اوسني ايران، فاشيستي مکروب دومره د دولت په رګونو کې ننوت چې نږدې هر رګ يې د ايران د هيلو تمثيل کاوه، له هرې خوا پر افغاني هويت بلوسې رواني وې، د پنجاب فاشيستي کړيو چې لا له نيمې پېړۍ راهيسې يې له افغاني هويت او ملي وحدت سره اساسي کينه لرله، د ايران له خاينو کړيو سره هماهنګ عمل ته راودانګل. ايرانپالې رسنۍ په حکومت کې دومره فعالې وې چې معاش او مادي امتيازات يې له نړيوالې ټولنې په تېره بيا له غربي نړۍ څخه ترلاسه کول، خو فکر، انګېزه او عقيده يې د ايران د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخوندانو پالـله. د هېواد اکثریت چې د طالبانو د افراط قرباني شوی و، په قصدي ډول حاشيې ته راکاږل شو او په هېواد کې د ځمکنۍ بشپړتیا او د ملي هویت د حفاظت لپاره د وراثت خلا رامنځته شوه، له دې خلا څخه ایرانپالو او پنجابپالو کړیو په سرعت سره ګټه پورته کړه او د یادو شویو کړیو د نفوذ لپاره یې پراخه زمینه برابره کړه، پر ملي ترمینالوژۍ او نومونو د ایران د پارس ژبنی یرغل پیل شو او په زره بین یې هره هغه کلیمه یا لغت څارل چې له کلونو کلونو دلته دود وو او د افغانیت رنګ یې لاره، نو اتومات به یې ورته ایرانی لغت د متبادل په توګه غوره کړ او ایرانپالو رسنیو به یې پر تبلیغ لاس پورې کړ. په تېرو دیارلسو کلونو کې تر (۵) زیات ټلوېزیوني چینلونه او تر (۲۰) زیاتې چاپي رسنۍ په مستقیم ډول د ایران له خوا وچلېدل او لا هم چلېږي، د دغسې یو حالت په مقابل کې چې هر مسلمان او هېوادپال افغان سر پورته کړی، نو هغه ته د سر تر وېښتانو زیات دښمنان راټوکول شوي دي.

زه د هغو افغانانو له جملې څخه یم چې له تېرو (۳۰) کلونو او په تېره بیا د تېرو (۱۳) کلونو په بهیر کې د روس، ایران او پاکستان دې شیطاني مثلث ته ښه په ځېر سره متوجه وم او څه چې مې له واکه شوي، هغه مې د هېواد د ملي ګټو او ملي هویت د خوندیتابه لپاره کارولي دي.

کله کله داسې هم شوي چې زموږ د ملي، اسلامي او انساني مبارزې پر وړاندې موږ ته خپل خلک لمسول شوي، تطمیع شوي، سپکې او سپورې یې راته ویلي، په سلو نومونو یې یاد کړي یو، خو موږ خپله اوسېله او زغم له لاسه نه دي ورکړي.

له هغې ورځې چې په افغانستان کې د هویت د تذکرو یا الکترونیکي تذکرو د جوړښت او وېش خبره مطرح شوې ، نو له همغې ورځې ایران او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایرانپالې کړی په دې هڅه کې دي چې هم د هویت د تذکرو په بڼه او ژبه کې تغیر راوړي او هم یې محتوا کې، د دوی د شومو هڅو پر وړاندې له همغه پیله ما او موږ هم خپلې ملتپالې هڅې پیل کړي، هره دروازه، هر ور مو ټکولی، د هر ملتپال، هېوادپال چارواکي، زورواکي، کمواکي، کورواکي، ډېرواکي، مفکر او نا مفکر زنې او لاسونه مو نیولي، عذرونه مو ورته کړي چې د خدای لپاره لږ متوجه شئ، د ملت پر هویت یو سېلاب راروان دی. پخواني ولسمشر حامد کرزي ته شپږ میاشتې منتظر شوم چې د هویت د تذکرو په باب ورته خپل نظر ووایم، سره له دې چې د ده د دفتر په لس متری کې مې دفتر و، خو وخت یې را نه کړ، بیا مې ورته لیک ولیکه، ویل یې هېڅکله به داسې نه کېږي چې هویت ته زیان ورسېږي، خو اخر یې هغه څه وکړل چې هیله ترې نه کېده، د نفوسو د احوالو ثبت قانون په داسې یوه بڼه ملي شورا ته لاړ چې د وزیرانو شورا او عدلیې وزارت ترمنځ هم په متنونو کې توپیر و! وزیرانو شورا یو متن تصویب کړی و او عدلیې وزارت بل څه لېږلي و، ملي شورا کې ایرانپالي او پردیپالي گروپونه له بېلابېلو لارو، چل، فریب، مهارت، توطیې، تطمیع او دولتي زور څخه په گټې اخیستنې د (دین) او (ملت) د دواړو کلیمو په مخنیوي کې بریالي شول، دې خبرې نو هغه وخت زور واخیست چې په شمال کې یو میلیاردر زورواکي چارواکي پښې ودربولې چې د هویت په تذکرو کې دې د (افغان) پر ځای د هر چا (قومیت) ولیکل شي، نو په کابل کې د سمبولیک ولسمشر زړه هم سست شو. کله چې په ولسي جرگه کې یو شمېر ماهرو پردیپالو منافقینو په چل او فرېب د ملي شورا اکثریت هېواد پال، خو کم کفایته او بې کفایته وکیلان غافلگیر کړل، د هویت له تذکرې یې د (دین) او (ملت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړه ارزښتونه حذف کړل او د یوې (بې دینه) او (بې ملته) تذکرې د وړاندې کولو هڅه یې وکړه، نو یو زیات شمېر هېوادپالو او ملتپالو، اسلامپالو افغانانو د هغوی پر وړاندې لاریون وکړ. کله چې ایرانپالو کړیو د ولس د غبرگون زور ولید، نو بیا یې ژوندون ټلوېزیون ته پلمې جوړې کړې او په دې کړی کې ټولې ایرانپالې او پنجابپالې کړی سره راټاله شوې، خو د لوی خدای (ج) په فضل او د خپل ولس په ملاتړ ژوندون لکه څنگه چې ازاد و، هماغسې ازاد پاتې شو، سترې محکمې لاریونوالو سره ژمنه وکړه چې کله هم حکومت دا قانون سترې محکمې ته محول کړي، نو د هېوادوالو دې قانوني غوښتنو ته به قانوني جامه ور واغوندي. کله چې ملي شورا د هېوادوالو غبرگون ولید، نو په خپل گډ کمېسیون کې یې پرېکړه وکړه چې د (دین) ستون دې ولیکل شي او په مقابل کې دې ټولو ته (اسلام) ولیکل شي خو پر (ملت) یانې (افغان) یې بیا خاورې واړولې. موږ بیا سترې محکمې ته لاړو، قاضي القضات وویل چې ستاسو داعیه قانوني ده، خو ولسمشر باید موږ ته دا قانون راولېږي چې له اساسي قانون سره یې تطابق وڅېړو، ټولې هڅې مو وکارولې چې ولسمشر کرزي سره باید وگورو، خو هغه، هغه مهال موږ ته وخت راکړ چې ولسمشر ته د دې قانون د مصوبې د وررسېدو پنځه لسمه ورځ وه، دا چې پر دې ورځ څه تېر شول او څوک په دې مجلس کې شامل وو، دا مې ټولو هېوادوالو ته واضح کړي دي.

کله چې له پخواني ولسمشر څخه نهیلي شو او هغه ورځ تر بلې دا مسئله ټالوله، نو بیا مو تاسو ته مراجعه وکړه، هغه وخت تاسو یو نوماند وئ او زموږ له خوا د تاسو د ملاتړ لپاره یو اساسي شرط همدا و چې د هویت په تذکره کې به ضرور د افغان او اسلام کلیمې لیکل کېږي، تاسو ژمنه وکړه چې تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کامیابۍ وروسته به حتمي دا کار کوئ، خو په خواشینۍ سره باید ووایو چې نه تاسو خپله ژمنه عملي کړه او نه هم پخواني ولسمشر، تاسو د خپلې ژمنې خلاف کار ترسره کړ، راساً مو په پټو سترګو همغه قانون توشیح کړ چې د حامد کرزي له وخته معلق پاتې و، اوس درته په ډاګه وایو چې ستاسو له خوا دا هڅه د اساسي قانون خلاف عمل دی او د ملي ګټو ضد کړنه، موږ به تر هغه وخته خپلو مبارزو ته دوام ورکوو چې تر څو مو خپل عقیده یي او ملي هویت خوندي کړی نه وي. د دې لپاره چې تاسو د ملت له عام نفرت سره مخامخ نه شئ، نو په ډېر ټینګار درڅخه غوښتنه کوو چې خپله دا ناقانونه پرېکړه بېرته واخله او د اساسي قانون له روحیې سره سم د هویت په تذکرو کې د افغان او اسلام کلیمو لیکلو ته لاره اواره کړه. قانون تعدیل او ملي شورا ته یې واستوه، له دې پرته به د ملت له سخت غبرګون سره مخامخ شې.

د اساسي قانون د تطبیق او د ملي او اسلامي هویت د ځلا په هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملي هویت لپاره متواتره مبارزه

د ژوندون راډیو ټلوېزیون خبریالانو چې گام پر گام یې د ملي هویت موضوع له پیله تر دې دمه څارلې، په خپل وروستي راپور کې وایي:

د (۲۰۱۴م) کال د ډسمبر پر (۸)مه نېټه چې د (۱۳۹۳ل) کال د لیندۍ له (۱۷) نېټې سره سمون خوري، د هویت په تذکرې کې د ملت د ستون د لیکلو د ملي داعیې د تطبیق لپاره هلې ځلې روانې دي. گڼ شمېر مدني ټولنې او مطرح ملي شخصیتونه ټولې قانوني لارې گوري چې جمهور رییس اشرف غني احمدزي ته یې وړاندې کړي چې د هغه په لاس د نفوسو د احوالو د ثبت ناقانونه توشیح شوی قانون بېرته لغوه کړي او تر سمون وروسته یې توشیح او نافذ کړي.

تر هغې وروسته چې ولسمشر اشرف غني د نفوسو د احوالو د ثبت قانون د افغان له کلیمې پرته توشیح کړ، گڼ شمېر غبرگونونه یې راوپارول

گڼ شمېر افغانان گواښ کوي، که د هویت په تذکرو کې د افغان نوم ذکر نه شي، تذکره نه اخلي او ولسمشر به له ننگونو سره مخ کړي.

د نفوسو د احوالو ثبت قانون چې د افغان له کلیمې پرته د جمهور رییس له خوا توشیح شو، له گڼو پوښتنو او غبرگونونو سره مخ دی.

د هویت په تذکرې کې د ملت د ستون د لیکلو د ملي داعیې د تطبیق لپاره هلې ځلې روانې دي.

په دې لړ کې د افغانستان ملي تحریک مشر استاد پوهنوال محمد اسمعیل یون د یکشنبې شپه ناوخته د ملي امنیت شورا سلاکار محمد حنیف اتمر سره چې دا مهال په بهر کې دی، تلیفوني خبرې وکړې او ورڅخه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وغوښتل، ولسمشر اشرف غني ته دا پیغام ورسوي چې افغان ولس له خپل هویته محروم نه کړي او که نه د ملت له سختو غبرګونونو سره به مخ شي. محمد حنیف اتمر له استاد محمد اسمعیل یون څخه وغوښتل چې څلور ورځې ماته وخت راکړئ، کله چې له سفر څخه راستون شوم، نو ولسمشر ته به د ملت پیغام ورسوم. استاد محمد اسمعیل یون د یکشنبې پر ورځ سهار

لس بجې د سترې محکمې له سرپرست ښاغلي (عبدالرشید راشد) سره وکتل، استاد یون د سترې محکمې له سرپرست څخه وغوښتل چې د نفوسو د احوالو ثبت قانون چې د ملي شورا له خوا تصویب شوی او ولسمشر اشرف غني احمدزي توشیح کړی د اساسي قانون د څلورمې مادې له پنځمې فقرې سره په تضاد او ټکر کې دی. په دې فقره کې راغلي چې د هېواد پر هر وګړي د (افغان) کلیمه اطلاقېږي. خو

ملي شورا د ملت د هویت دا حق حذف کړی دی. ستره محکمه باید له اساسي قانون سره د دې قانون مطابقت وڅېړي او ملت ته د خپل هویت حق بېرته ور په برخه کړي. د سترې محکمې سرپرست ښاغلي راشد استاد یون ته وویل، چې دی به د یوې اوونۍ په بهیر کې له ولسمشر سره وګوري او د ملت اندېښنه به ورسره شریکه کړي او نتیجه به بېرته مدني ټولنو او ولس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شريکه کړي. د سترې محکمې سرپرست ژمنه وکړه چې که حکومت سترې محکمې ته دا قانون محول کړي، نو د سترې محکمې عالي شورا به يې په ډېر دقت سره وڅېړي او نتيجه به يې ولس ته بيان کړي.

له بلې خوا د ګڼ شمېر مدني، فرهنګي ټولنو او قومي شوراګانو استازو، يو شمېر تېرو سرپرستو وزيرانو او د اجراييه رييس لومړي مرستيال انجنير محمدخان سره هم په دې اړه کتلي او د ملت ژوره اندېښنه يې هغوی سره شريکه کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جمهور رییس غني سره ځانګړې کتنه

کله چې د (۱۳۹۳ل) کال د لېندۍ پر (۹)مه نېټه جمهور رییس غني په ناقانونه ډول د نفوسو د احوالو ثبت قانون توشیح کړ، نو له هغې ورځې سره سم بېلابېلو مدني او ملي ټولنو وپتېیله چې له قانوني لارو د دې پرېکړې پر خلاف خپل غبرګون وښیي، په دې بهیر کې لوی لاریونونه او نورې قانوني لارې هم شاملې وې. کله چې جمهور رییس غني د ملي حرکتونو له فعالیتونو او پلانونو خبر شو، نو د همدې کال د جدي په میاشت کې یې د دې حرکتونو استازو ته د ملاقات بلنه ورکړه. په دې ډله کې زه یون، ډاکټر خوشال روهي، ډاکټر فیض محمد ځلاند، سید خالد سادات، ډاکټر کمال سادات، خیال محمد حسیني او یو شمېر نور دوستان شامل وو. جمهور رییس غني چې کله هم زموږ دلایل واورېدل، نو ژمنه یې وکړه چې ما ته دوه میاشتې وخت راکړئ، د همدې ژمنیو رخصتیو (سلواغې) میاشت کې د نفوسو د احوالو ثبت قانون کې تعدیل راوړم او بیا به یې یا شورا ته ولېږم او یا به هم فرمان ورکړم. ما ته لږ وخت راکړئ چې د سترې محکمې له غړو سره مشوره وکړم، د هغوی تر مشورې وروسته به دا مشکل حل کړم، جمهور رییس وویل، کله چې مې په قانون کې تعدیل راوړ، نو بیا به تاسو هم د تذکرو د وېش په لړۍ کې مرسته کوئ، موږ ورسره هم خپله ژمنه وکړه. د دې ترڅنګ جمهور رییس دا ژمنه هم وکړه چې د تذکرو د وېش په اداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې پراخ مالي فساد موجود دی، زه غواړم دا اداره مستقله کړم، فساد په کې ختم کړم او بيا د تذکرو د وېش بهير پيل کړم.

موږ په خوښۍ له جمهور رييس څخه رارخصت شو، خو ژمنې لکه څنګه چې يې يادونه شوې ده، عملي نه شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هويت په تذکرو کې
يو نسبي مثبت پرمختګ

ولسمشر اشرف غني نن دوشنبه د (۱۳۹۴ل) کال د چنګاښ پر (۱۵) نېټه ژمنه وکړه چې په الکترونيکي تذکرو کې به د ملي هويت د تثبيت لپاره له اساسي قانون سره سم د ملت ستون ليکي او ټولو ته به د (افغان) کليمه اطلاق کېږي. ولسمشر دا پرېکړه نن په ولسمشرۍ ماڼۍ کې د برېښنايي تذکرو د وېش اړوند له (۳۲) کسيز هئيت سره په غونډه کې وکړه. ولسمشر د عدليې او کورنيو چارو وزراتونو ته لارښوونه وکړه چې په دې اړه د يو تقنيني فرمان متن برابر کړي. ولسمشر غني وويل چې دی به د ملي شورا د نږدې راتلونکې رخصتۍ پر مهال د يوه تقنيني فرمان په ترخ کې دا موضوع حل کړي او هر افغان به په برېښنايي تذکرو کې له افغان هويته برخمن شي.

هيله ده ولسمشر غني پر خپلې کړې ژمنې وفا وکړي او ډېر ژر د اساسي قانون له حکم سره سم په برېښنايي تذکرو کې د افغان هويت د تثبيت لپاره ګام پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ځل بیا د ملي هویت ننګه او ملاتړ

(د افغانستان ملي تحریک اعلامیه)

د (۲۰۱۵م) کال د (اګست) میاشتې (۵)مه نېټه.

ټولو هېوادوالو ته څرګنده ده چې له نږدې درېو کلونو راهیسې د ملي هویت د تذکرو پر سر د ملتپالو افغانانو او ملت ضد (پټو او ښکاره) عناصرو ترمنځ مبارزه روانه ده. د دې مبارزې لړۍ له تېر سست او ایتلافي حکومت څخه اوسني دوه سري، اوه سري او ایتلافي حکومت ته راورسېده. تېر حکومت هم ملتپالو، اسلامپالو او هېوادپالو افغانانو سره ژمنې او قسمونه وکړل، خو هېڅکله یې هم خپلې ژمنې عملي نه کړې.

اوسني حکومت او په تېره بیا دولت مشر یې (ډاکتر اشرف غني) هم تر ټاکنو دمخه د ژمنو په تعقیب د تېر کال په څلورمه ربع کې د یو زیات شمېر کلتوري ټولنو، مدني او ملي خوځښتونو د استازو په ګډه غونډه کې ډېره ټینګه ژمنه وکړه او سوګند یې یاد کړ چې د یاد کال د دلوې او حوت په میاشت کې به د هویت په تذکرو کې د ملي هویت حق پرځای کړي او د (افغان) کلیمه به د هر افغان لپاره ذکر کړي، له هغه وخته نږدې (۸) میاشتې تېرې شوې، خو ولسمشر د نن او سبا په پلمه خبره وغځوله. له دوو میاشتو راهیسې د دې بهیر ټولو اړوندو ارګانونو د ملي هویت حق د اعادې لپاره ټولې قانوني لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چارې برابرې کړې، جمهور رييس ته يې د يو تقنيني فرمان متن برابر کړ او د ده له ژمنې سره سم يې ټول کارونه ورته بشپړ کړل، خو جمهور رييس يې د نن او سبا په طمع له لاسليک څخه ډډه کوي. د همدې اوونۍ په بهير کې د اجراييه رييس ډاکتر عبدالله عبدالله تر مشرۍ لاندې په وزيرانو شورا کې يو وزير هم په تذکرو کې د ملي هويت موضوع ياده نه کړه. داسې لکه چې د کوم بل هېواد د وزيرانو شورا جلسه وي او هېڅ افغان په کې ګډون ونه لري. دوی د ملي شورا همغه پخوانۍ کرغېړنه مصوبه تاييد کړه او د (افغان) کليمې ليکل يې بيا، په اصطلاح د کابينې غونډې ته چې د دولت مشر اشرف غني په حضور کې جوړېږي، محول کړه.

د ډاکتر اشرف غني تېرو ژمنو او د اوسني ګډوله حکومت نورو اجرااتو ته په کتو سره د دې وېره او خطر شته چې ډاکتر غني به يو ځل بيا هم خپلې تېرې ژمنې هېرې کړي او د ملت ضد، ايرانپالو او پاکستان پالو عناصرو د خوشالۍ په خاطر به د تېر په څېر يو ځل بيا د هغوی په ګټه ګام پورته کړي او د ملي شورا او په اصطلاح وزيرانو شورا تېره پرېکړه به تاييد کړي.

د افغانستان ملي تحريک د يوه ملي، فرهنګي، هېوادپال، ملتپال او اسلامپال خوځښت په توګه چې تر دې دمه يې تر هرڅا زياته د ملي هويت او په تېره بيا د هويت په تذکره کې د (اسلام) او (افغان) کليمو د ليکلو داعيه پاللې، يو ځل بيا هېوادوالو ته په ډاګه اعلانوي چې د ملي تحريک ټول غړي په خپل ټول توان سره د دې برحقې داعيې د بريا لپاره د خپلې مبارزې تداوم ته تيار دي او د دې ترڅنګ له نورو ټولو هېوادپالو او ملتپالو افغانانو څخه هم هيله کوي چې دوی هم بايد د خپل هويت د خونديتابه لپاره يوې لويې مبارزې ته تيار اوسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ټولو مدني، کلتوري ټولنو، قومي شوراګانو او ملي خوځښتونو څخه غواړو چې د ملي هویت د ننګې او ملاتړ لپاره یوه پراخه ګډه کمېټه جوړه کړي.

د افغانستان ملي تحریک له ولسمشر ډاکتر اشرف غني څخه جدي او بیا هم په ډېر تینګار غوښتنه کوي چې له اساسي قانون سره سم باید د هویت په تذکره کې د (افغان) کلیمې د لیکلو لپاره قانوني اقدام وکړي او تر دې زیات پر اساسي قانون او زموږ پر ملي هویت ملنډې ونه وهي. ملي هویت د ده او د کوم بل ښاغلي ډالۍ نه ده چې ملت ته یې ورکوي، بلکې د هغه ساتنه او پالنه د ده قانوني دنده ده، دا ښاغلی چې د هویت په تذکره کې (افغان) کلیمه نه شي لیکلی، نو افغان خاوره به څنګه له پردیو یرغلګرو وژغوري، که چېرې دولت مشر غني او د ده د دولت نورو دولتي مشرانو او حکومت مشرانو د ملت دا قانوني حق تېر، هېر او تر پښو لاندې کړ، نو په څرګنده ورته وایو چې د ملت له داسې غبرګون سره به مخ شي چې دوی یې په خوب کې هم تصور نه وي کړی. بیا به نو د ټولو ناوړه احتمالي پېښو مسوولیت د دې ګډوله حکومت د ملت ضد عناصرو پر غاړه وي، د تاریخي شرم، ننګ او پېغور په رنګ به هم رنګ وي.

د افغان ملي هویت د ځلا

او د افغان ضد عناصرو د بربادۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریک دارالانشا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا هم اسلاميت او افغانيت او د هويت تذکره

(له اجراييه رييس ډاکتر عبدالله عبدالله سره د کتنې جزيات)

د (۲۰۱۵م) کال د اگست پر (۱۰)مه نېټه مو له اجراييه رييس ښاغلي ډاکتر عبدالله عبدالله سره وکتل او د هويت په تذکره کې مو د (دين) يانې اسلام او (ملت) يانې افغان د ستونونو پر زياتولو ټينگار وکړ، د دې کتنې جزيات مې پر همغه ورځ وليکل او خپاره مې کړل، دا دی د کتنې ټول جزيات کټ مټ دلته رانقلوم:

له هغې ورځې چې د هويت د تذکرو پر سر ستونزې راولاړې شوي، له همغه وخته بيا تر دې دمه پورې موږ ټول جزيات، که هغه مظاهرې وې، که له پارلمان سره جلسې او جنجالونه او يا هم له سترې محکمې، پخواني او اوسني ولسمشرانو سره جلا جلا کتنې او يا هم د بېلابېلو ملتپالو او هېوادپالو افغانانو ترمنځ په دې اړه خپل منځي جلسې، نو د دې ټولو جزياتو څرنگوالی مو پر خپل وخت له خپل ولس سره شريک کړی دی. په دې ورځو کې د ډاکتر عبدالله عبدالله تر مشرۍ لاندې وزيرانو شورا پرېکړه وکړه چې برېښنايي تذکرې دې د اسد پر (۲۸)مه نېټه ووېشل شي. دې کار يو ځل بيا د بېلابېلو ملتپالو او هېوادپالو کړيو ترمنځ اندېښنې راولاړې کړې. اندېښنې د تذکرو د وېش د نېټې په باب نه وې، بلکې په دې اړه وې چې ملي هويت (افغان) په کې نه دی ليکل شوی؟ ټولو ته څرگنده ده چې وزيرانو شورا د ملي شورا د همغې نيمگړې مصوبې د تحقق لپاره پرېکړه کړې چې په هغه کې د ملت ستون يا (افغان هويت) حذف شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې اندېښنې د لرې کولو لپاره موږ ډېره هڅه وکړه چې له ولسمشر ډاکتر اشرف غني سره وګورو، خو لکه څنګه چې هغه له پخوا څخه، ان په حساسو هېوادنیو مسلو کې هم د وخت د نشتوالي پر نري رنځ اخته دی، بیا هم موږ ته له هغه سره د هغه د څو درجنو کم کفایته مشاورینو له شتوالي سره سره په دې حساسه مسله کې د کتنې زمینه برابره نه شوه. نو مجبور شو د غني د پنځوس سلیز حکومت له بل مشر ښاغلي (ډاکتر عبدالله عبدالله) سره وګورو. سره له دې چې له ډاکتر عبدالله عبدالله سره زموږ د پخواني ذهني واټن او تضاد له امله زموږ کتنه اسانه خبره نه وه، خو د افغانیت او اسلامیت د داعیې د اعادې لپاره موږ د هر ډول ذهني او رواني فشار زغملو ته تیار یو، نو ځکه مو د الکترونیکي تذکرو د وېش او چاپ د دوو تنو مسوولینو ښاغلي (همایون محتاط) او ښاغلي (میرویس علیزي) په واسطه له ډاکتر صیب عبدالله عبدالله سره د دې اندېښنې د روښانتیا په باب لیدنه وکړه. دا کتنه د (۱۳۹۴ل) کال د اسد پر (۱۹)مه نېټه، د دوشنبې پر ورځ د ماسپښین شل کم څلور بجې په سپېدار ماڼۍ کې تر سره شوه. په کتنه کې په خپله ښاغلي ډاکتر عبدالله عبدالله، ښاغلي همایون محتاط، ښاغلي میرویس علیزي، ښاغلي ډاکتر فیض محمد ځلاند، ما (یون) او د اجراییه ریاست یو منشي ښاغلي (فریدون خوځون) ګډون درلود.

د غونډې په پیل کې ښاغلي عبدالله عبدالله زما (یون) د مور بي بي د مړینې له کبله ماته د دعا لاسونه پورته کړل. بیا ما ورته د غونډې برخوال که څه هم ده خپله ټول پېژندل، په ډېر لنډیز سره وروپېژندل.

ورپسې ما د هویت په تذکره کې له پیله راپېښې شوې ستونزې یوه په بله پسې بیان کړې. په ملي شورا کې په دې برخه کې شوې درغلي، غبن او

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمگړی تصویب او همدارنګه په دې باب د ولس مظاهرې او غبرګونونه، پخواني او اوسني ولسمشر سره کتنې او د هغوی تعهدونه مې ټول یو په بل پسې تشریح کړل.

اوسني وخت کې مې ورته یو ځل بیا د اساسي قانون د څلورمې مادې د پنځمې فقرې له مخې چې پر هر وګړي د افغان کلیمه اطلاقېږي، د دې ستونزې قانوني حل تشریح کړ، بیا مې ورته د افغانیت د ذکر اړتیا تشریح کړه

او دا مې هم ورته واضح کړه چې که دا ستونزه حل نه شي، نو حکومت ته به غټې مشکلات پیدا شي، حکومت هم په نازک حالت کې دی، که مظاهرې او ستونزې راولاړې شي، نو طبیعي خبره ده چې اوسني نازک حکومت ته غټې چېلنجونه راولاړولای شي. موږ هم نه غواړو چې حکومت ته پر اوسنیو ستونزو نورې ستونزې، چې حکومت یې بیا د کنترول وس هم ونه لري، راولاړې شي. اوس ستاسو څخه زموږ هیله ده، مخکې تر دې چې د اسد پر اته ویشتمه نېټه د تذکرو وېش پیل شي، ښه ده چې ولسمشر ته ووایې د ملت د ستون د زیاتونې یا د افغان کلیمې د لیکنې په ګډون نور ضروري مسایل د یوه تقنیني فرمان له لارې په تذکره کې ځای او بیا د تذکرې وېش پیل شي. موږ هم د تذکرې وېش غواړو او هم د ملت د ستون لیکل. خو د افغان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کليمې تر ليکنې دمخه د تذکرو له هر ډول وېش سره څکه مخالف يو، چې دلته زموږ ملي هويت تر پوښتنې لاندې راځي.

زما تر دې او نورو توضيحاتو وروسته ډاکټر صيب عبدالله خبرې پيل کړې، هغه وويل: ((اول زه خپل نظر درته وايم، زه په اصولو کې په تذکره کې له افغان کليمې سره ايډيالوژيک مشکل نه لرم، په دې شکل چې اوس ده راشي او که افغان په کې وليکل شي، هم مخالفت يې نه کوم، اوس خبره داده چې دا مسله داسې يو حد ته رسېدلې چې هر طرف ته په کې يو ډول ستونزه ده، نو که د يوې خوا غوښتنې په پام کې نيول کېږي دا هم يو مشکل دی، زما خپل نظر خو دا دی چې اوس تذکرې وويشل شي ښه به وي، زموږ يو زيات شمېر مشکلات د همدې تذکرو له امله دي، تذکره زموږ هويت دی، څومره چې ژر کېږي، بايد توزيع يې پيل شي او که اوس ونه وېشل شي نو بيا ټول عمر دا مسله پاتې ده، نه نړيوال مرسته کوي او نه نور امکانات شته، اوس د وزيرانو شورا پرېکړه کړې، بايد دا پرېکړه عملي شي، نن زه خبر شوم چې جمهور رييس په مطبوعاتي کنفرانس کې ويلي چې د تذکرو اداره په دې برخه کې تخنيکي مشکل لري او امادگي نه لري.)) دا مهال د تذکرو د وېش مشر (محتاط) صيب وويل: ((ما امادگی داريم و هيچ نوع مشکل تخنيکی نداريم)) ډاکټر صيب عبدالله وويل: ((زه فکر کوم هېڅ ډول تخنيکي مشکل نه شته خو که بل مشکل وي جمهور رييس يې بايد واضح کړي، خو زه د اسد پر (۲۸)مه دا واضح کوم چې تخنيکي مشکل نه شته.)) دا مهال ما بيا وويل چې: ((موږ د تذکرو د وېش له بهير سره مخالف نه يو، خو په دې شرط چې افغان کليمه په کې وليکل شي او که دا کليمه په کې راغله نو موږ او په مجموع کې ټول ملت بيا هر ډول مرستې او همکارۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته تیار یو. له تاسو څخه اوس غوښتنه کوو چې دا مشکل له ولسمشر سره حل و فصل کړئ، موږ خپله اوس هغه ته لاسرسی نه لرو او وخت هم ډېر کم پاتې، هسې نه چې له ملي هویت پرته تذکرې پیل شي بیا به غټ مشکل پیدا شي.))

دا مهال ډاکټر صیب ځلاند وویل: ((ډاکټر صیب له تاسو څخه مو هیله ده چې تاسو په دې برخه کې جدي اقدامات وکړئ، له افغان پرته تذکره به ستاسو حکومت ته ډېرې سختې ستونزې راولاړې کړي، ډېری خلک به سړکونو ته راووځي، په لسګونو زره خلک به مظاهرې وکړي او بیا به یې دا حکومت د کنترول ظرفیت هم نه لري او کېدی شي د حکومت د زوال سبب شي...)) ډاکټر صیب عبدالله عبدالله وویل: ((تاسو چې جمهور رییس سره کتلي وو هغه درته په دې برخه کې څه وویل؟)) ما وویل: ((د تېر ۱۳۹۳ل کال د جدي په میاشت کې موږ سره ولسمشر ژمنه وکړه چې د ملي شورا د ژمنیو رخصتیو پر مهال به د یو تقنیني فرمان له لارې دا مشکل حل کړم او افغان کلیمه به په تذکره کې درج کړو، ډاکټر صیب اشرف غني دا هم وویل چې زه به له ډاکټر صیب عبدالله عبدالله سره په دې برخه کې مشوره وکړم.)) ډاکټر صیب عبدالله وویل: ((ما سره خو یې په دې باب څه نه دي ویلي، خو ستاسو نوم یې راته واخیست چې (یون) سره په دې باب غږېږم)) بیا ډاکټر صیب ځلاند وویل: ((جمهور رییس موږ ته تاسو د پلمې په توګه یادوي، ګنې زه خو یې منم خو دوی (تاسو) یې مخالفت کوئ او وایي چې د افغان کلیمه دې په کې نه راځي.))

دې خبرې سره ډاکټر عبدالله ټینګ غبرګون وښود، ویې ویل: ((نه نه هېڅ پوښتنه نه پیدا کېږي، هېڅوک زما پر افغانیت باندې شک نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای، زه همدې وطن کې پیدا شوی یم، ما دې وطن کې ټول عمر تېر کړی، ما جهاد کړی، د جهاد د تقدس په خاطر مې جهاد کړی، څوک حق نه لري چې پر ما باندې دا تور پورې کړي، البته ځینې خلک شته چې بېلابېل نظرونه لري، زه نه وایم چې د چا نظر سم دی او د چا نه دی، خو نظرونه دلته بېلابېل دي.))

ما وویل: ((ډاکټر صیب! نظرونه به بېلابېل وي خو مهمه خبره دا ده چې قانون څه وایي، زه بیا وایم چې د اساسي قانون د څلورمې مادې پنځمه فقره حکم کوي چې د افغانستان پر هر وګړي د افغان کلیمه اطلاقېږي او تذکره موږ هر وګړي ته ورکوو، نو بیا په دې کې سوال څه دی، چې موږ چاته ووایو افغان یې او که نه؟))

ډاکټر صیب عبدالله عبدالله وویل: ((پورته یې لیکلي دي، چې د افغانستان اسلامي جمهوریت د تابعیت تذکره، دې کې ټول افاده شول، اسلام هم راغی او افغانستان هم، بل تعبیر ترې نه شي کېدی، غیر له افغانه، خو که څوک بیا بېلابېل تعبیرونه ترې کوي، هغوی کولای شي، کېدی شي ځینې خلک ځانته هېڅ افغان ونه وایي، خو دا کېدی شي ډېر محدود کسان وي.))

ما وویل: ((ډاکټر صیب یو ځل بیا وایمه چې د افغانستان اسلامي جمهوریت د دولت نوم دی، چې زموږ د دولت یو ډول څرګندوي، لکه یو وخت کې د افغانستان جمهوریت و، بیا د افغانستان دموکراتیک جمهوریت، بیا د افغانستان اسلامي دولت، بیا د افغانستان اسلامي امارت او اوس د افغانستان جمهوري دولت دی، دا نوم خو وخت پر وخت بدلېږي، خو ملت مو افغان دی او هغه نه بدلېږي، موږ باید د مملکت (country) او ملت

(c) ketabton.com: The Digital Library

(Nation) ترمنځ فرق وکړو. (افغانستان) له (افغانه) جوړ شوی، کله چې افغان نه منل کېږي، نو افغانستان خو بیا اتومات نه منل کېږي او تاسو خو ښه پوهېږئ چې له پورته عنوان څخه د هویت په برخه کې نوره ناوړه ګټه هم پورته کېږي.)) دا مهال ډاکټر عبدالله وویل: ((هو رښتیا ځینې کسان بیا وایي، موږ افغانستاني یو، دا نو بیا د هغوی تعبیر دی، چې دا ډېر کم کسان دي او افغانستاني بیا د افغان مانا نه لري.)) ډاکټر ځلاند وویل: ((دا خو هغه کسان دي چې افغان نه مني هغه ډېر کم دي او د ګوتو په شمار دي، موږ د هغو په خاطر د افغان کلیمې له لیکلو تېر شو چې هغوی یې نه مني؟ خو چې اکثریت یې مني هغه په پام کې نه نیسو، نو راځئ چې ریفرینډم وکړو چې څوک اکثریت کېږي؟)) ډاکټر صیب عبدالله وویل: ((په یوې کلیمې ریفرینډم سخت کار دی، ملت ته په تاوان دی، ملت سره وېشل کېږي، موږ څخه به نور کارونه پاتې وي، خو اکثریت معلوموونه د پارلمان له لارې هم نسبي اکثریت په یو نه یو ډول معلومېږي)) ډاکټر ځلاند وویل: ((دا چېرته د ملت رښتیني استازي دي؟)) ډاکټر عبدالله وویل: ((هر څنګه چې دي خو د ملت استازولي کوي.)) ما (یون) وویل: ((دې پارلمان خو یو ځل د افغانستان په سفارتونو کې د دوه تابعیته وو د رد موضوع هم په اکثریت سره تصویب کړې وه، د اهله تشیعه وو د شخصیه احوالو قانون یې هم په اکثریت سره تصویب کړی و، نو څنګه ولسمشر بېرته مسترد کړل او ملي شورا پرې بیا له سره غور وکړ. ولسي جرګه یوه ورځ یو وزیر ته د نباوري او بله ورځ همغه وزیر ته د باور رایه ورکوي، په شورا کې دا مسله په غبن سره تېره شوې، په پیل کې مې ورته اشاره وکړه، هېڅوک په شورا کې پیدا نه شول چې ووایي زه افغان نه یم، بله خبره دا که شورا د اساسي قانون خلاف پرېکړه هم وکړي، نو موږ ته به د منلو وړ وي؟ جمهور رییس به له هغه واک څخه څه وخت ګټه پورته کوي چې شورا یو ناقانونه مسوده تصویب کړي او دی یې د یو تقنیني

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمان له مخې اصلاح او يا يې بېرته ورمسترده کړي؟)) دا مهال ډاکټر عبدالله وويل: ((زه پوره باور لرم چې شورا کې به له يو دوه درېو تنو پرته هېڅوک هم ونه وايي چې زه افغان نه يم، ټول وايي چې موږ افغانان يو، خو اوس دا مسله همداسې راغلې ده.)) محتاط وويل ((فعلاً اکثريت شورا به اين نظر است که کليمه افغان ضروری بود، اگر اين موضوع دوباره به شورا محول شود، يقين است که شورا صد در صد موضوع افغانيت را تاييد ميکند، اکثريت شان همرای ما در تماس هستند و خواهان شروع توزيع تذکره الکترونيکی است.)) ډاکټر عبدالله عبدالله وويل: ((حل لارې ووايئ! که چېرې جمهور رييس فرمان ورکړي چې افغان کليمه دې په ډيټابيس کې راشي، مشکل به حل شي؟)) ما وويل: ((نه افغان کليمه بايد د تذکرې پر لومړي مخ راشي، موږ ولې خپل هويت د پردې تر شا پټ کړو، تذکره خو ده د هويت لپاره!))

ميرويس عليزي او محتاط وويل: ((مشکل يو څه حلېږي خو پوره نه.)) دې وخت کې ډاکټر صيب عبدالله وويل: ((که قوم او ملت دواړه د تذکرې پر اول مخ راشي څنگه به شي؟)) محتاط ورته وويل: ((د قوم د ليکلو په حالت کې اروپايي اتحاديه موږ ته فنډ نه راکوي او وايي چې دا د ملگرو ملتو د نړيوال کنوانسيون مخالف کار دی، دې حالت کې د يو چا ژوند ته گواښونه او خطرونه پېښېدی شي.))

ما وويل: ((موږ درې حل لارې وړاندې کوو: لومړی دا چې ټولو ته دې افغان وليکل شي او د قانون حکم هم همدا دی، دويم که څوک پر قوميت ټينگار کوي، نو ملت دې ټولو ته افغان وليکل شي او حتمي دې شي او قوم دې اختياري پرېښودل شي، که د چا زړه و ودې ليکي او که د چا زړه نه و، نه دې ليکي او درېيم حالت دا دی چې دا ښه حالت هېڅکله نه دی او وروستی حالت دی چې ملت دې ټولو ته افغان وليکل شي او که چا ويل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زه افغان نه یم، نو د ملت ستون دې ورته نه لیکل کېږي، نو بیا به وروسته وکتل شي چې له نورو قوانینو سره څه کوي؟ څوک چې له خپل ملته منکرېږي، د هغه نور حالت به څه وي؟)) دې وروستي حالت سره ډاکټر عبدالله عبدالله جدي مخالفت وښود او ویې ویل: ((دا کار ملت پر بېلابېلو برخو ویشي، د یوه تذکره کې به ملت افغان وي د بل کې به نه وي.)) نو ما بیا وویل چې ښه نو زموږ همغه لومړی وړاندیز دی، چې ټولو ته دې افغان ولیکل شي، دې وخت کې یو ځل بیا د افغان کلیمې د لیکلو او نه لیکلو خبره تاوه شوه. ما بیا وویل که ولیکل شي تاوان یې څه دی؟ که ونه لیکل شي نو تاوان خو یې واضح دی، چې ملت له خپل هویت څخه محرومېږي او هېڅکله ورته دا حالت د منلو وړ نه دی.

دې وخت کې علیزي وویل: ((موږ هېڅ تخنیکي مشکل نه لرو، هر وخت یې پیل ته تیار یو)) محتاط وویل: ((موږ یې هم پیل ته تیار یو او هم د ملت ستون لیکلو ته، په دې دواړو برخو کې هېڅ مشکل نه شته، تاسو باید جمهور رییس قانع کړئ چې دا مسله نوره اوږده نه کړي)) محتاط په پای کې زیاته کړه: ((ښه لاره همدا ده چې موږ د کورنیو چارو وزارت له لارې د ملت - افغان کلیمو د زیاتولو وړاندیز کړی، تاسې یې پر ولسمشر ومنئ چې هغه یې د یو تقنیني فرمان په ترڅ کې موږ ته راولېږي، نور نو موږ نه تخنیکي مشکل لرو او نه هم کوم بل مشکل.))

په پای کې زموږ د څو تنو (محتاط، علیزي،ځلاند، یون) وړاندیز دا شو چې د ملت ستون په زیاتولو او د افغان کلیمې د لیکلو لپاره دې له ولسمشر څخه تقنیني فرمان واخیستل شي او ډاکټر صیب عبدالله عبدالله باید د دې فرمان په صدور او د جمهور رییس په قانع کولو کې اصلي هلې ځلې وکړي.

ډاکټر صیب عبدالله په پای کې د نتیجې په توګه وویل: ((ما ستاسو وړاندیزونه واورېدل، اول او دویم وړاندیز مې هم یاداشت کړل، زه به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رییس سره مطرح کړم، خو وعده درسره نه کوم، چې هغه به حتمي دا کار وکړي که ونه کړي، خو زه بیا وایم چې زه له افغان کلیمې سره ایډیالوژیک مخالفت نه لرم، که جمهور رییس یې راوړي او که رایې نه وړي مخالفت یې نه کوم، د تذکرې د وېش پر تاریخ ټینګار کوم، خو ستاسو وړاندیزونه ورته رسوم.)) ما او ځلاند بیا د پای د ټکي په توګه وویل: ((که د افغان کلیمه په کې رانه شي، موږ یې مخالفت کوو او بیا چې هر ډول ستونزه پېښه شوه، مسؤلیت به یې د همغه چا پر غاړه وي چې دا مشکل یې تردې دمه رارسولی دی، بیا مو د مدني او بېلابېلو کلتوري ټولنو او قومي شوراګانو هغه غوښتنلیک هم ډاکټر عبدالله ته ورکړ چې د جمهوري ریاست د مقام په نامه لیکل شوی و او دی یې باید ولسمشر ته ورکړي، دا لیک په جلا ډول لیکل شوی په هغه کې له جمهور رییس څخه غوښتنه شوې وه چې د یوه تقنیني فرمان له لارې د افغان کلیمې پر لیکلو سره د تذکرو د وېش لړۍ پیل کړي.

د یادونې وړ ده چې د دې ناستې مینوټ مې ځکه ولیکه چې د یو تاریخي سند په توګه ولس ته پاتې شي. البته کېدی شي ځینې کلیمې او خبرې مې له یاده وتلې وي، خو د ناستې غټ ټکي همدا وو چې تاسو ته مې یاد کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانيت او اسلاميت د ملاتړ لپاره د لوی لاريون دتدارک او انسجام کمېټې لومړۍ ابلاغيه

د ۲۰۱۵م کال د اګست (۱۴مه) چې د ۱۳۹۴ل کال د اسد له (۲۴)مې نېټې سره سمون خوري.

نن شنبه د اسد(۲۴) نېټه په کابل کې د بېلابېلو هېواد پالو او اسلامپالو سياسي خوځښتونو، مدني بنسټونو، کلتوري ټولنو او قومي شوراګانو استازو يوه ببړنۍ غونډه وکړه او په دې غونډه کې يې د هويت په تذکرو کې د افغانيت او اسلاميت د تثبيت لپاره پر عملي لارو چارو خبرې وکړې .

څرنګه چې له پخوانيو هلو ځلو سره سره دولت د افغانيت د تثبيت لپاره کوم عملي ګام پورته نه کړ او داسې اندېښنه ده چې ښايي د بې هويته تذکرو د وېش لړۍ پيل شي، د غونډې برخوالو په يوه اتفاق پرېکړه وکړه، چې په نږدې راتلونکي کې د دې سترې داعيې لپاره لومړی په کابل او بيا په ټولو ولايتونو کې پر لويو لاريونونو لاس پورې کړي. د غونډې برخوالو چې د هېواد له بېلابېلو قشرونو يې استازيتوب کاوه، ژمنه وکړه چې په خپل ټول قوت سره په مظاهرو کې ګډون کوي او تر هغې پورې به خپلو مظاهرو ته دوام ورکوي، چې د ملي هويت داعيه يې نه وي تثبيت کړي. د غونډې برخوالو د لاريون د انسجام لپاره د تدارک يوه کمېټه وټاکله او پرېکړه يې وکړه، چې سبا به هم خپلمنځي غونډو ته دوام ورکوي او بيا به خپلو ټولو غړو او هېوادوالو ته د مظاهرو دقيق ځای او مهال اعلانوي. ګډونوالو په پای کې پر ټولو هېوادوالو غږ وکړ چې له خپل هويت څخه د دفاع لپاره په ټول توان په مظاهرو کې برخه واخلي او د ولس د دې ملي داعيې د بريا لپاره خپلمنځي انسجام او همکارۍ ته دوام ورکړي.

په درنښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلاميت او افغانيت د ملاتړ لپاره د پراخ لاريون د تدارک او انسجام کمېټې دويمه ابلاغيه

د اسلاميت او افغانيت د ملاتړ لپاره د پراخ لاريون د تدارک او انسجام کمېټې نن يکشنبه د اسد د مياشتې پر (۲۵)مه نېټه د هېواد د بېلابېلو مدني او کلتوري ټولنو، قومي شوراگانو د ولس د انتخابي بنسټونو استازو، سياسي او ملي خوځښتونو او د لاريونوالو له بېلابېلو استازو سره متواترې او پرله پسې غونډې درلودې او پر دولت يې له بېلابېلو خواوو قانوني او مشروع فشار راوړ او د ولس پيغام يې هغوی ته ورساوه.

د همدغه قانوني فشار په نتيجه کې دولت نن يکشنبه ماښام ژمنه وکړه چې د اسد پر(۲۸)مه نېټه به د برېښنايي تذکرو وېش نه پيلوي او د افغان کليمې د ليکلو په گډون به د ولس قانوني غوښتنو ته مثبت ځواب وايي .

د مظاهرې د تدارک کمېټې له بېلابېلو افغاني بنسټونو او د لاريونوالو له استازو سره په گډه پرېکړه وکړه چې حکومت ته تر راتلونکې جمعې ورځې پورې نور هم انتظار وباسي چې خپلې ژمنې عملي کړي. د لاريون د تدارک کمېټه ټولو هېوادوالو ته په ډاگه اعلانوي چې که حکومت تر راتلونکې جمعې ورځې پورې بيا هم خپلې ژمنې د پخوا په څېر عملي نه کړې او د ملت ارادې ته يې غاړه کېنښوده، نو د ملت له پراخ غبرگون، لاريون او نورو احتجاجونو سره به مخ شي. تر هغه وروسته به ټول مسووليت او د پېښو ناوړه عواقب د همدغو حکومتي چارواکو پر غاړه وي. د لاريون د تدارک کمېټه د دې يادونه او مننه لازمي بولي چې که د هېوادوالو پراخ احتجاجونه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساسات او رسنیز پیغامیز بهیر نه وای، نو حکومت د دوی د مشروع غوښتنو د پرځای کولو ژمنه نه کوله، نو دلته په کار دي چې له خپل ټول غیور ملت څخه د افغانیت او اسلامیت د سترې داعیې د ملاتړ لپاره د زړه له تله مننه وشي. د لاریون د تدارک کمېټه څرګندوي چې دوی د ملت د استازو په ګډون له ټولو موثرو بنسټونو او اشخاصو سره د ګډ تفاهم له لارې پر حکومت باندې خپل وروستي فشار ته ادامه ورکوي چې د هویت په

تذکرو کې د افغانیت او اسلامیت د تثبیت لپاره خپلې ژمنې ژر تر ژره عملي کړي. د دې ترڅنګ له خپلو هېوادوالو څخه په ډېر درنښت هیله کوي لکه څنګه چې یې په تېرو څو ورځو کې خپل ملي پیوستون او ملي افکار سره هماهنګ کړل او د یوې لویې مظاهرې لپاره یې خپل تیاری څرګند کړ، دغسې خپل دې هوډ او تکل ته دوام ورکړي، د مظاهرې نور ترتیبات، لوازم او تخنیکي چارې لاپسې همغاړې کړي او د یوې لویې مظاهرې لپاره خپل چمتووالی لاپسې بشپړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مظاهرې د تدارک کمېټه يو ځل بيا خپلو هېوادوالو سره ژمنه کوي چې هر نوی پرمختګ، ستونزه او پيغام به له ولس سره شريکوي. که تر راتلونکې جمعې پورې د ملت د افغانيت ملي داعيه ونه منل شوه، نو تاسو ټولو هېوادوالو ته به ستاسو د استازو او نورو رسنيزو وسايلو لارې د پراخې مظاهرې نېټه، وخت او ځای اعلان شي. يو ځل بيا له خپل غيرتي ملت څخه مننه.

د اسلاميت او افغانيت د سترې داعيې د بريا په هيله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامیت او افغانیت د پراخ لاریون
د تدارک او انسجام کمېټې درېیمه ابلاغیه

د ۱۳۹۴ ل کال د اسد (۳۰) مه نېټه د جمعې مبارکې ورځ درنو هېوادوالو! لکه څنګه چې مو تاسو سره ژمنه کړې وه، د هویت په تذکرو کې به د اسلامیت او افغانیت د تثبیت په خاطر هر نوی پرمختګ له تاسې سره شریکوو او په دې باب مو د اسد پر (۲۵) مه نېټه د یکشنبې پر شپه تاسو سره خپله دویمه ابلاغیه شریکه کړې وه، هغه وخت حکومت ژمنه کړې وه چې د تېرې پنجشنبې پر ورځ به د کابینې په تېره غونډه کې په برېښنایي تذکرو کې د هویت ستونزه حلوي، خو د کابینې په تېره غونډه کې د ډاکتر عبدالله عبدالله د نشتوالي او ځینو نورو ناویلو عواملو او دلایلو له امله د تذکرو د سمون موضوع د یادې غونډې په اجنډا کې شامله نه شوه. تر کابینې وروسته خصوصي تفاهم یا پرېکړه دا وشوه چې په خپله ولسمشر (ډاکتر غني) او اجرائیه رییس (ډاکتر عبدالله) به تر خپلمنځي تفاهم وروسته دا ستونزه اواروي. اوس یو ځل بیا له ارګ څخه داسې ژمنې او لوزونه تر لاسه شوي چې په برېښنایي تذکرو کې به د اساسي قانون د څلورمې مادې له حکم سره سم اسلامیت او افغانیت تسجیلېږي. په ارګ کې یو شمېر چارواکو دا ځل دا ژمنه هم کړې چې تر راتلونکي سه شنبې پورې به دا مشکل د اساسي قانون له محتوا سره سم حلوي او که چېرې دا ستونزه حل نه شوه، بیا به په ګډه خپله وروستۍ پرېکړه کوو اوس د مظاهرې د تدارک کمېسیون یو ځل بیا خپلو هېوادوالو، د مظاهرې پلویانو او غوښتونکو څخه هیله کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د وروستي ځل لپاره يو ځل بيا حکومت او په هغو کې ځينو مصلحو عناصرو ته فرصت ورکړي چې خپلې ژمنې عملي کړي، که دوی بيا هم د تېرو ژمنو په تعقيب خپله ژمنه عملي نه کړه، نو مونږ مظاهره د خپل وروستي قوت او حق په توګه خوندي ساتو.

يو ځل بيا ټولو اسلامپالو او هېوادپالو افغانانو څخه هيله کوو چې د مظاهرې ترتيبات لاپسې غښتلی او منظم کړي، د مظاهرې د تدارک کمېټه له بېلابېلو مدني ټولنو، قومي شوراګانو ملي خوځښتونو او بانفوذه اشخاصو سره له نږدې په تماس کې ده، د مظاهرې ترتيبات هم لاپسې منظموي، که چېرې تر راتلونکې سه شنبې د سنبلې تر (۳) يمې نېټې پورې حکومت دا مشکل حل نه کړ، نو د مظاهرې دقيقه نېټه او موقعيت به ګرانو هېوادوالو ته اعلان شي.

د اسلاميت او افغانيت د بريا او ځلا په هيله

د مظاهرې د تدارک او انسجام کمېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامیت او افغانیت لپاره د پراخ لاریون د تدارک او انسجام د کمېټې

خلورمه ابلاغیه

د (۲۰۱۵م) کال د اګست (۲٦)مه نېټه.

د لوی او ښېونکي خدای(ج) په نامه! درنو او قدرمنو هېوادوالو! لکه څنګه چې مو تاسو سره ژمنه کړې وه، د هویت په تذکرو کې به د اسلامیت او افغانیت د تسجیل په خاطر هر نوی پرمختګ له تاسو سره شریکوو او په دې باب مو د تېرې میاشتې پر (۲۴)مه نېټه د یوې پراخې مظاهرې هوډ او تکل کړی و، هغه وخت په حکومت کې بېلابېلو اشخاصو ژمنه کړې وه چې دا مشکل به د اساسي قانون په رڼا کې حلوي او د اساسي قانون له محتوا سره سم به په برېښنايي تذکرو کې اسلامیت او افغانیت تسجیلوي، خو د ولسمشر په ګډون د دولت ټولو چارواکو په متواتر ډول په دې برخه کې خپلې ژمنې تر پښو لاندې کړې او د افغانیت او اسلامیت له سترې داعیې سره یې داسې چلند وکړ چې ګنې دوی نه افغانان دي او نه هم مسلمانان. دې ډول پردیپالو، بې تفاوتو او له هویته لرې چارواکو ته نور نو د ولس د صبر کاسه ډکه ده. د مظاهرې د تدارک کمېټې هم په تېره موده کې خپلې ټولې سوله ییزې، قانوني، منطقي او اصلاحي لارې چارې ولټولې، خو د دولتي چارواکو د منطق غوږونه او د احساس رګونه دومره کاڼه او مړه وو چې د افغان ولس د غوښ اکثریت هیلې یې نه یوازې دا چې عملي نه کړې، بلکې د ولس د رښتینو بچو د استازو منطق ته یې هېڅ ارزښت ور نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړ او هېڅ غوږ یې پرې ونه ګراوه. اوس د ولس پرمخ ټولې دروازې تړلې دي، یوازینی لاره داده چې د ولس بچیان د خپل ملي او اسلامي هویت د تثبیت لپاره لوی لاریون ته راودانګي. د مظاهرې د تدارک کمېټه مجبوره شوه د خپل ملي او اسلامي هویت د حفاظت لپاره له خپل قانوني حق څخه ګټه پورته او خپل حق د یوې پراخې مظاهرې له لارې مطرح کړي. د

مظاهرې د تدارک کمېټه هېوادوالو ته اعلانوي چې د (۱۳۹۴ل) کال د وږي میاشت یانې راتلونکې سه شنبه د سنبلې (۱۰) مه نېټه د لویې او پراخې مظاهرې ورځ ده، ټول اسلامپال او هېوادپال افغانان دې خبر وي. د مظاهرې د تدارک کمېټه له ټولو هېوادوالو، سیاسي ملي خوځښتونو، فرهنګي او علمي مرکزونو، قومي شوراګانو او رسنیو څخه په ډېر درنښت هیله کوي لکه څنګه چې یې پخوا د مظاهرې لپاره خپله ژمنه او تلوسه، هوډ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

عقیده او تکل په ډاګه کړي وو، له خپلې ملي ولولې او احساس سره سم د خپل اسلامي او ملي هویت د خوندیتابه لپاره په دې پراخ ولسي لاریون کې ګډون وکړي.

د مظاهرې ځای به وروسته تاسو قدرمنو هېوادوالو ته اعلان شي.

د خپل اسلامي او ملي هویت د خوندیتابه، بریا او ځلا په هیله

د لاریون د تدارک او انسجام کمېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تراژيدۍ کې نمانځنه او يادونه

د (۲۰۱۵م) کال د اگست پر (۳۰)مه نېټه چې د (۱۳۹۴ل) کال د وږي مياشتې له (۸)مې نېټې سره سمون خوري، په کابل کې مو د ژوندون ټلوېزيون په انگړ کې له پښتنو او بلوڅو سره د پيوستون ورځ ونمانځله. پر دې سره د پښتنو او بلوڅو سره د تاريخي پيوستون پر ارزښت او ضرورت سربېره مو په گڼ شمېر هېوادنيو مسايلو هم خبرې وکړې. په دې ترڅ کې مو يوه مهمه موضوع د ملي هويت د تذکرو په باب وه، حکومت ته مو په ډاگه کړه چې افغانيت او اسلاميت څخه تېرېدونکي نه يو او دا زموږ سره کرښه ده. دا دی دلته د دې وينا د ځينو مهمو برخو مهم ټکي را اخلم:

بسم الله الرحمن الرحيم

په تراژيدۍ کې نمانځنه او يادونه

تر هرڅه وړاندې ټولو قدرمنو مشرانو، ځوانانو، دولتي چارواکو د لر او بر افغان مخورو شخصيتونو ته درناوی او د زړه له تله سلامونه او احترامونه!

په تېره بيا له مقبوضه افغانستان څخه راغلو قدرمنو مشرانو! اورنگزېب کاسي صيب، امان الله امان، رياض بنگښ صيب، رياض مروت صيب، طارق رحيم صيب، حسينه گل تنها خور، ناياب صيب، ناښاد صيب، قدرمن ورور صادق ژړک، اتمانخېل صيب او نورو دوستانو ته ځانگړي سلامونه!

غواړم په مستقيم ډول اصلي موضوعگانو ته راشم او ستاسو قدرمنو په شتوالي کې څو مهمې مسلې وړاندې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې ورځې يادونه او نمانځنه څه مانا؟: ځينو خلکو ته دا خبره بابيزه، بې تفاوته او کم ارزښته ښکاري چې څوک خپل ملي ارزښتونه پالي، د خپل هېواد تېر او هېر تاريخ ژوندی کوي او اصل ته د کتنې پر ارزښت ټينګار کوي، دوی وايي، والله نو موږ په څه غم کې يو، دوی په څه غم کې دي .دوی ته خپل غم، غم ښکاري او د نورو په غم غمجن نه دي، له سترو انساني ارزښتونو سره د دې ډول اشخاصو ډېره نه لګي.

زړه يې مه بوله تور کاڼی د صحرا دی
په ليدو د زخمي زړه چې زخمي نه شي

د بې تفاوتی، تنګنظری، ډار، پرديپالنې او نورو ناروغيو په دغسې يو ګرداب کې چې هرڅوک سترې هېوادنۍ مبارزې ته وردانګي، نو هغوی به طبعاً له ډېرو ستونزو سره مخامخېږي. په يوه انسان کې د مانا او مفهوم توپير همدغلته څرګندېږي.

ډېر تفاوت شته په انــسان کې د مانـــا په لحاظ
واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي

موږ درې کاله وړاندې د بې تفاوتۍ او بې جرئتۍ همدغه سکوت مات کړ، هم مو په پښتونستان واټ کې د پښتونستان لوحې نصب کړې او هم مو د هېواد د خپلواکۍ د ورځې ترڅنګ له پښتنو او بلوڅو سره د پيوستون ورځ ونمانځله او دا دی د اوږده وهم په ماتولو سره دې لړۍ ته دوام ورکوو. اوس زموږ ملي جرئت او حرکت قوت موندلی، خو دا حرکت لا هم نور قوت او انسجام ته اړتيا لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تراژیدۍ تداوم: نړدې څلوېښت کاله کېږي چې افغان ملت په تېره بیا پښتون ولس په یوه څو اړخیزه تراژیدۍ کې راګیر دی. پښتون په قصدي ډول سیاسي انزوا ته ټېل وهل کېږي، له اقتصادي فقر سره مخامخېږي، د تعلیم له نعمته بې برخې کېږي او له نورې نړۍ سره یې قصداً

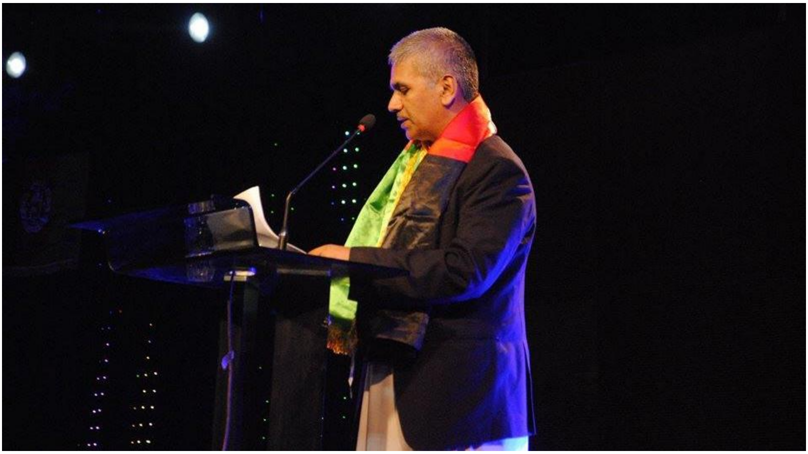

د ټکر زمینه برابرېږي. دا ټول د یوې اوږدې ستراتیژۍ برخه ده، پښتنو سیاستوالو ته په کار دي، د دې اوږدې تراژیدۍ د ستراتیژۍ ژورتیاوو ته پام وکړي او د هرې غمیزې د مخنیوي لپاره خپل خپل پلان ترتیب کړي، د تراژیدۍ په بهیر کې د ملي روحیې پیاوړتیا هغه درملنه ده چې وخت پر وخت یې کارول په کار دي.

اسلامیت او افغانیت: د هویت په تذکرو کې د افغانیت او اسلامیت د تسجیل په خاطر د دې هېواد رښتینو بچیانو له همغه پیله تر دې دمه خپلې مبارزې ته دوام ورکړ، اسلام یې د اسلامیت د مخالفینو د وهم د شمار له خولې راووېست، د هویت په تذکره کې یې تسجیل کړ او د افغانیت لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې خپلې مبارزې ته دوام ورکړ، ډاکتر غني هم د تېر ولسمشر په شان د افغانيت د تسجيل په خاطر ژمنې وکړې، خو تر دې دمه يې هېڅ عملي او قانوني اقدام ونه کړ. اوس دولتمشر هم د دولت له فاسدو کشرانو څخه دومره وېرېږي چې په خپله هويت پاڼه کې ځان ته افغان نه شي ليکلای. د ضعيف او قومي ايمان ترمنځ د بريد کرښه همدلته معلومېږي، چې يو څوک د افغانستان پر لوړ مقام ناست او له افغانيت څخه ننگه او ملاتړ نه شي کولای. نو سړی به نور چا ته وژاړي؟ د ښاغلي غني يو شعار دا و چې هېڅ افغان له بل افغان څخه کمتر نه دی او هېڅ افغان له بل افغانه برتر نه دی. نو اوس چې د افغان کليمه د هويت له تذکرې څخه حذفېږي، دی مجبور دی چې ووايي: ((هېچ چيز از چيز ديگر کده کمتر نيست و هيچ چيز از چيز ديگر کده برتر نيست)).

دولتمشر حق نه لري چې ځان ته افغان ولسمشر ووايي، ځکه هغه ولس چې ولسمشر يې نوم په هويت پاڼه کې نه شي ليکلی، نو دا امتياز هم بايد ورڅخه واخيستل شي. موږ ښاغلي مفکر ته په ډېر سړيتوب سره يادونه کوو چې دې ولس ته په ټيټه سترگه مه گوره، همدا ولس و چې ته يې دومره لوړ کړې چې اوس لاندې هېڅ شی په سترگو نه درځي. موږ هېچاته اجازه نه ورکوو چې ملي هويت مو هم لکه دولتي څوکۍ په معاملو، ځانساتنو، سرټيټيو او غوړه ماليو ووېشي او ملت متفرق کړي.

د ښاغلي دولتمشر ترڅنگ د دې سهامي شرکت بل ونډه وال وزير صاحب ښاغلي نورالحق علومي ته هم وايو چې هويت ستاسو د ښاغلو شخصي مال و متاع نه ده؟ چې موږ يې ستا په شان له بې دريځه اشخاصو څخه غواړو، يو وزير چې د (ملت) او (مملکت) په توپير او تعبير نه پوهېږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

له هغه څخه به د ملت د ملاتړ هیله څنګه وشي؟ دا چې دا ښاغلی وایي دلته پورته لیکل شوي (د افغانستان اسلامي جمهوریت) نور هېڅ شي ته ضرورت نه شته، ښاغلیه ستاسو ضرورتونه او د ملت ضرورتونه توپیر کوي، ستا ضرورت وزارت و چې په ډېرې بدرنګۍ او معاملو ورته ورسېدې، خو هویت د ملت ضرورت دی. که د تذکرې پر لومړي مخ افغان ولیکل شي، نو ستا پر کور به څه اور بل شي؟ پردیپالنه، ملت هېرونه هم یو حد لري، یو ځل پخوا هم یوې ډلې دا ډول تجربه وکړه، خو ملت ته په ډېر زیان تمامه شوه، تاسو چې د همغو تېرو عملونو کفاره ورکړئ او خپل غیور افغان ملت ته د احترام سر ټیټ کړئ، نو ایله به مو د تېرو تېروتنو پېټی یو څه کم شي، نه دا چې د ملت پر زخمونو نورې مالګې ودوړوئ، ستر جنرال، ډګر جنرال، تورن جنرال دا جنرال او هغه جنرال، لوړې رتبې، خو د کار درک نه لګي. زموږ د پوځ تنکي ځوانان، سرتېري او ځوان صاحبمنصبان هره ورځ د دې هېواد لپاره قرباني ورکوي، خو یو شمېر لوړپوړي چارواکو یې د اعاشې، اباطې، روغنیاتو او مهماتو پیسو ته سترګې پټې کړې وي، په ملیاردونو افغانۍ په یوه قرارداد کې غلا کېږي، لوړې رتبې او ټیټ کارونه، د یوه افغان له شان سره نه ښایي. طالبان نه رتبه لري، نه څوکۍ، نه یې هجره معلومه ده، نه دېره او نه هم پوځي پوړۍ او تعلیم لري، خو د همدغو لوړپوړو چارواکو د بې کفایتۍ له امله هره ورځ یوه ولسوالۍ نیسي او زموږ تنکي تنکي پوځیان په کې قرباني کېږي. تاسو ښاغلی لومړی، باغران، دانګام، موسی کلا، نازیان، اچین، ګوشته او نورې سل ولسوالۍ فتح کړئ، بیا تذکره ووېشه، نو د دې ګرمې حلوا له وېش څخه دې موخه څه ده؟ هدف ټولو ته څرګند دی، یوازې او یوازې د هویت ختمول. لعنت دې وي پر هغو چارواکو چې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې له خپلې خاورې او هويت څخه دفاع نه شي کولای، بلکې شرمېږي پرې هم. دوی چې پر هويت شرمېږي زموږ ټول هېوادوال ان کاڼي او بوټي پر دوی شرمېږي.

درنو هېوادوالو! ځينو خلکو سره دا پوښتنه او اندېښنه ده، که چېرې په تذکره کې د افغان کليمه ونه ليکل شي، نو موږ يې نه اخلو! نه ورونو خبره بايد سپينه او واضح وشي. موږ د هويت په تذکره کې د اسلام او افغان دواړو کليمو ليکل غواړو او بيا تذکره اخلو. دا نو بيا د افغانيت او اسلاميت د دښمنانو کار دی چې دا تذکره اخلي که نه يې اخلي، نور نو زموږ د ولس د زغم، اوسېلې او پرله پسې ښه سړيتوب د صبر کاسه ډکه شوې ده.

ښاغلی دويم، درېيم او نورو مفکرينو ته يو ځل بيا يادونه کوو چې ژر تر ژره د هويت د تثبيت مسئله حل کړئ، که نه نو د ولس له داسې غبرګون سره به مخامخ شي چې بيا به د دې سست، پخ، نا متجانس او متضاد حکومت مراندې داسې سره وشلېږي چې هېڅوک به يې د راټولولو جوګه نه وي.

موږ نه غواړو چې حکومت ړنګ شي، موږ غواړو چې هم حکومت پياوړی شي او هم اصلاح شي، خو همدا ځينې چارواکي دي چې د ربښتيني ملي حکومت، ربښتيني پوځ د جوړېدو، غښتلتيا او پياوړتيا مخه يې نيولې ده. هغو ملتپالو افغانانو څخه هم په ټينګه غوښتنه کوو چې ملي احساس لري او د دولت پر لوړو څوکيو کار کوي، دوی څخه هم غواړو چې نور نو له خولې څخه د ډار مشنګ لرې کړي، د افغانيت او اسلاميت د داعيې لپاره راودانګي او دا غيرتي ولس له بې زړو او ډارنو چارواکو څخه وژغوري. دې کار کې مو د دين او دنيا دواړو ګټه نغښتې ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي مناظره: د انتخاباتي کمپاین پرمهال دواړو او په ټوله کې ټولو نوماندانو بېلابېلې مناظرې وړاندې کړې. ښاغلي ډاکتر غني، ښاغلي ډاکتر عبدالله ته هره ورځ د یوې لویې مناظرې وړاندیز کاوه او هغه به د جانانه مناظرې وړاندیز. اوس د دې وخت رارسېدلی دی چې د دې مشترک پنځوس سلیز حکومت دواړو مشرانو باندې غږ وکړو چې که د دوی په اوړو کې شګه نه وي، نو د ملي هویت پر سر دې د وضاحت، سلامت او ملامت د معلومولو لپاره یوې پراخې ملي او دیموکراتیکې مناظرې ته حاضر شي، چې حقیقت څرګند شي، که د ملتپالو، هېوادپالو او اسلامپالو افغانانو داعیه په حقه نه وه، نو هغوی به له خپلې داعیې څخه تېر شي او که دوی کوم دلیل او منطق نه درلود، نو بیا دې دوی د ملت غوښتنې ته غاړه کېږدي.

د هېواد د ملي او اسلامي هویت

د ځلا او بریا او له امو څخه تر اباسینه پورې

د لوی او غښتلي افغانستان د جوړېدو په هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامیت او افغانیت په ننگه د لوی لاریون په اړه وروستی پرېکړه

د (۲۰۱۵م) کال د اگست (۳۱)مه، د ۱۳۹۴ل کال د وږي (۹)مه دوشنبه.
گرانو هېوادوالو !د تابعیت په تذکرو یا پېژندپاڼو کې د اسلامیت او افغانیت په ننگه د سه شنبې په ورځ د لوی لاریون لپاره بشپړ تیاری نیول شوی دی، خو د افغانستان د بېلابېلو قومونو د مشرانو یوې درنې او مخورې جرگې د

لاریون د انسجام له کمېټې څخه د شنبې تر ورځې وخت غوښتی چې دا موضوع به له مشرانو سره د خبرو او منځگړتوب له لارې حلوي. له بلې خوا یو شمېر دولتي چارواکو هم ډاډ ورکړی، چې ستونزه د حل کېدو په درشل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ده او يو څو ورځې نور يې د زغم غوښتنه کړې ده. پر دې سربېره له ولايتونو څخه د اسلاميت او افغانيت ملاتړي پرله پسې غوښتنه کوي، چې لاريونونه دې له دوی سره همغږي شي او تر راتلونکې شنبې پورې دې لاريونونه وځنډول شي.

د لاريون د انسجام کمېټې د قومي مشرانو د جرگې غوښتنې، د يو شمېر چارواکو ژمنو او په ولايتونو کې د اسلاميت او افغانيت د ملاتړو وړانديزونو ته د درناوي له مخې پرېکړه وکړه، چې د وروستي ځل لپاره به لاريون تر راتلونکې شنبې (د وږي ۱۴) پورې ځنډوي. که چېرې تر راتلونکې شنبې پورې د ولسمشر د فرمان له لارې موضوع حل نه شي او د تابعيت په تذکرو کې د اسلاميت او افغانيت يادونه ونه منل شي، نو راتلونکې شنبه د سهار پر ۸ بجو به په کابل کې لوی لاريون پيلېږي او بيا به د هېواد گوټ گوټ ته غځېږي او ورسره به لويې لارې تړل کېږي .

څرنگه چې موږ د چارواکو پر نيت او ژمنو ډاډه نه يو، نو له درنو هېوادوالو څخه غوښتنه کوو چې په ټول توان د شنبې ورځې د لاريون لپاره تياری پيل کړي. موږ له خپلو جيدو ديني عالمانو، د جوماتونو له ملا امامانو، قومي مشرانو او شوراگانو، د گذر وکيلانو او د کليو له ملکانو، سياسي گوندونو، مدني بنسټونو، د ځوانانو ټولنو او له ټولو هېوادپالو افغانانو څخه غوښتنه کوو، چې د لوی لاريون لپاره د ولس په خبرولو او چمتو کولو کې زموږ ملا وتړي. موږ ټولو هېوادوالو ته خبرداری ورکوو، چې د نن ورځې غفلت به مو ښايي د ملي هويت په بيه تمام شي. نو راځئ چې د خوشال بابا په څېر د افغان په ننگ توره وتړو او له خپل هويت او ملي ارزښتونو څخه په مېړانه دفاع وکړو. د لاريون وخت ټاکل شوی، خو د ځای په اړه مالومات به راتلونکې پنجشنبه له تاسو سره شريک شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاريون د ښه انسجام لپاره د (دوشنبې) پر ورځ د سنبلې پر (۹)مه نېټه د مازيگر څلور بجې يوه لويه غونډه په پام کې نيول شوې ده. د ټولو سياسي گوندونو، قومي شوراگانو او مدني بنسټونو استازو ته بلنه ورکوو، چې پدې غونډه کې برخه واخلي او د لاريون په غوره انسجام کې له موږ سره مرسته وکړي .

د سنبلې د (۹) نېټې غونډې ځای :له پل محمود خان څخه د شش درک په لوري ښي لاسته لومړۍ کوڅه (د دفاع وزارت ختيز دېوال ته مخامخ)، په کوڅه کې ښي لاسته درېيم کور.

د اړيکو شمېرې: ۰۷۰۰٦۷۰۵۵۲ – ۰۷۷۷۴۰۰۱۱٦

په درنښت

د لاريون د تدارک او انسجام کمېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکتيا او د افغانيت پر ننگه لاريون

د (۱۳۹۴ل) کال د وږي پر (۱۱)مه نېټه چې د (۲۰۱۵م) کال د سپتمبر له (۲) نېټې سره سمون خوري، په پکتيا ولايت کې د افغانيت او اسلاميت په ننگه لاريون وشو.

د پکتيا په مرکز گردېز کې زرگونو کسانو په الکترونيکي تذکرو کې د افغان او اسلام د کليمو د ذکر په ننگه مظاهره وکړه او ويې ويل چې که چېرته يې مرکزي حکومت غږ ته مثبت ځواب ونه وايي، دوی به د دغو تذکرو د وېش مرکزونه له لوړ تهديد سره مخ کړي.

په دې مظاهره کې چې د پکتيا مېشتو قومونو، ولايتي شورا، مدني ټولنو، سياسي نماينده گيو او ځوانانو برخه اخيستي وه، غوښتنه وکړه چې که

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېرته د دوی غړ وانه ورېدل شي له افغان حکومت سره به پرېکوڼ اعلان کړي، د پکتیا ولایتي شورا وکیل عبدالروف خان ځدراڼ وویل:

((موږ د افغان له کلیمې پرته دغه تذکره نه اخلو، ځکه افغانستان زموږ کور او افغان مو نړېوال هویت دی.

په تذکرو کې که د افغان کلیمه ونه لیکل شي، موږ به له دې حکومت سره په عاجل ډول د خپل پرېکوڼ په اړه غور وکړو.

موږ پر افغان ولسمشر او د هغه تر مشرۍ لاندې پر ټوله اداره غږ کوو چې که په دې برخه کې زموږ غوښتنه ونه منل شي، له شته حکومت سره به هر ډول اړیکې غوڅې کړو.))

د مظاهرې ګډونوالو پر دې تاکید کاوه چې مرکزي حکومت دې د دوی حقه غوښتنې ومني او که چېرته یې ونه مني، حکومت ته به ستونزې جوړې کړي.

د پکتیا ولایتي شورا غړي تاج محمد منګل، د قومونو، ولایتي شورا، مدني ټولنو، سیاسي ګوندونو او علماوو شریک لیکلی شپږ ماده ییز پرېکړه لیک ولوست، ده وویل، ((موږ د پکتیا علما، ولایتي شورا، قومونه، مدني ټولنې، سیاسي نماینده ګۍ او ځوانان ټول په شریکه دغه شپږ ماده ییز پرېکړه لیک اعلانوو او غواړو، چې مرکزي حکومت مو غوښتنو ته مثبت ځواب ووایي، که نه زموږ له تونډ غبرګون سره به مخ شي))

په دې پرېکړه لیک کې راغلي وو چې که حکومت یې غوښتنو ته جدي پاملرنه ونه کړي، دوی به د حکومت پر ضد خپلو مظاهرو ته دوام ورکړي او د هرې بدې پایلې پړه به د مرکزي حکومت او افغان ولسمشر پر غاړه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدني فعالانو په دې مظاهره کې د ګډون پرمهال د خپلو شعارونو ورکولو ترڅنګ دا خبره هم وکړه چې دا يې د مظاهرو پيل دی او ولس په دې خبروي چې د خپلو حقونو اخيستو لپاره به لارو ته راوځي، يو تن مدني فعال محمد جهاد احمدزي وويل چې د افغان حکومت کاواکه ستنې به د دوی په لاسونو ونړېږي:

((که چېرته په الکترونيکي تذکرو کې د افغان او اسلام کليمه ذکر نه شي، نو د دې بې بنسټه يا کاواکه حکومت ستنې به د دې خلکو په لاس ونړېږي او د ولسونو له احساساتو سره لوبې به تل د حکومتونو په زيان تمامې شي. په دې پرېکړه شوې، چې که چېرته مو غوښتنې ونه منل شي مظاهرو ته به دوام ورکوو او ان تر کابله به يې وغځوو)).

دې مظاهره چيانو له افغان حکومت څخه غوښتنه کوله، چې د دوی غوښتنې دې ومني، که داسې ونه شي خپلو مظاهرو ته به دوام ورکړي او له پکتيا څخه د مظاهرو لړۍ به تر کابله وغځوي. کوم راپور چې مو ولوست دا په پکتيا کې د ازادۍ راډيو خبريال داود تپاند پر همغه وخت ليکلی و، له ازادۍ راډيو او نورو خبري رسنيو يې خپور کړی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامیت او افغانیت په ملاتړ
د لوی لاریون د ګډونوالو پرېکړه لیک

لکه څنګه چې مو په تېرو برخو کې د لوی لاریون د تدارک او انسجام کمېټې په پرله پسې ابلاغیو کې ولوستل چې د حکومت د مهمو چارواکو د پرله پسې ژمنو له امله لوی لاریون څو ځله شاته وغورځېده، خو په پای کې غوڅه پرېکړه وشوه چې د وږي پر (۱۴)مه نېټه به دا لاریون ترسره کېږي. لاریون له ډېرو مشکلاتو او خنډونو سره له عیدګاه جوماته پیل او په پښتونستان واټ کې پای ته ورسېد. زرګونو هېوادوالو په کې ګډون کړی و. په پښتونستان واټ کې یې دغه لاندې پرېکړه لیک صادر کړ:

د (۲۰۱۵م) د سپټمبر (۵)مه، د ۱۳۹۴ل کال د وږي یا سنبلې ۱۴مه

کابل- افغانستان

بسم الله الرحمن الرحیم

له تېرو دوه دریو کلونو راهیسې د یو شمېر بهرنیو هېوادونو په تېره بیا د ایران او پاکستان او د هغو د کورنیو ګوډاګیانو او تالیځتو له خوا په پرله پسې ډول هڅې روانې دي، چې پر غیرتي افغان ولس، بې دینه، بې ملته او بې هویته تذکرې تحمیل او افغان ملت په داسې یوه تنګسیا کې واقع کړي چې له خپل ملي هویت څخه تېر شي. له دې کار څخه د یو شمېر وطن پلورو او ملت پلورو پردیپالو کړیو اصلي موخه داده چې یو خو به په لومړي ګام کې ستر افغان ولس له خپل ملي هویته بې برخې کړي او دېته به یې مجبور کړي چې د تذکرو په نه اخیستو سره د دې توطیې پر وړاندې غبرګون وښیي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل به يو شمېر محدودو وطن پلورو اشخاصو ته دا تذکرې ووېشل شي او بيا به د هېواد د راتلونکی سياسي نظام او انتخاباتي سيستم برخليک هم له همدې بې هويته تذکرو سره تړلی وي، يوازې همغه بې هويته اشخاص به په ټاکنو کې برخه اخيستلای شي چې د همدې بې ملته تذکرو خاوندان وي. په دې ډول به افغان دښمنه او افغانستان ضد گاونډي هېوادونه په يوه غشي

دوه هدفونه وولي، خو له نېکه مرغه چې زموږ غيرتي ولس که څه هم جگړو او غمو ځپلی، خو د پرديو او د هغو د کورنيو گوډاگيانو پر وړاندې يې لاهم د سپېڅلي جهاد او رښتيني ملي مقاومت جذبې او ولولې له لاسه نه دي ورکړي. د بهرني او کورني دښمن د دې گډ امتزاج په نتيجه کې رامنځته شوې توطيې يې هم له همغه پيله په ښه ډول درک کړې او د خنثی کولو لپاره يې په ټينگ هوډ د مبارزې ډگر ته وردانگلي دي.

رښتينو افغانانو په ملي شورا کې په دې اړه د شوي غبن پر وړاندې مظاهرې وکړې او د هغوی له درغلۍ ډکه پرېکړه يې په قانوني ډول چيلنج کړه. د ولس بچيانو د ټولو اړوندو ارگانونو او چارواکو له همغې جملې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پخواني ولسمشر حامدکرزي په ګډون د سترې محکمې د رييس قاضي القضات پوهاند عبدالسلام عظيمي، لوی څارنوال محمد اسحق الکو، عدليې وزير اسدالله غالب، د اساسي قانون پر تطبيق د څار کمېسيون رييس قاضي ګل رحمن، د علماوو شورا رييس مولوي قيام الدين کشاف، د امنيت شورا سلاکار ډاکتر رنګين دادفر سپنتا، د چارو د ادارې لوی رييس صادق مدبر، د ولسمشر د دفتر رييس کريم خرم او د ولسمشر د حقوقي سلاکار نصرالله ستانيکزي او نورو په ګډون ټولو سره ګډه غونډه وکړه، دوی ټولو د بېلابېلو

مدني ټولنو، سياسي خوځښتونو، د بېلابېلو قومونو د استازو په ګډه غونډه کې پرېکړه وکړه چې د ملي شورا شوې تېروتنه به ژر اصلاح کوي او ولسمشر به ډېر ژر د سمون په خاطر يو تقنيني فرمان ورکوي، د دې ټولو ښاغلو په ګډون پخواني ولسمشر خپله ژمنه، سوګند او قول تر پښو لاندې کړل، خو د ولس له وېرې چا د بې هويته تذکرو د وېش د پيلولو جرئت ونه کړ.

کله چې ډاکتر اشرف غني او ډاکتر عبدالله په مساوي ډول واک ته ورسول شول، نو ډاکتر غني هم تر ټاکنو دمخه ژمنه کړې وه چې تر واک

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته به ضرور د هویت په تذکرو کې د (دین) او (ملت) ستونونه زیاتوي.
د تېر کال د جدي په میاشت کې اوسني جمهور رییس یو ځل بیا د هېواد او ولس له ربښتینو بچیانو سره ټینګه ژمنه وکړه چې د تېر کال د دلوې پر لومړۍ نېټه به د ملي شورا د ژمنیو رخصتیو پرمهال دا مشکل حلوي او د ملت حق به ملت ته رسېږي. خو په ډېرې خواشینۍ سره باید ووایو چې دې ښاغلي هم خپلې ژمنې او لوزونه عملي نه کړل، خبره د ملي شورا دوبنیو رخصتیو ته راورسېده، پر دې مهال یې هم تر لسو زیاتې ژمنې وکړې، نن یې حلوم، سبا یې حلوم، خو یو ځل یې هم خپله ژمنه عملي نه کړه. په پای کې یې د ولس د بچیانو او ربښتینو افغانانو پرمخ د منطق او قانونیت ټولې لارې وتړلې، ولس مجبور شو چې لارو او واټونو ته راووځي او دا دی دا لړۍ اوس په ټول افغانستان کې پیل شوې. نننۍ لویه مظاهره یې یوه ځرګنده بېلګه ده، موږ د مظاهرې زرګونه برخوال او ګډونوال په خپله، د خپلو کورنیو او وکالتاً د خپل ټول غیور ولس په استازۍ دغه لاندې پرېکړه لیک صادروو:

١ -له جمهور رییس او د ده د حکومت له نورو شریکبانو څخه په ټینګه غواړو چې قانون ته غاړه کېږدي او له ملي هویت سره خپله دښمني پایته ورسوي.

٢ -د مظاهرې ټول ګډونوال په یوه خوله غږ کوو چې سل په سلو کې دې د هویت په تذکرو کې د (دین) او (ملت) ستون ولیکل شي، د دین ستون په مقابل کې دې هر مسلمان افغان ته (اسلام) او د (ملت) ستون په مقابل کې دې هر هېوادوال ته د (افغان) کلیمه ولیکل شي.

٣ -د (اسلام) او (افغان) د کلیمو هېڅ متبادل، انډول او عوض نه منو او هېچا ته اجازه نه ورکوو چې پر دې سترو ارزښتونو سیاسي تجارت، معامله او د پردې تر شا پټ پټوني وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴ -که څه هم په ډېټابيس کې د قوم يادونه راغلې، خو که بيا هم زموږ يو شمېر هېوادوال غواړي د (ملت) ترڅنګ (قوم) هم په تذکره کې وليکل شي، د مظاهرې ګډونوال يې مخالفت نه کوي، خو په هغه حالت کې چې (قوم) په اختياري ډول پرېښودل شي، چې که د چا خوښه وي ودې ليکي او که نه يې غوښتل نه دې ليکي، خو د (ملت) ليکل ضروري او حتمي ګڼو.

۵ -موږ د جمهور رييس او د هغه د حکومت د نامتجانسه شريکباڼو هغه نارسمي او پټ وړانديز په کلکه ردوو چې وايي (ملت) او (قوم) دې دواړه اختياري شي. موږ دا وړانديز يوه توطيه ګڼو او د افغانستان د تجزيې لپاره لومړی کتبي هڅه. دا شوم وړانديز د دې سبب ګرځي چې د افغانستان د يووالي او ملي هويت دښمنان سبا ته د (افغانستان) د نامه د اختياري کولو شومه موخه هم تعقيب کړي.

٦ – زموږ د مالوماتو له مخې د تذکرو د وېش په اداره او تخنيکي سېستم کې لا هم ډېرې ستونزې شته، چې بايد حل شي. د تذکرو د وېش اوسنۍ اداره د دومره مهمې ملي پروسې د مديريت وړتيا، لازم اعتبار او خونديتوب نه لري، له دې کبله بايد يوه بله خپلواکه، باکفايته او د ملي ترکيب له مخې يوه متوازنه اداره جوړه او د تذکرو د وېش چارې ورته وسپارل شي.

۷ -موږ له حکومته په ټينګه غواړو تر هغه وخته پورې چې په تذکره کې د افغان کليمې د تسجيل حق نه وي تثبيت شوی، د بې هويته تذکرو د وېشلو امتحاني لړۍ دې هم بنده کړي. موږ يو ځل بيا له حکومته په ټينګه غواړو چې د اسلام او افغان کليمو تر ليکلو وروسته دې د تذکرو د وېش لړۍ پيل کړي، که بيا هم په دې خاوره کې کوم داسې شخص اوسېده چې هغه افغان نه و، هغه دې بيا دا تذکره نه اخلي. بيا به د هېواد نور قوانين وګورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دلته یو څوک په ناقانونه توګه اوسېدلی وي، د کورنیو او نړیوالو قوانینو له مخې د هغه سزا څه ده؟

۸ -د اساسي قانون د دوه شپېتمې مادې لومړۍ فقره وایي څوک چې جمهوري ریاست ته کاندیدېږي، باید د لاندې شرطونو لرونکی وي:

((د افغانستان تبعه وي، له افغان مور او پلاره زېږېدلی وي او د بل هېواد تابعیت ونه لري)).

د جمهوري ریاست په لومړیو دوو دورو کې دوه داسې اشخاص کاندید وو چې ځانونه یې افغانان نه بلل، مانا دا چې له افغان مور او پلاره نه دي

زېږېدلي، خو ځانونه یې جمهوري ریاست ته کاندي کړي وو، مانا دا چې درغلي یې کړې وه، موږ لاریونوال له اوسني حکومت، عدلي او قضایي ارګانونو څخه غواړو چې دا ډول اشخاص ژر تر ژره د عدالت منګولو ته راکاږي چې نورو دې ډول اشخاصو ته د عبرت سبب شي. که ډاکتر اشرف غني هم ځان ته افغان نه وایي او د هویت په تذکرو کې د افغان کلیمې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليکلو ډډه کوي، نو پر ده باندې هم په ټول قوت د قانون د تطبيق غوښتنه کوو.

۹ -هويت د ملت قانوني حق دی، کوم امتياز نه دی، له اوسني دولت څخه په ټينګه غواړو چې له ملت څخه دا حق سلب نه کړي، د اساسي قانون د څلورمې، دوه شپېتمې او په مجموع کې له ټولې محتوا سره سم دې د هويت د تثبيت لپاره پر عملي اقدام لاس پورې کړي.

۱۰ -لاريونوال د اوسني حکومت له وزيرانو او جمهور رييسه غواړي چې که چېرې د ملت د حق پر وړاندې همداسې په متواتر ډول خنډ ګرځي او يا هم د مضر احتياط، وېرې او ډار پر نري رنځ اخته وي، نو ژر تر ژره دې له خپلو مقامونو استعفاوې وکړي او که نه نو ملت به يې په زوره مجبور کړي چې خپلې دندې پرېږدي.

يادښت: که چېرې د لاريونوالو دا قانوني غوښتنې ونه منل شي، نو لاريونوالو هوډ کړی چې خپلې داعيې ته به د هغې د برياليتوب تر وروستي بريده دوام ورکوي او دغه لاندې هڅې به ترسره کوي:

۱ -د هېواد په اکثرو ولايتونو کې به ستر ستر لاريونونه کوي.

۲ -د کابل په پښتونستان واټ کې به بله لويه مظاهره کوي.

۳ -د ملي شورا مخې ته به ستره مظاهره کوي.

۴ -له قانوني زور و ځواک څخه په ګټې اخيستنې به د تذکرې د وېش د لومړۍ درجې د مامورينو د دې ناقانونه کار مخه نيسي او د هغوی د سرزورۍ په حالت کې به له قانوني او ولسي زور څخه کار اخلي.

۵ -کابل ته به ټولې لويې غځېدلې لارې بندوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دې ټولو قانوني لارو او د منطق د دې ټولو اسبابو له کارولو سره سره بیا هم دولتي چارواکي د خپل لېونتوب، جنون او پردیپالنې د غرور پر اسونو سواره وي، نو د جیدو علماوو په فتوا به له یو ستر اسلامي، ملي جهاد او پاڅون سره مخامخېږي، بیا چې هر ډول ناوړه پېښې رامنځته شوې، نو مسوولیت به یې ددې دوو دولتمشرانو، ډاکتر صاحبانو، مفکرینو او هغو نامفکرینو پرغاړه وي چې د ولس په رایو دې مقامونو ته ورسېدل او بېرته د ولس د هیلو پر وړاندې ودرېدل.

تل دې وي زموږ ملي هویت

مړه دې وي د اسلامیت او افغانیت دښمنان

ځلانده دې وي افغان، افغانیت او افغانستان

وما علینا الا البلاغ

د اسلامیت او افغانیت د پراخ لاریون ټول برخوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غیور ملت ته

د ملي حماسې مبارکي

دا لیکنه د (۲۰۱۵)م کال د سپټمبر پر (٦)مه چې د (۱۳۹۴ل) کال د سنبلې له (۱۵) نېټې سره سمون خوري، لیکل شوې او خپره شوې ده.

پرون د سنبلې (۱۴)مه له عیدگاه جومات څخه د افغان ملت ستره حماسه پیل او تر پښتونستان واټ پورې وغځېده. دې حماسې د ارگ د کښو چارواکو غوږونه ولړزول، د افغان ملت روحیه یې لا پسې اوچته کړه، د بې زړه، بې فکره او نا مفکره مفکرینو روحي حالات یې لا پسې خراب کړل.

د ارگ گونگیو چارواکو چې د ولس د حماسې او د هغو د استازو د منطق د تېرې تورې پر وړاندې یې د

مخامخ خبرو جرئت نه درلود، نو ځان یې د ارگ د دېوالونو تر شا پټ کړ . مفکر چې پخوا به یې هر چاته د مناظرې ټېر ډباوه اوس یې د منطق غشی مات و .هم له خپل ناقانونه اجراییه رییس څخه ډارېده او هم له خپل ملت څخه، حیران و چې څه وکړي، نو یو ځل بیا یې د بیت المال خزانې ته پام شو، مفکر فکر وکړ چې راځه هره اوونۍ خو هسې هم له ملي خزانې څخه (۵۰) میلیونه ډالر د افغانۍ د ثبات په پلمه راباسې، راځه یو څه نوره زیاتونه هم وکړه، غوښتل یې د بیت المال په مال د ملت د حماسې مخه ونیسي، غوړه مالو مشاورینو ته یې هم دنده وسپارله، هغوی د درواغجنو ژمنو او پلمو له لارې غوښتل د ملت لاریون شاته کړي، خو کله چې د ملت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د صبر جام ډک شو، نو ستره حماسه يې وپنځوله، مفکرينو(!) بيا د اجيرو او کرايي ليکوالو، د جمهوري رياست له مطبوعاتي کنځلتون او په هغه کې د غوړه مال او کنځلمار مشاورگي په خولې د ملت په حماسې پسې سپکې خبرې پيل کړې. يو دولتمشر چې دومره کمزوری شي چې خپل وياند نه شي ټاکلی او له کرايي ليکوالو پرته يې څوک په رسمي ډول ملاتړ نه شي کولای، نو هغه به څه ولسمشر وي؟ کوم کرايي ليکوال يې چې په خپلو او يا هم بدلو نومونو ملاتړ کوي، هغوی هم خپله حکومتي دنده نه بنيي، ځکه چې بيا خو مسووليت ورته راجع کېږي، نو دغسې گوډ و مات او کمزوری حکومت به د ولس د کوم درد درملنه وکړای شي.

زه د مظاهرې د يو گډونوال په توگه خپل غيور ملت ته د دوی د دې سترې مظاهرې مبارکي وايم، خوشاله په دې يم چې مظاهرې دومره زيات تاثير کړی، چې مفکر (!) ورته گوته په غاښ او لا جوابه دی او د هغه کرايي ليکوال او تاليځتي يې دومره وارخطا کړي چې له سپوره کنځلو، تورونو او د نورو له توهينولو پرته ورته نور څه پاتې نه دي، څومره خوند کوي، هغه شخصيتونه چې د ملي منطق په گاڼه سمبال دي او مخالفين يې د دولت له واک سره سره يوازې کنځلې کوي او د يوه کنځلمار حکومت په بڼه ځان څرگندوي. دا نو د وارخطايي وروستی او شرمېدونکی حالت دی.

د حماسه پنځوونکي افغان ملت

د لا بريا او د دې غيور ملت

د دښمنانو د لا شرمېدو په هيله

محمد اسمعيل يون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګرهار او یو ځل بیا
د ملي هویت ملاتړ

د ننګرهار خلکو په جلال اباد ښار کې د (۱۳۹۴ل) کال د وږي پر (۱۵)مه نېټه چې د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر له (٦)مې سره سمون خوري، په تذکرو کې د افغان او اسلام کلیمو د لیکلو په ملاتړ مظاهره وکړه په ننګرهار

کې ختیځ میشتو ولسونو په تذکرو کې د افغان او اسلام کلیمو د لیکلو په ملاتړ ستر ولسي لاریون وکړ چې په سلګونو قومي مشرانو، ځوانانو، مدني فعالانو او د ولایتي شورا استازو په کې برخه اخیستې وه .د دې مظاهرې یو تن ترتیبوونکي او د ننګرهار د ولایتي شورا وکیل ذبیح الله زمري وویل چې د افغان او اسلام کلیمې پرته به هیچا ته اجازه ورنه کړي چې په ختیزو ولایتونو کې د تذکرو وېش پیل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذبيح الله زمري زياته کړه، که حکومت په زور دا کار ترسره کړي، نو دوی به د ولس او قانون په زور د دې ناقانونه کار مخه ونيسي. د يادونې وړ ده چې په دې مظاهره کې ننگرهار مېشتو افغان سکانو او هندوانو هم برخه اخيستې وه او په ټينگه يې د هويت په تذکرو کې د افغان او اسلام د ليکلو ملاتړ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کندوز او ملي مبارزه

د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر پر (٦)مه نېټه هېوادپالو او اسلامپالو افغانانو په داسې حال کې په کندوز کې د افغانیت او اسلامیت په ننګه لاریون وکړ چې ددغه ولایت امنیتي حالات ډېر نازک و.

لاریون کوونکو چې له ځانونو سره بېلابېل ملي شعارونه لېږدول، له ګډ حکومته وغوښتل چې الکترونیکي تذکرې باید تر هغه وخته ونه وېشل شي،

چې د دوی غوښتنې منل شوې نه وي. په کندوز کې دا مظاهره په داسې حال کې وشوه چې کندوز ښار د محاصرې په حال کې و. په داسې حالاتو کې مظاهره کول له خپل ملي او عقیده یي هویت څخه ملاتړ د خلکو د اوچت احساس او مینې څرګندونه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هندوستان کې
د افغان محصلینو ملي ولوله

د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر پر (۷)مه نېټه په هند کې افغان محصلینو په نویو تذکرو کې د (اسلام او افغان) کلیمو د لیکلو په ملاتړ سوله ییز لاریون وکړ. په دې لاریون کې ګڼو افغان محصلینو ونډه اخیستې وه. محصلینو د

افغانستان ملي بیرغونه رپول او ټولو په یوه خوله ویل چې د هویت په تذکره کې د اسلام او افغان کلیمو لیکل غواړو. دوی د خپل لاریون په ترځ کې یو پرېکړه لیک صادر کړ چې په هغه کې یې له افغان حکومته غوښتي وو چې د ملت غوښتنو ته پام وکړي. په هند کې د افغان محصلینو دې مظاهرې د ستر ملي او دیني شعور او احساس ښکارندویي کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراه کې د ولس ملي احساسات

د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر پر (۹)مه نېټه فراه ولایت کې په سلګونو خلکو په تذکره کې د افغانیت او اسلامیت په ننګه پراخ لاریون ترسره کړ. لاریون کوونکو د افغانیت او اسلامیت؛ زموږ ملي او اسلامي ارزښتونه دي، شعارونه

له ځانه سره لېږدول او له حکومته یې په کلکه غوښتنه وکړه، چې زموږ ملي او اسلامي هویت باید په تذکرو کې خوندي شي.

په فراه ولایت کې د ملي هویت په ملاتړ مظاهره هم د خاص ارزښت لرونکې ده. دلته جنګونو او نورو ستونزو د دې ولایت خلک دومره ځورولي چې له دغسې لویو ملي مسایلو پرته ډېره ګرانه ده چې خلک دې سره راټول او خپل غږ دې په ډله ییز ډول پورته کړي، خو دا مظاهره د فراه د خلکو د ستر ملي احساس ښکارندویي کوي. یوطبیعي ولسي غږ دی، که نه خو په دې ولایت کې تنظیمونه تر اوسه په دې نه دي بریالي شوي چې د کوم ملي او مدني حرکت دا ډول کومه بېلګه وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرات او افغان ملتپالنه

په هرات کې مظاهره چیانو له حکومته وغوښتل چې په برېښنایي تذکرو کې د افغان کلیمه ولیکي . ازادی راډیو د (۱۳۹۴ل) کال د وږي پر (۱۹)مه نېټه چې د (۲۰۱۵م) کال د سپتمبر له (۱۰)م سره سمون خوري، د دې مظاهرې په باب یو راپور خپور کړ.

د هرات ولایت په سلگونه اوسېدونکو نن د یوې مظاهرې په ترځ کې له افغان حکومت وغوښتل چې په برېښنایي تذکرو کې د افغان کلیمه ولیکي.

مظاهره کوونکو گاونډیان د افغانستان د خلکو په بې اتفاقه کولو تورن کړل او افغان حکومت ته یې خبرداری ورکړ، که د دوی غوښتنې ونه منل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي نو ایران، ترکمنستان او د افغانستان یو شمېر ولایتونو ته به د هرات لویه لاره وتړي.

په دې وروستیو کې په کابل او یو شمېر نورو ولایتونو کې په برېښنایي تذکرو کې د افغان او اسلام کلیمو د لیکلو په ننګه مظاهرې وشوې، خو افغان حکومت تر اوسه د مظاهره کوونکو د دې غوښتنې په اړه څه نه دي ویلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوست او د هویتپالنې غږ

کله چې د ولسي جرگې د ناقانونه پرېکړې په تعقیب مشرانو جرگې هم د ناخبرۍ او ناسم پوهاوي له امله د هویت په تذکره کې د افغانیت او اسلامیت نشتوالی تایید کړ، نو دې سره د ولس د غوسې یوه څپه راپورته شوه. خوست لومړنی ولایت و چې پر لویو لاریونونو یې لاس پورې کړ او د ملي شورا دا ناقانونه پرېکړه یې وغندله او دا یې د اساسي قانون خلاف وبلله.

د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر پر (۱۰)مه نېټه یې یو بل لوی لاریون راوویست. ابراهیم رحیمي چې یو سیمه ییز خبریال دی، همغه وخت یې د دې لاریون په باب یو راپور خپور کړ. د دې راپور لنډیز په دې ډول دی:

په الکترونیکي تذکرو کې د اسلام او افغان کلیمو د نه لیکلو پرضد نن په خوست ښار کې شاوخوا زرو کسانو مظاهره وکړه او له حکومت څخه یې وغوښتل، چې په یاده برخه کې جدي اقدامات وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مظاهره چيانو په شعارونو او خبرو کې په الکترونيکي تذکرو کې د اسلام او افغان کليمو نه ليکل، د ځينو بهرنيو استخباراتي کړيو مداخله وبلله، چې په وينا يې غواړي، د افغانستان قومونه سره ووېشي.

د خوست دغو مظاهره کوونکو د ملي يووالي حکومت له مشرانو په کلکه وغوښتل، چې په افغانستان کې د يوه بل بحران د رامنځته کېدو او د افغانانو د وينې د تويېدو مخنيوی وکړي. مظاهرچيانو گواښ وکړ چې که له اساسي قانون سره سم ددوی غوښتنې ونه منل شي، نو د خپل حق لپاره به له هر ډول وسيلې څخه کار واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډنمارک کې د ملي هویت ملاتړ

دا خبر د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر پر (۱۰)مه نېټه چې د (۱۳۹۴ل) کال د وږي له (۱۹)مې نېټې سره سمون خوري خپور شوی دی.

په ډنمارک هیواد کې د ملي تحریک څانګې په نوښت او یو شمیر سیاسي ګوندونو ، کلتوري او مدني ټولنو په همکاری په پیژندپاڼو کې د اسلام او افغان کلیمود لیکلو او په هېواد کې دننه روانو لاریونونو د ملاتړ په موخه غونډه جوړه شو. غونډه د محترم استاد نورالرحمن مختارزي له خوا

د قران عظیم الشان د څو مبارکو آیتونو پر لوستلو پیل شوه او ورپسې د ملي تحریک ډنمارک څانګې لومړي مرستیال ښاغلي عمر بورا زماني د اسلام او افغان کلیمو پر ارزښت او اهمیت خبرې وکړې. همدا راز د غونډې له برخوالو څخه دروند مشر ښاغلي بشیر بشریار ، شاه ولي آرین، غرزي پردېسیار، بارکزي، سهراب حبیب، محد ظاهر انوري او غلام سخي ملکزي خبرې وکړې او په کلکه یې د ملي وحدت حکومت له چارواکو څخه غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه چې په تذکرو کې دې د اسلام او افغان کليمې ذکر کړي او همدارنګه يې د خپلو ګوندونو او ټولنو په نمايندګۍ له روانو لاريونونو څخه د ملاتړ څرګندونه وکړه . غونډه د ملي تحريک د ډنمارک څانګې مشرمحمد افضل شيرينزوی له خوا د پريکړه ليک په لوستلو پای ته ورسېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانیت او د نیمروز د خلکو ګرمې ولولې

د نیمروز پیاوړي ولس د (اسلامیت او افغانیت) پر ننګه پراخ لاریون ترسره کړ. په دې ولایت کې لاریون کوونکو غوښتنه لرله، چې د اسلام او افغان کلیمې باید په برېښنايي پېژندپاڼو کې ولیکل شي٠ که چېرته دا دوه

کلیمې ونه لیکل شي، دوی به خپلو مدني حرکتونو ته دوام ورکړي. دا مظاهره د (۱۳۹۴ل) کال د وږي میاشتې پر (۲۰)مه نېټه د جمعې پر ورځ ترسره شوه او د زرنج ښار په سلګونو اوسېدونکو په کې ګډون کړی و. د یادونې وړ ده چې د نیمروز ولایت په تاریخ کې دا لومړی ځل و چې ولس په دې پراخه کچه د سترو ملي غوښتنو لپاره پر لوی لاریون لاس پورې کړی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامیت او افغانیت په ننګه

د ملي پاڅون خبرتیا

دا خبرتیا د (۱۳۹۴ل) کال د وږي میاشتې پر (۲۰)مه نېټه لیکل شوې او خپره شوې ده.

درنو هېوادوالو! له یوې اوونۍ راهیسې د افغانستان په ګوټ ګوټ کې د اسلامیت او افغانیت په ننګه پراخ او بېساري لاریونونه روان دي او هره ورځ د تابعیت په تذکرو کې د اسلام او افغان کلیمو د راوړو غوښتنه کېږي. د ولس دغه ملي اجماع او سوله ییزه حماسه د افغانستان په تاریخ کې بېسارې ده، خو له بده مرغه لاهم د ارګ مشرانو د دې جرئت نه دی موندلی چې د افغان دښمنه کړیو پر وړاندې د افغانیت ننګه او ملاتړ وکړي او د ولس غوښتنې ته مثبت ځواب ووایي. که څه هم ارګناستي مشران د پخوا په څېر ژمنې کوي، خو پدې برخه کې د ډاډ وړ هېڅ عملي ګام نه دی اخیستل شوی او له بده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغه د ډاکتر عبدالله په مشرۍ د اصلاحاتو او همپالنې ټيم لا هم د ولس د اسلامي او افغاني داعيې پر وړاندې پر خپل افغان دښمنه دريځ ټينگار کوي .

که څه هم په کابل کې د لوی لاريون د انسجام کمېټې ژمنه کړې وه چې راتلونکې يکشنبه (د وږي ۲۲ مه) به د اسلاميت او افغانيت په ننگه د کابل دويم لوی لاريون ترسره کوي، خو څرنگه چې لا هم په ډېرو ولايتونو کې لاريونونه روان دي او له موږ څخه غوښتنه کېږي چې خپل دويم لاريون يو څه وځنډوو او له بلې خوا د ولس حماسي جذبې او د حکومت کڼو غوږونو ته په کتو سره پرېکړه وشوه چې په ولايتونو کې د لاريونونو له پايته رسېدو سره به دا ځل د لاريون پر ځای د ټول هېواد په کچه پر يوه ورځ يو سراسري ملي پاڅون پيلېږي، لويې لارې به تړل کېږي او ورسره به ارگ او ملي شورا کلابند کېږي. خو تر هغه وړاندې به د افغان ولس ديني عالمان، قومي مشران، سياسي او ټولنيز شخصيتونه د وروستي ځل لپاره په يوه لويه ملي غونډه کې پر دولت غږ کوي، چې د اسلاميت او افغانيت داعيې ته غاړه کېږدي، له اساسي قانون څخه دفاع وکړي او د افغان ولس برحق غوښتنې ومني. تر اختر وروسته چارشنبه (د تلې ۸ مه) به بيا په ټول هېواد کې زموږ ملي پاڅون پيلېږي او تر هغو به دوام کوي چې يا به زموږ غوښتنې منل کېږی او يا به له وړاندې کاواکه حکومت استعفا ته اړ کېږي.

لومړی خو موږ د افغانستان له مېړني ولس څخه ډېره مننه کوو، چې تر دې دمه يې په ډېر اخلاص او سرښندنې له خپلې سپېڅلې عقيدې او ملي هويت څخه ننگه او دفاع کړې ده او بيا دوی ته ډاډ ورکوو چې انشا الله د افغانيت د دښمنانو پښې په لړزه دي او زموږ له ملي پاڅون سره به ډېر ژر په گونډو شي. راځئ په ټول توان د اسلاميت او افغانيت په ننگه ملي پاڅون

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې گډون وکړو او له خپل اسلامي او ملي هویت څخه په کلکه دفاع وکړو. موږ ډاډه یو چې انشاالله د همدې پاڅون په برکت به د افغانانو ترمنځ ملي یووالی لا پیاوړی شي او یو داسې ملي اتحاد به رامنځته شي چې د دښمن د هر ډول دسیسو د شنډولو واک او ځواک به ولري.

- د خپلواک، سرلوړي او یو موټي افغانستان په هیله
  د ملي پاڅون د انسجام کمېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلخ او د ملي هویت په ننګه مظاهره

د (۱۳۹۴ل) کال د وږي پر (۲۱)مه نېټه چې د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر (۱۲)مه کېږي، بلخیانو د تذکرو د ستونزې د حل په موخه ستر لاریون وکړ.

په دې لاریون کې د افغان ملت بېلا بېلو قومونو برخه لرله. د ملي یووالي تر شعار لاندې یې د تذکرو د ستونزې د حل په موخه خپله طرحه وړاندې کړه:

بلخ؛ د ګران وطن افغانستان په کچه په هغو ولایتونو کې راځي، چې د هېواد ګڼ او بېلا بېل درانه قومونه پکې میشت دي. زموږ د هېواد دغې پرتمینې برخې د تاریخ په اوږدو کې د افغانانو د ملي یووالي، مدنیت او علمي اړخ د ښکاره کولو ښې بېلګې وړاندې کړې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان پر وړاندې د شته کورنیو او بهرنیو ستونزو په نظر کې نیولو سره؛ د هېواد ټولو افغان قومونو (هزاره، تاجک، پښتون، ازبیک او...)، د ټولو جهادي، سیاسي او مدني مشرانو او ځوانانو دنده ده، چې د تذکرو د شته ستونزو د حل په موخه د قومپالنې له لارې نه، بلکې د يو واحد او وياړلي ملت په توګه سره وړاندې لاړ شي او د هېواد کورنیو او بهرنیو دښمنانو ته غاښ ماتوونکی ځواب ورکړي.

نو موږ بلخيان دنده لرو، چې په دې وروستيو کې د ګران وطن د تذکرو پر سر د روانو ناندريو د حل په موخه د سالمو او قانوني غوښتونو پر بنسټ پر حکومت فشار راوړو، چې دغې ملي مسلې ته دې د اساسي قانون او د دې پرتمين، خو ځوريدلي ولس په خوښه حل پيدا کړي.

موږ او تاسو د ملي يووالي له دريځه د بلخ ولايت په مرکز کې د دغه سوله ييز لاريون له لارې د تذکرو د ستونزې د حل په موخه لاندې ملي طرحه وړاندې کوو.

۱. حکومت مسووليت لري، چې د تابيعت تذکرو پر وړاندې خپله چوپتيا ماته کړي.

۲. له حکومت څخه غوښتنه کوو، چې په تذکرو کې د اسلام پر ذکر کولو سربېره افغان د ملت په توګه او زموږ بېلا بېل قومونه (ايماق، ازبيک، سادات، ترکمن، تاجک، هزاره، نورستاني، پشه يي، پښتون او...) د قومونو په توګه وليکل شي. په دغه چاره به د افغان قومونو پيوستون او ملي يووالی لا پياوړی کړي.

۳. د تابيعت تذکرو د حل په موخه دې اساسي قانون ته رجوع وکړي.

۴. د هيواد ملي سرود، زمونږ د خلکو ترمنځ د ملي يووالي ښکارندوی دی، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

برېښنايي تذکرو کې د قومونو ليکل به د ملي سرود په شان د خلکو ترمنځ د وحدت او يووالي د لا ټينګښت سبب شي.

۵. دا چې د تذکرو وېش د هېواد د بېلا بېلو سياسي ستونزو د حل لپاره ګټوره مسله ده؛ نو حکومت بايد د يادې ستونزې د حل لپاره د دغې چارې په پيل کولو زر تصميم ونيسي.

که چېرې د ملي يووالي حکومت په هېواد کې د قوم پالنې د هر ډول هڅو د مخنيوي پر وړاندې غلی پاتې شي؛ نو د بلخ ولسونه به يې په غبرګون، په نږدې موده کې (۲۰زره کسيز) ملي سوله ييز لاريون راوباسي.

درناوی

د بلخ د ولسونو ملي لاريون

مزارشريف، د سنبلې ۲۱مه، ۱۳۹۴لمريز

د يادونې وړ ده چې بلخ داسې ولايت دی چې له يوې نيمې لسيزې راهيسې يې دولتي واک په بشپړ ډول د اسلامي جمعيت په انحصار کې دی او دا ډله په خپل ټول توان سره د ملي هويت پرضد له هر ډول وسيلې څخه کار اخلي، نو د بلخ د جنګسالارانو پر وړاندې دا ډول ملي لاريون د خاص ارزښت وړ ګڼل کېږي او د ملي شعور انځورګري کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کندهار او د ملي داعیې پالنه

د (۱۳۹۴ل) کال د وږي پر (۲۲)مه نېټه په کندهار کې د ملي هویت په ننګه لاریون ترسره شو.

لاریونوالو د هویت په تذکرو کې د افغانیت او اسلامیت پر لیکلو ټینګار وکړ.

د کندهار خلکو د یوه لاریون په ترڅ کې له حکومته وغوښتل چې په نویو برېښنایي پېژندپاڼو کې دې د اسلام او افغان کلیمې ولیکل شي.

په یاد لاریون کې د کندهار ولایتي شورا غړو، مدني ټولنو او ځایي اوسېدونکو ګډون کړی و. لاریونوالو ګواښ وکړ که په نویو تذکرو کې افغان او اسلام کلیمې ونه لیکل شي، نو لویې لارې به بندې او خپلو لاریونونو ته به دوام ورکړي او له افغان او اسلام کلیمو پرته به تذکرې وانخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزني او د افغانیت او اسلامیت په ننګه لاریون

د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر پر (۱۳)مه نېټه چې د (۱۳۹۴ل) کال د وږي له (۲۲)مې نېټې سره سمون خوري، د غزني ولایت سلګونو اوسېدونکو هم د یوه لاریون په ترځ کې په برېښنایي تذکرو کې د افغان او اسلام کلیمو پر لیکلو ټینګار وکړ. پژواک خبري اژانس په دې باب وایي:

((تر دې وړاندې په تذکره کې د افغان او اسلام کلیمو د لیکلو په ننګه

په کابل، ننګرهار، کونړ، بلخ، پکتیا او ځینو نورو ولایتونو کې لاریونونه شوي دي.

د نفوسو د احوالو د ثبت قانون طرحه تېر کال د ملي شورا له لوري تصویب شوه او تر هغه وروسته بیا د ولسمشر له لوري توشېح شوه، خو د ملي شورا، مدني بنسټونو او ګوندونو یو شمېر غړو په برېښنایي تذکرو کې د افغان کلیمې د لیکلو غوښتنه کړې ده او وایي چې د دې کلیمې تر لیکلو وروسته دې تذکرې ووېشل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یو شمېر کسان بیا وایي چې پر تذکرو باندې د افغانستان اسلامي جمهوریت لیکل شوی او دا کار دا څرګندوي چې دا تذکره د یوه افغان ده.

خو یو زیات شمېر بیا په تذکرو کې د ملي هویت په توګه د افغان کلمې پر لیکلو ټینګار کوي.

د تذکرو د وېش لړۍ تر اوسه پورې نه ده پیل شوې.

د اړوندې موضوع په اړه د غزني ښار سلګونو اوسېدونکو، د مدنې ټولنو غړو او قومي مشرانو په برېښنایي تذکره کې د افغان او اسلام کلیمو د لیکلو په ننګه د ورې پر (۲۲)مه لاریون وکړ.

لاریون کوونکو مرګ پر هغه افغان چې له دې کلیمو سره مخالفت کوي، مرګ پر هېواد پلورونکو، مرګ پر اسلام او افغان پلورونکو، مرګ پر پاکستان او مرګ د پاکستان او ایران پر پلویانو شعارونه ورکول.

په غزني کې د ژوند ټولنې مشر او د لاریون یو تن سمبالوونکي (نقیب الله خاکسار) پژواک خبري اژانس ته وویل چې په تذکره کې باید د افغان او اسلام کلیمې ولیکل شي.

هغه زیاته کړه: ((که چېرې ولسمشر په دې اړه جدې ګام وانه خلي او هغه کسان چې غواړې هېواد تجزیه کړي، هغه ګاونډي هېوادونه چې غواړي په افغانستان کې قومونه سره اخته کړي، د هغو مخه ونه ونیسې، نو دا کار به د افغانانو غوسه را وپاروي او د سر په قیمت به وجنګېږي تر څو په تذکره کې د افغان او اسلام کلیمې ولیکل شي.))

د لاریون یو بل ګډونوال عبدالرحیم هم ټینګار وکړ چې په تذکره کې باید د افغان او اسلام کلیمې ولیکل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه زیاته کړه: ((که چېرې د ملي وحدت حکومت په دې اړه پوره غور ونه کړي نو موږ به خپلو لاریونونو ته دوام ورکړو او تر هغه به په غزني کې د کندهار- کابل لویه لاره وتړو چې مو غوښتنې ومنل شي.))

هغه وویل چې حکومت باید د تذکرو په برخه کې خلکو ته روښانه وضاحت ورکړي تر څو خلک له ستونزو خلاص شي.

یو شمېر نورو لاریون کوونکو هم ورته څرګندونې وکړې او ګواښ یې وکړ که چېرې په تذکره کې د افغان او اسلام کلیمې ونه لیکل شي نو د تذکرو له اخیستو به ډډه وکړي او حکومت ته به ډېرې ستونزې جوړې کړي.

یادو لاریون کوونکو یو پرېکړه لیک هم صادر کړ.

په پرېکړه لیک کې راغلي چې ولسمشر او نور چارواکي باید قانون ته غاړه کېږدي او له خلکو سره کړې ژمنې عملي کړي.

د پرېکړه لیک له مخې: ((هېچا ته اجازه نه ورکوو چې د اسلام او افغان په کلیمو تجارت وکړي او په تذکره کې دې د قوم لیکل اختیاري شي، خو افغان باید ټولو ته ولیکل شي.))

لاریون تر غرمې مخکې پر (۹) بجو د غزني ښار له څلوېښت متره سړک څخه پیل او تر غرمې مخکې د یوولس نیمو بجو په شاوخوا کې د کابل- کندهار پر لویه لار پای ته ورسېد.

لاریون کوونکو د شاوخوا شلو دقیقو لپاره د کابل- کندهار لویه لار هم د ترافیکو پر مخ تړلې وه.))

(c) ketabton.com: The Digital Library

لغمان، اسلامپالنه،ملتپالنه او هویت پالنه

مهترلام (پژواک،د ۱۲۹۴ل کال د وږي (۲۴)مه نېټه) : د لغمان ولایت سلگونو اوسېدونکو په تذکرو کې د افغان او اسلام کلیمو په ملاتړ لاریون وکړ او گوابښ یې وکړ، چې له دې کلیمو پرته به تذکرې وانخلي.

دغه سوله ییز لاریون د وږي پر (٢٤)مه، سهار مهال د ولایت په مرکز کې پیل شو .

لاریون کوونکو چې له ځانه سره یې ملي بیرغونه لېږدول ، په تذکرو کې یې د اسلام او افغان کلیمو د لیکلو غوښتنې کولې.

په دې لاریون کې د لغمان سلگونو قومي مشرانو، جهادي قوماندانانو، دیني علماوو ، د مدني ټولنو فعالانو او گڼ شمېر ځوانانو برخه اخیستې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاریون ګډونوالو د ملي یووالي حکومت مشرانو ته په ډاګه وویل، چې دوی به هېڅکله بې هویته پیژندپاڼې وانخلي.

د لاریون یو تن ګډونوال او د مدني ټولنې فعال (خیبر نیازي) پژواک اژانس ته وویل چې د هر هېواد په پېژندپاڼو کې د هغوی ملت لیکل شوی وي.

نوموړي زیاته کړه، چې دوی به هېڅکله د افغان او اسلام کلیمو پرته تذکرې وانخلي.

د قاري شریف الله نظري په نامه یو تن دیني عالم بیا په تذکرو کې د اسلام او افغان کلیمو پر لیکلو ټینګار وکړ او ویې ویل چې که غوښتنې یې ونه منل شوې، نو لاریونونو ته به ادامه ورکوي.

د لاریون په پای کې پرېکړه لیک ولوستل شو چې په هغه کې له ولسمشر محمد اشرف غني څخه ِغوښتل شوي وو، چې افغانان پر خپل اسلامیت او افغانیت ویاړي او له یادو کلیمو پرته به تذکرې وانخلي.

د یادونې وړ ده چې تر دې مخکې د کابل ترڅنګ په ګڼ شمېر ولایتونو کې دا ډول لاریونونه شوي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بادغیس ولس او د خپل هویت ننگه

د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر پر (۱۵)مه نېټه د بادغیس خلکو هم د بې هویته تذکرو له وېشلو سره مخالفت وښود او د لاریونونو هغه لړۍ چې په نورو ولایتونو کې پیل شوې وه، بادغیس ته هم ورسېده. بادغیس ولایت چې حکومت ورته له کلونو راهیسې مدني او نور پرمختیایي خدمات نه دي

وررسولي، دا لومړی ځل دی چې بادغیس کې ولسي خلک ښار ته راوځي او د یوه ستر ملي هدف لپاره مظاهره کوي.

د بادغیس خلکو په دې مظاهرې سره نړۍ ته دا وښوده چې خپلو ملي او دیني ارزښتونو سره بې مثاله مینه لري. په داسې سختو او تنگو شرایطو کې په خپله جذبه د ملي هویت ملاتړ ته راوتل، د دې ولس د ستر ملي او عقیده یي شعور ښکارندویي کوي. په دې مظاهره کې د بادغیس خلکو په یوه غږ ویل چې افغانیت غواړو او اسلامیت غواړو او د هویت په تذکرو کې د افغان او اسلام کلیمو لیکل غواړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامیت او افغانیت په ملاتړ د ملي اجماع غونډه

د (۲۰۱۵م) کال د سپټمبر پر (۱۸)مه نېټه چې د (۱۳۹۴ل) کال د وږي له (۲۷) نېټې سره سمون خوري، په کابل کې تر هغې لویې مظاهرې وروسته چې له عیدگاه جوماته پیل شوې وه او په پښتونستان واټ کې پایته ورسېده، د ملي اجماع یوه غونډه رابلل شوې وه.

په دې غونډه کې د بېلابېلو قومونو مخورو شخصیتونو گډون کړی و. د دې غونډې د اساسي وینا په توگه ما (یون) یوه لیکلې بیانیه ترتیب کړې وه. دا بیانیه د غونډې د اساسي وینا په توگه د ښاغلي (داودشاه نیازي) له خوا واورول شوه، چې دا دی دلته یې کټ مټ رانقلوم:

درنو او قدرمنو مشرانو! ځوانانو، د سیاسي، ټولنیزو، ملي او مدني خوځښتونو استازو، قومي مخورو، دیني عالمانو او ټولو گډونوالو ته تر هر څه وړاندې السلام علیکم ورحمت الله وبرکاته وایم!

د اسلامیت او افغانیت په ننگه ولاړو ځوانانو، مخورو او د دې پرتمینې غونډې ټولو برخوالو! اجازه راکړئ تر هر څه وړاندې ستاسې په استازۍ ستاسو د ورونو او عزیزانو له هغو سوله ییزو مبارزو او اتلولیو څخه د زړه له تله مننه وکړم چې په تېرو دوو دوه نیمو کلونو او په تېره بیا په تېرو نږدې شلو ورځو کې یې د هېواد په تاریخ کې ثبت کړې. بیا غواړم له هغو خویندو، میندو او پلرونو څخه مننه وکړم چې د سرو مرمیو باران، انفجار او

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتحار ته يې ونه كتل، خپل ورونه او اولادونه يې د سوله ييزې مبارزې او د حق پالنې ډګر ته راوايستل او د اسلاميت او افغانيت په ننګه يې ميدان ته راودانګل. له دوی ټولو څخه مننه، مننه او بيا هم مننه.

له كابل څخه مننه، له كندهار څخه مننه، له پكتيا او ننګرهار څخه مننه، له كونړ او كندوز څخه مننه، له زابل او هلمند څخه مننه، له فراه او هرات څخه مننه، له بادغيس او نيمروز څخه مننه، له ميدان او لغمان څخه مننه، له خوست او بغلان څخه مننه، له بلخ او غزني څخه مننه، له بهر مېشتو افغانانو له هند مېشتو، ډنمارک مېشتو، لندن مېشتو او نورو بهر مېشتو افغانانو څخه مننه چې په يوه غږ يې د حق ناره پورته كړه، نه ورسره ټوپک و، نه توپ، نه ټانک نه الوتكه، تش لاس او د تكبير ناره. نه يې په ښار كې څوک په تكليف كړل، نه يې څوک ټپيان كړل، نه يې څوک ووېرول، يوازې د خپل مدني حق اواز يې اوچت كړ. څه شول هغه ښاغلي چې څلوېښت كاله كېږي په كور دننه او بهر يې پر دې عظيم ملت د وحشت، دهشت او بې كلتورۍ تورونه پورې كول، د چا په لاس كې ټوپک و؟ د چا په لاس كې چاقو و؟ د چا په لاس كې ماشينګڼه او چا له ځانه زغروال وسايل تاو كړي وو؟ ټول تش لاسي ولس و، خو د ايمان او عقيدې په وسله سمبال وو.

درنو هېوادوالو! د خواشينۍ او افسوس خبره خو داده چې د ملت له دومره فريادونو، مظاهرو او غږونو سره سره بيا هم حكومت د بې كفايتۍ، بې تفاوتۍ او لټۍ پر داسې درانه خوب ويده دی، چې د رد او يا هم د تاييد ځواب نه لري. د خپل ملت او په تېره بيا د خپلو طبيعي پلويانو پر وړاندې دومره بې تفاوتي د نړۍ په سياسي تاريخ كې سارى نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیور افغان ولسه! په اوسني حکومت کې پردیپالې کړی نه یوازې هڅه کوي چې د افغانانو عقیده یې او ملي هویت له منځه یوسي، بلکې په چل، فریب، مهارت او شرارت سره غواړي د افغان ولس ډېره درنه برخه له سیاسي ډگره هم وباسي. د انتخاباتي اصلاحاتو کمېسیون په نامه یې یو خپل خوښی، خپلسری، تنظیمي او ملت ضد ترکیب جوړ کړی، د اساسي قانون او نورو نافذه قوانینو خلاف یې ناقانونه پرېکړه په ناقانونه ډول په توره شپه کې د تورې پردې شاته د تورو نېتونو په قلم لاسلیکېږي او پر ولس تحمیلېږي.

درنو هېوادوالو! د انتخاباتي اصلاحاتو کمېسیون په نامه د تنظیمي

جنگسالارانو خپلخوښی ترکیب داسې یو سیاسي طاعون دی چې د ټول افغان ملت رگونه به ونیسي او که همدا اوس یې مخه ونه نیول شي، نو زموږ ستر ملت به له سیاسي انتحار سره مخامخ کړي. ملت لا د هویت پر تذکرو د واکمنی غمیزې له غمونو نه دی راوتلی چې دوی پرې د انتخاباتي اصلاحاتو په نامه د ټاکنیزو مخدراتو بل ناورین ورتحمیل کړ.

د پورته ناورینونو ترڅنگ امنیت ورځ تر بلې خرابېږي، تر سلو زیاتې ولسوالۍ د دولت له کنټروله وتي، د پاکستان د پنجاب پوځ په کونړ، ننگرهار،

(c) ketabton.com: The Digital Library

کندهار، پکتیا، پکتیکا، خوست او نورو سیمو کې په لسګونو کیلو متره له پخوانیو اشغالي سیمو څخه د هېواد داخل ته راننوتی، داعش بله منفي پدیده ده چې هره ورځ زموږ په لسګونو هېوادوال په بې رحمۍ سره وژني، خو دولت یې تر اوسه پرضد کومه مشخصه سیاسي، پوځي او عملي پالیسي نه لري. اقتصادي فقر او وزګارتیا اوج ته رسېدلې. هره ورځ لږ تر لږه لس زره تنه ځوانان له هېواده بهر ته کډوال کېږي. اقتصادي پروژې له سقوط سره مخامخ دي. هره اونۍ د بیت المال له زېرمې څخه (۵۰) ملیونه ډالره د افغانیو د ثبات په پلمه د افغانستان بانک څخه ایستل کېږي، خو په هېواد کې پولي ثبات نه ټینګېږي، د ایران او پاکستان د کرنسۍ چلند په چټکۍ سره زموږ هېواد ته غځېږي. خو دولت نه فکري ثبات لري، نه سیاسي، نه مالي، نه معنوي او نه هم کوم بل ډول. تر ټولو بده خبره لا داده چې د حکومت سیاسي اخلاق هم دومره کمزوري دي چې نه یوازې پر خپلو نیمګړتیاوو اعتراف نه کوي، بلکې د دروغو او نه عملي کېدونکو ژمنو تنابونه لاپسې غځوي. حکومت د داخلي اختلافاتو او فساد پر داسې نري رنځ اخته دی چې د ولس له ملي او شعوري پاڅون پرته یې د رغېدو مجال نه شته. د یوه نظام مشر چې (۹۹) سلنه خپل سرسختي پلویان پر سل سلنې مخالفینو بدل کړي، تر دې نو د سیاسي مشرتابه د بې کفایتۍ بله بېلګه په نړۍ کې نه ده لیدل شوې.

موږ له اوسني مشترک حکومت څخه د مثبتو کارونو ډېره هیله نه لرو، خو دا ورڅخه په ټینګه غواړو چې نوره خرابی دې نه رامنځته کوي. بې ځایه، بې وخته او مضر قوانین دې نه تصویبوي. پخواني سیستمونه دې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ړنگوي، پخواني مامورين دې تر هغه نه لرې کوي چې تر هغو يې ښه نه وي پيداکړي.

د هويت په تذکرو کې د اسلاميت او افغانيت په مسله کې هم پخوانی ولسمشر ملت ته پړ دی، هم ملي شورا او هم اوسنی دولتمشر. اوسني دولتمشر ته تر يوزر ځلو زيات د ولس پيغامونه ورسېدلي، خو ده پرې سر نه دی گرولی، خو کله چې دوه جنگسالاران ورته پښې ودربوي، نو بيا هر څه ورته نقد پر پوله ايښي دي، اوسنی دولتمشر په خپل لاس ستاسو استازو ته قول ورکړ چې د هويت د تذکرو معضله به حلوم، خو پر خپل قول يې هېڅکله عمل ونه کړ. اوس چې ولس لارو او واټونو ته راووت بيا هم لکه د حکومت پر ستوني چې خپسه ناسته وي، اخ و ټوخ يې نه پورته کېږي. داسې لکه مړې تبې چې نيولی وي. موږ ښاغلي دولتمشر ته وايو چې دا هماغه ولس دی چې ته يې له يو ځادر سره د ولسمشرۍ مقام ته ورسولې، نه دي گوند درلود، نه دې وسلې، نه دې پيسې، نه دې غوره ټولنيزه او لوړه سياسي جاذبه، خو همدا ولس درپسې شو، په سر او مال يې ته دې مقام ته ورسولې، خو اوس پر ارگ د فرعونيت فضا خوره ده، د ولس فرياد، غږ او چغو ته څوک غوږ هم نه ږدي، داسې فکر هم نه کوي چې دلته هم کوم ولس شته که نه؟

دغه او دغو ښاغلو ته بايد ووايو چې ايا په خپل ټول ژوند کې يې داسې منظمې، سوله ييزې او مدني مظاهرې ليدلي چې ولس دې د خپلو حقه حقوقو لپاره فرياد پورته کړي او چاته دې په کې د زرې قدر ته تاوان پېښ نه شي؟ په هغو ځايونو کې چې همدا ښاغلي په ټانکونو کې نه شي گرځېدلی، ولس له ملي بيرغونو سره راووت او خپل اسلاميت او افغانيت يې يو ځل بيا ثابت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ملت د ټوپک ډېره پخه تجربه لري، چارواکي دې خپل ولس نه مجبوروي چې د وسلې تجربه یوځل بیا تکرار کړي، زما ولس د غره په شان خوی لري، کاڼي لري، خو چې څوک یې په عذاب نه کړي د کاڼي گوزار پرې نه کوي.

لمن مې ډکه ده له کاڼو خو څوک نه پرې ولم
پـــه عـادتونو کـــې دا یـــو عادت د غره لرمه

یو ځل بیا اوسني حکومت مشرانو ته وایو چې د ولس ارادې ته غاړه کېږدي، په څو کرایي خبریالانو، لیکوالو، میرزایانو او درباري غوړه مالانو د ولس مخه نه شئ نیولای. له هغې ورځې ووېرېږئ چې د ولس لاس ستاسو تر گرېوانه در رسېږي.

په پای کې یو ځل بیا یادونه کوو چې موږ په هېڅ وجه د اسلامیت او افغانیت له داعیې څخه نه شو تېرېدلای، نه یوازې د هویت په تذکره کې د اسلامیت او افغانیت تسجیل غواړو، بلکې د ټولو هغو په اصطلاح قوانینو لغوه کېدل غواړو چې زموږ د خلکو د حقه حقوقو د مخنیوي سبب گرځي، له حکومته غواړو چې د نورو قوانینو په تسوید او تصویب کې له زیات دقت څخه کار واخلي، هسې نه چې لکه د تذکرو په شان په نورو قوانینو پسې هم ولس راپاڅېږي.

په درناوي
د اسلامیت او افغانیت په ملاتړ
د لاریونونو د انسجام کمېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاریونونه او د انسجام کمېټه

بسم الله الرحمن الرحیم

د اسلامیت او افغانیت د ملاتړ لپاره د پراخو لاریونونو

د انسجام کمېټې اعلامیه

دا لیکنه د (۲۰۱۵م) کال د سپتمبر پر (۲۰)مه نېټه شوې او پر همغه مهال خپره شوې ده.

درنو هېوادوالو! په تېرو شلو ورځو کې د هویت په تذکرو کې د اسلامیت او افغانیت په ملاتړ د هېواد په ګڼو ولایتونو، مرکز کابل او تر هېواده بهر د زرګونو افغانانو له خوا پراخ سوله ییز لاریونونه، اعتراضونه او مدني حرکتونه ترسره شول، خو حکومت لا تر دې دمه د دې هېوادپالو، اسلامپالو او ملتپالو افغانانو قانوني غوښتنو ته کوم مثبت ځواب نه دی ویلی. اوس جمهور رییس غواړي د (سیاسي اجماع) تر نامه لاندې یو شمېر پخواني سولېدلي ډلمشران او نور اشخاص راټول کړي، له هغو سره تر مشورې وروسته په دې باب خپله په اصطلاح وروستۍ پرېکړه اعلان کړي. په دې سیاسي اجماع کې د افغان ولس استازي چې په لویو مظاهرو کې یې تصویر څرګند شو، نه د یوه لوري په توګه مطرح دي او نه په اصطلاح د سیاسي اجماع برخه او طرف ګڼل کېږي. کېدی شي په دې سیاسي اجماع کې ځینې مخلص او مصلح اشخاص هم وي، خو څرنګه چې په دې سیاسي اجماع کې یو شمېر مغرض، سیاسي او ولس رټلي اشخاص شامل دي او په هېڅ ډول د افغان ولس د اساسي او قانوني غوښتنو تمثیل نه شي کولای او ان په ماضي کې یې د ملي هویت پر وړاندې هڅې هم ترسره کړي، نو ځکه خو دا ډول سیاسي اجماع افغان ولس ته د منلو وړ نه ده .افغان ملت سره تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو غوره سياسي او ملي اجماع همغه لويه جرگه ده چې د هغې د پرېکړې له مخې اساسي قانون د يوې اجماع په ترځ کې رامنځته شو. تر لويې جرگې او اساسي قانون پورته موږ د ملي ارادې د تمثيل نورې لوړې مرجعې نه لرو. نو هره هغه سياسي اجماع چې له دې دوو سترو قانوني سرچينو سره په ټکر کې وي، مسلمان افغان ملت ته د منلو وړ نه ده.

جمهور رييس هر چا سره د سلا مشورو حق لري، خو دا ټولې مشورې او ناستې پاستې بايد د اساسي قانون له محتوياتو سره په مخالفت کې واقع نه شي او د قدرت نورې ناقانونه سرچينې رامنځته نه کړي.

د اسلاميت او افغانيت د ملاتړ لپاره د پراخو لاريونونو د تدارک او انسجام کمېټه يو ځل بيا له جمهور رييس څخه غواړي چې د سياسي اجماع پرځای اساسي قانون ته مراجعه وکړي. اساسي قانون پر هغوی ومنئ نه دا چې د هغو پرېکړې تر اساسي قانون لوړې وگڼل شي. د انسجام کمېټه په ډاگه اعلانوي، هره هغه پرېکړه چې له دې اجماع څخه رامنځته شوه او د ملت د هيلو او د اساسي قانون خلاف وه، هغه موږ ته د منلو وړ نه ده او افغان ولس به تر هغه وخته پورې خپلو لاريونونو او نورو مدني حرکتونو ته ادامه ورکوي، تر څو چې د اساسي قانون محتويات نه وي عملي شوي.

په درنښت

د اسلاميت او افغانيت د ملاتړ لپاره د پراخو لاريونونو

د تدارک او انسجام کمېټه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هویت د تذکرو په اړه وروستی وضاحت

د افغانستان ملي تحریک اعلامیه

دا لیکنه د (۲۰۱٦م) کال د اپریل پر (۱۳)مه نېټه لیکل شوې او خپره شوې ده.

د هویت د تذکرو داستان اوږد دی، موږ خپلو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د برېښنايي تذکرو په باب به هره نوې خبره وخت پر وخت خپلو هېوادوالو سره شریکوو. څو ورځې وړاندې جمهور رییس د کابینې د تقنین کمېټې ته دنده وسپارله چې په پخواني قانون کې د تعدیل لپاره یوه نوې طرحه وړاندې کړي. یادې کمېټې یوه نوې طرحه جوړه کړه چې د هغې له مخې به د هویت د تذکرو پر لومړي مخ (ملت) او (قوم) دواړه ستونونه لیکل کېږي. دا کار څه ناڅه د هېوادوالو د خوښی وړ وګرځېد، خو دا طرحه لا هم د عدلیې وزارت له خوا د کابینې غونډې ته نه ده لېږل شوې او په مخ کې یې یو لړ خنډونه لیدل کېږي. لا هم د جمهور رییس او د هغه د اجراییه رییس ترمنځ په دې باب اختلافات موجود دي. جمهور رییس لا هم پر خپلې کابینې واکمن نه دی، د کابینې اکثریت غړي د ډاکتر عبدالله پلویان دي او جمهور رییس د قانون د حاکمیت جرئت او ځواک نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د جمهور رییس شاوخوا ځانساتې کړی غواړي، څو نور ناقانونه اپشنونه وړاندې کړي؛ ښاغلی غني له ښاغلي عبدالله سره یوه بله ناقانونه معامله وکړي او د ولس په سترګو کې خاورې وشیندي.

موږ داسې فکر کوو چې د بې وسه او بې کسه جمهور رییس له وسه د خیر هیله پر نهیلی بدلېږي او دا حالت ولس یو ځل بیا لویو مظاهرو ته اړباسي. موږ به په نږدې راتلونکي کې یوځل بیا له بېلابېلو ملي او مدني خوځښتونو سره ګډه غونډه او غونډې ولرو، د افغانیت او اسلامیت د داعیې او لاریونونو کمېسیون به هم بیا فعالېږي او په راتلونکې اوونۍ کې به په دې باب غونډه ولرو، د اوس لپاره پر همدې وضاحت بسنه کوو.

درنښت

د هېواد د پرمختیا او د ملي او اسلامي هویت

د خوندیتابه په هیله

د افغانستان ملي تحریک

درالانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ځل بیا د هویت د تذکرو په باب

د افغانستان ملي تحریک اعلامیه

دا اعلامیه د (۲۰۱٦م) کال د اگست میاشتې پر (۲)یمه نېټه لیکل شوې او خپره شوې ده.

لکه څنگه چې هېوادوال خبر دي د هویت د تذکرو مسئله د حامدکرزي په مشرۍ له تېر حکومت څخه اوسني حکومت ته په میراث پاتې، تېر حکومت که څه هم په هویت پاڼو کې د افغانیت او اسلامیت د تسجیل لپاره د هېوادپالو افغانانو قانوني غوښتنې عملي نه کړې، خو کرزي د ملي شورا له خوا د ناقانونه فرمان د توشیح جرئت هم ونه کړ او د نفوسو د احوالو د ثبت په اصطلاح قانون همداسې معلق پاتې شو. د اشرف غني د کاندیدۍ پرمهال نوموړي له بېلابېلو ټولنو په تېره بیا د افغانستان ملي تحریک سره ژمنه وکړه چې د نورو لویو ملي مسایلو ترڅنگ به د هویت په تذکرو کې ضرور د (افغان) او (اسلام) کلیمې لیکو، خو دې ښاغلي د نورو تېرو وعدو په شان نه یوازې دا ملي داعیه عملي نه کړه، بلکې د هغې خلاف یې نوموړی ناقص قانون لاسلیک کړ او د نشر لپاره یې واستوه. ملتپالو افغانانو بیا اعتراضونه وکړل او د ملي وحدت د حکومت له همدې مشر سره یې کتنه وکړه، ده ښاغلي بیا ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۳ل) کال د کب ترپایه به دا مشکل حل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړم. خو بيا يې هم خپله وعده عملي نه کړه، اجراييه رييس سره هم کتنه وشوه، خو د رد او تاييد څرک ونه لګېد.

تر هغه وروسته د هېوادوالو له خوا تر (۲۴) زياتې مظاهرې وشوې او ګڼ شمېر اعتراضونه، دولتمشر بيا د بېلابېلو بنسټونو له استازو سره د ملاقات ژمنه وکړه، کله چې دا هيئت ارګ ته ورغی، ځان يې د مريضۍ په نامه پټ کړ او خپل مشاورين ښاغلی (حنيف اتمر) او ښاغلی (اکرم خپلواک) يې د مذاکرې لپاره راولېږل، هغوی ژمنه وکړه چې دا مشکل به حلوو، خو تاسو نورې مظاهرې مه کوئ، د هغوی ژمنه دومره ټينګه وه چې ويل يې که خبره ان زموږ پر استعفی هم تمامه شي، موږ ورته حاضر يو. بيا د ملي اجماع خبره مطرح شوه او نورې ډول ډول لارې، اوازې او انګازې خپرې شوې، په سوونو څه چې په زرګونو تماسونه ونيول شول، خو د مفکر صيب په ګډون هېڅ چارواکي پرې سر ونه ګراوه. د سرور دانش په مشرۍ د کابينې حقوقي څانګې هم يوه طرح جوړه کړه، د هغې مړی او ژوندی هم معلوم نه شو. لنډه دا چې له تذکرو څخه يو ناسور زخم جوړ شو چې اوسمهال يې هېڅ واکمن د علاج جرئت نه کوي.

اوس بيا اوازې دي چې اجراييه رياست کومه طرح جوړه کړې او پر مفکر جمهور رييس يې منلې ده. دا چې په دې طرح کې به څومره درغلي وي دا پته چاته نه لګي، موږ سره له دې چې اکثرو اړوندو ارګانونو او اشخاصو سره په تماس کې شو، خو هېڅ معلومات مو ترلاسه نه کړای شول، دا پته اوس نه شته چې دا طرح د ډاکتر عبدالله عبدالله رحيمي (مجيب الرحمن رحيمي) جوړه کړې او د ډاکتر اشرف غني رحيمي (عبدالسلام رحيمي) ته يې لېږلې که کومه بله مسئله ده، خو د جمهور رييس د نيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

درجن ویندویانو او څلورنیم شلې مشاورینو په ګډون یو هم ترې پوره خبرتیا نه لري .نو ځکه مو دغه مبهم حالت یو ځل بیا له خپلو هېوادوالو سره شریک کړ .

دا چې هېوادوال او مدني بنسټونه او د دې ملي داعیې لارویان په دې برخه کې کومه پرېکړه کوي او د مفکر صیب نافکره پرېکړو ته څه ځواب وایي، د ټولو بنسټونو سلا مشورو او ګډ غبرګون پورې اړه لري، خو د دې ټکي یادول هم ضروري بولو چې که نور څوک په دې برخه کې خپل مسوولیت ادا کوي او که نه، ملي تحریک چې د دې داعیې له اصلي بنسټونو او سرغندویانو څخه دی، له دې داعیې څخه په هېڅ ډول تېرېدونکی نه دی. ان که خبره د مفکر د بلواکې واکمنۍ پر ړنګېدو او د ملي تحریک ژوند ته د سختو ګواښونو په قیمت هم تمامه شي، تحریک به د خپل ملت دا ملي داعیه پالي.

په درناوي

د افغانستان ملي تحریک

دارالانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جمهور رییس څخه د قانوني سمون غوښتنه

ټاکل شوې وه د (۱۳۹۵ل) کال د ملي شورا د دوبنیو رخصتیو پرمهال جمهور رییس ډاکتر اشرف غني د یوه تقنیني فرمان له لارې د هویت په تذکره کې قانوني سمون راولي. دوبنۍ رخصتي هم تېره شوه، خو جمهور رییس پر خپلې ژمنې وفا ونه کړه. دغه لیک د بېلابېلو مدني ټولنو او خوځښتونو له خوا پر همدې بنسټ ولیکل شو او له هغه څخه غوښتنه وشوه چې د تذکرو تر وېش دمخه باید په هغو کې قانوني سمون راشي.

د افغانستان د اسلامي جمهوریت محترم مقام ته

په برېښنایي تذکرو کې د اسلامیت او افغانیت د تثبیت غوښتنه

له هغې ورځې چې د نفوسو د احوال د ثبت قانون او په تېره بیا د هویت یا تابعیت د تذکرو د چاپ او وېش په باب بحثونه پیل شوي، نو له همغې ورځې یو شمېر ناځرګندو عناصرو هڅه پیل کړې، چې له غبن، چل، فرېب او نورو نامشروعو لارو د هېواد اسلامي او ملي هویت مسخه کړي او دا کار د قانون تر پردې لاندې په ناقانونه ډول مخته بوځي. دوی په خپلو دې هڅو کې تر یوه حده بریالي شول، کله چې د هویت په تذکرو کې د (دین) او (ملت) د ستونونو د لیکلو خبره مطرح شوه او د ټولو هېوادوالو هیله وه چې د دین د ستون په مقابل کې هر مسلمان افغان ته (اسلام) او د (ملت) ستون په مقابل کې د هېواد هر وګړي ته د (افغان) کلیمه ولیکل شي او په دې ډول د افغانانو اسلامي او ملي هویت خوندي شي، خو دې ناځرګندو عناصرو د چل او غبن له لارې د هویت په تذکره کې د دې دواړو سترو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارزښتونو د ليکلو مخه ونيوله. سره له دې چې د ملي شورا اکثريت وکيلان د دې ارزښتونو غوښتونکي وو، خو يو شمېر عناصرو له داسې فرېب څخه کار واخيست چې عملاً يې د دې ارزښتونو مخه ونيوله. وروسته د ولس د بېلابېلو پرګنو له خوا مظاهرې وشوې او ملي شورا مجبوره شوه، د يوه ګډ کمېسيون له لارې د (دين) ستون بېرته تذکرې ته داخل کړي، خو پر (ملت) يې بيا هم خاورې واړولې، پخواني ولسمشر هم ژمنه وکړه چې دا نيمګړی قانون به تعديلوي او سمون به په کې راولي، خو هغه پر خپله ژمنه وفا ونه کړه.

اوسني ولسمشر (ډاکټر اشرف غني) هم د ۱۳۹۳ل کال د مرغومي په مياشت کې د بېلابېلو مدني، کلتوري ټولنو او قومي شوراګانو د استازو په غونډه کې له هغو سره ژمنه وکړه چې د همدې کال د (دلوې) په مياشت کې به د ملي شورا د ژمنيو رخصتيو پر مهال د يو تقنيني فرمان له لارې د (ملت) ستون هم د هويت په تذکره کې زياتوي او د هېواد هر وګړي ته به د (افغان) کليمه ليکي.

تر هغه وروسته ولسمشر له بېلابېلو اړوندو ارګانونو او اجراييه رييس ښاغلي (ډاکټر عبدالله عبدالله) سره هم سلا مشوره وکړه او ټولو د (ملت) د ستون له ليکلو سره موافقه وکړه، ولسمشر غني د يو تقنيني فرمان د متن د ترتيب غوښتنه وکړه او ژمنه يې وکړه چې د ملي شورا د دوبنيو رخصتيو پر مهال به د يو تقنيني فرمان په ترڅ کې د تذکرې پر لومړي مخ د هېواد هر وګړي ته د (افغان) کليمه ليکل کېږي، د فرمان متن هم ترتيب شو، خو تر اوسه پورې ولسمشر دا فرمان لاسليک نه کړ.

اوس په هېواد کې بېلابېلو ملي بنسټونو، مدني ټولنو، فرهنګي بنسټونو، قومي شوراګانو، سياسي خوځښتونو او په ټوله کې ټولو اسلامپالو او ملتپالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېواد مینو افغانانو غوښتل، یوځل بیا پر سترو مظاهرو او لاریونونو لاس پورې کړي او په خپله هویت پانه کې خپل اسلامي او ملي هویت (اسلامیت) او (افغانیت) تثبیت کړي، خو د دې ټولو بنسټونو د همغږۍ جرګې تر مظاهرو دمخه غوره وبلله چې له قانوني لارو چارو د خپلې داعیې د تثبیت غوښتنه وکړي. دا بنسټونه د جمهوري ریاست له محترم مقام او په تېره بیا شخصاً له قدرمن جمهور رییس محمد اشرف غني څخه هیله لري چې د ملت دې داعیې ته له قانوني لارې هرکلی ووایي. څرنګه چې د هویت د تذکرو په باب د ملي شورا پرېکړه د اساسي قانون د څلورمې مادې د پنځمې فقرې مخالفه ده، نو لازمه او ضروري ده چې دا پرېکړه د یادې مادې له محتوا سره سمه اصلاح شي. د اساسي قانون د څلورمې مادې په پنځمه فقره کې راغلي دي: ((د افغان کلیمه د ملت پر هر وګړي اطلاق کېږي)). نو څرنګه چې تذکره هم د هېواد هر وګړي ته ورکول کېږي او د هر وګړي ملي هویت (افغان) دی، نو ځکه موږ غواړو د همدې فقرې پر اساس د هویت په تذکره کې د (دین) ستون تر څنګ د (ملت) ستون زیات شي او په مقابل کې یې هر هېوادوال ته (افغان) کلیمه ولیکل شي. په دې ډول به هم د اساسي قانون محتوا او روحیه تطبیق شي، هم به ملي وحدت تامین شي او هم به ملي هویت او یووالي ته پېښ ګواښونه کمزوري او له منځه لاړ شي او د هېواد د دښمنانو هغه دسیسې به هم شنډې شي چې واحد افغان ملت پر بېلابېلو نومونو او ټوټو وېشي. موږ له تاسو څخه هیله لرو چې د هویت تذکرو تر سمون دمخه د دې تذکرو د وېش په باب ټوله نیمګړې پروسه ودروئ. کله چې یاد سمون راغلی تر هغه وروسته دې د تذکرې د وېش په اړونده اداره کې هم پوره سمون او پیاوړتیا راشي، بیا به حکومت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولس او د هېواد مدني بنسټونه په ګډه د دې بهير د برياليتوب لپاره هلې ځلې کوي، د اسلامي او ملي هويت له تثبيت پرته د نيمګړې تذکرې وېش د هېواد اسلامي او ملي ارزښتونو سره د مخالفت مانا لري او هېڅ افغان ته د منلو وړ نه ده، په داسې يو حالت کې که د مظاهرو په ګډون هر ډول مشکل پيدا شو، نو مسووليت به يې د ولسمشر او نورو دولتي چارواکو پر غاړه وي. خو هېوادپال او اسلامپال افغانان به تر هغه پورې خپلې مبارزې ته دوام ورکوي چې خپل اسلامي او ملی هويت يې نه وي تثبيت کړی،د اسلامي او ملي داعيې د پوره کېدو په هيله.

په درناوي

د هېواد مدني ټولنې، قومي شوراګانې او سياسي خوځښتونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تابعیت په تذکرو کې د ملت او قوم ستون د لیکلو په باب د افغانستان ملي تحریک اعلامیه

دا اعلامیه د (۲۰۱۷م) کال د مارچ میاشتې پر (۲)یمه نېټه لیکل شوې او خپره شوې ده.

د افغانستان ملي تحریک چې له څلورو کلونو راهیسې له یو شمېر نورو مدني او ملي حرکتونو سره یې یو ځای او اوږه پر اوږه د ملي هویت په تذکرو کې د (اسلام) او (افغان) کلیمو د لیکلو لپاره مبارزه کړې او په دې برخه کې یې ان د مخکښی رول لوبولای، په دې خبره خوشاله دی چې اوسني ګډوله حکومت لږ تر لږه د قانون د یوې مادې یوې برخې ته غاړه کېښوده. ویل کېږي چې جمهور رییس د یو تقنیني فرمان له مخې په تذکرو کې د دین ستون ترڅنګ د (ملت) او قوم ستون د لیکلو حکم کړی دی. ملي تحریک که څه هم د هویت په تذکرو کې د (دین) او (ملت) ستونونو پر لیکلو ټینګار کاوه، خو چې د ځینو نورو خلکو په غوښتنه د قوم ستون هم زیاتېږي، موږ یې د زیات مخالفت وړ نه بولو. د جمهور رییس تقنیني فرمان افغان ولس ته کومه اضافي ډالۍ نه ده، یوازې د اساسي قانون له روحیې سره سم یې ګام اخیستی دی، خو بیا هم یو نسبي پرمختګ ګڼل کېدی شي. د افغانستان ملي تحریک ټولو ملي او مدني حرکتونو ته بلنه ورکوي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلو ملي او قانوني مبارزو ته په دقت سره دوام ورکړي، ترڅو چې نه يوازې د ملي هويت د تذکرو مسله له اساسي قانون سره سمه عملي شي، بلکې نورو دېته ورته مسايلو ته لا پسې متوجه اوسي، چې حکومت تر دې زيات له قانون څخه سرغړاوی ونه کړي او قانون د خپلو شخصي موخو لپاره تر دې زيات قرباني نه کړي.

د اساسي قانون او نورو قوانينو د تطبيق په هيله

په درنښت

د افغانستان ملي تحريک دارالانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تذکرو د وېش د ادارې او ازموینې په اړه
د افغانستان ملي تحریک اعلامیه

دا اعلامیه د (۲۰۱۷م) کال د می پر (۱۰)مه نېټه لیکل شوې او خپره شوې ده.

له هغې ورځې چې د طالبانو نظام ړنګ شوی، نو د دولت پر ټولو حساسو رګونو د نظار شورا د سکتارستې ډلې حاکمیت ټینګ شوی، دا هغه ډله ده چې د اسلام تر نامه لاندې ژبنۍ، سمتي او اتنیکي اجنډا پر مخ وړي.دوی د طالبانو د نظام تر ړنګېدو وروسته د نورو ادارو ترڅنګ د مرکزي احصایې اداره او د نفوسو د احوالو د ثبت اداره تر بشپړ کنټرول لاندې راوسته، د مرکزي احصایې ادارې له پنجشېر ولسوالۍ څخه د ولایت جوړونې لپاره جعلي احصایه جوړه کړه او همدارنګه یې د پارلماني څوکیو په وېش کې له پښتون مېشتو ولایتونو څخه (۱۵) څوکۍ نورو سیمو ته انتقال کړې، د نفوسو د احوالو ثبت ادارې هم هڅه کوله چې د پښتنو قومي هویت حذف کړي او یو شمېر پښتنو ته تاجک هویت ولیکي، دوی خبره ان د افغان هویت حذف ته هم ورسوله او د دوی د نیمګړې طرحې او همدارنګه په ملي شورا او حکومت کې د یو شمېر ایران پلوه ډلو د توطیو او دسیسو له امله ملي او اسلامي هویت هم له ګواښ سره مخ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان ملي تحریک په شمول یو شمېر ملتپالو او اسلامپالو خوځښتونو پر خپل وخت گام پورته کړ او د عام ولس ذهنیت یې دې خطر ته راواړوه، ولس پر مظاهرو لاس پورې کړ او تر درې کلونو متواترو مظاهرو او مبارزو وروسته د (ملي وحدت) په نامه د گډوله حکومت چارواکي او په تېره بیا د یاد حکومت مشر (ډاکټر غني) دېته اړ شو چې د یوه فرمان له لارې د هویت په تذکرو کې د (اسلام) او (افغان) کلیمو لیکلو ته ځای ورکړي. ولس په تمه و چې ژر به د تذکرو د وېش لړۍ پیل شي. تر دې فرمان د مخه به د تذکرو د وېش ادارې، ستمي کړیو او د هغو اړوندو ادارو چغې وهلې چې دوی سل په سلو کې د تذکرو وېش ته تیاری لري، خو کله چې فرمان صادر شو، یوه میاشت نور وخت یې هم وغوښت، بیا یې درې میاشتې وخت نور پسې وغوښت او دا دی دا لړۍ لا روانه ده. هدف دا دی چې د نوي فرمان د محتوا د مخنیوي په خاطر نورې پلمې او خنډونه جوړ کړي. کله چې د هویت په تذکرو کې د (اسلام) او (افغان) کلیمو د لیکلو په خاطر له دولتمشر غني سره د ملي خوځښتونو په استازۍ د یوه (لس کسیز) هیئت اساسي غونډه وه، نو دولتمشر هلته یادونه او ژمنه وکړه چې د تذکرو د وېش اداره د مالي فساد په گډون ډېرې ستونزې لري او زه غواړم دا پر یوې خپلواکې ادارې بدله کړم، موږ فکر کاوه چې له نوي فرمان سره سم به د تذکرو په اداره کې هم بدلون راشي، خو تردې دمه دا ژمنه عملي نه شوه.

د افغانستان ملي تحریک په دې نظر و چې لومړی دې د تذکرو د وېش په اداره کې بدلون راشي او ورسره سم دې د تذکرو وېش پیل شي، خو که چېرې اداري سمون ژر ممکن نه وي، نو ژر تر ژره دې د (اسلام) او (افغان) کلیمو په ثبت سره د تذکرو د وېش لړۍ پیل شي او ورسره سم دې په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداره کې سمون راشي، هدف مو دا و له هرې ممکن لارې چې وي لومړی دې د اسلامیت او افغانیت هغه لویه داعیه ترسره شي او بیا دې ورسره هممهاله، متصله او یا هم په تدریجي ډول اداري اصلاحات پلي شي. که څه هم موږ سل په سلو کې په دې نظر وو چې د تذکرو د ادارې فعلي جوړښت په هېڅ وجه د دې ملي پروسې د پرمخبیولو صلاحیت، ظرفیت او کفایت نه لري او په واقعیت سره دا یو ملت ضد ترکیب دی چې په دې اداره کې راټاله شوی، په همدې خاطر موږ په هغه پیل کې د دې ادارې تشکیلاتي جوړښت د برېښنایي رسنیو له لارې هېوادوالو ته خپور کړ.

اوس چې د تذکرو د وېش لپاره د مامورینو د استخدام د ازموینو کوم کار پیل شوی، دا هم د یادې ادارې د همغو پخوانیو توطیو د کړیو یو لړۍ ده چې غواړي ملي بهیرونه بدنام او له خنډونو سره مخ کړي، بده یې لا دا چې دا بهیر یې د اداري اصلاحاتو د خپلواک کمېسیون په نامه یو کمېسیون ته، چې خپله د فساد یوه ځاله ګڼل کېږي، هغه ته سپارلی دی.

د یاد کمېسیون نوی مشر (نادر نادري) چې په خپله په یو ملت ضد سیاسي جریان پورې اړه لري، دا جریان ملت ضد او په تېره بیا پښتون ضد سابقه لري، په خپله یاده پروسه نوره هم له ستونزو سره مخامخ کړې. اوس چې یو شمېر ورونو د فیسبوک له لارې خپل غږ اوچت کړی، دا یو مثبت کار دی، خو پوره او کره نه دی، فیسبوکي مبارزه او عملي مبارزه زیات واټن لري، نو د دې لپاره چې زموږ د هېوادوالو فیسبوکي مبارزه عملي رنګ راوړي، ښه به وي چې د ټولو حرکتونو یو یو استازی او یا هم د دې برخې نور مبارزین د راتلونکې یکشنبې پر ورځ چې د ثور میاشتې له (۲۴)مې نېټې سره سمون خوري، ماسپښین دوه بجې په کابل کې د ژوندون ټلوېزیون

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرکزي دفتر ته تشريف راوړي او هلته به هم د تذکرو د وېش د ادارې، هم د اداري اصلاحاتو کمېسيون، هم د پاسپورټ د ادراې او هم په نورو دولتي ادارو کې د پښتو ژبې او هم د پښتنو د حقه حقوقو په باب اساسي بحث وکړو، عملي لارې چارې به په ګوته کړو او بيا به پرې عمل وکړو .ژوندون ټلوېزيون مو ځکه د ادرس په توګه ياد کړ چې هم يې ټولو ته ادرس معلوم دی او هم يې د ملي هويت په مسله او نورو ملي مسايلو کې خپل ملي رول په ښه او غوځ ډول ادا کړی دی .

د افغان ولس د حقوقو د ترلاسه کولو لپاره د عملي مبارزې په هيله

په درنښت

د افغانستان ملي تحريک دارالانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تذکرو ملي بهیر
او د گومارنې عادلانه حل لاره

دا لیکنه د (۲۰۱۷م) کال د مې پر (۱۱)مه نېټه تر هغې وروسته خپره شوه چې د نفوسو د احوالو ثبت ادارې یو شمېر نوي مامورین وگومارل او دې گومارنې سخت غبرگونونه راوپارول.

د تذکرو د ادارې د جوړښت او راتلونکي کاري څرنگوالي په باب ډېرې خبرې او ډېر نظرونه شته چې پر ځینو یې موږ مخکې بحث کړی او پر ځینو نورو برخو به یې ضرور وروسته بحث کوو. خو اوس د گومارنې لپاره یوه عادلانه حل لاره په گوته کوو:

د افغانستان د اساسي قانون محتوا داده چې د ژوند په ټولو ډگرونو کې باید متوازن انکشاف، پرمختیا رامنځته او په هره برخه کې عدالت تامین شي. د تذکرو د ازموینې په گډون ټول قوانین، مقررات، ازموینې او نور پروسیجرونه باید داسې اعیار شي چې پورتنی اصل او محتوا خوندي کړي.

د کانکور او ازموینې په نوم چې کوم پروسیجرونه تطبیقېږي او دېته د (لیاقت) نوم ورکول کېږي، دا په واقعیت کې د اساسي قانون او د هېواد د وگړو ترمنځ د عدالت د تامین اصل له منځه وړي. په دې مانا چې د نورستان یو اوسېدونکی زده کوونکی، د کابل له یوه زده کوونکي یا د یوه واحد پوست لپاره متقاضي سره په یوه واحده ازموینه کې څکه برابرې نومرې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي ګټلی چې د کابل زده کوونکي او یا فارغ التحصیل لپاره د نورستان په انډول لا واردمخه د ژوند ډېر سهولتونه او درسي اسانتیاوې ورکړل شوې دي. د کابل زده کوونکي یا فارغ درسي ساعتونه نه دي ضایع کړي، نورې ناخوالې پرې نه دي راغلي، ژوند او درسي چاپېریال یې نسبتاً مناسب دی. خو دا په دې مانا نه ده چې د کابل اوسېدونکی به د نورستان له اوسېدونکي څخه د ذهني ځواک (IQ) له پلوه زیات قوت لري، بلکې که دا دواړه زده کوونکي یا فارغان له سره په یوه واحد چاپېریال او یوه واحد ټولګي کې کېنول شي، نو کال وروسته به په ازموینه کې دواړه سره مساوي او یا نږدې نومرې یوسي. اوس چې په هېواد کې هره بشري او انساني موضوع او یا هم دولتي دندې د سیاسي توطیو تر سیوري لاندې راځي، نو ښه لاره داده چې په مرکز کې ګومارنه د ولایتي استازولۍ او ونډې له مخې تنظیم شي. د ساري په توګه که د تذکرو د وېش اداره (۵۰۰) پوستونه ولري، دا پوستونه دې د نفوس په انډول د هېواد پر ټولو ولایتونو ووېشي، هر ولایت ته چې کومه ونډه ورسېدله، (د ساري په توګه لس سیټونه) په همغه ولایت کې دې له داوطلبانو څخه ازموینه واخیستل شي، په هغو کې چې کومو کسانو تر نورو لوړې نومرې وګټلې هغوی دې پر دندو وګومارل شي، په دې ډول به هم ولایتي، سمتي او قومي استازولي تامین شي او هم به لیاقت په پام کې ونیول شي، له دې پرته د سیاسي انګېزې تر اغېز لاندې هر ډول ازموینې په هېواد کې نه یوازې د اساسي قانون محتوا زیانمنوي، بلکې هېواد له لوی بحران سره مخامخوي، لکه څنګه چې د کابل یو محصل په نورستان کې د امتحان د ورکړې څه چې د شپې تېرولو توان نه لري، دغسې د نورستان یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېدونکي ته هم په کابل کې د ازموینې اوسنۍ بڼه، د ژبې او چاپېریال بدلون خپلې خپلې ستونزې لري.

په دې برخه کې نور ګڼ شمېر علمي او منطقي دلایل هم شته چې د دې لیکنې د اوږدوالي له امله ورڅخه تېرېږو، که د تذکرو اداره یا د اداري اصلاحاتو اداره او یا هم نور معترضین او متضررین غواړي، په دې برخه کې ورته پوره وضاحت او څرګندونې وړاندې کولای شم.

اوس همدومره

محمد اسمعیل یون

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ځل بیا ملي هویت او ملي عزت
د ولسي جرګې د ناقانونه پرېکړې په باب
د افغانستان ملي تحریک اعلامیه

دا اعلامیه د (۲۰۱۷م) کال د اکتوبر پر (۳۰)مه نېټه خپره شوې ده.

په برېښنايي پېژندپاڼو کې د (دین) او (ملت) ستون د لیکلو لپاره د ګڼ شمېر افغانانو تر پراخو او سراسري مظاهرو وروسته د (۱۳۹۵ل) کال د کب میاشتې پر (۱۲)مه نېټه جمهور رییس غني د یو تقنیني فرمان په ترڅ کې د نفوسو د احوالو ثبت قانون تعدیل کړ او دې سره اکثریت افغانانو ته داسې هیله پیدا شوه چې ځه که خدای کول جمهور رییس د اساسي قانون له روحیې سره سم ګام پورته کړ او هر افغان به په خپله پېژندپاڼه کې د خپل ملي او دیني هویت حق ترلاسه کړي. تر هغه وروسته پر (۳۰/۱۲/۱۳۹۵) نېټه په جمهوري ریاست کې د نفوسو د احوالو د ثبت ادارې له خوا د تذکرو د وېش د عملیاتي پلان د تطبیق مسله مطرحه شوه او پرېکړه وشوه چې د دې فرمان تر صدور وروسته به په (۹۰) ورځو کې د تذکرو عملي وېش کېږي، تر هغه وروسته څو وارې دا نېټه وغځول شوه، څو میاشتې وړاندې ورته په یوه بله ناقانونه پروسه کې مامورین هم وګومارل شول. په پای کې د (۱۳۹٦ل) کال د اسد (۲۲)مه نېټه ورته د وروستۍ نېټې په توګه وټاکل شوه، کله چې هغه نېټه راورسېده، نو وویل شول چې په درې اوونیو کې به یې د وېش کار پیل شي، درې اوونۍ نورې هم پسې تېرې شوې، بیا دوه اوونۍ نور وخت وغځول شو، هغه هم پوره شو، په وعدو پسې نورې وعدې راغلې، خو یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم عملي نه شوه، دا په داسې حال کې وه چې د جمهور رییس تر تقنیني فرمان وړاندې به د ملي هویت مخالفینو او د تذکرو د وېش اړوندو ادارو هره ورځ ویل چې: ((برای توزیع تذکره الکترونیکی صد در صد امادگی وجود دارد.)) خو کله چې فرمان صادر شو، بیا د دې ((صد در صد امادگی)) درک ونه لګېد .د افغانستان ملي تحریک له همغه پیله د دولت لټې ته متوجه او د تذکرو د وېش په برخه کې د ټولو اړوندو چارواکو پر نېتونو شکمن و، نو ځکه خو یې په متواتر ډول له جمهوري ریاست، د نفوسو د احوالو د ثبت ادارې او د مخابراتو او معلوماتي ټکنالوژۍ وزارت سره په تماس کې و او وخت پر وخت یې احوال اخیسته، خو هر ځل ژمنه تازه کېدله، موږ ځکه په دې برخه کې لویه غوندېه جوړه نه کړه او دا تشویش مو ډاګیز نه کړ چې نه مو غوښتل د (زرکلن) د کنځلمارو پلویانو کنځلو ته پلمه برابره کړو، بیا به یې ویلې چې تاسې حساسیت راپاروئ، هغه دی فرمان او تطبقېږي په خیر .ملي تحریک فکر کاوه داسې لاسونه شته چې غواړي د دې تقنیني فرمان د تطبیق مرحله تر هغه وخته پورې وځنډوي چې ولسي جرګې ته دا فرمان ورشي. ولسي جرګه چې دا مهال له ملت او دولت او په تېره بیا له جمهور رییس غني سره ښه اړیکي نه لري، نو د یو شمېر هغو اشخاصو لپاره چې غواړي ملي هویت مسخ کړي، دا یو بل چانس ګڼل کېده. په ولسي جرګه کې هېواد پلورو او هویت پلورو اشخاصو یو ځل بیا د تېر په شان له دې فرصت او د حکومت له بې کفایتۍ ښخه ګټه پورته کړه او د جمهور رییس تقنیني فرمان یې رد کړ. د ولسي جرګې دا پرېکړه د اساسي قانون د روحیې خلاف ده او یو قانون ضد عمل ګڼل کېږي. د افغانستان ملي تحریک په داسې حال کې چې د ولسي جرګې دا پرېکړه په کلکه غندي، له مشرانو جرګې ښخه هیله کوي چې د ولسي جرګې دا پرېکړه رد او د اساسي قانون له روحیې سره سم ګام پورته او د جمهور رییس تقنیني فرمان تایید کړي .

ددې ترڅنګ جمهور رییس ته هم په ډاګه وایو چې ستاسو او ستاسو د نورو غوړه مالو بېواکه چارواکو پر حال افسوس په کار دی چې د (۲۳٦)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځو په بهیر کې مو د دې وس پیدا نه کړ چې د تذکرو د وېش لړۍ پیل او خپل فرمان پلی کړئ. یو حکومت چې په اتو میاشتو کې یوه تذکره ونه شي وېشلای شي، هغه به ملت ته نور خدمات څنګه وړاندې کړي؟

موږ جمهور رییس ته په ډاګه وایو چې له نامشروع ولسي جرګې څخه د یو مشروع کار هیله لرل، خپله یو نامشروع فکر دی، که جمهور رییس او د هغه غوړه مالان دا فکر کوي چې د دوی مسوولیت خلاص شو، نور نو مسوولیت ملي شورا ته راجع دی، دا خیال دې اوبو ته تېر کړي. که جمهور رییس او د هغه مړ غوړو یارانو د جمهور رییس فرمان پر خپل وخت تطبیق کړی وای، نو نن به په لکونو افغانانو ته تذکرې وررسېدلې وای او خبره به په ولسي جرګه کې د ناستو ایرانپالو پرېکړې ته نه رسېدله. موږ حکومت او ولسي جرګه دواړه په دې کار کې پړه ګڼو او له مشرانو جرګې څخه هیله کوو چې په دې برخه کې خپل ملي مسوولیت ادا او د اساسي قانون له احکامو او مقرراتو سره ګام پورته کړي.

د افغانستان ملي تحریک له ټولو ملي او مدني حرکتونو څخه په ټینګه غوښتنه کوي، لکه څنګه چې مو پخوا په دې برخه کې په زغرده مبارزه کړې، خپلو مبارزو او مظاهرو ته دوام ورکړئ، یو بل ته لاسونه سره ورکړئ، خپل یووالی او پیوستون وساتئ او دا ملي ارمان او حق د بري منزل ته ورسوئ!

په درنښت

د افغانستان ملي تحریک دارالانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځل بيا ملي هويت او ملي عزت

(د ولسي جرگې د وروستۍ ناقانونه پرېکړې په باب ولسي غبرگون)

دا خبرتيا د (۲۰۱۷م) کال د اکتوبر پر (۳۰)مه نېټه خپره شوې ده.

د افغانستان ملي تحريک غواړي يو ځل بيا د ملي هويت او ملي عزت د خونديتابه لپاره يوه مشورتي غونډه ولري، په دې غونډه کې به د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په اړه د ولسي جرگې د ناقانونه پرېکړې په باب يو ځل بيا له ملي خوځښتونو او شخصيتونو سره هر اړخيز بحث وشي او د راتلونکو مبارزو، مظاهرو او حل لارو په باب به گډه پرېکړه وکړو. ملي تحريک له ټولو ملي، سياسي او مدني حرکتونو او هر هېوادپال افغان څخه په ډېر درنښت هيله کوي چې په دې مشورتي غونډه کې گډون وکړي.

په درنښت

د ملي تحريک دارالانشاء

پته: کابل – جلال اباد سړک، يکه توت درې لارې، د ژوندون ټلوېزيون جرگه خونه

وخت: د (۱۳۹٦) لمريز کال، د عقرب مياشتې (۹)مه ، ماسپښين (يوه نيمه) بجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي هويت او ملي عزت

تر پورته سرليک لاندې د (۲۰۱۷م) کال د اکتوبر مياشتې پر (۳۱)مه نېټه د افغانستان ملي تحريک په بلنه د ژوندون راډيو ټلوېزيون په تالار کې د بېلابېلو مدني ټولنو، قومي شوراګانو، ملي حرکتونو او ګوندونو د استازو په ګډون يوه ملي او پرتمينه غونډه جوړه شوې وه.

په غونډه کې د هېواد له بېلابېلو سيمو څخه مخورو او ژبورو شخصيتونو ګډون کړی و، ويناوالو په خپلو خبرو کې د نفوسو د احوالو د ثبت قانون،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د جمهور رييس له خوا د يوه تقنيني فرمان په توگه نافذ شوی و او پرون په ولسي جرگه کې د پرديپالو وکيلانو له خوا رد شو، په هر اړخيز ډول وڅېړه، ټولو ويناوالو او گډونوالو د رايو او نظر په اتفاق سره د ولسي جرگې پرېکړه وغندله او دا يې د اساسي قانون د احکامو خلاف وبلله. د غونډې برخوالو له جمهور رييس څخه په ټينگه غوښتنه وکړه چې خپل تقنيني فرمان ژر تر ژره عملي کړي او د راتلونکې شنبې پر ورځ دې په خپله لومړنۍ تذکره واخلي او دې سره دې ډېر ژر عملاً دا پروسه پيل کړي. غونډې له مشرانو جرگې څخه وغوښتل چې د ولسي جرگې دا ناقانونه پرېکړه رد او د اساسي قانون مطابق گام پورته کړي. د غونډې برخوالو په يوه خوله دولت ته په ډاگه کړه چې که د راتلونکې اوونۍ تر پايه د اساسي قانون مطابق د تذکرو د وېش لړۍ عملاً پيل نه کړي، نو په ټول هېواد کې به لوی لوی لاريونونه پيل کړي.

گډونوالو دا خبره هم په ډاگه اعلان کړه چې د ملي او اسلامي هويت لپاره هر ډول قربانۍ ته حاضر دي او په دې برخه کې د هېڅ جابر، غاصب او پرديپال پروا نه لري. د غونډې په پای کې د ملي او اسلامي هويت د ملاتړ لپاره د تدارک يوه کمېټه هم په اختياري او داوطلب ډول غوره شوه چې دوی به په راتلونکي کې د تذکرې او ملي هويت اړوند کارونه تعقيبوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملي او اسلامي هويت د ملاتړ لپاره

د تدارک کمېټې اعلاميه

(۱۳۹٦ل) کال، د عقرب (۹)مه

لکه څنگه چې مو دمخه یادونه وکړه، نن د ژوندون راډیو ټلویزیون په تالار کې د بېلابېلو مدني ټولنو، قومي شوراگانو، د ملي حرکتونو او گوندونو د استازو په گډون یوه ملي او پرتمینه غونډه جوړه شوې وه. دا غونډه په عاجل ډول رابلل شوې وه.

په غونډه کې د هېواد له بېلابېلو سیمو څخه مخورو او ژبورو شخصیتونو گډون کړی و او هر یو د یوه مدني او ملي بنسټ استازولي کوله، ویناوالو په خپلو خبرو کې د نفوسو د احوالو د ثبت قانون، چې د جمهور رییس له خوا د یوه تقنیني فرمان په توگه نافذ شوی و او پرون په ولسي جرگه کې د پردیپالو وکیلانو له خوا رد شو، په هر اړخیز ډول وڅېړه، ټولو ویناوالو او گډونوالو د رایو او نظر په اتفاق د ولسي جرگې پرېکړه وغندله او دا یې د اساسي قانون د احکامو خلاف وبلله. د غونډې برخوالو د ملي هویت په تسجیل سره د تذکرو د عملي وېش پر میکانیزم ټینگار وکړ او ویې ویل چې د دې کار لپاره باید تر هغه پورې د تدارک یوه کمېټه فعاله وي چې تر څو پورې د جمهور رییس تقنیني فرمان عملي شوی نه وي. د غونډې برخوالو له جمهور رییس څخه په ټینگه غوښتنه وکړه چې خپل تقنیني فرمان ژر تر ژره عملي کړي او د راتلونکې شنبې پر ورځ دې په خپله لومړنۍ تذکره واخلي او دې سره دې ډېر ژر عملاً دا پروسه پیل کړي. غونډې له مشرانو جرگې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه وغوښتل چې د ولسي جرګې دا ناقانونه پرېکړه رد او د اساسي قانون مطابق گام پورته کړي. د غونډې برخوالو په يوه خوله د ولت ته په ډاګه کړه چې که د راتلونکې اوونۍ تر پايه د اساسي قانون مطابق د تذکرو د وېش لړۍ عملاً پيل نه کړي، نو په ټول هېواد کې به لوی لوی لاريونونه پيل کړي. د غونډې برخوالو وويل چې دوی به د خپلو مظاهرو لړۍ له ملي شورا څخه پيلوي، ولايتونو ته به يې غځوي او همدارنګه د ټولو هغو ارګانونو دروازې به ټکوي چې د قانون د پلي کولو مسووليت لري.

ګډونوالو دا خبره هم په ډاګه اعلان کړه چې د ملي او اسلامي هويت لپاره هر ډول قربانۍ ته حاضر دي او په دې برخه کې د هېڅ جابر، غاصب او پرديپال پروا نه لري .د غونډې په پای کې د دې غونډې د برخوالو له جملې څخه د ملي او اسلامي هويت د ملاتړ لپاره د تدارک يوه کمېټه هم په اختياري او داو طلب ډول غوره شوه چې دوی به په راتلونکي کې د تذکرې او ملي هويت اړوند کارونه تعقيبوي.

هېوادوال کولای شي د پاتې کارونو او راتلونکو پرمختياوو لپاره د تدارک کمېټې له لاندې ښاغلو داو طلبو غړو سره اړيکي ونيسي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱ -خير الله شينواری – ۰۷۹۹۱۵۹٤۷۱

۲ -انتظار خادم- ۰۷۸۱۷۸۱۵۰۰

۳ -شفيع اعظم- ۰۷۰۰۰۰۱۳۱۱

۴ -صفت ځواک – ۰۷۲۸۷۰۵۵۵۵

۵ -فيض محمد ځلاند- ۰۷۷۷۸۰۰۰۱۱

٦ -ضياء الرحمن ضياء – ۰۷۰۰٦۵۱۰۰۸

۷ -خيبر ستوری – ۰۷۰۷٦۷٦۰۳۰

۸ -ذبيح الله هېوادوال- ۰۷٤٤۵۰۷۹٦۲

۹ -اول گل احمدزی – ۰۷۲۹۳۱۰۳۸۳

۱۰– محمد ادريس همت- ۰۷۸۰۳۰٦۹۳۱

تر دې وروسته د تدارک کمېټې غړو خپل کارونه سره ووېشل او د ملي شورا مخې ته يې د مظاهرې لپاره د چمتوالي هڅې پيل کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملي شورا مخې ته لاریون

کله چې ولسي جرګې د برېښنایي تذکرو په باب د جمهور رییس تقنیني فرمان رد کړ، نو یو ځل بیا د ولسي جرګې پر وړاندې غبرګونونه راوپارېدل. د غبرګونونو په دې نوې څپه کې عدالت ګوند او یو شمېر نورو ځوانانو د ملي او اسلامي هویت (افغانیت) او (اسلامیت) د ساتنې په موخه لاریون تر سره کړ.

نن سهار چهارشنبه د لړم میاشتې لسمه نېټه عدالت ګوند د سلګونو تنو ځوانانو په ملتیا د ملي شورا مخې ته پراخ لاریون ترسره کړ، په دې لاریون کې د عدالت ګوند غړو او د هیواد یو شمېر با احساسه ځوانانو ګډون کړی و.

لاریون د سهار پر لسو بجو د ملي شورا پخواني ودانۍ له دروازې څخه پیل شو، لاریون کوونکو (بې هویته تذکرې نه اخلو ، مرګ د پارلمان پر پردیپالو وکیلانو، مرګ پر مزدورو، او بې هویته وکیلانو، ولسي جرګه دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منحل شي ، مرګ د ايران او پاکستان پر جاسوسانو) او نورو شعارونو په ورکولو سره ځان د ملي شورا د نوې ودانۍ مخې ته ورسوه.

د عدالت ګوند رهبري شورا غړو د لاريون په ترڅ کې له ولسي جرګې څخه د يادې موضوع په اړه د وضاحت غوښتنه وکړه چې د ولسي جرګې اداري پلاوي له خوا د ځواب ورکولو په موخه د ولسي جرګې لومړي مرستيال حاجي نذير احمدزي په مشرۍ وکيل نادرخان کټوازی، وکيل عبيدالله بارکزی، وکيل مخدوم، وکيله سنګين، وکيل ابراهيم غښتلی د لاريون مخې ته حاضر شول او د موضوع په اړه يې لومړی له عدالت ګوند او لاريون کوونکو څخه مننه وکړه او ژمنه يې وکړه چې دوی به تل له عدالت ګوند سره په دې حقه داعيه کې اوږه پر اوږه ولاړ وي او زياته يې کړه چې هېڅوک نه شي کولی له افغان کليمې څخه پرته پېژند پاڼې پر افغان ولس ومني. د لاريون په پای کې د عدالت ګوند رهبري شورا له خوا يو څو ماده ييزه پرېکړه ليک هم د ولسي جرګې د دغه اقدام په باره کې صادر شو چې متن يې په لاندې ډول دی:

۱. د ولسي جرګې زيات شمېر پرديپاله وکيلانو يو ځل بيا ملي خيانت وکړ او د ملت د طبعيت خلاف او د اساسي قانون د (۴) مې مادې پرضد يې پرېکړه وکړه او تذکرو څخه يې افغان کليمه حذف کړه. موږ دا خاينانه پرېکړه غندو او ملت به ورسره حسابي کوي.

۲. مشرانو جرګې نه په کلکه غواړو چې د ولسي جرګې وروستۍ پرېکړه رد کړي، ځکه ياده پرېکړه د قانون خلاف ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳. حکومت او د تذکرو اداره باید د ولسمشر د تقنیني فرمان له مخې ژر تر ژره د تذکرو وېش پیل کړي.

۴. که چېرته مشرانو جرگې هم، د قانون او ولس د طبعیت او غوښتنې خلاف پرېکړه وکړه! موږ به په ټول هېواد کې په پراخو لاریونونو لاس پورې کړو.

۵. هېڅ افغان به بې هویته تذکره وانخلي، ځکه اسلامیت او افغانیت زموږ ارزښتونه او سرې کرښې دي. په هېڅ صورت ترې نه تېرېږو.

تل دې وي افغانستان

ژوندي دې وي د عدالت لارویان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د ديني عزت او ملي هويت

په ننګه د ولسي لاريون خبرتيا

دا خبرتيا د (۲۰۱۷م) کال د نومبر پر (٦)مه نېټه خپره شوې ده.

په هېواد کې ځينې فعال اسلامپال، ملتپال او هېوادپال حرکتونه، سياسي خوځښتونه او قومي شوراګانې غواړي، د اسلاميت او افغانيت؛ د خپل ديني او ملي عزت په ننګه د ملي شورا مخې ته يو پراخ لاريون تر سره کړي، له ټولو اسلامپالو، هېوادپالو او ملتپالو افغانانو څخه په ډېر درنښت هيله کېږي چې په دې پراخ ولسي لاريون کې ګډون وکړي او په دې ډول خپل ملي او ديني مسووليت او رسالت ترسره ، د هويت دښمنه عناصرو توطيې او دسيسې شنډې او يو ځل بيا خپل افغاني او اسلامي غيرت اثبات کړي.

په درنښت

د ديني عزت او ملي هويت په ننګه

د ولسي لاريون د تدارک کمېټه

نېټه او وخت: د ۱۳۹٦ ل کال د عقرب (۱۷)مه، چهار شنبه سهار (۹) بجې

د لاريون مسير: دارلامان واټ، د ملي شورا پر لوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلاميت او افغانيت په ننګه ولسي لاريون

د (۲۰۱۷م) کال د نومبر پر (۸)مه چې د (۱۳۹٦ل) کال د لړم له (۱۷)مې نېټې سره سمون خوري، د ملي شورا مخې ته پراخ لاريون ترسره شو. دا لاريون په دارالامان واټ کې له علاوالدين پارک څخه پيل او د دارالامان تاريخي ماڼۍ ته ورڅېرمه د ملي شورا د نوې ودانۍ مخې ته د يوه پرېکړه ليک په صادرولو سره پايته ورسېده. جزييات يې په دې راپور کې ولولئ!

د افغانستان ملي تحريک په ګډون بېلابېلو مدني ټولنو او قومي شوراګانو

نن يو ځل بيا د افغانيت په ننګه لاريون وکړ. د لاريونونو دا لړۍ چې له تېرو پنځو کلونو راهيسې پيل شوې، د وخت په تېرېدو سره يې ملاتړ زياتېږي، ان هغه ډلې او اشخاص چې پخوا يې د جنګسالارانو له وېرې او يا هم د خپل مقام او موقف د ساتنې لپاره له دې داعيې سره ځان نه نږدې کاوه، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم اوس پر دې حقانيت پوهېدلي. ننني لاريون په تېرو پنځو کلونو کې د ملتپالنې او اسلامپالنې لپاره د شعوري مبارزو او مظاهرو د لړۍ يوه کړۍ ده. نن په زرگونو هېوادوالو په دې شعوري لاريون کې گډون وکړ. مظاهره سهار لس بجې له ملي شورا څخه پنځه نيم کيلومتره لرې په دارالامان واټ کې له علاوالدين پارک څخه پيل شوه. لاريونوالو ځانونو سره د افغانيت او اسلاميت په ملاتړ په لسگونو شعارونه او په سلگونو ملي بيرغونه لېږدول. مظاهره بيا په

پلي مزل د ملي شورا تر دخولي وره پورې ورسېدله هلته ورته ولسي جرگې په خپلې استازۍ د دې جرگې د لومړي منشي (قادرځاځي) په مشرۍ يو هيئت راولېږه چې په هغه هيئت کې د ولسي جرگې غړي قدرت الله سهاک، نعيم زوی، نسيمه نيازۍ، ارين يون، راضيه منگل، ناجيه بابکرخېل او يوشمېر نور غړي شامل وو. هيئت له لاريونوالو سره ژمنه وکړه چې ستاسو غوښتنې به ولسي جرگې ته ورسوو او موږ خپله هم درسره په دې داعيه کې هم نظره او ملگري وو. بيا د لاريونوالو په استازۍ مجيب الرحمن لحاظ د مظاهرې د برخوالو پرېکړه ليک ولوست، پرېکړه ليک په دې ډول و:

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

د هويت په تذکره کې
د افغانيت او اسلاميت د ليکلو په ننګه
د لاريونوالو پرېکړه ليک

د (١٣٩٦ل) کال د لړم پر (١٧)مه نېټه د بېلابېلو مدني ټولنو، قومي شوراګانو او ملي خوځښتونو په استازۍ ګڼ شمېر هېوادوالو د ملي شورا مخې ته د ملي هويت په تذکرو کې د افغانيت او اسلاميت د ثبت او ليکلو په موخه يو پراخ لاريون وکړ او دغه لاندې پرېکړه ليک يې صادر کړ:

١ -د نفوسو د احوالو د ثبت قانون کې ملي شورا په خپلې پخوانۍ پرېکړې او ولسي جرګې د (١٣٩٦ل) کال د عقرب پر (٨)مه نېټه خپله پرېکړه کې د اساسي قانون د څلورمې او نورو مادو محتوا په پام کې نه ده نيولې، دا ټولې پرېکړې يې د اساسي قانون د محتوا مخالفې دي، نو ځکه خو د ولس او اساسي قانون له نظره مردودې دي.

٢ -موږ په لومړي ګام کې مشرانو جرګې څخه غواړو چې د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په باب د ولسي جرګې ناقانونه پرېکړه رد او په دې اړه د جمهور رييس تقنيني فرمان تاييد او تصويب کړي!

٣ -د مشرانو جرګې له خوا د جمهور رييس د تقنيني فرمان د تاييد او تصويب په حالت کې موږ د ولسي جرګې له رييسه هيئت او غړو څخه غوښتنه کوو چې د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په اړه، مشرانو جرګې ته د ګډ هيئت لپاره د ولسي جرګې د هيئت په ترکيب کې داسې اشخاص وټاکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د افغانستان ملي ګټو، ملي وحدت او اساسي قانون ته ژمن وي، ملت ضد او اسلام ضد اشخاص به دې ترکیب کې نه شو منلای.

۴ -د مشرانو جرګې له خوا د جمهور رییس د فرمان د تایید او تصویب په حالت کې د ولسي جرګې او مشرانو جرګې له مشترک کمېسیون څخه په جدي ډول غوښتنه کوو چې د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په باب د جمهور رییس دغه تقنیني فرمان چې همدا اوس نافذ دی، تایید او تصویب کړي او پرې نه ږدي چې مغرض اشخاص د ملي شورا له موقف څخه په ګټې

اخیستنې تر دې زیات د ملت د سر ګردانۍ سبب شي.

۵ -لاریونوال په ډاګه ملي شورا ته اعلانوي چې اسلامیت او افغانیت زموږ دیني او ملي هویت دی، دا مو سرې کرښې دي، له دې ارزښتونو څخه تېرېدی نه شو، الهي قانون او اساسي قانون موږ ته دا ارزښتونه راکړي، هېچا ته د دې اجازه نه ورکوو چې په چل، مهارت، درغلۍ، زور، فشار او د پردیو په لمسون زموږ دا ارزښتونه زیانمن کړي. د دې ارزښتونو د ساتنې ترخنګ لاریونوال د دې یادونه هم کوي چې د ډیورنډ منحوسه کرښه پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانانو باندې د انګرېزي ښکېلاک له خوا په زوره تپل شوې کړښه ده او هېڅ افغان ته د منلو وړ نه ده، له ملي شورا څخه غوښتنه کوو چې په دې اړه هم په خپله شورا کې او هم له شورا څخه بهر د انګرېز د سفیر په ګډون هېڅ کورني او بهرني شخص او ارګان ته د نامسولانه خبرو اجازه ورنه کړي.

٦ -لاریونوال ملي شورا ته په ډاګه وایي چې که چېرې د دوی قانوني غوښتنې ونه منل شي او ملي شورا بیا هم د اساسي قانون خلاف پرېکړو ته دوام ورکړي، نو هم به خپلو قانوني مدني اعتراضونو ته دوام ورکړي او هم به پر ملي شورا په تېره بیا پر ولسي جرګه، عدلي او قضایي ارګانونو کې خپل عرایض ثبت کړي. د دې ترڅنګه له حکومت او ولسمشر څخه هم په ټینګه غوښتنه کوو چې په دې برخه کې نافذ شوی تقنیني فرمان ژر تر ژره عملي کړي.

د افغانیت او اسلامیت د ځلا او بریا په هیله په درنښت

د اسلامیت او افغانیت په ننګه راولاړ شوي لاریونوال

وروسته د لاریونوالو په استازۍ یو شل کسیز هیئت د ولسي جرګې له هیئت سره چې په ترکیب کې یې قادر ځاځی، قدرت الله سهاک، ارین یون، نسیمه نیازۍ، راضیه منګل او ځینې نور وکیلان شامل وو، یوځای د ولسي جرګې مقر ته لاړل او هلته یې یو ځل بیا د هویت په تذکره کې د افغانیت او اسلامیت د لیکلو او د ولسمشر د فرمان د تایید او تعقیب په باب هر اړخیز بحث وکړ او دلته یو ځل بیا د ولسي جرګې هئیت د دې داعیې د تعقیب لپاره خپله ژمنه تکرار کړه. د لاریونوالو استازي وروسته د ولسي جرګې له هئیت سره یوځای مشرانو جرګې ته لاړل، هلته یې د محمد عالم ایزدیار په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشرۍ د مشرانو جرګې د کمېسیونونو د ریيسانو په ګډه جرګه کې ګډون وکړ او خپل پرېکړه لیک یې هغو ته وړاندې کړ. د مشرانو جرګې مرستیال د یادې جرګې د ریيسانو په استازۍ وویل چې موږ به ستاسې غوښتنې په اجنډا کې شاملې کړو او ټولو سناتورانو چې په عمومي غونډه کې کومه پرېکړه وکړه، هغه به منو. د کمېسیونونو ریيسانو هم ډاډ څرګند کړ چې تر کومه ځایه چې په مشرانو جرګه کې پر دې موضوع څومره بحث شوی اکثره سناتور صاحبان مثبت نظر لري، ډاډ درکوو چې د نفوسو د احوالو د ثبت

قانون چې د جمهور ریيس له خوا د یوه تقنیني فرمان په نتیجه کې نافذ شوی، هغه به تصویب شي، لاریونوالو د دواړو جرګو له هئیتونو څخه وغوښتل چې د مشرانو جرګې تر مثبت تایید وروسته باید هم دواړه جرګې په مشترک کمېسیون کې په دې باب مثبته پرېکړه وکړي او بالاخره دا ستونزه نوره پایته ورسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زابل او ملي هویت

د (۲۰۱۷م) کال د نومبر پر (۱۱)مه نېټه په زابل کې د ملي هویت په ننګه لاریون وشو. دوی په برېښنايي پېژندپاڼو کې د افغان کلیمې د لیکلو ننګه وکړه.

نن ټکی اسیا وېبپاڼه وايي، چې د (۱۳۹٦ل) کال د لړم (۲۰)مه شنبه په زابل ولایت کې هم په تذکرو کې د اسلام او افغان په ملاتړ لاریون وشو.

دغه لاریون چې سهار پر نهه بجې د شاه جوی ولسوالۍ په بازار کې پیل

شوی و، پر ۱۲ بجې پای ته ورسید.

د تېرې اکتوبر میاشتې پر (۳۰)مه ولسي جرګې په عمومي غونډه کې په پېژندپاڼو کې د اسلام او افغان کلیمو پر ضد رایه ورکړه، چې د مدني ټولنو استازو پرې سخت غبرګون وښود.

تېره اوونۍ په کابل کې هم د بېلابېلو ټولنو استازو لاریون کړی و او په پېژندپاڼو کې یې د اسلام او افغان کلیمو د زیاتولو غوښتنه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کونړ عالمان، افغانیت او اسلامیت

نن د (۲۰۱۷م) کال د نومبر (۱۲)مه چې د (۱۳۹۶ل) کال د عقرب میاشتې له (۲۱)مې نېټې سره سمون خوري، د کونړ ولایت په اسعداباد ښار کی د دینی علماوو او مدرسو د زده کوونکو له خوا په پیژندپاڼو کې د

اسلامیت او افغانیت د نه لیکلو او یو شمېر هغو وکیلانو پر ضد چې د اسلامیت او افغانیت ضد کسانو ملاتړ کې ولاړ دي، پرتمینه مظاهره وشوه، په دې لاریون کې ګڼو عالمانو خبرې وکړې او ویې ویل که حکومت زمونږ غږ وانه وري، مونږ به خپل اواز د ارګ تر دروازې ورسوو. دوی په یوه غږ په پېژندپاڼو کې د اسلام او افغان کلیمو د لیکلو غوښتنه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تذکرو په اړه يو ځل بيا

يوه يادونه او يوه مننه

د (۲۰۱۷م) کال د نومبر پر (۱۹)مه نېټه چې د (۱۳۹٦ل) کال د لړم مياشتې (۲۸)مې نېټې سره سمون خوري، د ملي شورا مشرانو جرگې په

خپلې عمومي غونډه کې د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په اړه د جمهور رييس هغه تقنيني فرمان له يوې سپينې رايې پرته د رايو په اتفاق تاييد کړ چې د همدې مياشتې پر (۸) مه نېټه د ولسي جرگې له خوا رد شوی و. د ولسي جرگې د پرېکړې په باب گڼ شمېر هېوادوالو او مدني خوځښتونو پر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل وخت اعتراضونه وکړل او دا اعتراضونه د ملي شورا تر دروازو پورې هم ورسېدل. مشرانو جرګې د خلکو د مدني اعتراضونو په غبرګون کې د ولسي جرګې د پرېکړې په باب ويلي وو چې د ولسي جرګې پرېکړه د اساسي قانون د محتوياتو خلاف ده او دوی به يې له قانوني پروسيجر سره سم په خپله عمومي غونډه کې رد کړي. مشرانو جرګې له ولس سره خپله ژمنه عملي کړه. نو ځکه خو مننه ترې په کار ده چې له قانون سره سم ګام يې پورته کړ.

د افغانستان ملي تحريک د يوه ملي، مدني، فرهنګي او ټولنيز خوځښت په توګه د مشرانو جرګې دا مثبت او قانوني ګام ستايي، مننه ترې کوي او د دې ترڅنګ يادونه کوي چې د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په اړه له ولسي جرګې سره راتلونکي ګډ کمېسيون ته هم اسلامپاله او ملتپاله سناتوران ورولېږي چې هلته هم په ښه ډول دا ملي داعيه تعقيب او له اساسي قانون سره سمه پرېکړه وشي. له ولسي جرګې څخه هم په ټينګه غوښتنه کوو چې تر دې زيات دې د ملت د سردردۍ سبب نه ګرځي او ګډ کمېسيون ته دې داسې اشخاص ورولېږي چې هم له قانونه باخبره وي او هم ملي او اسلامي هويت ته ژمن وي.

له خپلو ګرانو هېوادوالو څخه هم ډېره مننه په کار ده چې په تېرو پنځو کلونو کې يې د خپل ديني او ملي هويت مسله په ښه تدبير سره تعقيب کړه او په دقت سره يې د پرديو د دسيسو مخه ونيوله، خو د دې تېرو مبارزو په تعقيب يو ځل بيا پر خپل ملت غږ کوو چې که څه هم د مشرانو جرګې په نننۍ پرېکړې سره په دې برخه کې مثبت پرمختګ رامنځته شوی او خبره په ښه ډول مثبت لوري ته روانه ده، خو دې سره سره بيا هم موږ بايد ګډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمېسيون او د ولسي جرگې حرکت په دقيق ډول وڅارو او پرې نږدو چې په دې برخه کې رامنځته شوې پرمختگ يو ځل بيا له توطيو او دسيسو سره مخامخ شي.

د ملي او اسلامي هويت د ځلا او بريا په هيله

په درنښت

د افغانستان ملي تحريک دارالانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مشرانو جرگې له مشرتابه

څخه مننه او د هغو ستاینه

د (۲۰۱۷م) کال د نومبر پر (۱۹)مه نېټه چې د (۱۳۹٦ل) کال د لړم میاشتې له (۲۸)مې نېټې سره سمون خوري، د مشرانو جرگې عمومي غونډې له یوې سپینې رایې پرته د رایو په اتفاق د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په باب د جمهور رییس فرمان تایید کړ. دا کار د زیاتو هېوادوالو د خوښۍ سبب شو. د افغانستان ملي تحریک مشرتابه هیئت د مشرانو جرگې مشرتابه ته

د درناوي او له هغوی څخه د مننې په پار د (۱۳۹٦ل) کال د لړم میاشتې پر (۲۹)مه نېټه یانې د یاد قانون تر تایید یوه ورځ وروسته د مشرانو جرگې له رییس ښاغلي فضل الهادي مسلمیار سره وکتل. د ملي تحریک په هیئت کې پوهاند محمد اسمعیل یون، ضیاءالرحمن ضیاء، څړبڼ هدایي، وفاالرحمن وفا، مطیع الله ساپی، قدرت الله بدلون، شاهد الکوزی، ډاکتر خیبر سهاک، مجیب الرحمن لحاظ، محبت الله حیات، فیاض حمید او یو شمېر نور اندېوالان شامل وو. لومړی مو له مسلمیار صیب څخه مننه وکړه او بیا مو ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل چې ستاسو په واسطه د مشرانو جرگې له ټولو غړو څخه د هغوی د دې ملي جرئت له امله مننه کوو. يو ملي گام مو اوچت کړ. مسلميار صيب په خپل نوبت وويل چې دا زموږ د ټولو گډ کار دی او ملي فريضه مو ده. بيا يې له ټولو هغو اشخاصو او حرکتونو څخه مننه وکړه چې تر دې دمه يې دا ملي موضوع تعقيب کړې او مبارزه يې کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برېښنايي تذکرو د برخليک ټاکنې په حساسو شېبو کې د افغانستان ملي تحريک غوښتنه

دا اعلاميه د (۲۰۱۷م) کال د ډسمبر پر (۱٦)مه نېټه چې د (۱۳۹٦ل) کال د لېندۍ له (۲۵)مې نېټې سره سمون خوري، ليکل شوې ده.

له څنګه چې ټول هېوادوال خبر دي له تېرو نږدې پنځو کلونو راهيسې، د يو شمېر کورنيو او بهرنيو کړيو له خوا هڅه کېږي چې هېواد کې د برېښنايي تذکرو قانوني وېش له ځنډ او خنډ سره مخامخ کړي. دوی په تېرو کلونو کې په ملي شورا او نورو دولتي ارګانونو کې د چل او فريب له لارې هڅه وکړه، د اسلاميت او افغانيت د مخنيوي په خاطر په تذکرو کې د (دين) او (ملت) ستون ته ځای ور نه کړي، خو خرنګه چې په تېرو څلورو پنځو کلونو کې د افغانستان ملي تحريک په ګډون ګڼ شمېر ملي خوځښتونو، هېوادپالو، اسلامپالو او ملتپالو افغانانو په ټول هېواد کې ګڼ شمېر لاريونونه وکړل او په دې برخه کې يې د اساسي قانون د اساسي لاسوند په ګډون ګڼ شمېر حقوقي دلايل وړاندې کړل او د هويت په تذکرو کې يې د اسلاميت او افغانيت د ليکنې حقانيت تثبيت کړ، نو جمهور رييس هم دغې ملي داعيې ته په پام سره يو تقنيني فرمان صادر کړ چې د هغه له مخې بايد د هويت په تذکره کې د (دين)،(ملت) او (قوم) ستونونه وليکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي او په دې ډول د خلکو غوښتنو ته مثبت ځواب وويل شي. ولسي جرگې يو ځل بيا د چل، فريب او مهارت له لارې د جمهور رييس تقنيني فرمان رد کړ، په مقابل کې يې يو ځل بيا هېوادوالو لاريونونه پيل کړل، خو مشرانو جرگې د ملي دريځ په خپلولو سره د اساسي قانون له حکم سره سم د جمهور رييس تقنيني فرمان تاييد کړ. دې سره د دې فرمان برخليک د دواړو جرگو يو مشترک کمېسيون ته محول شو. دواړو جرگو دې مشترک کمېسيون ته خپل اته اته کسيز هيئت وټاکه. ټاکل شوې ده د قوس مياشتې پر (٢٧) مه نېټه، د دوشنبې پر ورځ مشترک کمېسيون په دې باب خپله وروستۍ پرېکړه وکړي. د دې مشترک کمېسيون غړي په دې ډول دي:

د ولسي جرگې هيئت: ميرداد نجرابي، سخي مشوانی، محمود سليمانخېل، عبدالحی اخندزاده، عبدالقيوم سجادي، ناجيه ايماق، عبدالودود پيمان او انجنير محمد هاشم اورتاق.

عبدالقيوم سجادي | ناجيه ايماق | عبدالودود پيمان | محمد هاشم اورتاق

ميرداد نجرابي | سخي مشوانی | محمود سليمانخېل | عبدالحی اخندزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مشرانو جرگې هيئت: ډاکتر فيصل سميع، حاجي لطف الله بابا، نجيبه حسيني، صديقه بلخي، عبدالطيف نهضتيار، محمد حسن هوتک، هاشم الکوزی او گلالۍ اکبري.

د افغانستان ملي تحريک په لومړي گام کې د ملي شورا د دې گډ کمېسيون له هيئت څخه په ډېر درنښت هيله کوي چې خبره تر دې زياته جنجال ته ونه باسي، د اساسي قانون له احکامو سره سم په دې برخه کې د جمهور رييس صادر شوی تقنيني فرمان تاييد کړي. له دې پرته به ولس يو ځل بيا پر لاريونونو او اعتراضونو لاس پورې کړي او که په دې برخه کې بيا هره ناوړه پېښه رامنځته شوه، نو مسووليت به يې د همدغه مشترک کمېسيون د هغو افرادو پر غاړه وي چې د ملي هويت د حذف لپاره يې ناقانونه هڅه کړې ده.

له ولس څخه هم په ډېر درنښت هيله کوو چې په ملي شورا کې پر يادو (١٦) وکيلانو خپل اخلاقي، اجتماعي او قانوني فشار راوړي چې له اساسي قانون سره سم گام پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پای کې يو ځل بيا يادونه کوو چې د ملي هويت په برخه کې د هېڅ ډلې، شخص او اشخاصو درغلي او ناقانونه پرېکړه نه منو، تر دې وړاندې که په ملي شورا او نورو دولتي ارګانونو کې د ملي هويت مخالفين په اسانۍ سره نه شول تشخيصېدلای، نو که اوس په دې کمېسيون کې بيا هم خدای مه کړه اکثريت ګډونوال د ملت د ارادې او اساسي قانون خلاف پرېکړه وکړي، نو ټول ملت حق لري چې له اساسي قانون سره سم ورسره چلند وکړي.

ملي تحريک په دې خاطر دا اعلاميه ضروري وګڼله چې هم په ملت کې ملي خوځښتونه او هم د ملت ((استازو)) ته يو ځل بيا دا ملي داعيه ورياده کړي او په دې برخه کې راولاړه شوې ربړه د اساسي قانون له روحيې سره سم حل کړي.

د اسلاميت ، افغانيت او ملي وحدت د بريا په هيله

په درنښت

د افغانستان ملي تحريک دارالانشاء

د (١٣٩٦ل) کال د لېندۍ (٢٥)مه

کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ملي گام، یو قانوني اقدام او یوه ملي بریا

دا لیک د (۲۰۱۷م) کال د ډسمبر پر (۱۸)مه چې د (۱۳۹٦) کال د لېندۍ له (۲۷)مې نېټې سره سمون خوري، د ملي شورا د هغه ګډ کمېسیون د پرېکړې د تایید په باب خپور شوی چې د رایو په اتفاق سره یې د تذکرو په اړه د جمهور رییس تقنیني فرمان تایید کړ.

لکه څنګه چې ټول هېوادوال خبر دي، د ملي هویت د تذکرو پر سر له پنځو کلونو راهیسې د حکومت، ملي شورا او ملتپالو افغانانو ترمنځ جنجالونه روان وو .اسلامپالو او ملتپالو افغانانو غوښتل چې د ملي هویت په تذکرو کې دې د (دین) او (ملت) ستون ولیکل شي او په دې ډول دې د تذکرې پر لومړي مخ د (اسلامیت) او (افغانیت) لیکل حتمي شي. په حکومت او ملي شورا کې یو شمېر پردیپالو کړیو هڅه کوله چې په تذکره کې د دغو دوو سترو معنوي ارزښتونو د لیکلو مخه ونیسي. ملي حرکتونو له (۱۳۹۰ل) کال راهیسې پر ملي مبارزو لاس پورې کړ، وروسته خبره ګڼو مظاهرو او احتجاجونو ته ووتله او د هېوادوالو له خوا په لسګونو مظاهرې وشوې، تېر کال جمهور رییس اشرف غني په دې باب یو تقنیني فرمان صادر کړ چې د هویت په تذکره کې دې د (دین)، (ملت) او (قوم) ستونونه ولیکل شي او په دې ډول دې د ټولو هېوادوالو غوښتنو ته مثبت ځواب وویل شي. د جمهور رییس دا فرمان باید پر خپل وخت عملي شوی وای، خو بیا هم د بېلابېلو عواملو له امله دې فرمان عملي بڼه خپله نه کړه او ولسي جرګې د (۱۳۹٦ل) کال د (عقرت میاشتې) پر (۸) مه نېټه د جمهور رییس فرمان رد کړ. دې سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوځل بیا د ملي تحریک په ګډون یو زیات شمېر هېوادوالو او ملي خوځښتونو په کابل او نورو ولایتونو کې لاریونونه وکړل. مشرانو جرګې دغو مظاهرو او د خلکو غبرګونونو ته په پام سره د (۱۳۹۶ل) کال د (عقرب) میاشتې د (۲۸)مې نېټې په عمومي غونډه کې د رایو په غوڅ اکثریت سره په دې باب د جمهور رییس تقنیني فرمان تایید کړ. د مشرانو جرګې له دې پرېکړې سره سم د دې فرمان برخلیک د ولسي او مشرانو جرګې ګډ کمېسیون ته محول شو. دواړو جرګو خپل اته اته تنه غړي دې ګډ کمېسیون ته ورمعرفي کړل او د ټولو شپاړسو غړو له جملې څخه (۱۲) تنو حاضرو غړو د رایو په اتفاق سره د جمهور رییس تقنیني فرمان تایید کړ. د ملي شورا د ګډ کمېسیون په دې قانوني پرېکړې سره هغه ستونزه چې له پنځو کلونو راهیسې رامنځته شوې وه، په قانوني ډول سره حل شوه.

د افغانستان ملي تحریک په داسې حال کې چې د ملي شورا د ګډ کمېسیون دا پرېکړه ستایي او یو قانوني عمل یې ګڼي. په جلسه کې ټولو حاضرو غړو ته کور ودانی وایي، چې له اساسي قانون سره سم یې د هویت په تذکرو کې د دیني او ملي هویت د خوندیتابه لپاره د جمهور رییس تقنیني فرمان ته تاییدي رایه ورکړه. د دوی دا ملي حرکت به تاریخ د تل لپاره په خپله حافظه کې خوندي وساتي.

د افغانستان ملي تحریک د ملي شورا له ګډ کمېسیون څخه د مننې ترڅنګ له حکومت څخه هم په ټینګه غوښتنه کوي چې ژر تر ژره دې د برېښنایي تذکرو د وېش لړۍ پیل او په دې برخه کې دې نور هېڅ ډول پلمې او خنډ ته اجازه ور نه کړي.

د افغانستان ملي تحریک د یو مسول ملي، اسلامي، مدني او ټولنیز خوځښت په توګه دا خپله یوه اخلاقي فریضه ګڼي چې له ټولو هغو افغانانو، ملي او مدني حرکتونو او قومي شوراګانو څخه مننه وکړي چې زموږ ملي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیني هویت ته د خطرونو او گواښونو له همغه پیله دې حساسې ملي مسلې ته متوجه وو او په دې برخه کې یې نه ستړې کېدونکې، بې درېغه شعوري او ملي مبارزه وکړه. ملي تحریک له هېوادوالو څخه د مننې ترڅنگ هغوی ته د دې یادونه کوي او ډاډ ورکوي چې د دوی مادي او معنوي سرښندنې به

هېڅکله د تاریخ د حافظې له یاده ونه وځي. ملي تحریک هېوادوالو سره ژمنه کوي چې په دې برخه کې به د ملي مبارزې له پیله بیا د قانوني بریا تر دې وروستۍ ورځې (د ۱۳۹٦ل کال د لیندۍ تر ۲۷) مې نېټې پورې مبارزې او هلې ځلې په مستند او دقیق ډول په یوه مهم اثر کې خوندي او چاپ کړي او په دې ډول به د هېواد د تاریخ دغه کلونه او په هغو کې شوې مبارزه راتلونکي نسل ته د الهام او پیغام په توگه وړاندې کړي. له ټولو هغو هېوادوالو او مدني فعالانو څخه هیله کوو چې هر چا په دې تېر پنځه کلن ملي بهیر او مبارزه کې هر ډول ونډه اخیستې وي، له مستندو اسنادو او تصویرونو سره یې یو راپور، د ملي تحریک په ادرس راولېږي چې په دې اړه په چاپېدونکي کتاب کې خپاره شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

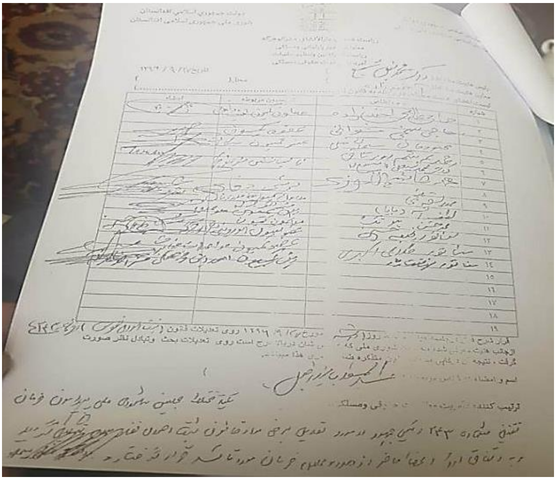

ملي تحريک به په دې باب د ځانگړي اثر تر چاپ وروسته د يوې لويې غونډې په ترڅ کې، هم له مبارزو هېوادوالو څخه د مننې مراتب څرگند کړي، هم به په دې غونډه کې ياد کتاب ووېشي او هم به پر هېوادوالو غږ وکړي چې د برېښنايي تذکرو د وېش له ملي بهير سره خپله هر ډول مرسته او همکاري وکړي.

د همدې ورځې د رارسېدو په هيله

په درنښت

د افغانستان ملي تحريک

دارالانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ليندۍ (۲۷)مه

د ملي هويت لپاره يوه بريمينه ورځ

د (۲۰۱۷م) کال د ډسمبر (۱۸)مه چې د (۱۳۹٦ل) کال د لېندۍ له (۲۷)مې نېټې سره سمون خوري، د افغانستان د ديني او ملي هويت د قانوني تثبيت لپاره يوه تاريخي ورځ ده. پر همدې ورځ د ملي شورا ګډ کمېسيون چې د جمهور رييس اشرف غني له خوا د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په باب غونډه درلوده، ياد کمېسيون پرېکړه وکړه چې په دې اړه د جمهور رييس فرمان تاييد دی. په دې ډول د ملي هويت د تذکرې يا برېښنايي پېژند پاڼې په باب کوم بحران چې د يو شمېر کورنيو او بهرنيو کړيو له خوا رامنځته شوی و او د چل، فريب، درغلۍ، زور، زر او نورو نامشروع لارو يې غوښتل د افغان ولس ملي هويت له ستونزو سره مخ کړي، دا بحران د قانوني پروسيجر له مخې پايته ورسېد.

ما (يون) چې د ملي تحريک او يو شمېر نورو ملي خوځښتونو له غړو سره د دې بحران له پيله بيا تر دې دمه يوه ورځ هم ارامه نه ده تېره کړې، د داسې يوې بريمنې ورځې ليدل راته طبعاً د يوې تاريخي ورځې حيثيت درلود. پر هغه ورځ ياني د عقرب پر (۸)مه نېټه چې ولسي جرګې په دې اړه د جمهور رييس فرمان رد کړ، نو خبره بل حساس او خطرناک پړاو ته ورسېدله، يو ځل بيا په هېواد کې د لاريونونو لړۍ پيل شوه، زيات شمېر سياسي فعالانو او مخورو شخصيتونو يو ځل بيا د ملي شورا مخې ته مظاهره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه. د لاريونوالو يو هيئت په دې اړه لومړی د ولسي جرگې يو هيئت او بيا د مشرانو جرگې د رييسانو له هيئت سره وکتل، هغوی ته يې خپل پرېکړه ليک ورکړ، مشرانو جرگې ژمنه وکړه چې دوی به په خپل عمومي مجلس کې په دې بحث وکړي. د عقرب پر (۲۸)مه مشرانو جرگې له کړې ژمنې سره سم د جمهور رييس فرمان تاييد کړ، خبره بيا گډ کمېسيون ته لاړه. د گډ کمېسيون لپاره دغه لاندې غړي وټاکل شول:

د مشرانو جرگې هيئت: ډاکتر فيصل سميع، حاجي لطف الله بابا، نجيبه حسيني، صديقه بلخي، عبدالطيف نهضتيار، محمد حسن هوتک، هاشم الکوزی او گلالۍ اکبري.

د ولسي جرگې هيئت: ميرداد نجرابي، سخي مشوانی، محمود سليمانخېل، عبدالحی اخندزاده، عبدالقيوم سجادي، ناجيه ايماق، عبدالودود پيمان او انجنير محمد هاشم اورتاق.

د گډ کمېسيون له غړو سره مفاهمه په کار وه، ما تر خپله وسه پورې له هغوی سره تماسونه ټينگ کړل او له نورو هېوادوالو مې هم وغوښتل چې په دې برخه کې له خپل نفوذ څخه کار واخلي. ما خپله څو ځله، له ښاغلي ډاکتر فيصل سميع، محمود خان سليمان خېل، سخي مشواني، عبدالحی اخندزاده، هاشم الکوزي، حاجي لطف الله بابا او نورو سره خبرې وکړې، هغوی تر وروستي حده پورې خپل ډاډ څرگند کړ.

عبدالقادر ځاځي سره مې هم منظم تماسونه درلودل. د ولسي جرگې يو شمېر نورو وکيلانو لکه بارکزي صيب، نواب منگل او نورو سره هم په تماس کې وم. د قوس مياشتې په ټول بهير کې زه خورا سخت مصروف وم، (د ارگ ناويلې خبرې) اثر مې چاپ ته تياراوه. دا اثر چې نږدې (۹۰۰) مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېده، په یوه میاشت کې مې تر شپږ ځله زیات ایډېټ کړ، د (خادم نړۍ لید) پر اثر مې هم کار کاوه، شپه او ورځ کې مې ایله څلور پنځه ساعته

خوب کاوه، د تذکرو موضوع هم حساس پړاو ته رسېدلې وه، پنځه کلونو هڅو هم ښه ستړي کړی وم. په دې برخه کې د هرې منفي پېښې راپېښېدل بېخي دردونکي وو او غبرګون ښودل ورته هم اسانه کار نه و. نو ځکه مې د مبارزې دا شېبې په دقیقه تعقیبولې، کله چې د ولسي جرګې د قوس پر (۲۰)مه نېټه د ګډ کمېسیون لپاره خپل غړي مشخص کړل، نو قادر ځاځي راته په ټلېفون کې وویل: اوس نو ستا کار دی چې له کومې لارې هر یو سره تماس نیسې، هر یو باید جلا جلا وګورې، مسلیمار صیب نه شته حج کې دی، فاروق وردګ سره هم باید خبرې وکړې، خو ته باید خپله شخصاً یو یو سره تماس کې شې، د موضوع پر حقانیت او قانوني لارو چارو ورسره خبرې وکړې او قناعت یې حاصل کړې، که تاسو ورسره اړیکي ولرئ، هڅوی به پر دې پوه شي چې هم یې بهر ته ولسي ملاتړ شته او هم پرې فشار دی، نو دوی به فرمان تایید کړي، قادر ځاځي زیاته کړه، ما خپله هم هر یو سره خبرې کړي او بیا یې هم تعقیبوم، خو تاته مې ځکه خبر درکړ چې نور تاسو ټولو انډیوالانو ته وواياست. قادر ځاځي زیاته کړه، میرداد نجرابي وایي چې موږ په راتلونکې اوونۍ کې اماده نه یو، مشترک کمېسیون لږ وځنډوئ، قادر ځاځي وویل د مشرانو جرګې له خوا هیئت تیار دی، د ولسي جرګې له خوا د ورځې تعین زما کار دی، زه بیا درته وایم چې کومه ورځ غونډه ونیسو، هغه به د شنبې ورځ د قوس پر (۲۵)مه درته ووایم. خو تر هغه پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بايد ټول وکيل صاحبان وګورئ، هغوی پر دې خوشالېږي هم. البته هغه چې مخالف دي، پر هغو انرژي مه مصرفوه، له هغو سره زه خپله خبرې کوم، که نتيجه يې ورنه کړه هم پسې مه ګرځه، موږ چې خپل خلک منظم کړو، (۹-۱۲) تنه کېږو، همدا کفايت کوي. ما د ګډ کمېسيون له غړو سره اړيکي تعقيبول، د شنبې پر ورځې يو ځل بيا قادر ځاځي راته زنګ وواهه، ويې ويل د دوشنبې پر ورځ به د ګډ کمېسيون غونډه ونيسو، زه يې همدا نن مشرانو جرګې ته مکتوب لېږم،

هغوی تيار دي، زموږ خپل هيئت هم بايد ورته تيار شي، نجرابی وايي چې زه اماده نه يم، دی اماده دی که نه دی، مهمه نه ده، د ګډ کمېسيون مشري هم د مشرانو جرګې د منشي ډاکتر فيصل سميع پر غاړه ده، هغه مو مشر کړی دی. مشري ځکه د هغوی ده چې هغوی د جمهور رييس فرمان په اتفاقي ډول تاييد کړی او ولسي جرګې په اختلافي ډول رد کړی، نو ځکه خو مشري د هغوی په لاس کې ده. زما نظر خو دا دی چې څومره ژر کېږي، مشترک کمېسيون خپله غونډه دايره کړي، څومره چې دا موضوع شاته کېږي، دا خلک ورته توطيې جوړوي، که څوک راځي که نه راځي خپله خوښه يې، موږ نه شو کولای يوازې د نجرابي خوښې ته د ټول ملت سرنوشت پرېږدو، زه دا دی دارالانشاء ته وايم چې ټولو ته خبر ورکړي، نور څوک راځي که نه راځي مهمه نه ده، موږ بايد (۹) تنه پوره کړو چې نصاب پوره شي او هغه پوره کېږي. ما ورته وويل ښځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسره موافق یم، هغه همداسې وکړل او ما خپلو تماسونو ته دوام ورکړ. د قوس تر (۲۷)مې د دوشنبې تر سهاره مې یو ځل بیا له ښاغلي ډاکتر فیصل، هاشم الکوزي، سخي مشواڼي، لطف الله بابا او محمود سلېمانخېل سره خپل تماسونه ټینګ کړل، ټولو خپل ډاډ ځرګند کړ. هاشم الکوزي صیب راته وویل چې د سهار تر لمانځه وروسته مې ټولو سره تماسونه نیولي، انشاالله سره ټول تیار دي. عبدالحی اخندزاده هم همدا وویل، لطف الله بابا، سخي مشواڼي او محمود سلیمانخېل هم خپل هوډ بیا تازه کړ. سخي مشواڼي وویل چې دغسې چې هر کار ته مخکې تر مخکې پلان جوړ کړو، د چا پلار یې هم موږ څخه نه شي ګټلای، ته سل په سلو کې خاطر جمع اوسه، محمود سلیمانخېل خو راته وویل. یوولس نیمې بجې راته منتظر اوسه یا به مې مړی له مشترک کمېسیون څخه وځي، یا به یې مړی وګورې یا به ښه زېری درباندې وکړ. د دوشنبې ورځ سهار څه کم لس بجې یو ځل بیا د ولسي جرګې په غونډه کې د دوی د هیئت د ځینو غړو د غیر حاضرۍ او ګډ کمېسیون ته د نه ورتګ خبره یاده شوه. زه کابل پوهنتون کې یوې غونډې ته روان وم، په موټر کې مې د ولسي جرګې راډیو چالانه کړې وه. عبدالحی اخوندزاده هم شکایت وکړ، ما غوښتل چې دا مهال یو ځل بیا دې وکیلانو سره تماس ونیسم، دې وخت کې محمود سلیمانخېل راته زنګ وواهه، وه یون صیب خبر شوې، دا اخندزاده بیا څه وایي چې نجرابي نه شته او صلاحیت یې چاته نه دی ورکړی، که څنګه خبره ده؟ دا خبره ولې عمومي غونډه کې یادوي، باید نجرابي راشي که نه راځي، هغه خو یو تن دی، ته یې څه ته دلته یادوې. ما ویل ته ورته ووایه چې ته خپله جلسې ته راشه، نجرابي څه کوې، ده وویل زه پر لاره یم. په لاره کې مې راډیو واورېدله، ما ویل ته هم ژر لاړ شه، د ولسي جرګې تر غونډې وروسته دواړه لاس په لاس ګډ کمېسیون ته ورشئ زه خپله هم ورته زنګ وهم، ما اخندزاده صیب ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټلېفون وکړ، ټلېفون يې کار ونه کړ، سخي مشواڼي ته مې زنګ وواهه، هغه ټلېفون پورته کړ، ورته ومې ويل چې تاسو درې واړه او جمع هاشم اورتاق صيب ګډ کمېسيون ته لاړ شئ. هغه نور که ځي که نه ځي خوښه يې خپله، خو نن بايد ضرور جلسه وشي او دا موضوع يو طرفه شي. هغه وويل ته خاطر جمع اوسه، کله چې غونډه خلاصه شي ټول راټولوم او په ګډه ځو. يوولس بجې په پوهنتون کې يوې غونډې کې کېناستم، څو دقيقې لا تېرې نه وې چې محمود خان سليمانخېل زنګ وواهه، يون صيب مبارک، مبارک ومو ګټله، غونډې څخه ووتم، محمود خان ډېر خوشاله و، ويې ويل ټولو په اتفاق سره تاييد کړ، هېڅ مخالف نه و. څلور مخالف چې وو، يو هم نه و راغلی. زه له غونډې باندې ووتم، محمود خان سره مې ازادې خبرې وکړې، مننه مې ترې وکړه، هغه راته وويل اوس به نو ګډې حلالوې، ما ويل ټولو قدرمنو وکيلانو ته به مېلمستيا او قدرداني کوو. بېرته غونډې ته لاړم، لطف الله بابا او سخي مشواڼي هم زنګونه ووهل، مبارکي يې راکړه، ما ترې مننه وکړه. همدا مهال مې فيسبوک ته دا خبر پورته کړ، په څو شېبو کې اکثره هغه هېواد مېشتي او بهرمېشتي افغانان خبر شول چې دې موضوع سره يې ډېره مينه لرله او سترګا يې په کې ګاللې وه، د مبارکيو او خوشاليو اوربښت پيل شو، ژوندون ټلوېزيون ته مې هم همغه شېبه زنګ وواهه، ما ويل عاجل خبر خپور کړئ،تر دوو بجو پورې په پوهنتون کې د ځينو کارونو لپاره معطل شوم، درې بجې ټلوېزيون ته راغلم، دلته يو شمېر ملګري دفتر کې ناست وو، هغوی هم ډېر خوشاله وو. مازيګر څلور بجې د مشرانو جرګې منشي ښاغلي ډاکتر فيصل سميع راته زنګ وواهه ما هغه ته يوولس نيمې بجې زنګ وهلی و، ټلېفون يې بند و، په مېسج مې ترې مننه وکړه. ده بيا په خپل وار مننه هم وکړه او مبارکي يې هم راکړه. تر ماښامه مې په دې اړه د تحريک يوه اعلاميه جوړه او ضياءالرحمن ضياء له فيسبوک څخه خپره کړه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماښام تر لمانځه وروسته کور ته راغلم، د پنځو کلونو او په تېره بیا د یوې وروستۍ میاشتې ستړیا مې تر ډېره حده پورته شوه. کله چې غرمه څه باندې یوولس بجې راته سلیمانخېل د مبارکۍ زنګ وواهه، نو لکه یو غر چې مې له اوږو پورته شوی وي، له نوکه نیولې تر ویښتانو پورې مې ټوله ستړیا له بدنه ووته، پوهنتون کې د غرمې د ډوډۍ پرمهال استادانو راته وویل چې څنګه د معمول خلاف خوشاله ښکارې؟ ما ورته وویل له قانوني پلوه د تذکرو مشکل حل شو، هغوی هم ډېر خوشاله شول او مبارکي یې راکړه. کله چې د ماښام تر لمانځه وروسته قدرت الله بدلون له ټلوېزیونه کور ته راورسولم، نو لومړی مې جامې بدلې کړې، اودس مې وکړ اول مې د شکرانې دوه رکعته لمونځ اداکړ، دا مې خدای سره لوز کړی و، چې که خدای(ج) دا کار وکړ، نو زه به یې عظمت او مهربانۍ ته سر ټیټوم، تر لمانځه وروسته مې مېرمن راته وویل، ماسخوتن لمانځه ته لږ وخت پاتې، دا د څه وخت لمونځ دی؟ ما ویل دغسې د شکرانې لمونځ مې وکړ، هغې وویل د څه په خاطر؟ ما ویل د تذکرو په خاطر، له خدای سره مې لوز کړی و. هغه هم ډېره خوشاله شوه، هغې ته هم له نن غرمې سره سم بې شمېره ټلېفونونه راتلل او مبارکۍ یې ورکولې او مننه یې هم کوله فیسبوک هم مبارکیو نیولی و، له یو نیم منفي نظر پرته اکثره هېوادوال خوشاله وو او یو بل ته یې مبارکۍ ورکولې، په تېره بیا زما په ادرس یې زیات مثبت شیان لیکلي وو. تر یو څه ځنډ وروسته ډوډۍ تیاره شوه، ما تر ډوډۍ خوړلو مخکې د ماسخوتن لمونځ اداکړ، بیا مې ډوډۍ وخوړه او بیا خپل چپرکټ ته پورته شوم. نور نو پرځان پوی شوی نه یم، خوب وړی وم. یو څه وخت وروسته له خوبه پاڅېدم، ساعت مې وکوت د شپې یوولس بجې دي، لومړی مې خپل ټلېفون چک کړ، په لسګونو مسکالونه او مسیجونه راغلي وو، څرنګه چې زما د ټلېفون غږ غلی وي، نو ځکه پرې پوه شوی نه وم. دوستانو ته مې بېرته ځکه ځواب نه شو ویلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ناوخته و، فيسبوک مې چک کړ، هلته هم پر ورځنيو حالاتو سربېره د تذکرو موضوع ښه گرمه روانه وه. غوڅ اکثريت هېوادوال پرې خوشاله وو.گڼو دوستانو او هغوی چې له پيله بيا تر دې دمه د دې ملي کاروان ملگري وو، گڼ شمېر مثبت پيغامونه او د مبارکۍ پيغامونه پورته کړي وو. له يو نيم پرته چې له ورايه ترې د تنگنظرۍ، کينې او بغض بوی راته نور اکثره نظرونه مثبت وو. د فيسبوک تر چک وروسته مې ددغه يادښت پر ليکلو پيل وکړ، هدف مې دا و چې د نن ورځې تانده خاطره راخخه مړاوې او هېره نه شي او د هغو کسانو د خدماتو يادونه وکړم چې په دې حساسو شېبو کې يې خپل ملي او ديني مسووليت اداکړ. اوس د شپې يوه نيمه بجه ده او دې يادښت ته د پای ټکی ږدم.

نورې خبرې په نورو ليکنو او همدارنگه د ملي هويت په اړه په ځانگړي اثر کې لوستلای شئ.

په درنښت

محمد اسمعيل يون

د ۱۳۹٦ل کال د لېندۍ (۲۸)مه د شپې يوه نيمه بجه

زما خپل کور، لومړی مکروريان، کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان ملي تحریک خبرتیا

دا خبرتیا د (۲۰۱۸م) کال د جنورۍ پر (۵)مه نېټه خپره شوه، ټاکل شوې د همدې نېټې پر سبا يې په کابل کې د هویت د تذکرو په باب یوه غونډه جوړه شي. خو په سیمه کې امنیتي پېښو او د حکومت د امنیتي چارواکو د مشورې له امله دا غونډه معطل شوه.

دلته دا لیک په دې خاطر خپروو چې راتلونکی نسل خبر شي چې د ملي هویت لپاره مبارزه په څه ډول شرایطو کې ترسره شوې ده.

لکه څنګه چې مو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه؛ ملي تحریک به د (۱۳۹٦ل) کال د جدي پر (١٦)مه نېټه له بېلابېلو مدني ټولنو او ملي خوځښتونو سره د ګډې مشورې له لارې د یوې لویې ولسي غونډې په ترڅ کې د ملي هویت د پېژندپاڼو د وېش د ځنډ او د هېواد د روانو حالاتو په باب خپل دریځ اعلان کړي.

ملي تحریک په دې باب له ولسي مشرانو او بېلابېلو ملتپالو ټولنو سره مشوره هم کړې وه، د غونډې لپاره وخت او ځای هم غوره شوي وو او ټاکل شوې وه چې په سوونو مخور شخصیتونه او ځوانان په دې غونډه کې ګډون وکړي، خو د نهمې امنیتي حوزې اړوند بنايي سیمه کې د پرونۍ پېښې او د هغې په تعقیب تېره شپه پر ملي پولیسو د ځانمرګي برید له امله، دا غونډه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو نامعلوم وخت لپاره وځنډول شوه. د اړوندو امنيتي ځواکونو او مشرانو مشوره دا وه چې نور احتمالي خطرونه هم شته، نو که غونډه يو څه وخت وځنډول شي، ښه به وي، د ملي تحريک مشرتابه، د مشرانو او امنيتي مسوولينو مشوره د وخت له امنيتي حساسيتونو او نزاکتونو سره مناسبه وګڼله، نو ځکه يې غونډه د يو څه مودې لپاره وځنډوله او وروسته به يې د اړتيا پر وخت دايره کړي. په دې خاطر ټولو هغو هېوادوالو ته خبر ورکول کېږي چې دې غونډې ته د راتګ بلنه ورکړل شوې وه او يا هغوی غوښتل، په دې غونډه کې ګډون وکړي. غونډه د شنبې له ورځې څخه بل وخت ته ځنډول شوې ده. هيله ده ټول ورونه خبر اوسي.

په درنښت

د ملي تحريک دارالانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان د تاریخ په څپو کې

کله چې په ملي شورا کې ګډ کمېسیون د نفوسو د احوالو د ثبت قانون په باب د جمهور رییس تقنیني فرمان تصویب کړ، نو په ولسي جرګه کې یو ځل بیا یو شمر تنګنظرو پردیپالو له دې پرېکړې سره مخالفت وښود او ان د افغان او افغانستان د تاریخي شالید په باب یې یو ډول پوښتنې او څرګندونې مطرح کړې. که څه هم د افغان او افغانستان په باب بېلابېلو تاریخپوهانو څېړنې کړې دي. خو د (۱۳۹٦ل) کال د مرغومي په وروستیو کې د هېواد یوه مسلکي تاریخپوه (څېړنپوه دوکتور محمد شریف ځدراڼ) هم له تېرو څېړنو څخه یو نچوړ راویستی دی. دا نچوړ ډېر لنډ خو ډېر ګټور دی، دا دی دلته یې لوستونکو ته وړاندې کوو:

په داسې حال کې چې د (افغان) نوم (۲۵۰۰) کاله تاریخي سابقه لري او په افغانستان کې د ټولو مېشتو وروڼو قومونو مشترک او ملي هویت دی، خو په ولسي جرګه کې یو شمېر وکیلان ورسره مخالفت کوي. زما په نظر درې مهم لاملونه لري:

لومړی لامل یې دا دی چې افغان وکیلان له خپل تاریخ څخه بې خبره دي او که د خپل تاریخ له واقعیتونو خبر وای، نو زه باور لرم چې هېڅکله به یې د «افغان» له کلیمې سره په تذکرو کې مخالفت نه کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم لامل يې شايد دا وي چې يو شمېر وکيلان د «افغان» نوم پښتنو ته منسوبوي، نو ځکه د «افغان» له نامه سره مخالفت کوي.

درېيم لامل يې، کېدی شي د پرديو اشاره وي چې زموږ د ملي هويت پر وړاندې توطيې جوړې کړي. پداسې حال کې چې د «افغان» نوم د پښتنو په شمول د افغانستان د ټولو قومونو دويم او ملي نوم دی.

د پښتون اصلي او لومړنی نوم د ويدا په سرودونو، په تواريخ هرودت او د بطليموس په جغرافيا کې تر ميلاده مخکې ثبت او کابو (٦٠٠٠) کاله عمر لري. په تاريخي لحاظ پښتون تل ځانته د پښتون او پښتانه خطاب کړی او خپل قومي هويت د پښتون په نامه معرفي کوي. لوی مؤرخ (بارتولد) ليکي، چې پښتانه ځانته پښتون يا پښتانه وايي. (تذکرۀ جغرافياى تاريخي ايران، ۱۳۰ او ۱۳۱ مخونه)

په تاريخونو او شجرو کې څه باندې (۴۰۰) پښتني خېلونه او قبيلې معرفي شوي دي، خو د افغان په نامه د پښتنو کومه قبيله او ښاخگه نه ده را پېژندل شوې. (بيليو، د افغانستان د اتنوگرافۍ په باب يوه پلټنه، ۴۴۱، ۴۵۵ مخونه) پس په اصل کې د پښتون اصلي، تاريخي او قومي هويت پښتون دی.

د «افغان» نوم کله او د چا له خوا پښتنو ته استعمال شو؟ دغه راز د افغانستان د نورو قومونو لپاره کله او د چا له خوا استعمال شو؟ د پښتنو لپاره د «افغان» نوم د لومړي ځل لپاره په هندي سانسکريټ تاريخي آثارو (مهاباراته ۵۰۰ ق.م. - ۴۰۰م.) او (بري هات سمهيتا ۵۰۵-۵۸۷م.) کې د پښتنو لپاره د «اسواکا»، «اسوه غانا»، «اواگانا» او «اوغانا» په شکل استعمال

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی دی. حتی تر اوسه د افغانستان نور قومونه پښتنو ته د «اوغان» اوغو» او «افغان» خطاب کوي او ريښه يې له سانسکريت څخه پيلېږي. بايد ووايم چې مهاباراته هغه اريايي قبايل وو چې له پښتنو سره يو ځای يې له بلخ څخه د هند پر لوري مهاجرت وکړ.

د پښتنو لپاره د «افغان» نوم د دويم ځل لپاره په ساساني منابعو کې د لومړي شاپور (۲٦۰-۲۷۳م.) او درېيم شاپور (۳۰۹-۳۷۹م.) د واکمنيو پر مهال د نقش رستم په ډبرليک کې د «ابگان «او «اپاکان» په شکل استعمال شوی دی. (کايرو، پښتانه، ۱۳۳مخ)

دغه راز عربي ليکوالو، مسعودي په خپل اثر (التنبيه والاشرف ۳۴۵هـ) کې او ابن اثير په خپل اثر (تاريخ کامل ٦۲۸هـ.) کې پښتانه د «ابغان»، «اوغان» او «افغان» په نامه نومولي دي. د افغانستان په پارسي آثارو کې «حدود العالم من المشرق الی المغرب ۳۷۲هـ.» لومړنی اثر دی چې پښتانه يې د افغان په نامه را پېژندلي دي.

دغه راز (۸۰۰) کاله وړاندې د افغانستان نور قومونه هم د» اوغان»، «اوغاني» او «افغان» په نامه د بېلا بېلو مؤرخينو له خوا پېژندل شوي دي چې زه دلته په لنډ ډول د دغو اثارو نومونه او مخونه وړاندې کوم تر څو گران هېوادوال گټه ترې واخلي:

۱ – د «تاريخ نامهٔ هرات» اثر په ۱۳۱۸-۱۳۲۱م د سيفي هروي له خوا کښل شوی او د هغه وخت د کندهار اوسېدونکي يې کرديان د افغان په نامه را پېژندلي دي. (۱۹۹-۲۰۰مخونه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲ – د «تاريخ المظفر» اثر په دوو ټوکونو کې د محمود کتبي له خوا په ۸۲۳هـ. کې کښل شوی او د «هزاره» او» مغول» قومونه د «اوغان» او «اوغانيانو» په نامه را پېژني. (لومړی ټوک ۸۷مخ، دويم ټوک ۲۰۷مخ)

۳ – د «حبيب السير فی الاخبار اولاد البشر» اثر په درېيم ټوک کې څو ځلې د هزاره او مغولو قومونه د((اوغاني)) په نامه راپېژني. (۲۸۳-۲۸٦، ۳۲۰مخونه)

۴ – د «تاريخ روضة الصفا) اثر په څلورم ټوک کې د مغولو قوم د «اوغان» په نامه را پېژني. (۴۷۴مخ)

۵ – عبدالرزاق سمرقندي د خپل اثر «مطلع سعدين و مجمع بحرين» په لومړي او دويم ټوک کې ترکان او مغل د ((اوغاني))، «اوغان» او «افغان» په توګه را پېژني. (۳۸۰، ۱۴۳مخونه)

٦ – حافظ ابرو د خپل اثر ((جغرافيای حافظ ابرو» په درېيم ټوک کې ترکان د «اوغاني» او د هزاره قوم د» اوغان» او «افغان» په توګه را معرفي کوي. (۱۵۱-۱۵۲، ۱۷٦-۱۷۷مخونه)

بايد ووايم چې پورته تاريخي آثار د مغولو او تېموريانو د وخت لومړي لاس آثار دي چې مغول، کرد، ترک، هزاره او نور قومونه د «اوغان» او «افغان» په توګه (۸۰۰) کاله وړاندې موږ ته را پېژني خو له بده مرغه چې يو شمېر وکيلان له دې تاريخي واقعيت څخه خبر نه دي چې د «افغان» نوم د افغانستان د ټولو قومونو يو مشترک او ملي نوم دی، نو ځکه له دغه نامه سره حساسيت ښيي او د افغانستان د اساسي قانون پر خلاف عمل او اشتباه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظفر کاخيل ليکي، چې په ديارلسمه ميلادي پېړۍ کې د افغانستان د ټولو قومونو لپاره د «افغان» د نوم ويل پيل شول، پښتون ځانته پښتون او پښتانه وايي او نه «افغان»، ځکه د دوی قومي نوم او هويت پښتون دی او «افغان» د دوی يو ملي نوم او هويت ګڼل کېږي. (۸۷مخ) دغه راز امريکايي ليکوال ارنولد فليچر ليکي، چې د «افغان» نوم په لومړي سر کې پښتنو ته استعمال شو، خو وروسته ټولو «افغان» قومونو ته غوره شو، پښتانه د((افغان)) له نامه سره د پارسي ژبې د ليکلو له لارې اشنا شول، دوی ځانته پښتون يا پښتانه وايي. (پښتانه، ۱۵مخ)

په نتيجه کې ويلی شو چې د((افغان)) نوم د افغانستان د ټولو قومونو دويم او ملي نوم دی چې له (۸۰۰) کاله راهيسې د افغانستان د ټولو قومونو لپاره په کار وړل شوی او د افغانستان په ټولو اساسي قوانينو کې پر ټولو قومونو يو شان اطلاق شوی دی. هر څوک چې په تذکرو کې د «افغانيت» او «اسلاميت» له کليمو سره مخالفت کوي په اصل کې د افغانستان له اساسي قانون څخه سرغړونه ګڼل کېږي او بايد د هېواد عدلي او قضايي ارګانونو ته معرفي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د برېښنایي تذکرو د ځنډ په باب

د افغانستان ملي تحریک اعلامیه

دا اعلامیه د (۲۰۱۸م) کال د فبرورۍ پر (۱۳)مه نېټه لیکل شوې او په دې کې حکومت ته لس ورځې وخت ورکړل شوی، چې د تذکرو په باب د جمهور رییس فرمان او د ملي شورا وروستۍ ګډه مصوبه عملي کړي.

د نفوسو د احوالو د ثبت قانون چې نږدې یوه نیمه میاشت وړاندې د ملي شورا د دواړو جرګو د ګډ کمېسیون له خوا د حاضرو غړو د رایو په اتفاق تصویب او د جمهور رییس له خوا توشیح شو باید پر همغه وخت او ان په دې اړه د جمهور رییس د فرمان له صدور سره سم عملي شوی وای. اوس په دې برخه کې یوه ورځ څه چې یوه ثانیه تاخیر هم د ملت د ملي ګټو خلاف عمل دی او له ملت سره یوه ستره جفا، اوس چې دا قانون په حکومت کې او له حکومت څخه بهر د څو محدودو، جنګسالارانو او پردیپالو کړیو له خوا یرغمل شوی او جمهور رییس باندې د سیاسي فشار او همدارنګه د هغه د مضر احتیاط له امله له تطبیق څخه پاتې شوی دی. دا کار د اساسي قانون او نورو قوانینو پر وړاندې د جمهور رییس بې پروایي او بې تفاوتي څرګندوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان ملي تحريک د يوه مدني حرکت او ملي خوځښت په توګه له جمهور رييس څخه په جدي ډول غوښتنه کوي چې ژر تر ژره د تذکرو د وېش لړۍ پيل کړي. او که دی د عطامحمد نور په شان له نورو جنګسالارانو څخه وېرېږي او تذکره نه شي اخيستلای، نو ولس ته دې لاره خلاصه کړي چې موږ له اساسي قانون سره سم خپلې تذکرې واخلو. يو جمهور رييس چې له اساسي قانون، نورو نافذه قوانينو او خپل تقنيني فرمان سره سم خپله تذکره نه شي اخيستلای، نو يوه لپه زهر دې وخوري، د مور شيدې په داسې انسان حرامې دي، چې د وطن د مور حق نه شي اداکولای. موږ جمهور رييس او د هغه ځانساتي ټيم ته لس ورځې وخت ورکوو چې که په دې بهير کې د ملي شورا له وروستۍ پرېکړې سره سم د تذکرو د وېش لړۍ پيل نه کړي، نو د لاريونونو په ګډون هره هغه وسيله چې د دې ملي داعيې لپاره زموږ په وس پوره وي. هغه به کاروو.

د ملي هويت د پياوړتيا او د قانون د عملي کېدو په هيله

په درناوي

د افغانستان ملي تحريک دارانشاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو احتياطي خبر او د هېوادوالو غبرګون

د (٢٠١٨م) کال د فبرورۍ (١٥)مه او د (١٣٩٦ل) کال د دلوې (٢٦)مه نېټه د ماسپښين پاو باندې دوه بجې وې، په دفتر کې د تحريک له ملګرو؛ مطيع الله ساپي، قدرت الله بدلون، شاهد الکوزي، فياض حميد او يو شمېر نورو مېلمنو سره ناست وم چې د جمهوري رياست د ساتونکي قطعې مشر جنرال اختر محمد ابراهيمي راته زنګ وواهه، استاده ښه يې؟ صحت دې ښه

دی؟ غږ مې لږ ښه نه و، ويلې اواز دې ښه نه دی، مريض خو به نه يې؟ ما ويل نه، ښه يم، کله کله حساسيت پيداکوم، نو ځکه مې اواز توپير کوي، هغه وويل وخت لرې يو دوه درې دقيقې خبرې لرم، ما ويل مهرباني وکړه، هغه وويل يو زېرې درته لرم، خو نشروه يې مه، ځکه چې تراوسه هېڅوک خبر نه دي، خبره داده چې نن ساعت وړاندې جمهور رييس او لومړۍ مېرمن د الکترونيکي تذکرو لپاره بايوميترک وکړ، ان شاالله چې ژر به د تذکرو وېش پيل شي. کله چې وېش پيلېده پر هغه دې هم مخکې تر مخکې خبروم. نن

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مې وخت پيداکړ تر مازيګره پورې ليدو ته دې درځم، کتاب (د ارګ ناويلې خبرې) هغه پسې هم درځم، رييس صاحب (جمهور رييس) ته به يې ورکړم، خو خدای دې وکړي چې ډېر مصروف نه شم او که مصروف شوم، نو بله ورځ درځم. د ابراهيمي صيب په دې خبره ډېر خوشاله شوم، بېرته خپل اتاق ته داخل شوم، سملاسي مې (د احتياطي خبر) تر نامه لاندې دا لنډ خبر له خپلې فيسبوک ايډې څخه پورته کړ. راسره ناست ملګري هم ډېر خوشاله شول، هغوی هم دا خبر له خپلو ايډې ګانو پورته کړ او په يو دوو ساعتونو کې په سلګونو کسانو لايکونه ورکړل.

تر ماښامه پورې ګڼو دوستانو ټېلفونونه وکړل او د دې احتياطي خبر په اورېدو يې خوښي څرګنده کړه او د نورو جزياتو پوښتنه يې وکړه. ما وويل يو مثبت خبر دی، خو تر هغه پورې چې سل په سلو کې عملي شوی نه وي، زيات تکثير يې ځکه په کار نه دی، چې خو ځله موږ له داسې زيري او مثبتو خبرونو سره مخامخ شوي يو، خو وروسته خبره بيا د مايوسۍ او خواشينۍ

خواته لاړه شي. ماسخوتن مې په مړه خېټه ډوډۍ وخوړله، کاغذونه مې له معمول سره سم په چيرکټ کې کېښودل، تر لسو بجو ويښ وم، فيسبوک مې چک کړ، بيا راباندې د خوب ځپه راغلې وه. دوه بجې بيا له خوبه ويښ شوم. تشناب ته لاړم، اودس مې وکړ، نېټ مې چک کړ، ګورم چې ځينو رسنيو هم همدا خبر خپور کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی، پژواک خبري اژانس، سپوږمۍ راډيو، طلوع ټلوېزيون او ځينو نورو رسنيو ويلي چې جمهور رييس، لومړۍ مېرمنې او د جمهور رييس دويم مرستيال سرور دانش د نويو تذکرو د اخيستلو لپاره خپل بايوميترک بشپړ کړ او په راتلونکو دوو ورځو کې به د تذکرو وېش لړۍ پيل شي.

اکثرو هغو دوستانو چې ماسره په فيسبوک کې ملګري دي، هغوی هم دا خبر خپور کړی و. خپلې ايډي ته لاړم، (احتياط خبر) تر زرو زياتو کسانو لايک کړی و. په سلګونو کسانو کمنټونه ليکلي وو، ټولو خوښي ښودلې وه، ځينو دوستانو د مسينجر له لارې نور وضاحت غوښتی و، د اکبر په نامه يو ورور راته ليکلي وو چې په دې برخه کې که نور وضاحت راکړل شي، د هغه پيغام مې په دې ډول ځواب کړ چې يو مثبت احتياطي خبر دی، خو عملي کېدو ته يې په تمه يو، هغه ژر راته خپل ځواب بېرته راولېږه، ما ويل سړی خو ويښ دی راځه په مسينجر مې ورته ټلېفون وکړ ما ويل ويښ يې ده وويل هو ويښ يم، ما ويل چېرته يې؟ ده ويل سعودي کې مسافر يم، د تذکرو وېش ته مې ډېره سودا ده، نو ځکه مې تاسو ته تکليف درکړ، دا چې ماته دې پر دې وخت پيغام راکړ، نو ځکه مې فکر وکړ چې استاد ويښ دی، ډېر خوشاله يم چې که خدای کول د تذکرو وېش پيلېږي، له ښاغلي اکبرخان سره مې يو څه د زړه خواله وکړل، هغه هم ډېر زيات خوشاله شو، استاده په سرو مال درسره ولاړ يو، له هغه مې خدای پاماني واخيسته، قلم او کاغذ مې راواخيستل او ددغه يادښت پر ليکنه مې پيل وکړ، اوس د شپې درې بجې او (۴) دقيقې دي چې دا يادښت دې ځای ته راورسېد. شپه اوښتې خو سهار شوی لا نه دی، زه زياتره وخت د شپې تر دوه دريو بجو وروسته تر سهاره ويښ يم، ليکنې کوم او څه ناڅه مطالعه، د سهار تر لمانځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته بيا يو څه خوب كوم، اته بجې پاڅېږم، (۹) بجې دفتر ته ځم او بيا خپل نور كارونه تعقيبوم. نن سهار جمعه مباركه پيلېږي، د جمعې تر لمانځه وروسته پر (۲) بجو د برېښنايي تذكرو د وېش په اړه په سيدنورمحمدشاه مېنه كې (د ملي پرمختتگ ټولنې) يوه غونډه رابللې، موږ ته يې هم بلنه راكړې، كه ژوند و، گډون به په كې وكړو، د يادونې وړ ده چې يادې ټولنې دا غونډه درې څلور ورځې دمخه اعلان كړې وه او له وروستنيو پرمختگونو خبر نه وو. دا پرمختتگ به د هغوی زړه او ارادې ته لاپسې قوت وركړي. كه غونډه جوړه شوه جزيات به يې وروسته څرگند كړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بل بد خبر

د جمعې ورځ سهار نهه نیمې بجې دفتر ته راغلم، خپل کاغذونه مې سره منظمول، لیک ته لا وزګار شوی نه وم چې قدرت الله بدلون دفتر ته رانوت، یوه شېبه سره ناست وو، لس نیمې بجې وې، هغه خپل فیسبوک کاته د تذکرو بحث مطرح شو، بدلون وویل چې عبدالله عبدالله له خپلې ایډې د اجراییه ریاست په نامه یوه اعلامیه خپره کړې او ویلې یې دي چې د برېښنایي تذکرو وېش نور بحث ته اړتیا لري، دا یوه ملي موضوع ده، هغه د ډاکتر عبدالله عبدالله اعلامیه ماته راوښوده، دې سره بیا یوځه خواشینی شوم. زه سره له دې چې له پخوا څخه پر دې پوهېدم چې په اجراییه ریاست کې راټول ستمي او افغان ضد عناصرو له پیله افغان ضد کړنې ترسره کړې، خو خپله عبدالله عبدالله ځان ظاهراً ډېر ښه څرګنداوه. د

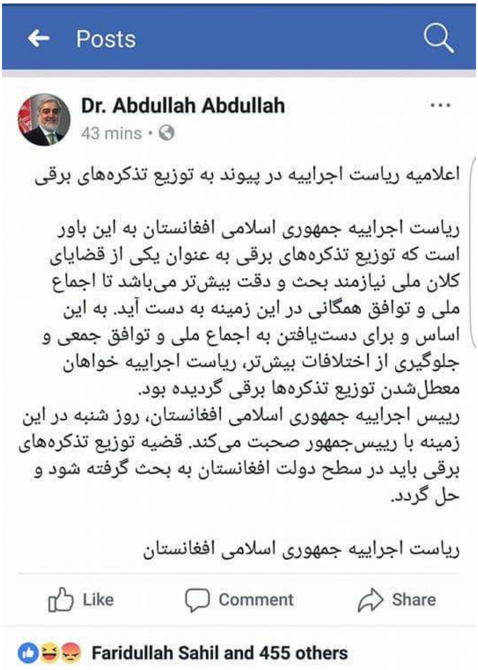

نظار شورا دا خاصیت دی چې یوه ډله یې د زیات مخالفت له امله په حکومت کې ونډه واخلي او بله برخه یې له حکومته بهر د نورو امتیازاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره مخالفت ته دوام ورکړي. هم حکومت خوري هم مخالفت کوي، تېر امتيازات هضم کړي او د نورو په لته کې شي. له مخالفته هم لاس نه اخلي او حکومت هم کار ته نه پرېږدي، اوس عبدالله عبدالله وايي چې د تذکرو موضوع ډېر بحث ته اړتيا لري. کوم بحث او څومره بحث؟ بحث هغه وخت په کار دی چې قانون موجود نه وي. کله چې قانون موجود وي، بيا خو نو د اشخاصو ترمنځ بحث څه مانا، کومه اجماع، کوم توافق؟ توافق او اجماع خو همدا قانون دی. هم د اساسي قانون او هم د نفوسو د احوالو ثبت قانون په باب پوره پوره بحث شوی، نور بحث ته څه اړتيا ده؟ او که خبره د اشخاصو او ډلو ترمنځ نظرونو ته واچول شي، نو هره موضوع به کلونه کلونه وخت وغواړي، خو بيا به هم کومه غوڅه او اتفاقي نتيجه ترې څرګنده نه شي. ان يو تنظيم هم په خپل منځ کې پر ډېروو مسايلو توافق ته نه شي رسېدلای، خپله اسلامي جمعيت يې څرګند مثال دی. د دوو مياشتو لپاره يې صلاح الدين رباني د سرپرست په توګه ټاکلی و او ويل يې چې د جمعيت تر کنګرې پورې سرپرست دی او څو مياشتو کې به کنګره دايرېږي، څلور پنځه کاله ووتل، خو د جمعيت کنګره دايره نه شوه. خپله عبدالله عبدالله د جمعيت کانديد و خو اوس يې د جمعيت ځينې غړي مني او ځينې يې نه مني. يو جمعيت تنظيم د امتيازاتو په خاطر پر څو ډلو او مشرانو وېشل شوی دی. ايا يوه ډله چې په خپل منځ کې اجماع نه شي کولای، نو بيا له هغوی څخه څنګه دا هيله وشي چې د هېواد په کچه اتفاق او اتحاد رامنځته کړي؟ دا ناممکنه خبره ده. عبدالله سره له دې چې دوه نيم کاله وړاندې له مور سره په يوه ځانګړي ملاقات کې د افغان کليمې سره خپل ايډيالوژيک مخالفت رد کړی و، خو اوس يې يو ځل بيا خپل اصلي جوهر څرګند کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله نه یوازې د افغان له کلیمې سره مشکل لري، بلکې هغه به نور مشکلات هم لري، هغه په اوسنۍ تذکره کې د قوم په ستون کې څه لیکي؟ (پښتون) که (تاجک)؟ که پښتون لیکي نو پښتانه به وایي چې ته څنګه پښتون یې چې نوم دې پښتون دی خو ګټه دې نورو ته رسېږي، تاجک به وایي چې دا دومره ځنډ دې موږ تېرویستي وو که څنګه؟ که تاجک لیکي نو کېدی شي د پلار خطا خطاب ورته وکړي، په هر حال د عبدالله د اصلیت معلومول هغه ته سخت په زیان دي. داسې ډېر کسان چې نسبونه یې معلوم نه دي هغه کوښښ کوي چې نوې تذکره ونه وېشل شي او د دوی ورک نسبونه همداسې ورک پاتې شي.

په هر حال خبرې ډېرې زیاتې دي، اندېښنې او خندونه هم شته، خو اوس نوی نسل ډېر هوښیار شوی، د تذکرو وېش یوه ملي پروسه ده، دا باید د اشخاصو، ډلو او ډلګیو د غوښتنو قرباني نه شي، اوس دا مسله د قانوني پړاوونو له مخې دې حد ته رسېدلې چې نه یې ناقانونه اجراییه رییس او نه هم جمهور رییس د بیا ګرځولو حق لري. قانون باید تطبیق شي. د هېڅ قانون تطبیق د ناقانونه خلکو خوښې ته نه پرېښودل کېږي او ناقانونه خلک هېڅکله د قانون تطبیق ته غاړه نه ږدي.

د دې لیک په بهیر کې مې د جمهوري ریاست د ساتونکې قطعې مشر جنرال اختر محمد ابراهیمي ته ټلېفون وکړ او د عبدالله عبدالله د اعلامیې او مخالفت په باب مې ورته وویل، هغه وویل عبدالله به خپل کار کوي، د دوی د ټولې ډلې نظر یو دی، خو جمهور رییس او کابینه ټول تصمیم لري چې د تذکرو وېش لړۍ پیل شي، هغه ډاډ ځرګند کړ چې جمهور رییس په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې مسله کې بېرته شاته نه گرځي. دا به وخت ثابته کړي چې جمهور رییس په دې مسله کې قانون تطبیقوي او که نه بیا د جنگسالارانو غوښتنو ته تسلیمېږي؟ د دې خبرې یادول هم ضروري دي چې که جمهور رییس شاتگ وکړ، نو بیا د تذکرو د وېش لړۍ په راتلونکي کې تر دې هم له زیاتو ستونزو سره مخامخېدای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګونې، ابهام او هیلې

نن بیا هم یوه ستړې او ستونزمنه ورځ وه، سهار چې دفتر ته لاړم نو مثبت او منفي خبرونه دواړه را دمخه شول. پرون جمهور رییس د تذکرو د بایومیترک پیل لپاره ښه ورځ ټاکلې وه. د دلوې (۲٦)مه نېټه له افغانستانه د روسي پوځیانو د وتلو وروستۍ ورځ وه. د نجات ورځ او د ملي نجات ورځ ګڼل شوې ده. جمهور رییس پر همدې ورځ د نوې برېښنایي تذکرو لپاره خپل بایومیتریک بشپړ کړ. دا ورځ کېدی شي شعوري وه او یا ناشعوري خو موږ لیکوال یې په ښه فال نیسو. کوم غمونه په تېره بیا د هویت پر سر جنجالونه چې اوس راپاتې دي، دا همغه زړي دي چې روسانو د کینې پر بنسټ کرلي وو، اوس رالوی شوي او شاخونه یې کړي دي.

که چېرې د ملي هویت تذکره په منظم ډول ووېشل شي، له ځنډ او خنډ سره مخامخ نه شي، نو د روسانو هغه کرلي زړي به هم ورو ورو وراسته شي او پدل به یې ختم شي. د سهار جریان مې تر دې دمخه لیکنه کې یو څه تشریح کړ.

دوه نیمې بجې په سیدنورمحمدشاه مېنه کې د ملي پرمختګ اجتماعي ټولنې د تذکرو د وېش په باب یوه غونډه جوړه کړې وه. غونډه کې د قران کریم تر تلاوت او ملي سرود وروسته د یادې ټولنې مشر ښاغلي قاري امید ساپي خبرې وکړې، بیا یې وروسته ماته نوبت راکړ، ما ښه زړه تش کړ، څه چې مې په زړه و هغه مې ټول د ټلوالې، ډاکتر عبدالله عبدالله او عطامحمد نور په ادرس چې د تذکرو مخالفت یې کړی ، ووېل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونه مې وکړه چې دوی وايي په دې برخه کې باید اجماع رامنځته شي، ما وویل چې دوی خپله کله په اجماع رامنځته شوي چې نورو کارونو ته اجماع پلمه کوي، ایا د جمعیت تنظیم د مشرتابه پر سر اجماع شته؟ ایا اجراییه ریاست په اجماع رامنځته شوی؟ ایا دوی نور ټول کارونه په اجماع ترسره کړي دي؟ بله اساسي خبره دا ده چې د ملي هویت پر سر اجماع شته او هغه اساسي قانون دی چې د یوې اجماع یانې لویې جرګې په ترڅ کې رامنځته شوی، ایا لویه جرګه مهمه ده که د جمعیت او نظار شورا اجماع؟ ما دلته ټول هغه قانوني دلایل وویل چې د تذکرو د وېش لپاره موجود وو.

ما پسې وروسته د وردګو ولایت د ولایتي شورا وکیل ښاغلي (شریف الله هوتک) خبرې وکړې، هغه هم د تذکرو د وېش له بهیره ملاتړ څرګند کړ، بیا (نظم) صیب او (خیرالله شینواري) خبرې وکړې، پرېکړه لیک هم ولوستل شو، ټولو د تذکرو د وېش د ژر پیل غوښتنه وکړه او تر بایومیترک وروسته یې ژر د دې لړۍ پر عملي شروع کېدو ټینګار وکړ. غونډه ښه وه، ګڼ شمېر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوانان ورته راغلي وو. زه (یون)، مطیع الله ساپی او قدرت الله بدلون بېرته دفتر ته لاړو. د زمبابوې پر وړاندې کرکټ هم ښه روان و، د تذکرو په باب لا هم یو نیم کس خپل مخالفت ته دوام ورکاوه. ماښام ناوخته کور ته راغلم، تر ډوډۍ او لمانځه وروسته مې فیسبوک ته مخه کړه، د یو شمېر مطرحو څېرو لکه لوی څارنوال فرید حمیدي، د مشرانو جرګې رییس فضل الهادي مسلمیار، ډاکتر اکرم خپلواک، فیض الله ذکي، فایق، حلیم فدایي، حاجي فضل کریم فضل، قیام الدین کشاف، نصیر دراني او ځینو نورو مطرحو څېرو عکسونه مې وکتل چې بایومیترک یې تکمیل شوی و. دې کار ډېر خوند راکړ، بیا مې د بېلابېلو اشخاصو کمنټونه وکتل چې اکثره یې د تذکرو د وېش په ملاتړ وو.

مثبت کمنټونه یا نظرونه زیات وو. له دې څخه دا معلومه شوه چې له معلوم الحاله کړیو پرته د ملت د نورو اجزاوو ترمنځ تر ډېره حده اتفاق موجود دی. دې کار مې زړه یو څه ارام کړ. بیا مې د جمهوري ریاست ساتونکې قطعې مشر جنرال صیب ابراهیمي ته زنګ وواهه، ما ویل د ولس ملاتړ خو زیات دی خو چې ولسمشر د تېر په څېر بیا په شا نه شي. هغه وویل نه سړی ټینګ ولاړ دی او که په شا کېده بیا یې دا کار نه پیلوه، ما ویل دی خو دې سر له سبا واخلي، بلې ورځې ته دې نه معطلوي. څکه ځینې ډلې غواړي بیا په دې مسله کې ستونزې راولاړې کړي، خصوصاً معلم صیب عطامحمد نور، هغه وویل د هغه غم به هم انشاالله وخوري، لاره یې ورته سنجولې بیا به دې زه خبر کړم. دې سره مې لږ نور هم زړه ارام شو، دا مهال مې په کندهار او ننګرهار کې د تذکرو په ملاتړ د کېدونکو غونډو خبرونه هم وکتل، نو هیله مې نوره هم پیاوړې شوه چې څه نور که خدای کول، د ولس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوانان خپل غم خپله خوري، ملي شعور ډېر پیاوړی شوی دی، د فیسبوک صفحې هم د مخالفینو پر ځپنې ډکې دي، پخوانیو جنګسالارانو څخه یې د نه سړي زامن جوړ کړي وو. د مسینجر په ذریعه مې په داخل او بهر کې یو شمېر دوستانو ته ټلیفونونه وکړل. تر هغه وروسته مې قلم او کاغذ راواخیست او دغه یادښت مې ولیکه، اوس د شپې یوولس بجې او لس دقیقې دي چې دا یادښت تر دې ځایه راورسېده او د زمانې د یوه یادګار په توګه مې خوندي کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر بایومیترک وروسته د ولس ملاتړ غونډې

د ځینو اشخاصو، ډلو او پردیپالو له مخالفتونو سره سره جمهور رییس، مرستیال یې سرور دانش او مېرمن یې رولا غني د (۱۳۹٦ل) د دلوې پر (۲٦) مه نېټه د هویت د تذکرو لپاره خپل بایومیترک ترسره کړ. دا کار په هېواد کې د ولس د زیات هرکلي سبب شو او هر ځای تاییدي غونډې پیل شوې چې دلته یې د ځینو یادونه کوو:

ننگرهار

په ننگرهار کې د برېښنایي تذکرو د ژر وېش په موخه سوله ییز لاریون وشو.

د ننگرهار ولایتي شورا یو شمېر غړو ، ځوانانو او مدني بنسټونو استازو دیو سوله ییز لاریون او مطبوعاتي کنفرانس پرمهال د برېښنایي تذکرو د ژر وېش غوښتنه وکړه او ټینگار یې وکړ که هرڅوک د دې ملي پروسې مخنیوی وکړي ولسونه او یاد بنسټونه به یې پروړاندې پراخ لاریونونه پیل کړي.

د ولایتي شورا غړي محمد اجمل عمر وایي هرڅوک ، چې په افغانستان کې اوسېږي افغان دی او د افغان نوم د افغانانو ویاړ دی.

د ولایتي شورا دغه غړی زیاتوي که هرڅوک د یادې ملې پروسې مخنیوی کوي افغان نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه اعتراضي او سوله ييز لاريون کې د ولايت پخواني مرستيال محمدحنيف گرديوال وويل، چې د برېښنايي تذکرو د وېش په برخه کې خنډ او ځنډ ورته د منلو وړ نه دی . د ځوانانو چارو امر مطيع الله احمدزي وويل، چې بريښنايي پېژندپاڼې يوه مهمه او ملي پروسه ده ، چې په توزيع

سره يې په هېواد کې ټولې شته ستونزې حل کيدای شي او ټينگار يې وکړ ، چې د ځنډ او خنډ په صورت کې به مدني فعالان او ځوانان پټه خوله پاتې نه شي .

دغه رار مدني فعال نوراحمد نوراني ، چې له تېرې پنجشنبې ورځې راهيسې يې دبرېښنايي تذکرو د وېش په برخه کې د ځنډ له امله د نه خوړلو اعتصاب پيل کړی و ، له ولسمشر يې مننه وکړه ، چې برېښنايي پېژندپاڼو ته يې فارم ډک کړی او له ولسونو يې غوښتنه وکړه ، چې برېښنايي پېژند پاڼې واخلي .

په ننگرهار کې د ويښ ځوانانو ټولنې مشر (عزيزخوړياڼي) او څو تنو نورو گډون والو وويل، چې د نفوسو د احوالو قانون د ولسمشر له لوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

توشيح شوی او په بريښنايي پېژندپاڼو کې د اسلام او افغان کليمه د ملي شورا د ګډ پلاوي له لوري تصويب شوې ده.

د کنفرانس او لاريون ګډونوالو همدا راز له ټولو ځوانانو او ولسونو غوښتنه وکړه، د هغو اشخاصو پروړاندې ، چې ملي پروسې ننګوي او له ځنډ سره يې مخامخوي خپل غږ پورته کړي .

د سوله ييز لاريون او کنفرانس ګډون والو يو پرېکړه ليک هم خپور کړ ، چې پکې د برېښنايي پېژندپاڼو پر وېش ټينګار شوی و.

دوی ګواښ وکړ که تر دې وروسته هر څوک د برېښنايي پېژندپاڼو د توزيع په برخه کې خنډ پيښ کړي، نو په خبره يې پراخ لاريونونه به پيل او د ارګ په مخ کې به خېمې و دروي څو دا ملي پروسه پيل شي.

د يادولو وړ ده د برېښنايي پيژندپاڼو اړوند ټول تخنيکي مسايل پای ته رسېدلي ، چې تېره ورځ د ولسمشر او هېواد لومړۍ مېرمنې په ګډون يو شمېر لوړ پوړو چارواکو د برېښنايي پېژندپاڼو د ترلاسه کولو په موخه عرض پاڼې سپارلي، خو لا يې پېژندپاڼې نه دي ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډنمارک

په ډنمارک کې د افغانستان ملي تحریک څانګې د مورنۍ ژبې نړیوالې ورځې په ویاړ یو علمي سیمینار جوړ کړی و. په یاد سیمینار کې د مورنۍ ژبې پر ارزښت بېلابېل بهر مېشتو افغانانو خبرې وکړې او مورنۍ ژبه یې د

هر وګړي مسلم حق وګاڼه. د دې ترڅنګ یې د برېښنایي تذکرو د وېش غوښتنه هم وکړه. پر افغان حکومت یې غږ وکړ چې د اساسي قانون له مخې دې ټولو افغانانو ته نوې برېښنایي تذکرې ژر تر ژره ووېشي.

کندهار

د کندهار سلګونو اوسېدونکو د یوې اعتراضیه غونډې له لارې د برېښنایي تذکرو د ژر وېش غوښتنه وکړه او په دې برخه کې یې د هر راز څنډ مخالفت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه غونډه د افغانستان د ملي تحریک د کندهار څانګې له خوا پرون مازیګر د کندهار ښار په یوه خصوصي سالون کې جوړه شوې وه چې

قومي مشرانو، د ولایتي شورا غړو، مدني او ټولنیزو فعالانو او مېرمنو په کې ګډون کړی و.

د غونډې ویناوالو په یوه خوله له حکومته وغوښتل چې د برېښنایي تذکرو وېش دې ژر پیل کړي.

د کندهار د ولایتي شورا غړي حاجي سید احمد سېلاب وویل، د برېښنایي تذکرو وېش یوه ملي پروسه ده چې ټول قانوني پړاوونه یې بشپړ شوي او په دې برخه کې هېڅ قانوني خنډ او ستونزه وجود نه لري.

هغه زیاته کړه، برېښنایي تذکرې د امنیت، سیاسي ثبات، متوازنې پرمختیا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنیز عدالت په راوستلو کې رغنده رول لري چې ځنډ یې په هېڅ توګه د زغم وړ نه دی.

نوموړي له ولسمشره وغوښتل چې په دې برخه کې د هېچا فشارونو ته غاړه کې نه ږدي او د برېښنايي تذکرو وېش دې ژر تر ژره پیل کړي.

د ولایتي شورا بل غړي نعمت الله وفا وويل، برېښنايي تذکرې د وخت اړتیا او د ولس غوښتنه ده.

هغه دا هم وويل چې له دې ملي پروسې سره باید سیاسي چلند ونه شي او ځنډ یې د حکومت او ولس په زیان دی.

د کندهار یوه مدني فعال هم ورته څرګندونې وکړې او له ولسمشره یې وغوښتل چې د برېښنايي تذکرو د وېش په برخه کې دې د ځینو خلکو او ډلو منفي نظریو ته ځای نه ورکوي.

هغه زیاته کړه، له بده مرغه ځیني خلک چې د حکومت په اډانه کې په لوړو پوستونو کار کوي، د دې ملي پروسې د پیلېدو پر وړاندې خنډونه جوړوي.

یوه بل مدني فعال فیض محمد همدرد وويل، د برېښنايي تذکرو پر وړاندې خنډونه د ملت او هېواد پر زیان دي او ولس باید اجازه ور نه کړي چې څوک په دغه راز ملي مسایلو کې خنډونه جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غونډې برخوالو د ډيورنډ کرښې د هغې غاړې د پښتنو د حق غوښتنې له خوځښتونو هم ملاتړ اعلان کړ او ويې ويل، هېڅ راز کرښې دغه لوی ولس سره جلا کولای او وېشلای نه شي.

د يادونې ده، د کندهار امنيه قومندان هم په خپلو تازه څرګندونو کې د برېښنايي تذکرو وېش يوه ملي موضوع وبلله او له دغې ملي پروسې يې سياسي ګټه اخيستنه وغندله.

د کندهار امنيه قوماندان جنرال عبدالرازق پژواک خبري اژانس ته وويل، د برېښنايي تذکرو د وېش اړوند ټول تخنيکي مسايل لا له وړاندې حل شوي او د ځنډ لپاره يې هېڅ راز قانوني توجيه موجوده نه ده.

نوموړي د برېښنايي تذکرو پر وېش ټينګار وکړ او ويې ويل هېچا ته به اجازه ور نه کړي چې په دې برخه کې ستونزې جوړې کړي.

دغه څرګندونې په داسې حال کې کېږي چې د حکومت ځينو لوړو پوړو مشرانو له تېرو څو ورځو راهيسې د بايومټريک له لارې ځانونه ثبت کړي او ټاکل شوې تر راتلونکو څو ورځو د برېښنايي تذکرو د وېش لړۍ پيل شي، خو د حکومت اجرائيه رياست د برېښنايي پېژندپاڼو له وېش سره مخالفت کړی او د اوس لپاره يې د دې لړۍ ځنډولو غوښتنه کړې ده.

اجرائيه رييس ډاکټر عبدالله عبدالله ويلي، د برېښنايي تذکرو وېش يوه ملي مسئله ده او په دې اړه دې يوه ملي اجماع رامنځته شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننگرهار

د ننگرهار او کونړ قومي مشرانو د یوې غونډې په ترخ کې د برېښنایي پېژندپاڼو د نوملکینې د پیل شوی بهیر ملاتړ وکړ .

قومي مشرانو پر حکومت د دې ملي پروسې د چټکتیا او نورو ولایتونو ته د ژر پراختیا غږ کړی دی .

دوي وایي هر هغه څوک چې یې مخالفت کوي پردیپال دي او د لوی اکثریت پر وړاندې خنډ نه شي جوړولی.

د ننگرهار او کونړ قومي مشران وایي د برېښنایي پیژندپاڼو د نوملیکنې د بهیر ملاتړي دي او هر څه ژر دې دغه لړۍ نورو ولایتونو ته هم وغځول شي.

هغوی نن د یوې غونډې په ترخ کې د دې ملي پروسې پر وړاندې خنډ راپورته کوونکي اشخاص پردیپال وبلل او له ولسمشر یې غوښتنه لرله چې دوی یې پوره ملاتړي دي، قانون ماتوونکي اشخاص دې وځپي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننگرهار ولایتي شورا منشي ذبیح الله زمری وایي هغه خلک چې د یو شمېر قومونو په استازولۍ د پېژندپاڼو مخالفت کوي نفوذ نه لري او نه یې هم ترې قوم خبر دی، دی وایي دا کړۍ د نورو هېوادونو په لسمون غواړي خپل نظر پر نورو تحمیل کړي.

تر هغې وروسته چې په کابل کې د پېژندپاڼو د ویش لپاره د نوملیکنې بهیر پیل شوی دی د هېواد په یو شمېر ولایتونو کې یې د ملاتړ په موخه غونډې او سوله ییز لاریونونه شوي او له حکومته په کې د دغه بهیر د چټکوالي غوښتنه شوې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اتمر يو ملي جرئت

نن (۱۳۹٦ل) کال د دلوې (۲۸)مه نېټه د شنبې ورځ په ارگ ماڼۍ کې د شوروي پوځونو د ماتې ورځ ونمانځل شوه، دا ځل د معمول خلاف د هغو کسانو يادونه او نمانځنه ونه شوه چې نه يوازې په جهاد کې يې اساسي ونډه نه وه اخيستې، بلکې د جهاد په گرمو شېبو کې يې له روسانو سره اوربند او پروتوکولونه وکړل، د جهاد پر ځای وروسته د فساد پر اصلي وسيلو بدل شول. نن په لومړي کتار کې هغه کس هم ناست و چې په جهاد کې يې تنظيم تر نورو ټولو تنظيمونو اساسي نقش درلود. روسانو تر هرچا زيات له

حکمتياره ډېر شکايت کاوه او نن د شوروي اصلي مخالف پر همغه کرسۍ ناست و چې مستحق يې و. نن چا د جعلي اتلانو نومونه وانه خيستل او نه روسپلوه ډلو ته د جعلي اتلانو د ځلولو چانس و، روسپلوه ډلې د روس دښمنه ډلو په توگه نه تمثيلېدې. د غونډې دا جريان چې چا ليدلی وي او بيا يې له تېر اوولس کلن بهير سره پرتله کړی وي، هغه يې پر توپير او ژورتياوو ښه پوهېږي. د دې غونډې د خبرو محتوا ځرگنده وه، عبدالله عبدالله يو ځل بيا د يو متعصب تنظيم له زاويې څخه خپل نظر او کرکتر ځرگند کړ. قانونپوه سروردانش د اساسي قانون د منطق بحث وړاندې کړ، فضل الهادي مسلميار غوځه خبره وکړه چې قانون بايد د اشخاصو د تعبير او تفسير تابع نه شي، جمهور رييس غني هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې هرې ورځې په انډول سپینه خبره وکړه، جهاد یې د ملي وحدت سمبول وګاڼه او ستر ملي، اسلامي او افغاني ارزښت او ویې ویل هرڅوک چې د افغانیت او اسلامیت له دایرې وځي، دلته یې ځای نه شته. د غني د خبرو پیغام دا و چې ملت په مشوره نه رامنځته کېږي، دلته ملت موجود و، اوس نه دی رامنځته شوی، د دې خبرو مانا او محتوا ستمي او جمعیتي عناصرو ته څرګنده وه. خدای حاضر دی د ننني غونډې کمیت او کیفیت، مانا او محتوا ماته ځانګړی خوند راکړ. ورځ مې ټوله پر سرګردانۍ او د دوکتورا پروګرام د نهایي دفاع پر کارونو تېره شوه، د شپې ناوخته کور ته راغلم، لس بجې شاوخوا کې مې ښاغلي حنیف اتمر ته په دې خاطر زنګ وواهه چې نن یې د تذکرې لپاره خپل بایومیتریک چک بشپړ کړی و. کله چې مې د حنیف اتمر عکسونه په فیسبوک وکتل، نو زړه مې ډاډه شو چې ځه که خدای کول کار نتیجه ورکوي. اتمر صیب سره مې د تذکرو پر سر په تېرو درېو کلونو کې تر (۳۰) ځله زیات ملاقاتونه، ټلېفوني خبرې اترې، مستقیم او نامستقیم بحثونه کړي دي، دا بحثونه کله دومره ترخه شوي چې تر نورمال حالته وتي، ان د کلیمو تریخوالی یې هم تر کنټروله وتی. زما احساس او منطق ډېر تېز و، خو د ده اوسېله او سیاسي تدبیر. زما په زړه کې اور و او د ده په مخ کې سیاسي مجبوریتونه، ما د ستمیانو د نظریاتو عمق ته کتل او ده د هغوی لباسي بڼې ته، خو په هر ترتیب د نظریاتو اختلاف که هرڅومره زیات وو، خو ارتباطات مو نه قطع کول. که زه دلته د ټولو هغو ټلېفونونو، مخامخ کتنو، پیغامونو او نظرونو جزیات راوړم، کېدی شي یو بل کتاب ترې جوړ شي. خو د حنیف اتمر پر وړاندې زما غوصه هغه وخت سړه شوه چې کله د دوی په هڅو د کابینې په مجلس کې د نفوسو د احوالو د ثبت قانون تعدیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو او جمهور رییس د یوه فرمان په ترڅ کې هغه نافذ کړ. اتمر صیب ماته زنګ وواهه چې نن ماښام به شش درک کې د امنیت شورا دفتر مېلمستون کې ځان ته سره وګورو، له وعدې سره سم لاړم. دوه په دوه وو. تر روغبړ وروسته یې راته وویل، ډېره مبارزه دې وکړه، له ډېر تدبیره دې کار واخیست. ډېره اوسېله دې وکړه، ستړی نه شوې، هرچا درپسې هر ډول خبرې وکړې، ډېر ښه مدیریت دې وکړ، د دومره لویې موضوع، د دومره مظاهرو او دومره ولس کنټرول په داسې شرایطو کې اسانه کار نه و، موږ هم یوازې پرېښودې، موږ د مسلې دومره عمق ته متوجه نه وو چې دا خلک به له دومره تعصب څخه کار اخلي، دوی واقعاً د دې ملت له هویت او ارزښتونو سره مخالف دي. اوس چې خبره دې حد ته ورسېده، نو جمهور رییس ورته په ټینګه ولاړ دی، یو سانتي هم نه شاته کېږي او وایي چې که پاچاهي مې پرې ځي، ترېنه تېر یم، د کابینې تر مجلس یوه ورځ دمخه عبدالله عبدالله راغی او ورته یې وویل چې که د تذکرو مسله کې خپل نظر بدل نه کړئ، نو موږ له حکومته وځو او حکومت ړنګوو. جمهور رییس ورته وویل تراوسه خو ما نه غوښتل چې حکومت دې ړنګ شي او یا دې تاسو له حکومته ووځئ، خو اوس یې زه په همدې خبره ړنګوم، که تاسې وځئ که یاستئ زه له دې موضوع څخه تېرېدونکی نه یم. ته مې ځکه راوغوښتلې چې درته ووایم جمهور رییس په دې مسله کې ډېر جدي دی، د هغه پر نیت باید شک ونه کړئ، ما هېڅ فکر نه کاوه چې عبدالله دې په داسې مرضونو ککړ وي. ما ورته وویل چې ما مخکې درته وویل چې دا خلک ټول یو دي، له تعصب او کینې ډک دي، دا ټول ستمیان دي، هسې یې ځان باندې د مسلمان او مجاهد ماسک لګولای دی. اتمر صیب وویل، په تېرو دوه دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نيمو کلونو کې چې دې کومې ستونزې ګاللي او له ما څخه طبعاً خفه شوی يې، زه اوس دوه خبرې کوم، يو خو درڅخه د زړه له کومي تشکر کوم چې سختې ملي فاجعې ته متوجه شوی وې چې زموږ پرې سره نه خلاصېده او ډېره ښه دې مديريت کړه او دويم درڅخه ښښنه غواړم چې له ما څخه خوابدی شوی او خفه شوی نه يې، ځکه چې ستا او زما ترمنځ ډېرې تېزې خبرې سره تبادله شوې دي، هم په ټلېفون کې هم په مجلسونو کې. نو اوس دې خپلو ملګرو ته ډاډ ورکړه چې موږ مو تر شا ولاړ يو، زموږ د حکومت هغه برخه چې موږ سره ده.

د اتمر صيب دې مجلس زما زړه ته قوت ورکړ او هغه ستړيا مې تر يوه حده ووته چې تر دې دمه مو ګاللې وه، تر هغې وروسته هم تر کال زياته موده ووته، بيا هم خبره همغه شان پاتې شوه او فرمان تطبيق نه شو. بيا مې هم څو ځله اتمر صيب ته په ټينګه يادونه وکړه، خو اکثره په نن او سبا کې خبره تاوېدله. تر څو چې خبره يو ځل بيا ولسي جرګې ته ورسېدله، ولسي جرګې له جمهور رييس سره د ځينو وکيلانو د حساسيت، د ځينو د بې تفاوتۍ او د ستمي کړيو د مهارت په وجه د جمهور رييس فرمان رد کړ، بيا مو پر مظاهرو لاس پورې کړ. مشرانو جرګې د ولس غوښتنه ومنله او په پای کې مشترک کمېسيون د رايو په اتفاق د اساسي قانون له روحيې سره سم د جمهور رييس تقنيني فرمان تاييد او تصويب کړ.

د دې ستونزې قانوني سير بشپړ شو او جمهور رييس بايد ژر عملي کړې وای. دې کې بيا نږدې يوه مياشت تېره شوه. ستمي کړيو خپل وروستی زور وازمويه خو په پای کې خبره دې ته ورسېده چې جمهور رييس او د حکومت نور غړي بايوميترک وکړي. د اتمر صيب په دې کار چې ده خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بايوميترک وکړ، خوشاله شوم او دا کار د دې سبب شو چې دا پورته ليکنه رامنځته شي. د شپې لس بجې مې اتمر صيب ته زنګ وواهه، ښه و، ټليفون يې پورته کړ، خوشاله ښکارېده، ژر يې وويل چېرته يې چې اوس دې په ټليفون هم نه شو پيداکولای، کتاب خو دې راونه لېږه، (د ارګ ناويلې خبرې). ما ويل درلېږلی مې دی، زه به يې بيا هم تعقيب کړم. ما ويل څنګه دي حالات ښه روان دي، ته څنګه يې؟ د تذکرو مشکل به څنګه شي؟ کله به يې عملاً واخلئ، ده وويل زه خو يې همدا نن هم اخلم خو چې څوک يې راکړي. بيا يې وويل درې اوونۍ نور وخت هم راکړئ، مشکل به حل شي، ما ويل جمهور رييس، تاسو او څو تنه يې ژر واخلئ نور خو د کرارې کار دی، څومره چې يې معطلوئ مشکل زياتېږي. ما دا هم وويل که وخت لرې چې له نږدې پرې خبرې وکړو. ده وويل دوه درې ورځو کې يو سفر لرم چې راغلم، کېنو، پر ټولو مسايلو به بحث وکړو. اوس نو درې اوونۍ نور وخت کې سرې نه شي ويلای چې څه به وشي، خو اتمر صيب تر پخوا ډېر مصمم او خوشاله ښکارېده، په ټليفون کې يې هم د پخوا په اندول په زغرده خبرې کولې، زه هم څه ناڅه د ده روحياتو ته خوشاله شوم او دغه ليک مې وليکه اوس د شپې پاو باندې يوولس بجې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برېښنايي تذکرو په باب نظر پوښتنه

کله چې د تذکرو د وېش د بايوميترک يا نومليکنې چارو دوام درلود، نو ګڼ شمېر رسنيو او ځينو اشخاصو هڅه وکړه، چې په دې برخه کې د فيسبوک او ځينو نورو رسنيو له له لارې نظر پوښتنه وکړي. که څه هم دا نظر پوښتنې پر علمي او اصولي اساساتو ولاړې نه وې، غرضي هم په کې وې، خو په اکثريت سره د ټولو نتيجه دا وه چې افغانان له خپل ملي هويت سره زياته مينه لري او له ځينو محدودو کړيو پرته نور ټول پر دې ټينګار کوي چې د ملي هويت په تذکره کې دې د (افغان) او (اسلام) دواړه کليمې وليکل شي.

پژواک خبري اژانس دې ډول نظر پوښتنو ته يوه کتنه کړې چې دلته يې لنډيز وړاندې کوو:

کابل (پژواک، د ۱۳۹٦ل کال د کب ۵مه): په انلاين بڼه د ځينو رسنيو د نظرپوښتنو د ګډونوالو رايې ښيي چې په منځنۍ کچه له هرو پنځو تنو څلور تنه افغانان د برېښنايي تذکرو د وېش له اوسني بهير سره موافق دي.

د نفوسو د احوالو د ثبت قانون مسوده پر (۱۳۹۲ل) کال د ملي شورا له خوا تصويب او پر (۱۳۹۳ل) کال د ولسمشر له خوا توشيح شوه، خو اعتراض کوونکي په تذکرو کې د اسلام او افغان کليمو د ليکلو غوښتونکي شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تېر کال په کب مياشت کې ددغه قانون شپږمه ماده د ولسمشر په تقنيني فرمان سره تعديل شوه او د تصويب لپاره ملي شورا ته واستول شوه.

په دغه ماده کې په تذکرو کې پر اسلام سربېره، د تذکرې اخيستونکو ملت(افغان) او قوم(پښتون، تاجک، هزاره، ازبک او په هېواد کې مېشت نور قومونه) ليکل هم په پام کې نيول شوي دي.

دغه فرمان د ولسي جرگې له خوا رد او د مشرانو جرگې له خوا تاييد شو، خو د ملي شورا د دواړو جرگو گډ پلاوي د مشرانو جرگې پرېکړه تاييد کړه او پر همدې بنسټ د روان کال د سلواغې پر (٢٦)مه د برېښنايي تذکرو د وېشلو بهير په داسې حال کې پيل شو چې د حکومت د اجراييه رييس په گډون ځينو له دې کار سره مخالفت وکړ.

په وروستيو ورځو کې د امريکا غږ، "هشت صبح" ورځپاڼې، پژواک خبري اژانس او سلام وطندار په څېر رسنيو په دې اړه د انټرنيټي پاڼو له لارې انلاين نظر پوښتنه ترسره کړې ده.

هشت صبح او سلام وطندار پوښتنه کړې چې ايا په برېښنايي تذکرو کې د افغان کليمې له ليکلو سره موافق يئ؟، امريکا غږ داسې پوښتنه مطرح کړې چې ايا نوې تذکرې ووېشل شي او که نه؟ پژواک پوښتنه کړې چې ايا برېښنايي تذکرې اخلئ او که نه؟

د هشت صبح، سلام وطندار او پژواک پر ټولو پاڼو نن تر غرمې مخکې پورې (١٦٧) تنو دې پوښتنې ته ځواب ورکړی او د مثبت او منفي ځواب سلنه يې هم مشخصه شوې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امريکا غړ نظر پوښتنې په پاڼه کې د هغو کسانو شمېر نه ليدل کېږي چې ځواب يې ورکړی، خو په دې پاڼه کې د رايې ورکوونکو مثبت اومنفي سلنه مشخصه شوې ده.

ثبت شوې شمېرې د دې ښودنه کوي چې په منځنۍ کچه د تذکرو د وېش له اوسني بهير سره د مخالفو کسانو سلنه ټيټه ده.

د سلام وطندار نظر پوښتنې د تبصرو په برخه کې د (کوچي اسلمي) په نامه يوه کس ليکلي:" د اساسي قانون له ۴مې مادې سره سم چې د قوانينو مور ده بايد برېښنايي تذکرې ووېشل شي".

د هېواد د اساسي قانون په څلورمه ماده کې راغلي:" په افغانستان کې ملي حاکميت په ملت پورې اړه لري چې يې په مستقيم ډول خپله يا يې د خپلو استازو له لارې عملي کوي. د افغانستان ملت له هغو ټولو افرادو څخه چې د افغانستان تابعيت ولري، عبارت دی.د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک،ترکمن، بلوڅ، پشه يي، نورستاني،ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، گوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی. په تابعيت او پناه ورکولو پورې اړوندې چارې د قانون له لارې تنظيمېږي. د افغانستان کلمه د افغان ملـت پر هر فرد اطلاق کېږي"

اسلمي هم د افغان کليمه په هېواد کې د ټولو مېشتو قومونو د ملي يووالي سمبول او د افغانستان د خلکو د پلرونو او نيکونو وياړ بللی او ليکلي يې دي:" هيله لرم چې دغه تاريخي وياړ خوندي او په تذکره کې د افغان کليمه وليکل شي" .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه راز د پژواک د نظر پوښتنې په پای کې د اجمل احمدي په نامه يوه کس ليکلي:" هو سل په سلو کې برېښنايي تذکره اخلم، زه يو تاجک يم، خو پر خپل افغان هويت وياړم. مړه دې وي د افغانستان دښمنان او پلورل شوي ډالر پرستان".

د فېسبوک کارکوونکی اميد اعتمادي د برېښنايي تذکرې د وېش پروسه کې د افغان کليمې له يادونې سره مخالفت لري او ليکي:((ټول خلک برېښنايي تذکره غواړي، خو په خپل هويت سره. افغان د يوه قوم هويت دی، موږ داسې تذکره نه غواړو چې زموږ هويت کې يې جعل کړی وي)).

احمد ذکي افشار د هشت صبح د پوښتنې په ځواب کې چې ايا په برېښنايي تذکره کې د افغان کليمې له درج سره موافق ياست؟ ليکلي:((نه، د افغان ليکلو لپاره دليل نشته، خو که چېرته د همدې يوې کليمې په ليکلو سره امنيت ټينګېږي، نو پسه هم راته وليکئ، زه ورسره موافق يم".

خو د محمد نادر افغان په نامه يو کس په دې اړه د شته نظري اختلافاتو او د ځينو کسانو د بدو خبرو په اړه ليکلي دي:((له احمقانه خبرو څه نه جوړېږي، د خلکو په منځ کې هېڅ ستونزه نشته، يوازې څو احمقان او بې شعوره کسان دي چې د دې کارونو تر شا غير انساني او غير اسلامي شعارونه په متعصبانه بڼه وړاندې کوي، لطفاً د خلکو ترمنځ له کرکې اچونې ډډه وکړئ که نه په دې اور کې به لومړی خپله تاسې وسوزېږئ".

د افغانستان د نفوسو د احوالو د ثبت ادارې تخنيکي مرستيال (محمد ويس پاياب) وايي، تر کومه چې دا اداره کارونه مخته وړي، د خلکو په منځ کې ستونزه نشته، ستونزه يوازې د سياستوالو ترمنځ ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د هېواد له سياستوالو وغوښتل چې ډېر ژر دې په دې برخه کې خپل اختلافات پای ته ورسوي.

د نومورې په خبره، تر اوسه پورې شاوخوا (۵۵۰) لوړپوړي دولتي چارواکي د برېښنايي تذکرې د اخيستلو پروسه کې بايومټريک شوي چې د روان کال د سلواغې له (۲۷)مې نېټې نه يوازې په ارگ کې دوام لري.

د پاياب په خبره ، د نفوسو د احوالو د ثبت اداره به د ولسمشر تر لارښوونې وروسته د برېښنايي تذکرو وېش پيل کړي.

نومورې د څلورو رسنيو د نظرپوښتنو د پايلو په اړه وويل:((د يوې تخنيکي ادارې په توگه زموږ مسووليت دادی چې د تذکرې د ثبت او راجسترېشن لپاره زمينه مساعده کړو، اکثره خلک له کلونو راهيسې د برېښنايي تذکرو وېش ته انتظار وو... په همدې سبب فکر کوم چې د فېسبوک له لارې د تر سره شوې نظر پوښتنې منځنۍ پايله به حقيقت ته نږدې وي.))

پژواک هڅه وکړه چې ددغې نظر پوښتنې د څرنگوالي په اړه د افغانستان د احصايې مرکزې ادارې سره هم خبرې وکړي، خو ځواب يې تر لاسه نه کړ. پر يادو نظر پوښتنو سربېره يو شمېر نورو اشخاصو هم د خپلو شخصي فيسبوکپاڼو او اکونټونو له لارې نظرپوښتنې ترسره کړې وې، په دې نظر پوښتنو کې د ملتپالو او هويتپالو افغانانو د تاييد نتيجه تر نوي سلنې پورته وه، د دې ترڅنگ هغو کسانو چې نه يې غوښتل افغان کليمه په تذکرو کې وليکل شي، هغوی هم نظر پوښتنې وکړې. د دې ډول اشخاصو له ځاني هڅو، کينو، تعصب او نظر پوښتنې ته له مسير ورکولو سره سره بيا هم دوی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې بريالي نه شول چې د ملي هويت د مخالفينو شمېر تر پنځه لس سلنې زيات کړي او که چېرې دا نظر پوښتنې د دوی په گټه وای، نو بيا يې ترې غوغا جوړوله، خو کله چې د دوی له خوا د دوی خپلې نظرپوښتنې د دوی د توقع خلاف تمامې شوې، نو بيا حيران وو چې څه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بغلان کې د تذکرو د وېش ولسي ملاتړ

د برېښنايي تذکرو لپاره په ارگ کې تر بايوميترک وروسته، نظر پوښتنې هم وشوې يو شمېر اشخاصو مخالفتونه هم وکړل او د دې ترڅنگ د ولس له خوا ملاتړ غونډې هم دوام لري. په دې باب بغلان کې هم ملاتړ غونډه وشوه.

د بغلان يو شمېر اوسېدونکي په دې ولايت کې دبريښنايي پيژندپاڼو د ژر تر ژره پيل غوښتونکي دي دوی وايي دافغانيت او اسلاميت په ليکلو سره دي ورته تذکرې وويشل او هغه کسان چې د دې پروسې پروړاندې خنډونه جوړوي خپلو شخصي موخو ته د رسېدو لپاره ورته کړنې ترسره کوي.

په همدې حال کې د بغلان دولايتی شورا غړي وايي چې د بريښنايي

تذکرو په ويش سره به له ناامنه سيمونه هم خلک دې ته زړه ښه کړي ترڅو پيژندپاڼې ترلاسه کړي .

د بغلان ولايت اوسېدونکي د برېښنايي پېژندپاڼو د ژر تر ژره پيل ترڅنگ په دې پېژندپاڼو کې د افغان او اسلام کليمو پر ليکلو ټينگار کوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي هغه کسان چې د دې ملي پروسې پر وړاندې خنډونه جوړوي افغانان نه دي.

په همدې حال کې د بغلان د ولايتي شورا غړي يادې پيژندپاڼې د ښې حکومتولۍ او رڼو ټاکنو لپاره ګټورې بولي او ډاډ ورکوي که دغه ملي پروسه په دغه ولايت کې پيل شي له ټولو نا امنه سيمو نه به د پېژندپاڼو د ترلاسه کولو لپاره خلک ورته راشي

برېښنايي پېژندپاڼو کې د افغان او اسلام کليمې پر سر نانديو دې پروسې ته زيات خنډونه جوړکړل چې اوس يوه اوونۍ کيږي د دې پيژندپاڼو لپاره د نومليکنې لړۍ له ولسمشرۍ ماڼۍ څخه پيل شوې.

شنونکي په دې باور دي چې له برېښنايي پېژندپاڼو پرته په هېواد کې راتلونکې ټاکنې ناممکنې دي او د دې تذکرو وېش د درغليو په مخنيوي کې ګټور ګام بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکتیا کې ملاتړ غونډه

حکومت دې د برېښنایي پېژندپاڼو وېش پیل شوې لړۍ د ارګ له دېوالونو د باندې وغځوي.

د پکتیا زرمت ولسوالۍ قومي مخور او ځوانان د برېښنایي پېژندپاڼو وېش لړۍ څخه ملاتړ څرګندولو سره پر حکومت غږ وکړ چې یاد بهیر دې ولایتونو او ولسوالیو کې هم پیل کړي.

قومي مخور ملي مسایلو کې مصلحت او جوړجاړی د منلو وړ نه بولي، په وینا یې هغه څوک چې د برېښنایي پېژندپاڼو مخه نیسي، ولسونه به یې پر وړاندې ودرېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پکتيا ولايت د زرمت ولسوالۍ دا قومي مخور، فعالان او ځوانان د يوې راټولېدنې پرمهال له حکومت څخه غواړي چې خپل مسووليت ادا او د برېښنايي پېژندپاڼو وېش لړۍ دې ولايتونو او ولسواليو ته هم وغځوي.

د قومي مخورو په وينا محدودې کړۍ د قوم استازولي نه شي کولای، هغه چې د مخالفت له لارې دا بهير ټکنی کوي، د ايران او پاکستان جاسوسان دي.

قومي مشران او فعالان ټينګار کوي، چې اسلاميت او افغانيت باندې د ټول ملت اجماع شوې، په اړه يې هېڅ ډول مصلحت او جوړجاړې ته اړتيا نه شته.

د پکتيا د زرمت ولسوالۍ قومي مخور او ځوانان ملي هويت حياتي مسله ګڼي، چې په هېڅ قيمت به ترې تېر نه شي او نه به يې په اړه سياسي مصلحت ته اجازه ور کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چهار اسیاب د ولسونو ملاتړ

له افغانیت او اسلامیت پرته پېژندپاڼو وېش ته به اجازه ور نه کړو. د چهار اسیاب ولسوالۍ اوسېدونکو د یوه سوله ییز لاریون پر مهال وویل؛ چې د برېښنايي پېژندپاڼو لړۍ دې ژر تر ژره له ارګ څخه د باندې هم پیل شي.

لاریون کوونکي زیاتوي؛ چې له افغانیت او اسلامیت پرته پېژندپاڼې ورته دمنلو نه دي او هغه څوک چې له دې ستون سره مخالفت کوي، افغانان نه دي.

لاریون کوونکي وايي؛ چې حکومت باید د برېښنايي پېژندپاڼو وېش د ارګ له دېوالو څخه د باندې هم پیل کړي، لاریون کوونکي زیاتوي؛ له افغانیت او اسلامیت پرته پېژند پاڼې ورته د منلو وړ نه دي او د وېش اجازه به ورنه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاریون کوونکو هغه کسان او کړۍ ملي خاینین او پردیپال وبلل چې د برېښنايي پېژندپاڼو له وېش سره مخالفت کوي، دوی غوښتنه کوي چې نفاق اچونکي باید د قانون منګولو ته وسپارل شي.

په همدې حال کې لاریون کوونکو پر حکومت غږ وکړ چې د هغو کسانو پر وړاندې دې په کلکه ودرېږي چې د برېښنايي پېژندپاڼو د وېش پر وړاندې خنډونه را پورته کوي.

لاریون کوونکو ګواښ وکړ چې افغانیت یې ملي هویت دی او چاته به اجازه ور نه کړي چې پر هویت یې لوبې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل مېشتي لغماني هوتخېل او ملي هويت

افغان حکومت دې د پېژندپاڼو د وېش لړې ژر تر ژره پيل کړي: په کابل کې د لغمان د هوتخيلو شورا غړو او قومي مشرانو په يوه خوله د هويت د تذکرو ملاتړ وکړ او د هغو د ژر پيل غوښتنه يې وکړه.

پر ورته مهال دوی له افغان حکومت څخه وغوښتل چې ياد بهير ګړندی کړي او دا لړی ولايتونو ته هم وغځوي.

د دوی په وينا هغه څوک چې د برېښنايي پېژند پاڼو د وېش پر وړاندې مخالفت کوي بايد مخه يې ونيول شي او وځپل شي.

نن په کابل کې د لغمان کرغيو هوتخېلو شورا په پرانيست غونډه کې يو شمېر قومې مشرانو مدني فعالانو او ځوانانو ګډون درلود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يادې غونډې ګډونوالو په يوه خوله د هويت د تذکرو ملاتړ او د هغو د ژر پيل غوښتنه وکړه.

د غونډې برخوالو له افغان حکومت څخه په جدي توګه د تذکرو د وېش غوښتنه وکړه، او هغه کسان يې پردېپال ياد کړل چې د ياد ملي بهير مخالفت کوي.

د يادې شورا غړو ګواښ وکړ که دا ملي بهير ژر تر ژره د ارګ له دروازو څخه بهر نه شي، نو پر وړاندي به يې مدني حرکتونو ته ادامه ورکړي.

دا په داسي حال کې ده چې شاوخوا لس ورځې وړاندې يو شمېر دولتي او حکومتې چارواکو د پېژندپاڼو اخيستو لپاره په ارګ کې نومليکنې کړې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل کې د بېلابېلو قومونو غونډه

په برېښنايي تذکرو کې دې د ملت ترڅنګ د ټولو قومونو هويت وليکل شي.

په کابل کې د مغولو، غوريانو، ساداتو، تيموريانو، قرلق، خليلي، بيات او يو شمېر قومونو مشرانو په برېښنايي تذکرو کې د خپلو قومي هويتونو پر ليکلو ټينګار وکړ.

د دې قومونو مشرانو په يوې خبري غونډې کې له حکومت څخه غوښتنه وکړه چې د نورو قومونو ترڅنګ دې د دوی قومي هويت هم د تذکرې پر لومړي مخ د ملي هويت ترڅنګ ذکر شي.

د يادو قومونو استازو وويل چې ځينې کړۍ هڅې کوي تر څو د دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومي هويت په نورو قومونو کې مدغم کړي، خو گواښ يې وکړ که د دوی قومي هويت ذکر نه شي، پر لويو لاريونونو به لاس پورې کړي.

په کابل کې د ساداتو، خليلي، قرلق، بيات، تيموري، مغول، غـوري او د يو شمېر نورو قومونو استازي په دې موخـه راټـول شـوي چـې پـه برېښـنايي پېژندپاڼو کې دې د لويو قومونو په ليکلو سره واړه قومونه نه مـدغم کېـږي او

بايد ټولو قومونو ته پکې په يوه سترگه وکتل شي.

قومي مشرانو په برېښنايي تذکرو کې د ملت (افغان) ستون ترڅنگ د خپلو قومي هويتونو پر ليکلو ټينگار وکړ.

قومي مشران وايي، په برېښـنايي پېژنـدپاڼو کـې د افغـان او قـوم کليمـې ليکل ورته انسان ته د اکسيجن د ورکړې په مانا دي او پرته له هغه بـه تـذکرې وانخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هېواد کې په داسې حال کې د بېلابېلو قومونو مشران په برېښنايي پېژندپاڼو کې د افغان او قوم کليمو د ليکلو غوښتنه کوي چې دمګړۍ د تذکرو د وېش لپاره د بايومېټريک لړۍ روانه ده، چې تر دې مهاله د ولسمشرمحمد اشرف غني او لومړۍ مېرمنې (بي بي ګل رولا غني) په ګډون لسګونه لوړپوړي چارواکي بايومېټريک شوي چې د وېش لړۍ به يې هم ژر پيل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدني حرکتونو ملاتړ غونډه

د برېښنايي تذکرو د نوملیکنې له پيل شوې لړۍ څخه د ملاتړ غونډې په ترڅ کې د افغان سمون ټولنې په نوښت د برېښنايي پېژندپاڼو د ژر تر ژره وېش په ملاتړ د قومي شوراګانو او مدني ټولنو ګډ مطبوعاتي کانفرانس تر سره

شو، چې په کې د هزاره ګانو، پښتنو، تاجکو، سکانو، ازبکو، پشه يي، نورستاني، ايماقو، ګوجرو، پاميريانو، قرغېزو او نورو ټبرونو استازو هر يوه محمد ابراهيم ابراهيمي، منجيت سېنګ، ډاکتر زمان الدين نجات، عبدالله شجاع، عزت الله پېژند، استاد عارف نورستاني، حاجي امير شاه، انجينر راز محمد، شريف الله مليار، هدايت الله سهيل، محمد سجاد فولادي، عبدالخالق حسيني پشه يي، محمد خالد حاجي زاده، داود شاه نيازی، انجينر ذکيه وردګ، راحله جعفري، مشعله حيدريان او حميده وردګ په ګډه پر ولسمشر اشرف غني او اجرائيه رييس عبدالله عبدالله غږ وکړ چې نور ولس په تمه نه شي پاتې کېدی او ژر تر ژره دې د برېښنايي پېژندپاڼو پروسه له ارګ څخه د کابل ښار عامه مرکزونو ته را وباسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی همداراز پر بایومتریک سربېره د تذکرو پر عملي وېش او ورکړه هم ټینګار وکړ او د غونډې په پای کې یې لاندینۍ اعلامیه خپره کړه:

د برېښنایي پېژندپاڼو د وېش پروسې د پیلېدو په اړه د قومي شوراګانو، مدني ټولنو او د سیاسي احزابو ګډه اعلامیه:

د کب ۱۳مه،۱۳۹٦ل کال

د برېښنایي تذکرو د وېش ژر پیل د هېواد پر دښمنانو کلک ګوزار دی؛ موږ پر خپل افغانیت او اسلامیت ویاړو او هر هغه څوک چې له دغو ویاړلو کلیمو سره مخالفت کوي، د هېواد له اساسي قانون څخه سرغړوونکي یې بولو. موږ د بېلابېلو ولایتونو د قومي شوراګانو او مدني ټولنو او سیاسي احزابو غړي په یو غږ د تذکرو د وېش پروسې د پیلېدو ملاتړ کوو او له اړوندې ادارې غواړو چې د هغو کسانو لپاره دې ژر تر ژره تذکرې چاپ کړي چې د نوم لیکنې پروسه یې بشپړه شوې ده.

موږ پر ولسمشر محمد اشرف غني او اجرائیه رییس ډاکټر عبدالله عبدالله غږ کوو چې نور دې ولس په انتظار کې نه پرېږدي، د خلکو غوښتنې دې ومني او ولسمشر دې له خپل قانوني صلاحیته کار واخلي؛ د تذکرو د وېش ځانګړې ادارې ته دې لارښوونه وکړي چې د پیل په توګه دې د کابل ښار په څلورو زونونو کې د تذکرو د وېش لړۍ پیل کړي.

د تابعیت الکترونیکي تذکرې د برېښنایي حکومتولۍ، ملي او سیاسي ثبات، رڼو ټاکنو د تضمین، د نفوسو کره شمېر څرګندېدو، روغتیایي بیمې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لايسنس او د جرايمو په تشخيص او کمولو کې خورا بنسټيز رول لري او چې څومره ځنډېږي، هومره هېوادوال له خپل حقه بې برخې پاتې کېږي.

د تذکرې لرل د هر افغان حق دی، موږ نه غواړو چې زموږ حقونه د يو شمېر مغرضه سياستوالو د سياسي لوبو قرباني شي. که چېرې له ارګه بهر هم ژر تر ژره د تذکرې د وېش مرکزونه خلاص نه شي، نو موږ به د ارګ مخې ته اعتصاب وکړو او تر هغه به خپل مدني اعتراض ته دوام ورکړو چې له ارګ څخه د باندې د تذکرو د وېش مرکزونه نه وي جوړ شوي.

د تذکرو د وېش بهير پيل د هېواد په بېلابېلو ولايتونو کې د سترو غونډو په ترڅ کې له تود هرکلي سره مخ شوی او خلک يې د اخيستو تږي دي، نو حکومت دې د دغه بهير په پراخېدو او چټکولو سره افغانانو ته د تذکرو ورکړې اسانتيا برابره کړي چې په لومړي ځل د يوې معياري او منل شوې پېژندپاڼې خاوندان شي.

افغانستان زموږ هېواد او افغانيت زموږ وياړلې پېژندګلوي ده، پښتانه، تاجکان، ازبکان، هزاره ګان، ترکمنان، بلوڅان، پشه يان، نورستانيان، ايماق، عرب، قرغيز، پاميريان، ګوجر، قزلباش، براهويان او نور قومونه د دغه هېواد اصلي واکمن دي. هېڅ افغان له بل افغان څخه زيات او هېڅ يو له بل څخه کم نه دی.

سر لوړی او اباد دې وي افغانستان!

بريالي دې وي افغانان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر یادو غونډو سربېره په ګڼ شمېر نورو سیمو کې هم د برېښنايي تذکرو د ژر وېشلو لپاره ملاتړ غونډې جوړې شوې دي، چې موږ یې دلته دا یو څو غونډې د بېلګې په توګه یادې کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمهور رییس غني یو قانوني گام

نن د (۱۳۹۷ل) کال د ثور (۱۳)مه نېټه، په افغانستان کې د ملت د اساساتو د ټینگښت او د ملي هویت د تثبیت، ځلا او استحکام لپاره تر ټولو ښه، خوږه او کارنده ورځ ده. جمهور رییس غني په پای کې

عاقلانه گام پورته کړ. د اساسي قانون مطابق او د عام ملت له غوښتنو سره سم یې اقدام وکړ. نن یې د گڼو دولتي چارواکو په ملتیا، چې په هغو کې د مشرانو جرگې رییس فضل الهادي مسلمیار، د ولسي جرگې رییس عبدالروف ابراهیمي، د سترې محکمې رییس سید یوسف حلیم، د علماو شورا رییس قیام الدین کشاف، د جمهور رییس دویم مرستیال قانونپوه سرور دانش، د اجراییه ریاست مرستیال انجنیر محمد خان، د سولې عالي شورا مشرتابه، د ملي امنیت سلاکار محمد حنیف اتمر او گڼ نور دولتي چارواکي شامل وو. د برېښنایي تذکرو د وېش لړۍ پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړه. د غونډې په پيل کې د تذکرو د پيل په باب يو تاريخي مستند فلم وښودل شو، بيا جمهور رييس غني، لومړۍ مېرمن، د جمهور رييس مرستيال، د مشرانو، ولسي جرگې او سترې محکمې رييسانو ته تذکرې وويشل شوې او بيا جمهور رييس د برېښنايي تذکرو د ارزښت او وېش په باب هر اړخيزې خبرې وکړې.

د جمهور رييس دې گام سره په هېواد کې د برېښنايي تذکرو د وېش لړۍ، چې دا پنځه کاله له ډول ډول ستونزو سره مخامخ وه، عملاً پيل شوه. عامو افغانانو او په تېره بيا ملتپالو او اسلامپالو افغانانو د دې کار هر کلی وکړ، خو يو شمېر پرديپالو بيا په دې باب خپل منفي غبرگون څرگند کړ. دا هغه ډلې او اشخاص دي چې د افغانستان په تېر تاريخ، په تېره بيا په تېر ځلوېښت کلن سياسي بهير کې يې هېڅکله هم د افغانستان د ملي گټو، ملت جوړونې او ملي استحکام په گټه خبره نه ده کړې، تل يې ملي نفاق ته لمن وهلې او د نورو هېوادونو په لمسون يې په افغانستان کې په نيابتي جگړو کې برخه اخيستې ده. د دې نيابتي ډلو او اشخاصو په استازۍ ډاکټر عبدالله عبدالله هم، خپل ملت ضد غبرگون وښود او يو ځل بيا يې خپله ملت ضد څېره څرگنده کړه.

له يو شمېر مخالفتونو او خنډونو سره سره د برېښنايي تذکرو د وېش بهير پيل شو. د ملي هويت مخالفينو او نورو افغان ضد ډلو تل له ملي پروسو سره خپل مخالفت څرگند کړی او د وخت حکومتونو د همدغو مخالفتونو له امله هغوی ته نامشروع امتيازات ورکړي، نو ځکه خو دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې ډول مخالفتونو سره روږدي شوي دي؛ مخالفت وکړه او نامشروع امتياز واخله، دې کار اوس د دوی د سياسي سوداګرۍ د يو اساسي رکن بڼه خپله کړې ده.

زه د هغو افغانانو له ډلې څخه وم چې دې تاريخي ورځې ته مې ډېر زيات انتظار ويستلی و، په تېرو پنځو کلونو کې مې له نورو زرګونو هېوادوالو سره يو ځای د ملي هويت لپاره مبارزه کړې وه او دا مې د هېوادوالو د مبارزې يوه مثمره ورځ ګڼله، زما لپاره د ډېرې خوښۍ ورځ وه، خو د خوښۍ دا ورځ په کابل کې پر ژورنالېستانو خونړي بريد او يو شمېر نورو غمجنو پېښو تر خپل اغېز لاندې راوسته.

د غميزو په دې خونړي بهير کې مو مناسبه ونه ګڼله چې د دې ورځې په مناسبت کومه غونډه جوړه کړو، خو دوه درې ورځې وروسته، په ننګرهار، کونړ، لغمان او ځينو نورو ولايتونو کې ملاتړ غونډې جوړې شوې.

تر دې حالاتو وروسته مې وپتېيله چې د خپلې کورنۍ له غړو سره يو ځای برېښنايي تذکرې ترلاسه کړم او هغه ارمان پوره کړم چې دا څو کاله مې په زړه کې په څپو و، چې هغه ته په بلې ليکنې کې نغوته وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غبرگولي (۱۰)مه يوه ارماني ورځ

نن چهارشنبه د (۱۳۹۷ل) کال د غبرگولي (۱۰)مه زما په ژوند کې د خوښۍ يوه مهمه ورځ وه، هر انسان په ژوند کې د ارمان يوه پوړۍ لري. کوښښ کوي هغې ته ځان ورسوي. د ملي هويت د ارمان بريا نو زما په ژوند کې يوه ستره هيله وه. د دې هيلې لپاره مې نږدې درې لسيزې شعوري او پرله پسې مبارزه کړې وه، خو کله چې د طالبانو نظام تر سقوط وروسته ملي ارزښتونو ته گواښونه زيات شول، نو مبارزه هم ورسره سخته شوه. تر (۱۳۹۲ل) کال وروسته دا مبارزه نورې سختې مرحلې ته ورداخله شوه، کله چې د هويت په تذکرو کې د (ملت) او (دين) د ستون د نه ليکلو هڅه وشوه، نو د ملتپالو او پرديپالو مبارزه مخامخ او علني پړاو ته داخل شوه.

موږ ځکه په کمزوري او سخت دريځ کې وو چې ورځچاري، ځانساتي او احتياط کاري هم د مخالفينو په تله کې پراته وو. په متواتر ډول پنځه کاله سخته مبارزه وشوه، په تش لاس خو د منطق او احساس په زور چې ټول جريان يې په دې اثر کې خوندي دی، خو ملتپال افغانان هغه وخت بريالي شول چې د ملي شورا مصوبې يا گډې پرېکړې د هويت د تذکرو په باب د جمهور رييس فرمان تاييد کړ او هر څه د اساسي قانون له محتوا سره سم برابر شول. تر هغه وروسته جمهور رييس او نورو مهمو اړوندو دولتي چارواکو برېښنايي تذکره واخيسته او د دې کار عملي لړۍ پيل شوه.

کله چې په ارگ کې د برېښنايي تذکرو لپاره نومليکنه کېدله، نو ما ته هم بلنه راکړل شوه، دا مهال لا هم يو شمېر عناصر او غوړه مالان په ارگ کې وو چې هلته يې زموږ ورتگ پر زړه نه اوارېده، ما هم نه غوښتل چې هلته لاړ شم او سترگې مې پر هغو عناصرو ولگي چې په تېرو پنځو کلونو کې يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې ملي بهیر مخالفت کړی او زموږ پر ضد یې له هر ډول وسیلې څخه کار اخیستی و.

ما ویل پرېږده چې پروسه له ارګه رابهر شي. کله چې په وزیر اکبرخان او څلورمې کارتې کې دفترونه فعال شول. نو ښاغلي ګل رحمن احمدزي سره چې د تذکرو د وېش د تخنیکي چارو رییس او یو ملتپال افغان دی، هغه سره مې تماس ونیو. هغه راته وویل چې په شېرپور کې مې دفتر دی، استاده که تشریف راوړې، نو په یوه ورځ کې به درته ټول کارونه خلاص کړم او پر دویمه ورځ به درته تذکره درکړم. د جوزا پر (۲)یمه د سې شنبې پر ورځ د

هغه دفتر ته لاړم، فورمې یې راته ډکې کړې، تصدیق او تایید یې هم د ده د دفتر غړو وکړ، د وینې ګروپ معلومول او نور اړوند اسناد مې ورته په یوه شپه کې برابر کړل سمسور زوی مې هند کې پر تحصیل بوخت و، هغه له هغه ځایه د وینې ګروپ تصدیق راولېږه. د جوزا پر (۳) نېټه چهارشنبه مو ټول اسناد ګل رحمن احمدزي صیب ته تسلیم کړل، هغه راسره یوځای وزیراکبرخان مېنه کې د (VIP) دفتر ته لاړ شهیدزي صیب؛ د تذکرو د وېش مسول زموږ اسناد د هویت د تثبیت لپاره اړوند مامور ته ورتسلیم کړل، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نیم ساعت کې ټول کار پروسس کړ، کار نوملیکنې ته برابر شو. څرنګه چې ما کورنۍ فورمه ډکه کړې وه، نو په کار وه چې د کور ټول غړي حاضر وای. سمسور زوی مې د شنبې ورځ چې د جوزا له (٦) نېټې سره سمون خوري،کابل ته راروان و. احمدزي او شهید زي صیب ته مې وویل، د دوشنبې پر ورځ به د کورنۍ ټول غړي راشو، هغوی وویل ښځې سمه ده، اسناد دې تکمیل دي، هر وخت چې دې زړه غواړي. د دوشنبې ورځ سهار (٩) بجې د کورنۍ ټول غړي وزیراکبرخان (VIP) دفتر ته لاړو، خپل اسناد مو پروسس کړل، بایومیټرک مو هم وکړ، کارونه خلاص شول، ویې ویل سه‌شنبه راشئ، ټولې تذکرې به چاپ شوې وي، د سه شنبې ورځ یوولس بجې ورغلو، د سمسور، ودان، سولې تذکرې خلاصې شوې وې، خو زما، د مېرمن مې او د هیلې تذکرې چهارشنبې ته پاتې شوې، لږ تخنیکي پروسس یې درلود، د چهارشنبې سهار (٩) بجې ورغلو، په پنځه دقیقو کې یې راته تذکرې راکړې او په دې ډول هغه ارمان ته ورسېدو چې پنځه کاله مې ورته مبارزه کړې وه او ورځې مې ورته شمېرلې وې، (١٢) بجې ژوندون ټلوېزیون ته راغلم، هلته مې یوه مرکه وکړه، دوه نیمې بجې مې په خپله فیسبوک پاڼه د تذکرو د اخیستو تصویرونه پورته کړل، په لږ وخت کې په سوونو کسانو د مبارکۍ پیغامونه راولېږل، ټولو ته دا یو په زړه پورې خبر و، کله چې مې د هېوادوالو دومره مینه ولیده، نو د پنځو کلونو ټوله ستړیا مې له یاده ووتله، دمه مې راسته شوه او له خدایه مې د خوښۍ شکر ادا کړ. له ډېرو کړلېچونو او اغزنو لارو تر دې دمه راورسېدو، دا چې راتلونکې کې به څه کېږي او زموږ ملي او عقیده يي هویت به له څه ډول ننګونو سره مخامخېږي. دې ته به اینده زمانه ځواب وایي او زموږ راتلونکی نسل به د هغو ننګونو مخه نیسي، خو کوم څه چې زموږه فریضه وه او پر موږ د راتلونکي نسل حق و، کوښښ مو وکړ چې هغه حق ادا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د دې کتاب وروستۍ برخه له خپل ولس څخه د خپل هويت د بې دريغه ملاتړ له امله د مننې په اداکولو سره ختموم، سره له دې چې ما سره اوس داسې الفاظ نه شته چې د خپل غيور ملت له بې شانه غيرت څخه يې څرګند کړم او هغه هم په تېره بيا په داسې يو پړاو کې چې ما نه زور درلود او نه زر، خو دوی زما د حقير بنده خبرې واورېدلې او بې دريغه يې هم زما او هم د خپل ملي هويت ملاتړ وکړ، ژوندی اوسې ولسه، سر لوړی او سوکاله اوسې زما غيرتي ولسه، بريمن اوسې زما اسکيرلی او په زړه سپېڅلی ولسه!

په مينه

ستاسو د ملي او اسلامي هويت؛ افغانيت او اسلاميت د لارې يو لاروی.

محمد اسمعيل يون

۱۳۹۷ل کال د غبرګولي ۱۱مه

کابل- افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ يادونه او بشپړونه

د انسان په اوصافو او تعريفونو کې دا راځي چې: دا موجود (اشرف‌المخلوقات) دی، خو له دې شرف سره سره په عقل پوره او کره نه دی، ډېرې نيمګړتياوې لري او دا نيمګړتياوې يې هغه وخت لا پسې محسوسې او ډاګيزې شي چې پر يوه کار لاس پورې کړي او هغه په خپل نظر د بشپړاوي پړاو ته ورسوي. کله چې يو کار سرته ورسوي او بيا پرې يا په خپله او يا هم نور کتونکي او ځيرونکي نظر واچوي، نو له ورايه يې نيمګړتياوو، کمزوريو او بېوسيو ته پام شي. دا اثر هم د انسان د کار يوه بېلګه ده، چې له ډېرو هڅو او دقت سره سره بيا هم له نيمګړتياوو خالي نه دی. له هغې ورځې چې د ملي او عقيده يي هويت د خونديتابه لپاره عملي مبارزې او هڅې پيل شوي، نو له همغې ورځې زما ارمان او نيت و چې د دې مبارزو کرونولوژي بايد وليکل شي او راتلونکي نسل ته انتقال شي. ځرنګه چې زه په خپله له پيله بيا تر دې دمه د ګڼو پېښو په منځ کې راګير وم او هر څه مې له نږدې ليدل او څارل، نو خپله مې زړه و چې هر څه زه په خپله د ليک په دايره کې راځرګند او انځور کړم، له دې کار څخه مې يوه موخه دا وه چې د ملي مبارزينو تصوير تت پاتې نه شي او د دې زمانې د اغزنو شرايطو د اصلي مبارزينو انځور بل پښت او بلې زمانې ته سم انتقال شي. د هرې ورځې پېښې او د هرې پېښې نېټې ثبتېدلې او موږ هم پر دې نه پوهېدلو چې د پېښې سر به چېرته وځي او د دې مشورې سر به څنګه خلاصېږي. نږدې شپږ کاله زمانه يې په بر کې ونيوله. کله چې د ملي هويت لپاره ملي مبارزه له قانوني پلوه د برياليتوب وروستي پړاو ته ورسېده، نو د شپږو کلونو د يادښتونو د ترتيب او تنظيم په لټه کې شوم، ښايسته ډېر يادښتونه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کرونولوژیک ډول د دې یادښتونو ترتیب او تنظیم او بېرته د تېر شپږ کلن مزل وهل څه اسانه کار نه و؛ ځینې یادښتونه لا درکه شوي وو او ځینو تاریخي نېټې نه درلودلې، د ځینو نېټې وړاندې وروسته وې، خو په ټولیز ډول مې تر پنځه لسو ځلو زیات دا اثر واړوه راواړوه. تر ډېرو کتنو او ځیرنو وروسته دغه څه ترې جوړ شول چې اوس تاسو له نظره تېر کړ. کله چې ما د دې اثر وروستۍ جمله ولیکله، نو بیا راته ذهن ته راغلل چې لا هم ځینې مهم یادښتونه او د غونډو بهیرونه پاتې دي. په فرانسه، انګلستان، روسیې، ناروې، سوېډن، هالینډ، امریکا، عربي متحده اماراتو او ځینو نورو هېوادونو کې لویې او وړې غونډې شوې وې، د هغو غونډو راپورونه او تصویرونه مې تر دې دمه ترلاسه نه کړای شول، هغو ټولو دوستانو ته چې د ملي هویت په ننګه یې بېلابېلې غونډې جوړې کړې وې، مننه ترې هم کوم او بښنه ترې هم غواړم، دغه راز د هېواد په داخل کې هم د یو لړ غونډو راپورونه او تصویرونه ترلاسه نه شول، په میدان وردګو کې د ملي ثبات ټولنې د مشر ضیاء الحق امرخېل په نوښت یوه لویه مظاهره وشوه، په زرګونو هېوادوالو په کې ګډون کړی و، مننه ترې په کار ده، کور ودانی ورته وایو. په هلمند کې

د هلمند مدني ټولنې او د هغې د مشر (سردار همدرد) او نورو ټولنو په نوښت بېلابېلې مظاهرې وشوې او ګڼ شمېر خبري کنفرانسونه وړاندې شول،

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ټولو څخه مننه کوو کله چې د ثور پر (۱۳)مه نېټه جمهور رييس غني لومړنۍ برېښنايي تذکره ترلاسه کړه، نو ما له يو شمېر نورو ملګرو سره ختيزو ولايتونو ته سفر وکړ، د جمهور رييس د دې ګام د ملاتړ په خاطر مو لومړنۍ غونډه په کونړ کې وکړه چې د والي او نورو دولتي چارواکو په ګډون د کونړ په سلګونو مشرانو، مدني فعالانو او مخورو په کې ګډون کړی و. په غونډه کې د کونړ والي (وحيد الله کليمزي) په ګډون ګڼ شمېر مخورو شخصيتونو او ديني عالمانو خبرې وکړې او ټولو د جمهور رييس د دې کار هر کلی وکړ او خپل ملاتړ يې څرګند کړ. يوه ورځ وروسته يانې د ثور پر (۱٦)مه نېټه په جلال اباد ښار کې د والي (ګلاب منګل) په ګډون په لسګونو دولتي او په

سلګونو قومي مشرانو په يوه لويه غونډه کې ګډون وکړ. ټولو په يوه غږ د جمهور رييس غني دا کار وستايه او دا يې د اساسي قانون د تطبيق لپاره يو اساسي ګام وباله، ويناوالو د دې کار لپاره له جمهور رييس او حکومت څخه خپل ملاتړ څرګند کړ او هغه ډلې او اشخاص يې وغندل چې د دې ملي پروسې پر وړاندې ډول ډول خنډونه جوړوي، يوه ورځ وروسته د ثور پر (۱۷)مه لغمان ته لاړو او هلته مو په هغه غونډه کې ګډون وکړ چې د ختيزو ولايتونو د ټولنيزې سراسري شورا د لغمان څانګې له خوا، د ملي هويت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملاتړ جوړه شوې وه. په غونډه کې د لغمان والي (اصف ننګ) هم ګډون وکړ او د خپلو خبرو په ترځ کې یې د تذکرو د وېش له پیل شوې لړۍ څخه خپل ملاتړ څرګند کړ. په غونډه کې ټولو برخوالو د برېښنايي تذکرو د وېش ملاتړ وکړ او له حکومته يې وغوښتل چې ژر تر ژره دې دا لړۍ ټول

افغانستان ته خوره کړي. تر دې غونډې وروسته، د هېواد په نورو ولايتونو کې هم د برېښنايي تذکرو د وېش ملاتړ غونډې جوړې شوې. د لوګر، پکتیا او خوست ولایتونو چارواکو او ولسي وګړو ما (یون) ته بلنه راکړه چې د هغوی له خوا د برېښنايي تذکرو په ملاتړ غونډو کې هم ګډون وکړم، خو وخت مجال رانه کړ او زه د هغوی د مینې پوروړی پاتې شوم، همداراز په نورو ولایتونو کې هم دا لړۍ پسې وغځېدله. دا نو هغه وخت و چې نور نو د ملي هویت مخالفینو تر ډېره بریده ماتې خوړلې وه او د تاریخ څرخ د ملتپالو او هویتپالو افغانانو په ګټه څرخېده، خو تر دې د مخه حالات اغزن وو. په هغه زمانه کې لکه څنګه چې مې د دې اثر په متن کې یادونه کړې، د ملي هویت په ملاتړ ډېرې غونډې شوې وې، خو د ملي تحریک په شمول د ځینو سیاسي ګوندونو، ملي حرکتونو او نورو مدني بنسټونو، ځینې کارنده اعلامیې ترلاسه نه شوې. ځینو رسنیو مثبت او ځینو منفي رول ولوباوه. د ځینو اندېوالانو دا نظر و چې دا برخه باید د یوه ځانګړي څپرکي په توګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څېړل شوې واى. د کتاب په متن کې دې برخې ته ځانګړې پاملرنه نه ده شوې، خو دلته يادونه کولاى شم چې د ملي او عقيده‌يي هويت او د دغه ستر ارمان لپاره، ژوندون راډيو ټلوېزيون، شمشاد راډيو ټلوېزيون، کابل نيوز، سپوږمې راډيو، وطن ټلوېزيون، پښتو ټلوېزيون، پژواک خبري اژانس، ويسا، سرنوشت ورځپاڼو، لوى افغانستان جريدې، تاند، روهي لر او بر او ځينو نورو وېبپاڼو او يو شمېر نورو ولايتي خپرونو تر خپله وسه پورې خپل ملي او اسلامي مسوليت ترسره کړى دى، له ټولو مننه په کار ده. هغو رسنيو چې منفي رول يې لوبولاى، دلته لازمه نه بولم چې نومونه يې واخلم، د هغوى همدا شرم بس دى چې له خپلو مغرضو هڅو او شيطانت سره سره خپلو شومو موخو ته ونه رسېدل. د منفي رسنيو تر څنګ په حکومت کې او تر حکومته بهر نور ګڼ شمېر اشخاص هم وو چې د ملي او عقيده يي هويت پر وړاندې يې منفي رول ولوبوه چې ځينو ته يې موږ د دې کتاب په متن کې هم نغوته کړې ده.

هغه شعوري هېوادوال چې د ملت په استازى يې د ملي هويت د ملاتړ لپاره هلې ځلې کړي، د هغو شمېر هم خورا زيات و، دوى په مستقيم او نا مستقيم ډول په دې مبارزه کې ګډون وکړ چې له ټولو څخه مننه کوو او کور ودانى ورته وايو.

په حکومت کې ښاغلى محمد حنيف اتمر هغه شخص و چې تر ټولو زيات يې په دې برخه کې هلې ځلې وکړې، که څه هم د دې موضوع په پيل کې زړه او نا زړه و، خو څومره چې د پردېپالو او متعصبو کړيو تنګنظري عملونه او حرکتونه زياتېدل، د ملي هويت د پالنې لپاره د حنيف اتمر احساس او عمل هم زياتېده، په دې ټول بهير کې ما ورسره په لسګونو ځله تماسونه نيولي، خبرې مې ورسره کړې دي، جرګې او مرکې مې ورسره کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ده په وسیله مو جمهور رییس ته د ملت پیغام وررسولی دی، په دې لړ کې کله کله خبرې ډېرې ترخې شوې هم دي، خو پرې شوې نه دي. که جمهور رییس ته د اتمر له خوا قناعت ښبونکي دلیلونه نه وای، نو کېدی شي دا پروسه نوره هم ځنډېدلې وای.

د (۱۳۹۷ل) کال د ثور پر (۳) نېټه ما مسکو ته یو سفر درلود، تر سفر یوه ورځ دمخه مې له ښاغلي حنیف اتمر سره په شش درک کې د امنیت شورا دفتر په مېلمستون کې دوه په دوه وکتل، د تذکرو موضوع مې یو ځل بیا ورسره یاده کړه، ده د نتیجې په توګه راته وویل: درې خبرې دي چې هغوی (شمالټلوالې) د خپلو سرو کرښو په توګه مشخصې کړي او موږ ته وایي چې له دې مسلو تېرېدونکي نه یو او که حکومت د تذکرو وېش پیل کړي، نو موږ له حکومت څخه وځو، اوس ته وایه چې موږ له دې درېو څخه کومه یوه غوره کړو او موږ د خپلې سرې کرښې په توګه پر هغې ټینګار وکړو؟ دوی وایي، په پارلماني انتخاباتو کې تک کرسي (واحده څوکۍ) یانې دا چې حوزې دې وړې شي، دا نه شو منلای، ملګرو ملتونو چې په وروستیو کې له مصنوعي سپوږمکۍ څخه د هېواد د وګړو کومه احصایه اخیستې، هغه یې خپره کړې او په هغې کې د دوی په نظر د پښتنو شمېر زیات ښودل شوی، دا نه مني او درېیم د افغان کلیمې په ذکر سره د تذکرې وېش نه مني، اوس ته راته د وروستي نظر په توګه دا ووایه چې په دې درېو کې موږ کوم یو انتخاب کړو او پر هغې ټینګار وکړو؟ ما وویل، د هغوی دا درې واړه غوښتنې او ټینګار ناقانونه دي، کاشکې په حکومت کې هېوادپاله برخه په دې دریځ کې وای چې نه یوازې دا درې واړه برخې یې پر هغو منلې وای، بلکې د مخالفت په حالت کې یې قانوني سزا هم ورکړې وای، خو څرنګه چې دا حکومت هم یو مصلحتي حکومت دی، نو که په دې درېو کې بیا هم ستاسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتخاب يوازې يو انتخاب وي، نو بيا د برېښنايي تذکرو موضوع ځکه غوره کړئ چې دا د ټول عمر موضوع ده. دا دوه نورې موضوعګانې که څه هم مهمې دي، خو د دې يوې په انډول مهمې نه دي. پارلماني ټاکنې که په ښه ډول ترسره شي که حوزه يي نه هم وي، يو څه عدالت په کې راتلای شي، سرشمېرنه که دا نه منل کېږي، نو بيا به بله سرشمېرنه وشي، افغانستان کې څوک د چا سر نه شي کمولای، خو په شمېر کې به يې ټګي وکړي، په پای کې به حقيقي شمېره څرګنده شي. د هويت مسله ډېره حساسه ده، که يو ځل متضرره شوه، جبران يې بيا ډېر سخت دی. اتمر صيب وويل: نو ستا په نظر همدا مسله موږ ټينګه کړو؟ ما وويل، هو! پر همدې مسلې ځکه ډېر ټينګار وکړئ، چې هم اساسي قانون حکم کوي، هم يې نور قانوني مسير بشپړ کړی او هم يې ملت غواړي، هغه ويل بس سمه ده، زه به جمهور رييس ته د خپل وروستي نظر په توګه همدا خبره وکړم او ټينګار به هم پرې وکړم. ما ورته د خبرو په پای کې وويل، زه اوس د يوې اوونۍ لپاره سفر لرم او که جمهور رييس تر هغه وخته دا کار ونه کړ، نو کله چې راغلم، پر جمهور رييس غني، ډاکټر عبدالله عبدالله او پخواني ولسمشر حامد کرزي درېواړو عريضه کوم، سترې محکمې، لويې څارنوالۍ، د اساسي قانون پر تطبيق د څار کمېسيون، د ملي شورا د شکاياتو کمېسيونونو، د ټاکنو کمېسيون او نورو اړوندو ارګانونو ته ځم، عريضه کوم او ورته وايم چې د اساسي قانون د دوه ويشتمې مادې مطابق څوک چې د افغانستان تابعيت ولري، مسلمان وي او له افغان مور او پلار څخه زېږېدلی وي، هغه حق لري چې جمهوري رياست ته ځان کانديد کړ، نو کله چې دا درې ښاغلي اوس په تذکره کې د افغان کليمه او افغانيت نه مني، دوی جمهوري رياست ته څرنګه ځانونه کانديد کړي وو؟ د ټاکنو کمېسيون ولې دوی ته د نوماندۍ اجازه ورکړې ده. ما ويل زه پر دې هم پوهېږم چې ياد اورګانونه به زما پر عريضه سر هم ونه ګروي، خو زه به د يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی خبري کنفرانس په ترڅ کې خپل غږ اوسني او راتلونکي نسل ته ورسوم چې موږ په داسې زمانه کې ژوند کاوه چې د جمهوري ریاست نوماندان یې له خپل ملي هویت څخه منکر وو، خو د هېواد د زعامت لپاره نوماندان وو. اتمر صیب وخندل او ویې ویل: پر دې مسله ودرېږو، دا زموږ سره کرښه ده. که دا نور پر دې خبره له دې حکومته وځي، هم ورته تیار یو، دې ته هم تیار یو چې حکومت هم پرې ړنګ شي، خو له دې مسلې څخه نه تېرېږو. د اتمر صیب په همدې خبرو له هغه څخه رخصت شوم. تر دې ملاقات لس ورځې وروسته جمهور رییس د تذکرو د وېش لړۍ پیل کړه.

دا داستان مې ځکه ولیکه چې د ملي هویت پلویان باید د دې سړي (حنیف اتمر) دریځ له یاده ونه باسي، زه ترې د ملي هویت د پلویانو په استازۍ مننه کوم. اکرم خپلواک هم له ځینو کوچنیو ملاحظاتو او په ځینو برخو کې له وړو تنګنظریو پرته تقریباً مثبت رول ادا کړی، چې د دې مثبت رول له امله ورڅخه مننه کوو، غلام نبي فراهي، فاروق وردګ او ځینو نورو دولتي او نیمه دولتي چارواکو هم تر خپله وسه خپل مسولیت ترسره کړی چې مننه ورڅخه په کار ده.

د ولسي جرګې په وکیلانو کې هم ګڼ شمېر وکیلانو خپل مثبت رول ولوباوه چې له هغې جملې څخه کمال ناصر اصولي، ارین یون، میربت خان منګل، نادر خان کټوازي، محمود خان سلیمانخېل، سخي مشوانی، نسیمې نیازۍ، صاحب خان، قادر ځاځي، حمیدزي لالي، قدرت الله سهاک، اکبر ستانکزي، راضیې منګل، مولوي ترخېل محمدي، قادر کلاتوال، عبدالحی اخندزاده، نواب منګل، عبید الله بارکزي او ځینو نورو مثبت رول ولوباوه چې ډېره مننه ورڅخه په کار ده او د دوی له لارې له نورو ټولو ملتپالو او هېوادپالو وکیلانو څخه مننه کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مشرانو جرګې له اکثرو غړو په تېره بیا رییس فضل الهادي مسلمیار، ډاکټر فیصل سمیع، لطف الله بابا، ډاکټر زلمي زابلي، هاشم الکوزي، محمد حنیف حنیفي او د ګډ کمېسیون له غړو او نورو ټولو سناتور صاحبانو څخه مننه چې په پای کې یې اغېزمن رول ولوباوه.

د مبارزې په بهیر کې ټولو قومونو خپل موثر نقش ادا کړ، چې د ټولو په استازۍ د هوتخېلو قوم څخه چې په منظم او منسجم ډول یې په توره او مېړانه میدان ته راودانګل مننه کوو. د بېلابېلو قومي شوراګانو په استازۍ، د وردګو ټولنیزې سراسري شورا څخه مننه کوو.

په بهر مېشتو افغانانو کې حاجي صیب فضل الرحمن، شېر علي خان شېر، علي محمد مجبور، عبدالنصیر یاسیني، حوریه عالم، حاجي نسیم ساپي، محمد افضل شیرینزوی او نورو څخه ډېره مننه چې پر وخت یې خپلې مادي او معنوي مرستې کړې دي.

په کور دننه کې له ښاغلي الهام الدین مظهر، حاجي خیر الله قدیرزوی، خان افضل هډوال، ګل مقصود ثابت، محمد ابراهیم نظري، عبدالقیوم پردیس، محبوب الله خان محبوب، څخه مننه چې مالي او معنوي مرستې یې وکړې، د مدني ټولنو او سیاسي خوځښتونو په استازۍ ډاکټر خوشال روهي، ډاکټر فیض محمد ځلاند، ضیاء الحق امرخېل، ډاکټر ضیاء الدین کمال، د النخیل چاپخونې له مسولینو او نورو څخه هم ډېره مننه چې په متواتر ډول یې دې ملي کار ته اوږه ورکړه.

د کومو کسانو او بنسټونو یادونه مې چې وکړه هدف مې دا و چې د یادو کسانو د یادونې له لارې له ټولو هغو میلیونونو هېوادوالو څخه چې په دې ملي بهیر کې یې په مستقیم او نا مستقیم، څرګند او نا څرګند ډول خپل رول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادا کړی دی. له هغو ټولو او د هغوی تر څنګ له ټولو نومورکو مبارزينو څخه ډېره مننه کوو چې خپل ملي او ديني رسالت يې ترسره کړ. يو ځل بيا له ټولو مننه.

د دې اثر له ليکلو څخه مې هدف دا و چې د ملي هويت لپاره شوې مبارزه ګام پر ګام تعقيب شي او راتلونکي نسل ته د دې زمانې د مبارزينو يو تصوير وړاندې شي. له ډېرو سترو ستونزو سره سره د ملي هويت لپاره د مبارزې دا پړاو له قانوني پلوه د بري درشل ته ورسېد، خو دا احتمال هم شته چې د ملي هويت کورني او بهرني مخالفين به د برېښنايي تذکرو د وېش پر وړاندې ستونزې جوړوي او د ملي هويت د ځلونې او ملي وحدت د ټينګښت پر وړاندې به خنډونه راولاړوي، خو هيله ده، د ملتپالو مبارزه به هم روانه وي او راتلونکی نسل به زموږ د زمانې د اوسني نسل د ملي مبارزينو له مبارزو څخه الهام اخلي او پر خپل وخت به د هېواد، ملت او هويت مخالفينو ته غاښ ماتوونکي ځوابونه ورکوي.

د ملي او عقيده يي هويت د لا ځلا او ښکلا په هيله

محمد اسمعيل يون

۱۳۹۶ ل کال، د غبرګولي(۲۳)مه نېټه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library